

מדינת ישראל

משרד הממשלה

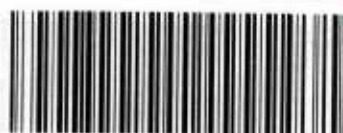
רה"מ מנחם בגין

משרד

המאמץ שלום
עם מצרים

1977

מס' תיק מקורי

שם תיק: רה"מ מנחם בגין - המשא-ומתן לשלום עם מצרים

מזהה פיוז

א-5/4313

מזהה פריט: 000dyit

כתובת: 2-108-9-8-3

תאריך הדפסה: 24/11/2016

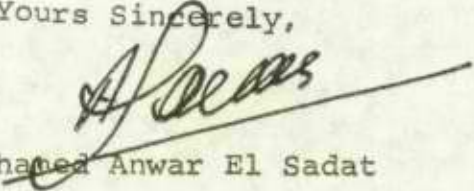
מחלקה

מחלקה

historical decisions have to be made in the direction of ending an era of devastating war and tension.

As has been agreed upon, I shall start my visit on November 19 . I shall have the pleasure of addressing the Knesset and later to meet with your parliamentary groups as well as with other officials.

Yours Sincerely,

Mohamed Anwar El Sadat

Tel Aviv

December 14, 1977

His Excellency
Menachem Begin
Prime Minister of the
State of Israel
Jerusalem

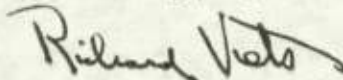
Dear Mr. Prime Minister:

I have special pleasure in transmitting to you one of the most historic documents of my lifetime, the original of the letter of November 19th, 1977 from President Sadat accepting your invitation to Jerusalem.

I must gently apologize for the staple marks and the document's ratty-looking appearance. This is the condition in which we received it.

With best wishes and, as always, my great respect.

Sincerely, .

Richard N. Viets
Chargé d'Affaires, a.i.

November 19, 1977.

Dear Mr. Prime Minister,

I have the pleasure to accept the invitation extended to me to come to Jerusalem and address the representatives of your people on one of the most important issues to both of us, an issue of war and peace.

I am pleased to hear that my readiness to undertake such a visit has been met with deep and positive interest by the Government of Israel.

I hope that my initiative, which reflects our sincere desire to establish a just and durable peace in the Middle East, would find a positive response on your part, not only at the present time but first and foremost in the future, when

שדר ראש הממשלה לנשיא ארה"ב, 17.11.77

אדוני הנשיא. לאחר שקיבלנו אישור רשמי לבוא הנשיא
סאדאת לארצנו במוצאי שבת 19 בנובמבר, הרשני לבטא הכרת
הודתה העמוקה של ישראל על מאמציו, אשר תרמו באופן
משמעותי לקיום הפגישה החשובה בירושלים.
אנו מקווים בכל לבנו, שתדורשית יימשך ויביא לשלום,
אשר כפי שכתבתי לנשיא סאדאת, עמי המזרח התיכון, עורגים
ומתפללים לו.
אני מאמין, אדוני הנשיא, שללא תרומתך לא יכולים
היו אירועים אלה להתגשם. נאמר כאן ובחז"ל כי זהו רגע
היסטורי. אתה יצרת אותו, אדוני הנשיא, ועל כך אני מביע
לך תודתי מעומק לבי. כמידי, אדוני הנשיא, אדווח לך על
פיתוחי עם הנשיא סאדאת.

שלך בכבוד
(-) מ. ב. ג'ין

77 211 17

DEAR MR PRESIDENT.

HAVING RECEIVED OFFICIAL CONFIRMATION THAT PRESIDENT SADAT WILL ARRIVE IN OUR COUNTRY SATURDAY NIGHT, THE 19TH, MAY I USE THIS OPPORTUNITY TO EXPRESS TO YOU ISRAEL'S DEEP GRATITUDE FOR YOUR EFFORTS WHICH CONTRIBUTED SO MAGNIFICENTLY TO BRINGING ABOUT THE MOMENTOUS MEETING IN JERUSALEM. WE HOPE WITH ALL OUR HEARTS THAT THIS DIALOGUE WILL CONTINUE AND BRING ABOUT THE PEACE FOR WHICH, AS I WROTE TO PRESIDENT SADAT, THE PEOPLES OF THE MIDDLE EAST YEARN AND PRAY.

I BELIEVE, MR. PRESIDENT, THAT WITHOUT YOUR CONTRIBUTION THESE EVENTS COULD NOT AND WOULD NOT HAVE BEEN SET IN MOTION.

PEOPLE HERE AND ABROAD CONTEND THAT THIS IS AN HISTORIC MOMENT. YOU HAVE CREATED IT MR PRESIDENT AND I EXPRESS TO YOU MY DEEPEST HEARTFELT THANKS.

OF COURSE MR. PRESIDENT I SHALL KEEP YOU INFORMED ABOUT THE TALKS WITH PRESIDENT SADAT.

YOURS RESPECTFULLY
MENAHEM BEGIN.

ההודעה המצרית הרשמית על ביקור הנשיא

סאדאת בישראל, 17.11.77

"הנשיא אנואר סאדאת הסכים לבקר בירושלים ויתפלל את תפילות חג הקורבן במסגד אליאקצה.

"ביקורו של הנשיא יתחיל במוצאי שבת ה-19 בנובמבר ויחיה בתשובה על איגרת מן הנשיא קארטר שאלה נתלוותה הזמנה מממשלת ישראל.

"ביום א' בבוקר, ה-20 בנובמבר, יתפלל הנשיא במסגד אליאקצה עם העם הפלשתיני.

"הנשיא התכוון להתפלל בסיני ששוחזרה בגצחון מלחמת אוקטובר בידי חיילים וקצינים אמנים אך הקריאה לשלום שיסודו בצדק הביאה את הנשיא לצאת בשנה זו למסגד אליאקצה לתפילה.

"כשנשיאה של הרפובליקה הערבית של מצרים משיב על חקריאה לשלום, הוא עושה זאת בשמן של זכויות הערבים החוקיות וחצודקות. הוא עושה זאת גם בדיעת הסכנות הנוראות המאיימות על עמי האיזור ואף על האנושות כולה.

"הנשיא סאדאת, המשוכנע בצידקתו של הענין הערבי, מקבל את ההזמנה לבקר בירושלים בשם האחריות חלאר מית שהוא נושא, החשובה יותר מרגישותם של אויביו. הוא גם משוכנע כי הצגת העובדות במישרין, כפי שהוא מתכוון לעשות בעת גאומו לפני הכנסת ביום ראשון, תחיה לה חשטעה חזקה יותר מכל דרך ארוכה ומתפתלת.

"המסע, כוון שהוא נעשה אחרי מלחמת אוקטובר 1973 שבה השיבו לעצמם הערבים את גאוותם, אין, אימא, רוח התבוסה שולטת בו ואין לפרשו שלא כהלכה, היות שהוא מכוון להסדר כולל של הענין הערבי.

"האחריות ההיסטורית של המנהיגים הערביים דורשת מחם היום שיפעלו למען שלום מאיזור כל עוד יסודו צדק וכל עוד כוונתו לשחרר את השטחים הערביים שכבשה ישראל אחרי מלחמת 1967 ולהשיב את זכות הפלשתינים. הנשיא סאדאת נושא היום באחריות זו".

בישראל, 17.11.77

"נסכים ברצון לקבל הצעה מסאדאת לחוזה שלום"

אמר מר בגין לעתונאים אתמול * פהמי התפטר מפני שלא תמך בביקור סאדאת בארץ * שוב הביע תקווה שיוזמן לביקור בקאהיר

רבים, "שתי המתנות הללו רצויות מאוד" - אמר.

• ידיעה מודית ביום ד'

ביום ד' אתמול קיבלתי את הידיעה הראשונה מפיו של שגריר ארצות הברית בישראל, שיתכן כי הנשיא סאדאת ירצה לבוא אלינו במצאי שבת. היינו צריכים לשמור על ידע זה כמשך 24 שעות, כלומר, ביום שבת, כמסורת, אך הצלחנו לשמור על הידיעה של ההודעה הזו, מכיוון שלא היה ברור לנו, אם הידיעה תהיה לשבועה.

• לא יהיה חילוק שבת

בערב - המשיך רה"מ - שוב נשאלתי על ידי השגריר האמריקני, מפני של סגן הנשיא המצרי מובארק, אם הנשיא סאדאת יחליט לבוא במצאי שבת, באיזו שעה הוא יכול תצטרך לבוא, למען לא תתחולל חשבת. ביקשתי להוסיף לו, שבין 7.30 ל-8 בצהריים יהיה הזמן המתאים, כי יהיו לפחות שתיים כדי להגיע ללוד מכל קצות הארץ. לא יהיה שום חילול שבת, ומותר לומר, שלא יהיה שום צורך, שמועלי אנויי יגישו הצעת אי-אמון בכנסת, בגלל ביקור סאדאת.

אתמול קיבלתי הודעות נוספות, ואחריהם נתקבלה הידיעה, שגנשא מצרים רוצה לבוא ללוד במוצ"ש, בין 7.30 ל-8 בערב.

תום לנוהל ועידת דנווה, ברצון גשתתף בה, הטעים.

• התורקה המדינית

את הבשורה המדינית השמיע מר בגין לראשונה לי חברי משלחת הקונגרס האמריקני, שביקרו אתמול אתמול בלשכתו. תאורחים ונשותיהם נהמנו בעבור כמה שניות התאוששות, מתאו כמיים וניגשו אל מר בגין, כדי ללחוץ את ידו בותלתנות.

(צ) מר בגין הודיע אחר כך לעתונאים, כי נשיא מצרים יגיע לישראל במוצאי שבת, בין 7.30 ל-8 בערב, וישהה בארץ שני לילות, כלומר, עד יום ב' בבוקר.

במסגרת פרטים, על תכנית הביקור, אמר מר בגין, כי סאדאת יתגורר במלון "המלך דוד", בבוקר יום א' רצונו של סאדאת להתפלל במסגד אל אקסא, וייעשו כל ההכנות כדי לאפשר לו את התפילה במקום המקודש לאיסלם.

אני הייתי רוצה, שאחרי התפילה ילך אתי ליד ושם. הוא ישמע את ההצעה מפי מובארק שבת, ואני מקווה ש"הוא יקבל אותה. אבל במסגרת של דבר רצונו הוא ש"יקבע".

לאחר התפילה הציע נשיא מצרים לקיים שידות עם מר בגין, ורה"מ מגיח שיהיו גם נציגים נוספים משני הצדדים בשיחות, אך תרכב המשלחות עדיין לא נקבע.

ביום א' ב' או 5 אחריהם, תתכנס הכנסת לשידור בה מיוחדת, ולאחר גאום סאדאת, ישמיע רה"מ מר בגין את נאטמו.

• מטוס ממצרים

ביום י' בבוקר יגיע ליש"ר אל מטוס מצרי, עם 60 איש, בראשות מנהל הלשכה של ה"נשיא סאדאת, והם יתקבלו כ"אורחים של ישראל, כדי להיכנס את. ביקור סאדאת, הם יביאו עמיהם את התווים של התמנון המצרי ודגלים מצרי

במלמנט המצרי ונמשך ב"שיחותינו, אלו שיחות חשובות, אך מבין שקודם נשמע את האורח, כי יש לכבד את רח ולשמעו תחילה. נשיב לו, ואני מקווה שבוה יתחיל משא ומתן רציני להשכנת השלום במזרח התיכון" - אמר.

לשאלת בדבר התפטרותו של שריהחוז המצרי איס מעיל פהמי, אמר מר בגין, כי הוא מגיח שפהמי התפטר, כי וזו שלא תמך בהחלטתו של הנשיא סאדאת לבוא ליש"ר אל.

עם זה ציון, כי חשוב לזכור, שהיה זה פהמי, שדרש כי נתחייב להגביל את היעלית, אמרתי או מעל במת הכנסת שלא נקבל דעה זו, כי העלית היא כנשמת אפה של המדינה ואין שום דבר בעולם שילאץ אותנו להסיים להגבלת העלית.

• "כדי תנאים" מוקדמים

להלן הבהיר, כי ביקורו של נשיא מצרים ייערך בלא שום תנאים מוקדמים, לא מצד ישראלי ולא מצד מצרים.

לשאלה, אם הביקור יגרוור ביטולה של ועידת דנווה, אמר ראש הממשלה, כי ה"ביקור לא יבטל את ועידת דנווה" - אם יושג הסכם ב"

מאת יוסף וקסמן "נסכים ברצון לקבל הצעה מהנשיא סאדאת בארץ" - אמר יציע לנו חוזה כזה" - אמר ראש הממשלה, מר מנחם בגין, בעת ששפר את הודעתו הרשמית על בואו של נשיא מצרים מחר ב"ערב.

ראש הממשלה שוב הדגיש, כי אין שמץ של אמת כי שמועות הרווחות במזרח התיכון - מאז הודעתו של הנשיא סאדאת על ביקורו ב"ארץ - כאילו יש מצידנו כוונה לתקוע טריז בין ארצות ערב, אנו מדינה קטנה, הי מבקשת שלום בכל הגזרות, ומסיבת זו הזמנתי גם את נשיא סוריה, אסד, ואת ה"מלך חוסיין, ואת נשיא לב"נון סארכיס, עם כולם רצוי ננו לנהל שיחות בירושלים, או בבירותיהם, או בכל מקום אחר".

• מקווה שיוזמן לקאהיר

על ביקורו של נשיא מצרים בישראל, אמר: "הוא יבוא לירושלים, בירת ישראלי, יפנה לעם כנאום ב"כנסת וזה מקרה נדיר. אני מקווה שהנשיא סאדאת יזמיני לביקור נוסף בקא"היר, אני אבוא לשם ואדבר

27

בגין מספר על השתלשלות המגעים

נשיא מצרים אנוואר סאדאת יגיע לישראל מחר. מוצאי שבת, בין 7.30 ל-8 וישהה כאן שני לילות — מסר אמש ראש הממשלה מנחם בגין לעיתונאים בירושלים.

(ע.) בספרו על השתלשלות המגעים בקשר לביקורו של הנשיא סאדאת, אמר אתמול ראש הממשלה מנחם בגין לעיתונאים בירושלים:

ביום ד' אחה"צ קיבלתי את ידיעה הראשונה מפיו של שגריר ארה"ב בישראל, ידידי מר לואיס, שיתכן והנשיא סאדאת ירצה לבוא אלינו במוצאי שבת. היינו צריכים לשמור על ידיעה זו במשך 24 שעות, בגלל סיבות מובנות, בסדר גמור, ואכן הצלחנו לשמור על הסודיות של ההודעה הזו, משום שלא היה ברור לנו אם הידיעה תהיה לעובדה, כעבר שוב בשאלתי ע"י שגריר האמריקאי, מפיו של סגן הנשיא מרצ'י מובארק, אם הנשיא סאדאת יחליט לבוא במוצאי שבת, באיזו שעה הוא יכול וצריך לבוא למען לא תתחולל השבת. ביקשתי להודיע לו, כי יהיו לפחות שתיים כדי להגיע ללוד מכל קצות הארץ. לא יהיה שום חילול שבת, ומותר לומר, שלא יהיה שום צורך, שפוע"ל לי אגוי יגישו הצעת אי-אמון כי כנסת בגלל ביקור סאדאת. במשך יום ה' קיבלנו הודעות נוספות, ואחרי"כ נתקבלה הידיעה, שנשיא מצרים רוצה לבוא ללוד במוצ"ש בין 7.30 ל-8 בערב."

בדבריו על משמעות הביקור, אמר בגין: "עצם הביקור יש לו חשיבות. זו הפעם הראשונה מאז הקמת המדינה ששליט ערבי, נשיא מצרים מבקר בארץ ויבוא לירושלים. שנית, יפנה לכנסת בנאום. זה מקרה נדיר. אני מקווה, שהוא יומיני באופן הדדי לבוא לקהיר, ובקרוב אלק לקהיר, וגם אני בודאי אפנה לפרלמנט להמשיך שיחות חשובות. א"כ, אנחנו נקים שיחות חשובות. א"כ, נתנו קודם נשמע, חובת המארחים לתת את רשות הדיבור לאורח. אח"כ, אני נשיב, אני מקווה שבזה יתחיל מ"מ רציני להשכנת שלום במזרח התיכון".

בתשובה על שאלה על אפשרות של שלום נפרד עם מצרים, אמר בגין: "אם סאדאת יציע לנו חוזה שלום ואנו נסכים לתנאים, ברצון נתתם על חוזה שלום. ביחס לשלום נפרד, ברצוני להוסיף הערה: מאז הומצא את הנשיא סאדאת מהלכות שמועות, ככל המוחזק, שיש איזו כוונה של ישראל להכניס טריווין בין המדינות הערביות, על פי הכלל ה"רומי, הפרד ומשול". איננו רוצים להפריד ולמשול. אנו מדינה קטנה, המבקשת שלום אמת עם ביטחון לי אומי, ואין בכוונתנו כלל להפריד בין מדינות ערב."

ביחס לאופי השיחות, הוסיף ראש הממשלה: "אין שום תנאים מוקדמים לא למצרים ולא לישראל לקבלת המפגש הזה. לפני כמה חודשים אמר סאדאת, שהוא מתנהג פגרי שם עמי בהתחייבות על נסיגה לקווי 4 ביוני 67. עכשיו הוא בא בלי ה"תנאי הזה. עמדתו ועמדתנו ידועות. יש בינינו חילוקי דעות יסודיים, א"כ, כל נחיל לשוחח על שלום. אנחנו גם לא מציינים תנאים מוקדמים. ידוע, שיש הסכמה לאומית כללית, שירושלים תהיה מאוחדת ובירת ישראל הנצחית. זו עמדתנו, ואומר זאת גם לסאדאת כשיבוא. אבל לא הצגנו זאת כתנאי מוקדם לפגישה בירושלים או בז'נבה".

ראש הממשלה מסר, כי מאידך יתגורר במלון "השחרור" ביום א' במוקד יתפלל נשיא מצרים במסגרת אל אקבה. "הייתי רוצה שאחרי התפילה הוא יילך איתי ל"ו ושמ, הוא ימשיך את ההצעה מפני שהוא יאמי מקווה שהוא יקבל אותה, אבל בפניו של דבר רצוני הוא שיתקבל, אמר בגין.

לאחר התפילה הציע סאדאת ל"קים שיחות עם בגין, רה"מ מדינת ישראל, גם נציגים נוספים משני הצדדים בשיחות. אך הרעב המשיך להיות עדיין לא נקבע.

ביום א' ב"ה, או ב"ה אחרי"כ, תתכנס הכנסת לשיבה מיוחדת, ולאחר נאום סאדאת, ישמיע ראש הממשלה מ. בגין את נאומו. עדיין לא ברור מה תהיה שפת הנציגים, אם סאדאת ינאם ערבית, ינאם ראש הממשלה בעברית; ו"אם ינאם סאדאת באנגלית, ינאם אף בגין בשפה זו.

בספרו על השתלשלות המגעים בקשר לביקורו של סאדאת, אמר בגין לעיתונאים:

ביום ד' אחה"צ קיבלתי את ידיעה הראשונה מפיו של שגריר ארה"ב בישראל, ידידי מר לואיס, שיתכן והנשיא סאדאת ירצה לבוא אלינו במוצאי שבת. היינו צריכים לשמור על ידיעה זו במשך 24 שעות, בגלל סיבות מובנות, בסדר גמור, ואכן הצלחנו לשמור על הסודיות של ההודעה הזו, משום שלא היה ברור לנו אם הידיעה תהיה לעובדה, כעבר שוב בשאלתי ע"י שגריר האמריקאי, מפיו של סגן הנשיא מרצ'י מובארק, אם הנשיא סאדאת יחליט לבוא במוצאי שבת, באיזו שעה הוא יכול וצריך לבוא למען לא תתחולל השבת. ביקשתי להודיע לו, כי יהיו לפחות שתיים כדי להגיע ללוד מכל קצות הארץ. לא יהיה שום חילול שבת, ומותר לומר, שלא יהיה שום צורך, שפוע"ל לי אגוי יגישו הצעת אי-אמון כי כנסת בגלל ביקור סאדאת. במשך יום ה' קיבלנו הודעות נוספות, ואחרי"כ נתקבלה הידיעה, שנשיא מצרים רוצה לבוא ללוד במוצ"ש בין 7.30 ל-8 בערב."

בדבריו על משמעות הביקור, אמר בגין: "עצם הביקור יש לו חשיבות. זו הפעם הראשונה מאז הקמת המדינה ששליט ערבי, נשיא מצרים, מבקר בארץ ויבוא לירושלים. שנית, הוא יפנה לי כנסת בנאום. זה מקרה נדיר. אני מקווה, שהוא יומיני באופן הדדי לבוא לקהיר, ובקרוב אלק לקהיר, וגם אני בודאי אפנה לפרלמנט להמשיך בשיחות חשובות. א"כ, נתנו קודם נשמע, חובת המארחים לתת את רשות הדיבור לאורח. אח"כ, אני נשיב, אני מקווה שבזה יתחיל מ"מ רציני להשכנת שלום במזרח התיכון".

אנחנו נקים שיחות חשובות. אנחנו קודם נשמע, חובת המארחים לתת את רשות הדיבור לאורח. אחרי"כ, אני נשיב, אני מקווה שבזה יתחיל משא ומתן רציני להשכנת שלום במזרח התיכון."

אין כוונה להפריד בין מדינות ערב

לשאלה על אפשרות של שלום נפרד עם מצרים, השיב ראש הממשלה: "אם סאדאת יציע לנו חוזה שלום, ואנו נסכים לתנאים, ברצון נתתם על חוזה שלום. ביחס לשלום נפרד, ברצוני להוסיף הערה: מאז הומצא את הנשיא סאדאת מהלכות שמועות, ככל המוחזק, שיש איזו כוונה של ישראל להכניס טריווין בין המדינות הערביות, על פי הכלל הרומי, הפרד ומשול". איננו רוצים להפריד ולמשול. אנו מדינה קטנה, המבקשת שלום אמת עם ביטחון לאומי, ואין בכוונתנו כלל להפריד בין מדינות ערב. בדיווח זה מורה ובמסגרת, בגלל התחרות, כי הסיבה שמעל בכת הכנסת חומצת היא הנשיא סאדאת, המלך חסין עמאד סאדקיס, אני מקווה שיש עמדה נפיש, בירושלים או בבירושלים או במקום נוסף, אבל ודאי שנשמע לחתום על חוזה שלום עם כל שכנינו, וגם עם כל אחד מהם."

אין תנאים מוקדמים

בעניין אופי השיחות אמר ראש הממשלה: "אין שום תנאים מוקדמים. לא למצרים ולא לישראל לקבלת המפגש הזה. לפני כמה חודשים אמר סאדאת שהוא מתנהג פגרי עמי בהתחייבות על נסיגה לקווי 4 ביוני 1967. עכשיו הוא בא בלי התנאי הזה. עמדתו ועמדתנו ידועות. יש בינינו חילוקי דעות יסודיים, א"כ, כל נחיל לשוחח על שלום. אנחנו גם לא מציינים תנאים מוקדמים. ידוע, שיש הסכמה לאומית כללית, שירושלים תהיה מאוחדת ובירת ישראל הנצחית. זו עמדתנו, ואומר זאת גם לסאדאת כשיבוא. אבל לא הצגנו זאת כתנאי מוקדם לפגישה בירושלים או בז'נבה".

פגישת שבת — דרש העסקת העלייה

לשאלה בעניין התפטרותו של שרתתון המצרי פהמי, אמר בגין: "אני מניח, ששהבי ההפטר נשיא סאדאת פהמי דרש שבת חייב להסכים או להגביל את ה"עליה. הודעתי בשבת מעל במת הכנסת שאם יציג דרישה כזו, אנו אף נסרב לשמור אותה, לא רק להגיב עליה, ונשימה"אפ של ישראל זו העליה, ואנו צריכים לקבל מיליוני יהודים מכל קצות תבל, קודם כל מברחים וגם מ"המדינות החפשיניות. מדינת ישראל נוצרת בשביל העם היהודי."

אגרת התשובה של הנשיא סאדאת
לאגרת ההזמנה של ראש הממשלה, 19.11.77

הוד מעלתו
מנחם בגין,
ראש ממשלת מדינת ישראל,
ירושלים.

אדוני ראש-הממשלה היקר,
יש לי הכבוד לקבל את ההזמנה שהוגשה
לי לבוא לירושלים ולנאום בפני נציגי עמך על
אחת השאלות החשובות ביותר לשנינו –
שאלת המלחמה והשלום.

אני מרוצה לשמוע, כי נכונתי לערוך ביקור
כזה נתקבלה בהתעניינות עמוקה וחיובית
מצד ממשלת ישראל.

אני מקווה שיוזמתי, המשקפת את שאיפי
תנו הכנה לכוון שלום צודק וברקיימא במזרח
התיכון, תתקבל תוך היענות מצידך. זאת לא
רק בשעה הנוכחית אלא בראש וראשונה בי
עתיד, כאשר יהיה צורך לקבל החלטות היסודיות
טוריות בכיוון של סיום עידן המלחמה המש-
חיתה והמתחיות.

כפי ששוכח, אתחיל את ביקורי ב-19 בי
נובמבר. יהיה לי העונג לנאום בפני הכנסת
ואחרי כן להיפגש עם הסיעות הפרלמנטריות
שלכם ועם פקידים אחרים.
שלך בכנות,

מוחמד אנואר אל סאדאת

November 19, 1977

His Excellency
Menachem Begin
Prime Minister of the
State of Israel
Jerusalem

Dear Mr. Prime Minister:

I have the pleasure to accept the invitation extended to me to come to Jerusalem and address the representatives of your people on one of the most important issues to both of us, an issue of war and peace.

I am pleased to hear that my readiness to undertake such a visit has been met with deep and positive interest by the Government of Israel.

I hope that my initiative, which reflects our sincere desire to establish a just and durable peace in the Middle East, would find a positive response on your part, not only at the present time but first and foremost in the future, when historical decisions have to be made, in the direction of ending an era of devastating war and tension.

As has been agreed upon, I shall start my visit on November 19. I shall have the pleasure of addressing the Knesset and later to meet with your Parliamentary Groups as well as with other officials.

Yours sincerely,

(signed) Mohamed Anwar El Sadat

משרד החוץ
המרכז למחקר
ולתכנון מדיני

מסמך

ירושלים, כט' בחשוון תשל"ח

10 בנובמבר 1977

9/77

תמצית החלק על מדיניות חוץ מנאום סאדאת
(שדורי קהיר 9.11)

בתחילת נאומו ולפני שדבר ארוכות בנושאי פנים התחייב סאדאת שהתקציב החדש נותן לכוחות המזוינים כל מה שהם זקוקים לו בכסף ובציוד למלחמת השחרור.

עניני חוץ

תמיד פעלתי למען העניין הלאומי והשחרור וכן החזרת זכויות פלסטיין האח. גורל מצרים תמיד היה ויהיה לשאת בחלק הארי של הנטל. זהו מס שנים מצרים מקבל אותו בהשתכנוע על אף ההקרבה הכרוכה בכך.

עמנו קיים תמיד את יכולתו לראות את היעד ולהבחין בין עיקר וטפל. הג'האד למען קודש האומה וכבודה וכן הרתעת התוקפנות הינו אמונה קדושה. יש להשיג את המטרה אם במלחמה או בשלום. זוהי דרכו של המג'אהד שהוא עושה צעדי כבונה ובטחה תוך ראיית המציאות והחלטה נחושה לשנותה בהתאם לעקרונותיו ואנטרסיו העליונים. אומתנו נלחמה ב-1973 והיא עדיין כנה בקריאתה להשכנת שלום באזור שכן מטרתנו בסופו של דבר שכל אחד יהיה בארצו בשלום במולדתו ובגבולותיו תוך בטחון ורווחה.

לא היססתי איפוא לשלול מישראל את הנשק שניצלה אותו תמיד. זהו נשק התרמית של שוחר שלום. על כן קראתי לשלום לפני, בעת ואחרי המלחמה. בפברואר 71 קראתי לנסיגת ישראל מהתעלה לקראת ביצוע החלטה 242.

בעיצומו של נצחוננו פניתי לעולם מעל דוכן זה, ב-16 אוקטובר 73, וקראתי לעריכת ועידה בינ"ל לשלום בהשתתפות נציגי העם הפלסטיני הגבור שהוא צד בסיסי בבעיה. זה הוא הרעיון שעל פיו התגבשה ועדת ג'נבה. ישראל הועמדה איפוא במצב שבו לא תוכל לטעון שהערבים אינם רוצים בשלום.

אשר לוועידת ג'נבה, הנני לעדכן אתכם. ועידת ג'נבה אינה מטרה אלא אמצעי שיכול להגיע למטרה אם ננצל את פוטנציאל העוצמה שלנו כדי לאלץ את ישראל לבחור בין שלום של צדק לבין עימות מסוכן שהערבים יתרמו לו על כל הפוטנציאל שלהם. נעשו מאמצים גדולים לכינוס ג'נבה לפני סוף שנה זו. בתנאי שתהיה הכנה רצינית. הכנה זו תביא אותנו להסדר שלום תוך פרק זמן סביר, דבר שימנע הפיכת הוועידה לזירת התנצחות בנאומים ובסיסמאות. ארה"ב מילאה חלק גדול במאמצים אלה. קארטר הקדיש זמן ועדיפות לבעיה זו. זוהי תופעה ראויה לשבח המשקפת ראייה נכונה וראויה להערכה מצידו, והבנת הסכנות הצפויות לעולם כולו.

האחריות המיוחדת רובצת על ארה"ב, שכן היא המושגתה סיוע מקיף לישראל. בולטת היפתחות קארטר לענין הפלסטיני לאחר שישראל הולכה שולל את דעת הקהל האמריקני שקארטר פקח את עיניה בסוף והניח את הענין הפלסטיני במקומו הנכון, הן בנוגע לזכות העם הפלסטיני למדינה משלו והן מבחינה הומאניטרית.

עמדת ארה"ב זקוקה אולי ליתר שיפור מנקודת ראותנו אנו, אך האמת היא שעמדה זו היא נסיון ראשון להציב את מדיניות ארה"ב על מסלול שניתן להדבר איתו ולצפות להמשך התפתחותו. נייר העבודה, שהכתיר את המאמצים למן פברואר 1977 ועד סוף ספטמבר, דן בצד הפרוצדוראלי כולל שיתוף הנציגים הלגיטימיים של העם הפלסטיני בועידה. אולם ב-5 לאוקטובר נוסח נייר עבודה שני תחת הלחץ הישראלי חסר הבושה בזירה האמריקנית, הלחץ על קארטר ועוזריו במטרה לא לאלצם לשוב לתמיכה בישראל. כמובן שהיו לנו הסתייגויות מנייר זה. על כן לא הססנו להציב השגותינו בפני ארה"ב, מתוך נאמנות לענייננו ולנשמות חללינו.

בתחילת אוקטובר פורסם נייר העבודה האמריקני-סובייטי שדן בצדדים המהותיים. ניירות העבודה שפורסמו אינם תורה משמיים אלא חוות דעת של שתי מעצמות העל. כימינו לא יוכלו המעצמות להכתיב רצונן. אולם טבעי שהן יתעניינו במשבר המזה"ת בעל החשיבות הרבה והדחופה. כתוצאה מכך נפתח המסלול לג'נבה על יסודות חדשים ושונים מהתפישות הישראליות.

אנו שחשנו כי קיימים המרכיבים העקריים החיוביים לקראת ג'נבה.

1. ייצוג העם הפלסטיני באופן חופשי ללא השפעות או התערבות ישראלית.
2. דיון בזכות הפלסטינית המדינית והאנושית, הרחק מכל ערפול. הדרך לג'נבה נעשתה סלולה במידה רבה אך עלינו לעשות מיטב ההכנות. ג'נבה היא הזדמנות לאלץ את ישראל לנטוש את האדמות הכבושות, לנטוש את חלומות ההתפשטות ואת ההתנגדות לזכויות הפלסטיניות, או לחשופ פרצופה.

חשוב לי לסקור את דרכנו:

1. אנו לא חוששים משום צורה של עימות עם ישראל לאחר שהעמדנו אותה בדמותה הריאלית הרחק מהאגדה. אחרי מלחמת אוקטובר 1973 התכווצה ישראל ואנו רואים את ישראל כגוף שניתן לבלום אותו. יהיה אשר יהא כוחה והשפעתה, הרי יש לנו נתוני עוצמה מעבר לכל מה שיכולה ישראל לרתום לעצמה. יש לנו די הכרת אויב והכרת שיטותיו כדי שנוכל להתגבר עליו בכל מקום. אנו אדונים לרצוננו ופועלים ללא לחצים כלשהם.

2. אנו שוקדים על קיום הסולידריות הערבית. במסע שערכתי ברומניה, איראן וסעודיה חתרתי שוב לתאום.

אני מברך את האח למאבק ערפאת, מנהיג אש"ף, הנציג הלגיטימי הבלעדי של עם פלסטין, היושב כעת באולם זה, שהיה תאום מלא ביני ובינו בסעודיה, אח"כ נמשך התאום ביננו. לפני בואי לאולם זה, טלפן אלי אסד והסכמנו שאבקר אצלו לאחר שאסיים כמה עבודות דחופות. זאת כדי שנדון בנושא התיאום והמחויבות הערבית בצורתה המפוארת ביותר.

כולנו קראנו בצער על הנעשה כעת בין מרוקו ואלג'יריה האחיות. בזמנו שיגרתי את חסני מבארכ כדי למנוע עימות בין שני העמים האחים.

על כן אני מודיע לכם כדרכי, כי אני אשגר מחר את חסני מבארכ כדי לעשות מאמץ של רצון טוב בין מרוקו ואלג'יריה ולמנוע סיבוכים בסולידריות הערבית.

פיסגה ערבית

מצרים אינה מתנגדת לסולידריות ערבית. אך אני חושש שקיום פסגה ערבית יהא דבר בטרם עת. בפסגת רבאט התווינו אסטרטגיה עקבית. אני חושש שאם תקויים פסגה כעת, לא יהיה כל חדש שכן אנו עומדים לקראת ג'נבה. אך אם בכל זאת ירצו האחים הערביים לכנס פסגה, הרי לא נתנגד. מעבר לסולידריות הערבית, תרי הסולידריות היא חובה עוד יותר חיונית בין מדינות העמות עם ישראל. על כן אנו לא נחסוך מאמץ בתיאום ובהתייעצות עם אחינו לקו העימות. בהקשר זה נפגשתי עם ערפאת ושוחחתי היום עם אסד. לפני יומים נועדתי עם המלך חסין, גם לשם תיאום ואיחוד העמדה הערבית וביחוד שהסכמנו כי נלך לג'נבה במשלחת ערבית מאוחדת שצעדיה יהיו מתואמים. כל צעד שלנו חייב להתמקם במהות ולא בשום דבר שולי השייך לצורה. לא נעמוד על ענייני - צורה ופרוצדורה. אנו נסכל מטרות ישראל ולא נשחק את משחקה. נחייב אותה לעמוד בעימות שבו נגיע במהרה לדיון בשורש הסכסוך אז איש לא יוכל לכפות עלינו דבר שלא יגשים את מטרותינו המבוססות על הלגיטימיות הבינ"ל.

"קבוצת העבודה"

לא נלנהג בהיסטריה. בעת בקור וואנס אצלנו, הצעתי בין היתר להקים קבוצת עבודה. זו לא הייתה הצעה שהגשתי. העתונאים פרסמו זאת וממשלת ישראל נכנסה להיסטריה אך התברר שאין שום הצעה חדשה. זה סימן של עצבנות.

אני חוזר ואומר: לא נשים לב לענייני פרוצדורה. אנו נכוונים ללכת לג'נבה ולשבת למען עניין השלום מבלי לשים לב לעניינים הפרוצדורליים שישראל מעלה כדי לעצבן אותנו כדי שאנו נופיע כסרבני שלום.

אני מסכים לכל פרוצדורה, שכן כשנלך לג'נבה לא תוכל ישראל להניא אותי מדבקות בתביעות בדבר האדמות הכבושות וזכות הפלסטינים לכונן מדינתם. ישראל רוצה שלא נגיע לשם ע"י כך שהיא משחקת במילים וניסוחים כדי שנתעצבן ונאמר: לא נלך לג'נבה.

אני מכריז: לא אכפת לי מהעניינים הפרוצדורליים בכלל. אני הולך לג'נבה חרף מה שעושה ישראל וההיסטוריה שלה. אנו נדבוק בתביעותנו (האדמה והמדינה הפלסטינית). לא אנו אלא ישראל פוחדת מג'נבה. לא אסתיר מכם ומאומתנו כי אני נכון לנסוע לקצה העולם אם יש בכך כדי למנוע פציעה, אפילו לא הריגה, של אחד מבני החיילים.

על "הנכונות ללכת לכנסת"

ישראל תופתע בוודאי לשמוע אותי אומר כעת: אני נכון ללכת אליהם, לביתם, ל"כנסת" עצמה ולהתווכח אתם. (מחיאות כפיים).
אין זמן לבזבז. ההחלטה נתונה בידנו, אין החלטה ללא העם. העם רוצה שנפנה קדימה כדי לפצות עצמנו על מה שאבדנו, למען נבנה את המחר.

תאריך: 10/11/77

מס' ג' א 4313/5

מס' ג' א 4313/5
שם-קובץ:
Egypt 24

מעמוד

עד עמוד

מס' עמודים: 1

סאדאט: "מוכן לבוא לכנסת"

מוכן גם, "להתעלם מענייני נוהל" ובלבד שתכונס ועידת ז'נווה * על ישראל לבחור בין "שלום המבוסס על צדק או עימות"

מאת עורך גרנות,
סופר "מקריב"
דענינים ערביים

■ "אש"ף - הנציג
היחיד"

המסקנת מדברי סאדאט, היא שמצרים לא תעמוד בכל מקרה על שיתוף נציגים של אש"ף בז'נווה או בפורום מ"כין אחר, אם יתברר כי יש בכך כדי להכשיל את הוועידה, אם כי סאדאט חוזר והדגיש, כי אש"ף הוא הנציג הלגיטימי היחיד של הפלשתינים ולטרות שהבהיר, כי מדינות ערב כבר השמיצו את "הש"גותיהן" על מיסמך העבודה הישראלי-אמריקני (שאוינו מדבר על תופעת נציגי אש"ף בשיתוף).

מכל מקום חובר מנאומו, כי טרם הושגה עמדה אחידה בין "מדינות העימות" ובייחוד בין מצרים וסוריה, מעבר לי הסכמת שיש לשגר משלחת ערבית מאוחדת לז'נווה.

סאדאט גילה, כי בקירוב ייצא לסוריה לשיחות עם הא"פז אליאסד, ככל הנראה כדי לגשר על פער עמדות יניגודי השקפות בין שתי המדינות ביחס למהלך המדיני. קיומם של חילוקי דעות אלה זכה באישור עקיף גם מהכרזתו, כי אינו רואה טעם לכינוס של ועידת פיסגה ערבית בי שעה זו. מקורות במצרים אמרו, כי סאדאט מבקש למנוע עימות בין מצרים וסוריה בי ועידה.

■ "שלום או עימות"

בהמשך נאומו טען, כי ועידת ז'נווה איננה מטרה לפני עצמה, אלא אמצעי לכי פות על ישראל לבחור בין "שלום המבוסס על צדק לבין עימות שאין לחזות את תוצאותיו". הוא שוב שיבח את הנשיא קארטר על התפנית במדיניותה של ארה"ב ועל "פתיחותו של הנשיא לבעיה הפלשתינית". עם זאת טען, כי ארה"ב הסכימה למיסמך-הש"ג בודה הישראלי-אמריקני, ש"בא כתיקון למיסמך ראשון (שבו דובר במפורש על ש"ג תוף משלחת פלשתינית בז'נווה) רק בלחץ כבד שהפעילה ישראל בזירה האמריקנית. עוד טען, כי אחרי מלחמת אקטובר הוחזרה ישראל, "לי גודלה הטבעי".

הנשיא אנואר סאדאט דם"תניע אמש את צירי הפרלמנט המצרי כאשר הכריז, כי הוא מוכן ללכת "עך" קצה הקורס ואף לבוא ל"ש"ראל ולבקר בכנסת" כדי דישאת ולתת על הסדר, ש"עיקרו החזרת כל השטחים ומימוש זכויות הפלשתינים, לרבות הקמתה של מדינה פלשתינית.

בנאום בפתיחת המושב הח"דש של הפרלמנט המצרי טען סאדאט, כי ישראל ערמה ק"שיום ובעיות נוחליות, כדי למנוע כינוסה של ועידת ז'נווה וכדי שהערבים יסרבו ל"לכת לוועידה. בהקשר זה אמר, כי איננו מייחס "שום חשי"בות לענייני נוהל" והוא מוכן להסכים לכל נוסחה נהלית ש"חביא לכינוס הוועידה.

■ חכמה נאותה

הוא חוזר והדגיש את הצורך בהכנה נאותה של הוועידה, כדי להבטיח, שלא תיהפך ל"במה של מלל וחילופי האש"מות". אולם סאדאט נמנע מ"לחזור על הצעתו להקים ועידה עבודה מכינה, כיוון - כך טען - ישראל הגיבה תגובה "היסטרית ועצבנית" לפני ימים אחדים כאשר דחתה את ה"צעתו זו.

■ "המנוע פציעה או מוות"

סאדאט דיבר אמנם על יכונחת של תאומה הערבית לי גבור על ישראל בעימות צב"איימדיגיטליכלי אולם הדגיש דווקא את הנכונות, "לצאת ל"קצה העולם כדי למנוע אח מותו או פציעתו של חייל מצ"רי". בהקשר זה באה גם ה"הכרזה על הנכונות לבוא לי"ישראל ולדון בהסדר.

אבל החידוש העיקרי בנאומו היה, כאמור, בהסכמה לקבל "כל נוסחה" לפתרון הבעיות הנהליות הקשורות לכינוסה של ועידת ז'נווה, כיוון ש"מימלא לא יוכל שום כוח למ"נוע ממני לתבוע בז'נווה את החזרת כל האדמות ומימוש זכויות הפלשתינים, לרבות זי כותם למדינה".

סאדאט: "מוכן לבוא לכנסת"

מוכן גם, להתעלם מענייני נוהל" ובלבד שתכונס ועידת ז'נווה * על ישראל לבחור ביו "שלום המבוסס על צדק או עימות"

■ "אש"ף - הנציג
היחיד"

המסקנה מדברי סאדאט, היא שמצרים לא תעמוד בכל מקרה על שיתוף נציגים של אש"ף בז'נווה או בפורום מדיני אחר, אם יחברו כי יש בכך כדי להכשיל את הוועידה, אם כי סאדאט תור וחדגיש, כי אש"ף הוא הנציג הלגיטימי היחיד של הפלסטינים ולמרות שהבחר, כי מדינות ערב כבר השמיצו את "הש"ף" גותיחן" על מיסמך העבודה הישראלי-האמריקני (שאיננו מדבר על תוספת נציגי אש"ף בשיתוף).

מכל מקום חובר מנאומו, כי טרם הושגה עמדה אחידה בין "מדינות העימות" ובייחוד בין מצרים וסוריה, מעבר ל"הסכמה שיש לשגר משלחת ערבית מאוחדת לז'נווה."

סאדאט גילה, כי בקרוב ייצא לסוריה לשיתוף עם האי-סו אליאסד, ככל הנראה כדי לגשר על פער עמדות "ניגודי" השקפות בין שתי המדינות: בוחס למהלך המדיני, קיומם של תילוקי דעות אלה זכה באישור עקיף גם מהכרזתו, כי אינו רואה טעם לכינוס של ועידת פיסגה ערבית ב"שעה זו, מקורות במצרים אמרו, כי סאדאט מבקש למנוע עימות בין מצרים וסוריה ב"וועידה."

■ "שדום או עימות"

בהמשך נאומו טען, כי ועידת ז'נווה איננה מטרה לפני עצמה, אלא אמצעי לכ"פ פות על ישראל לבחור בין "שלום המבוסס על צדק לבין עימות שאין לחזות את תוצאתו". הוא שוב שיבח את הנשיא קארטר על התפנית במדיניותה של ארצות-הברית ועל "פתחונו של הנשיא לבעיה הפלסטינית", עם זאת טען, כי ארצות-הברית הסכימה למיסמך-העבודה הישראלי-האמריקני, ש"בא כתיקן למיסמך ראשון (שבו דובר במפורש על שיתוף משלחת פלסטינית בז'נווה) רק בלחץ כבד שהפעילה ישראל בזירה האמריקנית. עוד טען, כי אחרי מלחמת אקטובר וחזרתה ישראל, "לי גודלה הטבעי."

מאת עודד גרנות,
סופר "העריב"
לענינים ערביים

הנשיא אנואר סאדאט הפך היום אמש את צויו הפירלי-כונס המצרי כאשר הכריז, כי הוא מוכן ללכת "על" קצה העולם ואף לבוא לרש"ר ולבקש בכנסת" כדי לשאת ולתת על המדינה, ש"עיקרו החזרת כל השטחים ומימוש זכויות הפלסטינים, לרבות הקמתה של מדינה פלסטינית."

בנאום בפתיחת המושב החדש של הפרלמנט המצרי טען סאדאט, כי ישראל ערמה ק"ש ובעיות טחליות, כדי למנוע כינוס של ועידת ז'נווה וכדי שהערבים יסרבו ללכת לוועידה. בהקשר זה אמר, כי איננו מייחס "שום חשיבות לענייני נוהל" והוא מוכן להסכים לכל נוסחה נהלית ש"חביא לכינוס הוועידה."

■ הכנה נאותה

הוא תור ותדגיש את הצורך בהכנה נאותה של הוועידה, כדי להבטיח, שלא תיהפך ל"במה של מלל וחילופי האש"רות, אולם סאדאט נמנע מ"לתור על הצעתו להקים ועידת עבודה מכינה, כיוון - כך טען - ישראל תגיבה תגובה "היסטרית ועצבנית" לפני ימים אחדים כאשר דחתה את הצעתו זו.

■ "למנוע פגיעה או מוות"

סאדאט דיבר אמנם על יכור לתת של האומה הערבית ל"גבור על ישראל בעימות צבאי-מדיני וכלכלי אולם הדגיש דווקא את הנכונות, "לצאת ל"קצה העולם כדי למנוע את מותו או פגיעתו של חייל מצרי". בהקשר זה באה גם ה"הכרזה על הנכונות לבוא ל"ישראל ולדון בהסדר."

אבל התייחס העיקרי בנאומו היה, כאמור, בהסכמה לקבל "כל נוסחה" לפתרון הבעיות הנהליות הקשורות לכינוס של ועידת ז'נווה, כיוון ש"מיטל לא יוכל שום כוח למנוע ממני לתבוע בז'נווה את החזרת כל האדמות ומימוש זכויות הפלסטינים, לרבות זכויות למדינה."

10.11.77

ראש הממשלה: אם סאדאת יחליט לבוא לירושלים -
יתקבל בכל הכבוד הראוי לנשיא.

ראש הממשלה מנחם בגין
שיגר אתמול שדר בערסלה לנשיא
סאדאת בו הוא אמר, כי אם
יחליט, בדבריו, לבוא לירושלים
— הוא יתקבל בכל הכבוד הי
ראוי לנשיא וישתתף לפתח עמו
בשיחות להשגת שלום יציב בי
מזרח התיכון.

ראש הממשלה אמר דברים אלה
בפתח הרצאתו איש בפני כספי
חת ועדת השירותים הפנימיים של
הקונגרס האמריקאי, שהתארחת
ברשת ראש הממשלה בירושל
יום.

בפנתו אל ידיו הנוצרת, חבר
הקונגרס מרטין פרום אמר בגין,
כי הוא מבקש להעביר לנשיא
עצום שיש שגרת השקלה
הנוצרת היום בקהיר, שדר בי
עצמו, יתכן מקדם ראש מדי
יאלה יעצא בדרך את הנוצרת
נשיא בעצום היום די בדבר נשי
הוא לבוא לירושל בירושל.

בגין אמר: "אם יחליט הנשיא
סאדאת לבוא לירושלים, אנחנו
לקבל הודעה מוקדמת לגבי יום
ההפגה, כדי נזכר לנשיא בכל
הכבוד הראוי לנשיא, ואני אע
הנוד המעשה לקדם פניו להיות
הנשיא ויחשבה בשנות עמו
ההשגת שלום במזרח התיכון".

הוסיף ראש הממשלה: "השדר
יבוא אני מוכן לבוא בכל יום די
קאחיר, לשם אותה מטרה, כפי
לאחרתי בעת שנוכחתי לתפוזי
כי אני מוכן לבוא לכל מקום ובי
כל זמן, להיפגש עם הנשיא סא
דאת, יכן עם הנשיא סאדאת, הי
שיחות עתה לנשיא על חוזה
שלום יכונן להתקיים בבירוחי
נו — בקאחיר, ובדמשק ובירוש
שלום, או במקום נייטראלי כמו
דבוח".

אני רק נקמה. — הוסיף ראש
הממשלה — שבאשר אבוא לקא
היר יתכן כי הנשיא סאדאת בי
יידת הכנסת אורחים ויתן לי היר
דמות לקבל בפיראמיות שי
אבותאבותיני סיעו לבנות, וי
המירר זאת לא נבקש פיצויים..."
במהלך הרצאתו באוני משתת
ועדת השירותים הפנימיים של הי
קונגרס האמריקאי, שלל ראש הי
ממשלה את נציגו של סאדאת
הציג הנאום מוקדמים לפני כפי
וסת של ועדת ונוחה, או תחיי
להתקין מדי לשלום, ראש הי
ממשלה הביע תקוותו כי ההליך
זה ימומש.

ראש הממשלה שלל ידיעות
יתנואיות בדבר סיניים שכביכול
הגיעה ממשלה ארצית לממשלה
מזרים להכניס בניירחצורה הי
מוסכם עם ישראל.

11/11/77

ראש הממשלה: אם סאדאת יחליט לבוא לירושלים - יתקבל בכל הכבוד הראוי לנשיא

ירושלים. - ראש הממשלה מר מנחם בגין שיגר היום (יום ה') שדר בעל-פה לנשיא סאדאת בר הוא אומר כי אם יחליט, כדבריו לבוא לירושלים, הוא יקבל בכל הכבוד הראוי לנשיא וישמח לפתוח עמו בשיתות להשכנת שלום-אמת במזרח התיכון.

ראש הממשלה אומר דברים אלה בפתח הרצאתו הערב (יום ה') בפני משלחת ועדת השירותים הצבאיים של הקונגרס האמריקאי, שהתארכה בלשכת ראש הממשלה בירושלים. בפנותו אל יו"ד הועדה, המודשה מלורין פרייס (), אומר ראש הממשלה כי מבקשו להעביר לנשיא מצרים, עמו עומדת המשלחת להיפגש מחר בקאהיר, שדר בעל-פה לפיו מקדם ראש ממשלת ישראל בברכה את הודעתו של נשיא מצרים מאתמול בדבר נכונותו לבוא לשיתות בירושלים.

מר בגין אומר: "אם יחליט הנשיא סאדאת לבוא לירושלים, אשמח לקבל הודעה מוקדמת לבבי יום הגעתו, כדי שנוכל לקבלו בכל הכבוד הראוי לנשיא, ואני אצא לנמל התעופה לקדם פניו, ללוחות לירושלים ולהתחיל בשיתות עמו להשכנת שלום במזרח התיכון".

הוסיף ראש הממשלה: "מצד שני, אני מוכן לבוא כל יום לקאהיר, לשם אותה מטרה, כפי שאמרתי בעת שנכנסתי לתפקידי, כי אני מוכן לבוא לכל מקום, ובכל זמן, להיפגש עם הנשיא סאדאת, וכן עם הנשיא אדאד. השיתות עמהם למד"מ על תרזה שלום יכולות להתקיים בבירותינו - קאהיר, דמשק, וירושלים, או במקום נייטראלי כמו ז'נבה. אני רק מקווה שכאשר אבוא לקאהיר ינהג בי הנשיא סאדאת במידת הכנסת-אורחים ויתן לי הזדמנות לבקר בפיראמידות שאבות-אבותינו סייעו לבנותן, ותמורת זאת לא נבקש פיצויים..."

במהלך הרצאתו בפני משלחת ועדת השירותים הצבאיים של הקונגרס האמריקאי, שלל ראש הממשלה את נסיונו של סאדאת להציג תנאים מוקדמים לפני כינוסה של ועידת ז'נבה או תחילת תהליך מו"מ לשלום. ראש הממשלה הביע תקוותו כי תהליך זה ימומש.

ראש הממשלה שלל ידיעות עתונאיות בדבר שינויים כביכול שהציעה ממשלה ארה"ב לממשלת מצרים להכניס בנייר העבודה המוסכם עם ישראל.

ראש הממשלה הגיב הבוקר: אם סאדאת מוכן לבוא לירושלים – אנו מברכים על כך

בגין, על באומו של
אתמול בקאהיר.

באת סופר "מקריב"

„אם אין זו מליצה, על נכונות זו” – זו
והנשיא סאדאת אכן על נכונות זו” – זו
מוכן לבוא לירושלים היתה תגובה של ראש
לכנסת – אנו מברכים הממשלה, מר מנחם

מר בגין הוסיף: „עלי
להזכיר, כי בהזדמנות להפג
קיידי הודעתי שאני מוכן
להיפגש עם נשיא מצרים
בכל מקום לרבות בקאהיר,
כדי לשאת ולתת על השכ”
נת שלום אמנת במזרח ה”
תיכון”.

„ישראל דוחה על הסף וללא
סייג את תנאיו של סאדאת
לאמור: נסיגה טוטאלית ל”
קווי יוני 1967 והקמת מדינה
הקרויה פלשתינית” – המ”
שיר מר בגין ואמר: „תנאים
אלה הם סכנה לעצם קיומה
של מדינת ישראל. אולם ה”
נשיא סאדאת יוכל להביא את
עמדתו זו לוועידת דנווה, כפי
שאנו נביא לפניו את עמדת
תינו.”

”אל יהפוך שום צד את
עמדותיו לתנאי מוקדם להש”
תחנות בוועידת השלום” –
סיים.

77 ינוני 101400

REACTION OF THE PRIME MINISTER TO THE STATEMENT OF EGYPTIAN
PRESIDENT. ANWAR SADAT.

IN REACTION TO THE REMARKS OF EGYPTIAN PRESIDENT ANWAR SADAT,
PRIME MINISTER MENAHEM BEGIN MADE THE FOLLOWING COMMENT THIS
MORNING:

“ISRAEL CATEGORICALLY AND ABSOLUTELY REJECTS THE CONDITIONS NAMED
BY PRESIDENT SADAT - I.E. TOTAL WITHDRAWAL TO THE JUNE 1967 LINES
AND ESTABLISHMENT OF A SO-CALLED PALESTINIAN STATE. THESE
TERMS IT IS KNOWN, WOULD CONSTITUTE A DANGER TO THE VERY
EXISTENCE OF THE STATE OF ISRAEL. HOWEVER, PRESIDENT SADAT
COULD PUT FORWARD THIS POSITION AT THE GENEVA CONFERENCE. JUST AS
WE SHALL PUT FORWARD OUR OWN STAND AT THE CONFERENCE. LET NO
PARTY TURN ITS OWN STAND INTO A PRIOR CONDITION FOR PARTICIPATING
IN THE PEACE CONFERENCE.

“AS TO PRESIDENT SADAT'S DECLARED READINESS TO COME TO JERUSALEM,
TO THE KNESSET - IF THESE ARE NOT MERE WORDS, WE WOULD WELCOME
THIS READINESS. I WOULD LIKE TO RECALL HERE THAT, UPON ASSUMING
OFFICE, I STATED THAT I WOULD BE PREPARED TO MEET THE PRESIDENT
OF EGYPT ANYWHERE, EVEN IN CAIRO, IN ORDER TO NEGOTIATE FOR THE
ESTABLISHMENT OF A TRUE PEACE IN THE MIDDLE EAST...”

אזרחי מצרים,
זו הפעם הראשונה שאני פונה אליכם ישירות, אבל זו איננה הפעם הראשונה שאני חושב עליכם ומדבר אודותיכם. אתם שכנינו, ותמיד תהיו כאלה. ב-29 השנים האחרונות נמשך קונפליקט טראגי, שהוא מיותר לחלוטין, בין ארצנו לבין ארצכם. מאז ציוותה ממשלתו של המלך פרוק לפלוש לארצנו, ארץ-ישראל על מנת להחניק את חרותנו ועצמאותנו, שחודשו, פרצו ארבע מלחמות ביניכם לביננו. דם רב נשפך משני הצדדים. משפחות רבות נתייתמו ונתאלמו במצרים ובישראל.
במבט לאחור, אנו יודעים שכל הנסיונות הללו, להרוס את המדינה היהודית, היו לשוא. כשם שכל הקורבנות שנדרשתם להקריב בחיי אדם, בפיתוח, בכלכלה ובקידמה חברתית, שכל הקורבנות המיותרים הללו, היו לשוא.
חרשו לי לומר לכם, שכנינו, שכך יהיה הדבר גם בעתיד. אתם חייבים לדעת, כי שבנו לארץ אבותינו, וכי היינו אלה ששיחררנו את הארץ מהשלטון הבריטי, וכי אנחנו אלה שייסדנו את עצמאותנו בארצנו למען כל הדורות אשר יבואו.
אנו מאחלים לכם כל טוב. למעשה, אין כל סיבה שהיא לאיבה בין עמינו. בימי קדם, מצרים וארץ ישראל היו בנות-ברית, ידידות אמיתיות ובנות-ברית, כנגד האויב המשותף מן הצפון. אכן, הרבה שינויים קרו מאז אותם ימים. אך אולי הבסיס העקרוני לידידות ולעזרה ההדדית נותרו ללא שינוי, אנו הישראלים מושיטים את ידינו אליכם. זו אינה יד חלשה, כפי שאתם יודעים. אם נותקף — תמיד נגן על עצמנו, כפי שעשו אבותינו, "המכבים", וניצחו.
אך איננו מבקשים להתנגש עמכם. הבה נאמר איש לרעהו, והבה תהיה זו שבועה אילמת בין שני העמים, של מצרים ושל ישראל : לא עוד מלחמות, לא עוד שפיכות דמים, לא עוד איומים. הבה נעשה לא רק שלום, הבה נעלה על דרך הידידות, גילוי הלב ושיתוף-הפעולה הפרודוקטיבי. אנו יכולים לעזור איש לרעהו. אנו יכולים להביא לכך, שהחיים של עמינו יהיו טובים יותר, נוחים יותר, מאושרים יותר.
נשיאכם אמר לפני יומיים, שהוא יהיה מוכן לבוא לירושלים, אל הפרלמנט שלנו, אל הכנסת, על מנת למנוע את פציעתו של חייל מצרי אחד. זו הצהרה טובה. וכבר קידמתי אותה בברכה.
יהיה לי העונג לקבל את פני נשיאכם בהכנסת-האורחים חמסור רתית, אשר אתם ואנחנו ירשנו מאבינו המשותף אברהם. ואני מצידו אהיה מוכן, כמובן, לבוא לכירתכם קהיר, לשם אותה מטרה. לא עוד מלחמות. שלום, שלום אמיתי, ולעולם.
בקוראן הקדוש, בסורה 5, נקבעה וקודשה זכותנו לארץ הזאת. אני מבקש לקרוא לכם את הפסוקים מהסורה האלמותית הזאת : "זיכרו עת אמר משה לעמו. הוי עמי, זיכרו את טוב אללה לכם. עת מינה נביאים מתוכם... הוי עמי היכנסו אל הארץ הקדושה אשר אללה נתן לכם".
הרי זה ברוח זו של אמונתנו המשותפת באלוהים, בהשגחה העליונה, באמת ובצדק בכל הערכים האנושיים אשר הורישו לנו הנביא מוחמד ונביאינו משה, ישעיהו, ירמיה ויחזקאל, הנה ברוח אנוש זו אומר לכם, בכל ליבי ומעומק ליבי : : שלום. פרוש הדבר, "סולח" וההיפך : "סולח" פירושו שלום.

אנרחי מצרים! זו הפעם הראשונה שאני פונה אליכם ישירות. אבל זו איננה הפעם הראשונה שאני חושב עליכם ומדבר אודותיכם. אתם שכנינו ותמיד תהיו כאלה. ב-29 השנים היה קונפליקט טראגי, שהוא מיותר לחלוטין, בין ארצנו לבין ארצכם. מאז ציוותה ממשלנו של המלך פארוק לפלוש לארצנו, ארץ-ישראל, עלימננו להחניק את חרותנו ועצמאותנו. שחודשו. פרצו ארבע מלחמות ביניכם ובינינו. דם רב נשפך משני הצדדים. משפחות רבות נתייתמו ונתאלמו במצרים וב ישראל. במבט לאחור, אנו יודעים שכל הנסיונות הללו, להרוס את המדינה היהודית, היו לשוא. כשם שכל הקורבנות שנדרשתם להקריב בחיי אדם, בפיתוח, בכלכלה ובקידמה חברתית, כל הקורבנות המיותרים הללו, היו לשוא. הרשו לי לומר לכם, שכנינו, שכך יהיה הדבר גם בעתיד. אתם חייבים לדעת, כי שבנו לארץ אבותינו, וכי אנו היינו אלה ששיחררנו את הארץ מהשלטון הבריטי, וכי אנחנו היינו אלה שייסדנו את עצמאותנו בארצנו. למען כל הדורות אשר יבואו.

★

אנו מאחלים לכם כל טוב. למעשה, אין כל סיבה שהיא לאיבה בין עמינו. בימי קדם, מצרים וארץ ישראל היו ידידות אמיתיות ובעלות-ברית, כנגד האויב מן הצפון. אכן, הרבה שינויים קרו מאז אותם ימים. אך אולי הבסיס העקרוני לידידות ולעזרה ההדדית נותרו ללא שינוי. אנו הישראלים מושיטים את ידנו אליכם. זו אינה יד חלשה, כפי שאתם יודעים. אם נותקף — תמיד נגן על עצמנו, כפי שעשו אבותינו המכובדים, וניצחו.

★

אך איננו מבקשים להתנגש עמכם. הבה נאמר איש לרעהו, והבה תהיה זאת שבועה אימתת בין שני העמים, של מצרים ושל ישראל: לא עוד מלחמות, לא עוד שפיכות דמים. לא עוד אויבים. הבה נעשה לא רק שלום, הבה נעלה על דרך הידידות, גילוי-הלב ושיתוף-הפעולה הפרודוקטיבי. נשיאכם אמר לפני יומיים, שהוא יהיה מוכן לבוא לירושלים, אל הפרלמנט שלנו. אל הכנסת, כדי למנוע את פציעתו של חייל מצרי אחד. זו הצהרה טובה, וכבר קידמתי אותה בברכה. יהיה לי העונג לקבל את פני נשיאכם בהכנסת-האורחים המסורתית, אשר אתם ואנחנו ירשנו מאבינו המשותף, אברהם, ואני מצידו אהיה מוכן, כמובן, לבוא לבירתכם קהיר, לשם אותה מטרה. לא עוד מלחמות. שלום, שלום אמיתי, ולעולם.

★

בקוראן הקדוש, בסורה 5, נקבעה קודשה זכותנו לארץ הזאת. אני מבקש לקרוא לכם את הפסוקים מהסורה האלמותית הזאת:

„ויברו את שאמר משה לעמו: הוי עמי, זיכרו את טוב אלה לכם. עת מינה נביאים סתוככם... הוי עמי, היכנסו אל הארץ הקדושה אשר אלה נתן לכם.

„הרי זה ברוח אמונהו המשותפת באלוהים בהשגחה העליונה באמת ובצדק בכל הערכים האנושיים אשר הורישו לנו הנביא מוחמד ונביאינו משה, ישעיהו, ירמיהו ויהונקאל: הגה ברוח אנוש וזי אומר אני לכם, בכל ליבי ומעומק ליבי: שלום, פירוש הדבר, סולח' וההיפך: סולח' פירוש שלום.

אזרחי מצרים,
זו הפעם הראשונה שאני פונה אליכם ישירות, אבל זו איננה הפעם הראשונה שאני חושב עליכם ומדבר אודותיכם. אתם שכנינו, וחמיד תהיו כאלה. בִּיְמֵי השנים האחרונות נמשך קונפליקט טראגי, שהוא מיותר לחלוטין. בין ארצנו לבין ארצכם.

מאז ניוותה ממשלתו של המלך סאדוק לפלוש לארצנו, ארץ ישראל, על מנת להחניק את חרותנו ועצמאותנו שחודשו, פרצו ארבע מלחמות ביניכם לבינינו. דם רב נשפך משני הצדדים. משפחות רבות נהיו נזקקות ונתאלמו במצרים ובִּיִּשְׂרָאֵל. במבט לאחור אני יודעים שכל הנסיונות הללו להרוס את המדינה היהודית היו לשווא. כשם שכל הקרבנות שנדרשתם להקריב בחיי אדם, בפיתוח, בכלכלה ובקידמה חברתית, כל הקרבינות המיותרים הללו, היו לשווא.

הרשו לי לומר לכם, שכנינו, שכך יהיה הדבר גם בעתיד. אתם חייבים לדעת כי שבנו לארץ אבותינו, וכי אנחנו היינו אלה ששחררנו את הארץ מהשלטון הבריטי, וכי אנחנו היינו אלה שייסדנו את עצמאותנו בארצנו למען כל הדורות אשר יבואו.

אנו מאחלים לכם כל טוב, למעשה, אין כל סיבה שהיא לאי בה בין עמינו. באמי קדם מצרים וארץ־ישראל היו בנות־ברית. ידידות אמיתית ובנות־ברית, כנגד האויב המשותף מן הצפון. אכן, הרבה שינויים קרו מאז אותם ימים. אך אולי הכסים העקרוני לירידות ולעזרה ההדדית נותרו ללא שינוי. אנו הישראלים מושידי טים את ידנו אליכם. זו אינה יד חלשה, כפי שאתם יודעים. אם נותקף — תמיד נגן על עצמנו, כפי שעשו אבותינו המכבים וניצחו, אך איננו מבקשים להתנגש עמכם. הבת נאמר איש לרעהו, והבת תהיה זאת שכוועה אילמת בין שני העמים. של מצרים ושל ישראל: לא עוד מלחמות. לא עוד שפיכות־דם, לא עוד איור מים. הבת נעשה לא רק שלום, הבת נעלה על דרך הידידות, גילוי הלב ושיתוף־הפעולה הפרודוקטיבי. אנו יכולים לעזור איש לרעהו. אנו יכולים להביא לכך, שתחיים של עמינו יהיו טובים יותר, נוחים יותר, מאושרים יותר.

נשיאכם אמר לפני יומיים שהוא יהיה מוכן לבוא לירושלים, אל הפרלמנט שלנו, אל הכנסת. על מנת למנוע את פגיעתו של חייל מצרי אחד, זו הצהרה טובה, וכבר קידמתי אותה בברכה. יהיה לי העונג לקבל את פני נשיאכם בהכנסת־האורחים המסורתית, אשר אתם ואנחנו ירשנו מאבינו המשותף אברהם. ואני מצירי אהיה מוכן, כמוכן, לבוא לבירתכם קאהיר, לשם אותה מטרה. לא עוד מלחמות, שלום, שלום אמיתי, ולעולם. בקוראן הקדוש, בסורה 5, נקבעה וקודשה זכותנו לארץ הזאת. אני מבקש לקרוא לכל את הפסקים מהסורה האלמית הזאת: „ויכרו עת אמר משה לעמו, הוי עמי, ויכרו את טוב אללה לכם. עת מינה נביאים מתוכם... הוי עמי היכנסו אל הארץ הקדושה אשר אללה נתן לכם“.

הרי זה ברוח זו של אמונתנו המשותפת באלוהים, בהשגחה העליונה, באמת ובצדק בכל הערכים האנושיים אשר הורישו לנו הנביא מוחמד ונביאינו משה, ישעיהו, ירמיהו ויחזקאל, הנה ברוח אנוש זו אמר אני לכם, בכל ליבי ומעומק ליבי: „שלום. פרוש הדבר, „סולח“ וההיפך: „סולח“ פירושו שלום.

ADDRESS BY ~~THE~~ PRIME MINISTER MENACHEM BEGIN
TO THE EGYPTIAN PEOPLE, JERUSALEM, NOVEMBER 11, 1977

Citizens of Egypt this is the first time that I address you directly, but it is not for the first time that I think and speak of you. You are our neighbours and always will be.

For the last twenty nine years, a tragic, completely unnecessary conflict continues between your country and ours. Since the time when the Government of King Farouk ordered to invade our land, Eretz Israel, in order to strangle our newly-restored freedom and independence, four major wars took place between you and us. Much blood was shed on both sides. Many families were orphaned and bereaved, in Egypt and Israel. In retrospect, we know that all those attempts to destroy the Jewish State were in vain, as all the sacrifices you were called upon to make - in life, in development, in economy, in social advancement - all these superfluous sacrifices were also in vain. And may I tell you, our neighbours, that so it will be in the future.

You should know that back we came to the Land of our forefathers that it is we who liberated the country from British rule, and we established our independence in our own Land, for all generations to come.

We wish you well. In fact, there is no reason whatsoever for hostility between our peoples. In ancient times, Egypt and Eretz Israel were allies; real friends and allies, against a common enemy from the North. Yes, indeed, many changes have taken place since those days, but perhaps the intrinsic basis for friendship and mutual help remains unaltered.

We, the Israelis, stretch out our hands to you. It is not, as you know, a weak hand. If attacked, we shall always defend ourselves, as our forefathers, the Maccabees did - and won the day.

But we do not want any clashes with you. Let us say one to another, and let it be a silent oath by both peoples, of Egypt and Israel: No more wars, no more bloodshed, and no more threats. Let us not only make peace; let us also start on the road of friendship, sincere and productive cooperation. We can help each other. We can make the lives of our nations better, easier, happier.

1 Your President, said, two days ago, that he will be ready to come to Jerusalem, to our Parliament - the Knesset - in order to prevent one Egyptian soldier from being wounded. It is a good statement. I have already welcomed it, and ~~we will be~~ a pleasure to welcome and receive your President with the traditional hospitality you and we have inherited from our common father, Abraham. And I, for my part, will, of course, be ready to come to your capital, Cairo, for the same purpose: No more wars - peace - a real peace, and for ever. It is in the Holy Koran, in Surah 5, that our right to this Land was stated and sanctified. May I read to you this eternal Surah:

"Recall when Moses said to his people: Oh my people, remember the goodness of Allah towards you when He appointed prophets amongst you... Oh my people, enter the Holy Land which Allah hath written down as yours..."

It is in this spirit of our common belief in God, in Devine Providence, in right and in justice, in all the great human values which were handed down to you by the Prophet Mohammed and by our Prophets - Moses, Yeshayahu, Yermiyahu, Yehezkiel - it is in this human spirit that I say to you with all my heart : Shalom.

It means Sulh.

רה"מ מזמין רשמית את נשיא מצרים לירושלים

אני מזמין בזה כאורח רשמי בשם ממשלת ישראל את נשיא מצרים סאדאת לבוא לירושלים כדי לנהל שיחות על שלום קבע בין ישראל ומצרים — אמר אמש ראש-הממשלה מנחם בגין, במסיבה במלון "הילטון" בתל-אביב לכבוד משלחת "קרן אור לצה"ל" מפאריס.

"אני מזמין בזה כאורח רשמי בשם ממשלת ישראל את נשיא מצרים סאדאת לבוא לירושלים כדי לנהל שיחות על שלום קבע בין ישראל ומצרים" — אמר אמש סמוך לשעה 10 בערב ראש הממשלה מנחם בגין במסיבה שנערכה במלון הילטון בת"א לכבוד משלחת "קרן אור לצה"ל" מפאריס.

ההחלטה צרפת ראתה בעצמה מה קרה ליהודי אירופה, ואני מציע לכל מדינות אירופה להזהר בהחלטות הצעות, שיכולות לסכן את מדינת ישראל וישראל הפליטה כל נהרות אירופה, החל מהריין, הייכסה ועד הוולגה, רוויים בדם יהודי, לכן זה לא רק סאב, אלא גם מבייש, שאירוסם מציעים הצעות שיכולות לסכן את חיי אי-יהי ישראל", אמר מר בגין.

כמו טילים קובניים בוירג'יניה

ראש הממשלה הציע לחברי הממשלה מצרפת לקחת עמם מסה של גבולות ה-4 ביוני 1967, כדי להראות לנשיא, כי חברי הממשלה ולצירי הפרלמנט בערצם מפה זו, שתחשיב להם מה פירושה של מדינה פלשתינאית ביהודה ושומרון. כהני צאה מכך תהיה האכלוסיה האזרחית של נו בטוח הארסילרית של האויב, "תעם ה" יהודי, שהיה קורבן הנאציזם, לא יסכים לכך, שנהיה מחדש בטוח של אלה ה" דוגלים בסילוסוסיה של "מיון קאמפי" כדי להשמידו", אמר.

בהקשר זה סיפר על פגישתה של גבולות גולדה מאיר עם סנטור האמפרי, כאשר דיברה על הסכנה של הימצאות עראק במרחק של 10 ק"מ מנתניה, התערב כי שיחה בנו של האמפרי ואמר, כי המצב מצות דומה להימצאות טילים בקובה כלפי ארה"ב, על כך הגיב סנטור האמפרי, "המשמעות היא כאילו טילים בוירג'יניה", אני מסכים לפירוש שנתן סנטור האמפרי, רי, וכמו שהאמריקאים לא יסכימו לטור, לים המכוונים נגדם בוירג'יניה, כך לא נסכים אנחנו לטילים המכוונים נגדנו כי יהודה ושומרון", אמר.

ראש הממשלה סיים את דבריו בציטוט את אחדות העם הישראלי העומד איתו בי אחורי מדינת ישראל, כדי להבטיח את בוא היום שבו יחיו בינו ובנינו לאחד דורות בבטחון וחופש.

מר בגין התייחס לנאום שהיפנה אל ה" עם המצרי, והזכיר כי למעשה כבר בי-נאום זה דיבר על כך שישראל תסכים לארח את נשיא מצרים לפי מיטב המסורת של האירוע שלנו, לאחר שהשמיט את הצהרתו כי הוא רוצה בשלום כדי למנוע אפילו סצנה מצרית אחד מקרב חייליו, "אהלן וסהלן" קרא מר בגין, בהדגישו כי אם סאדאת רוצה לשהות בארץ 5 ליי-לות כדי לסיים את המורס, הרי הוא מציע לו שעבודה זו תעשה במשך חמישה ימים בשעות היום.

עמדת המעצמות והחלטה 242

בפנינו אל חברי המשלחת מצרפת, הביע מר בגין את התקווה, שיום יבוא וצרפת תיבחן מחדש את עמדתה ביחס לפירוש שהיא נותנת להחלטה 242, לאחר שהיא דביקה בתרגום הצרפתי המדבר על "נסיגה מהשטחים", בהקשר זה סיפר, כי כאשר נפגש לאחר רונה עם הרולד וילסון, ראש ממשלת בריטניה לשעבר, אמר לו וילסון, כי הוא יוכל לומר לנשיא צרפת ויסקאר ד'אסטן מהו הפירוש הנכון של ההחלטה, כיוון שבריטניה היתה יוזמת ההחלטה, ולפי פירוש זה אין משמעות ההחלטה נסיגה טור טכרית מהשטחים, גם ארתור גולדברג, שהיה מיוזמי ההחלטה, אמר לקארטר, ש"החלטה 242 אינה מכריחה את ישראל ל" נסיגה כזו.

כמעריך של צרפת, שהראתה דוגמה לגולם בהקמת רפובליקה חופשית, אני מטעיר עמוקות על הפירוש הלא נכון של

ראש-הממשלה ציון, כי הוא מגיב בכך על דבריו של סאדאת בפתני חברי ועדת השיר רותים המזוינים של ארה"ב, כי ברצונו לבוא לירושלים, אך אין הוא יכול לעשות זאת בלי הזמנה רשמית, "זו ההזמנה" — אמר מ. בגין לקול תשור אות רמות באולם.

בגין התייחס לנאום שהיפנה אל העם המצרי, והזכיר, כי לי-מעשה כבר בנאום זה דיבר על כך, שישראל תסכים לארח את נשיא מצרים לפי מיטב המסורת של האירוע שלנו, "אהלן וסהלן", קרא בגין, בהדגישו, כי אם סאדאת רוצה לשהות בארץ 5 לילות כדי לסיים את המורס, הרי הוא מציע לו שעבודה זו תעשה בי-משך חמישה ימים בשעות היום.

ג.ד.ד

בגין לסאדאת: אתה מוזמן רשמית; אהלן וסהלן

לירושלים, אך הוא לא יכול לעשות זאת בלי הזמנה רשמית. "זהו ההזמנה" — אמר בגין, לקול תשור אות רמות באולם. ראש-הממשלה הזכיר את הנאום שהיפנה לעם המצרי, ביום שישי, וציין כי כבר בנאום זה דיבר על כך שישראל תסכים לארח את נשיא מצרים, לפי מיטב המסורת של האירוע שלנו. מר בגין סיים דבריו, המתייחסים לנשיא מצרים באמרו, "אהלן וסהלן" (בתרגום חופשי: "ברוך הבא").

ראש-הממשלה, מנחם בגין, הודיע אמש כי מומבי על הזמנת הנשיא סאדאת לירושלים בי-אורח רשמי. בגין, שדיבר במסיבה שנערכה בי-מלון "הילטון" בתל-אביב, לכבוד משלחת "קרן אור לצה"ל" מפאריס, אמר: "אני מזמין בזה, כאורח רשמי, בשם ממשלת ישראל, את נשיא מצרים סאדאת, לבוא לירושלים כדי לנהל שי-חות על שלום קבע בין ישראל ומצרים". מר בגין ציון כי הוא מגיב בכך על דבריו של סאדאת בפני חברי ועדת השרותים המזויי-נים של ארצות-הברית, המבקרים במצרים. סאדאת אמר לחברי המשלחת כי ברצונו לבוא

נחמק

ישראל

כל המוסר תוכן מסמך זה, כולו
או מקצתו לאדם שאינו מוסמך
לכך - עובר על החוק לתיקון
דיני העונשין (בסחון המדינה
יחסי-חוק וסודות רשמיים),
תשי"ז - 1957.

משרד החוץ

מחלקת הקשר

מברק יוצא - מסווג

אל: וואשינגטון

מאת: המשרד

ש מ ר

מיידי

נשלח: 131030 יוב

השגריר. רפ"ה.

משלחת ועדת השירותים המזויינים עזבה הבוקר את הארץ לקהיר.
בארוחת ערב - פרידה מטעם שר הבטחון הביעו חוזי המשלחת שביעות
רצון רבה מהביקור. דיווחים על ושיחות עם רוהיים-שהייח ושהבייט יגי'עוכם
בדיפ. להלן קטע מדבר רוהיים אמש בפני הועדה:

PRESIDENT SADAT OF EGYPT MADE A STATEMENT TO THE EFFECT THAT
HE IS PREPARED TO COME TO JERUSALEM, TO THE KNESSETH.
I ASSUME THAT YOU WILL MEET HIM TOMORROW AND MAY I ASK YOU,
MR. CHAIRMAN, TO GIVE MY MESSAGE TO PRESIDENT SADAT TO THE EFFECT:
THAT I WELCOME HIS STATEMENT AND IF HE DECIDES TO COME TO
JERUSALEM, I WOULD LIKE TO HAVE SOME NOTICE IN ADVANCE, OF A DAY.
WE SHALL RECEIVE HIM WITH ALL THE HONORS DUE TO A PRESIDENT.
I WILL GO OUT MYSELF TO LYDDA AIRPORT TO RECEIVE HIM AND I
SHALL BRING HIM TO JERUSALEM AND WE SHALL BE VERY HAPPY TO START
TALKS, TO ESTABLISH PEACE IN THE MIDDLE EAST.

ON THE OTHER HAND, I AM PREPARED TO COME ANY DAY TO CAIRO
FOR THE VERY SAME PURPOSE. AS I SAID WHEN I TOOK OFFICE, I AM
READY TO GO TO ANY PLACE, ANY TIME, TO SEE PRESIDENT SADAT
AND ALSO PRESIDENT ASSAD AND THE NEGOTIATIONS FOR PEACE TREATY
CAN TAKE PLACE IN OUR VARIOUS CAPITALS, CAIRO, DAMASCUS, JERUSALEM
OR A NEUTRAL PLACE LIKE GENEVA. AND I ONLY HOPE THAT WHEN I
COME TO CAIRO HE WILL ALSO RECEIVE ME HOSPITABLY AND GIVE ME A
CHANCE TO HAVE A GLIMPSE AT THE PYRAMIDS WHICH OUR FOREFATHERS
HELPED TO CONSTRUCT, FOR WHICH WE DON'T ASK ANY COMPENSATION.
I'LL BE VERY GRATEFUL. AND LET US START TALKING PEACE.
THAT IS MY MESSAGE.

SECONDLY, THE PRESIDENT SAID THAT WHEN HE COMES TO GENEVA,
HE WILL ASK FOR ISRAEL'S TOTAL WITHDRAWAL TO THE LINES OF 4 TH OF
JUNE 1967 AND FOR A FORMATION OF WHAT HE CALLS A "PALESTINIAN
STATE" IN JUDEA, SAMARIA AND IN THE GAZA STRIP WHICH SHALL
BE LINKED WITH A CORRIDOR.

IT IS MY DUTY TO SAY THAT ISRAEL CANNOT ACCEPT THOSE DEMANDS.

כל המוסר תוכן מסמך זה. כולו
או מקצתו לאדם שאינו מוסמך
לכך - עובר על החוק לתיקון
דיני העונשין (בסחון המדינה
יחסי-חוק וסודות רשמיים).
תשי"ז - 1957.

משרד החוץ

מחלקת העשר

מברק יוצא - מסווג

BEFORE THEY WOULD MEAN A MORTAL DANGER TO THE STATE OF ISRAEL,
MORTAL DANGER ABOUT WHICH PROF. BREZIEZINSKI SPOKE A FEW
WEEKS AGO ON CANADIAN TELEVISION. PROF. BREZIEZINSKI SAID THAT IF
ISRAEL SHOULD FACE MORTAL DANGER, THE UNITED STATES WILL RUSH TO
HER RESCUE. I WROTE TO THE PRESIDENT, PRESIDENT CARTER, THAT WE
FIND IN THIS STATEMENT GOOD WILL. THE QUESTION IS WHY SHOULD THERE
BE MORTAL DANGER TO ISRAEL? IT HAS LOOMED OVER US FOR TOO LONG.
DANGER IS A DIFFERENT STORY. EVERYBODY NOW LIVES IN A CERTAIN
DANGER IN EVERY COUNTRY, WHETHER SMALL OR LARGE. BUT MORTAL DANGER
IS A COMPLETELY DIFFERENT TERM AND WE DON'T WANT TO
SEE AGAIN ISRAEL BEING IN MORTAL DANGER.

WE DON'T WANT AMERICAN SOLDIERS TO FIGHT OUR BATTLES.
WE DON'T WANT ANY SOLDIERS OF ANY COUNTRY TO DIE FOR US.
WE CAN SUSTAIN OUR INDEPENDENCE. AND, THEREFORE, WE MUST
BE VERY CAREFUL TO CREATE CONDITIONS IN WHICH THERE IS NOT MORTAL
DANGER TO ISRAEL. AND, THEREFORE, WE CANNOT ACCEPT HIS DEMAND.

HOWEVER, PRESIDENT SADAT IS ENTITLED TO STATE HIS POSITION
IN GENEVA AT THE PEACE CONFERENCE. HERE WE HAVE AN
OPPORTUNITY TO MAKE CLEAR WHAT IS THE REAL MEANING OF THE WORD
"PRE-CONDITION".

PRESIDENT SADAT SHOULD SAY TO US: IF YOU WANT ME TO BE IN
GENEVA, ACCEPT IN ADVANCE MY DEMAND FOR THAT TOTAL WITHDRAWAL
AND THE PALESTINIAN STATE, ETC. THAT WOULD BE A PRECONDITION.
THEN WE WOULDN'T ACCEPT IT AT ALL. OR, TO GIVE ANOTHER EXAMPLE
ON OUR SIDE AND WITH THE SAME SENSE OF JUSTICE. FOR INSTANCE,
WE HAVE OUR POSITION ON JERUSALEM. THIS CITY IS UNDIVIDED,
INDIVISIBLE, AND IT WILL STAY THE CAPITAL OF OUR COUNTRY.
WE SHALL STATE THAT POSITION WHEN WE COME TO GENEVA. BUT IF WE
HAD ASKED PRESIDENT SADAT TO ACCEPT THAT POSITION OF ISRAEL
IN ADVANCE FOR US AS A CONDITION TO GO TO GENEVA, THAT WOULD
MEAN A PRE-CONDITION ON OUR SIDE AND WE DON'T ASK IT. NO SIDE
SHOULD HAVE PRE-CONDITIONS.

EVERY SIDE WILL HAVE ITS POSITION AND THOSE POSITIONS WILL
BE BROUGHT TO THE PEACE CONFERENCE TABLE AND DISCUSSED.
BUT NONE OF THE SIDES SHOULD SAY, ACCEPT OR ADOPT IN ADVANCE
ANY POSITION SO THAT I WOULD COME TO GENEVA. OTHERWISE, I WON'T
COME.

SO NOW, EVERYBODY WILL UNDERSTAND WHAT IS THE REAL MEANING OF THE
WORD "PRE-CONDITION". AND, OF COURSE, IF PRESIDENT SADAT PREFERS
TO COME TO GENEVA, WELCOME. AS YOU KNOW, LADIES AND GENTLEMEN,
IT WAS OUR SUGGESTION TO GO TO GENEVA WHEN I WAS IN
WASHINGTON AND MET THE PRESIDENT, THE SECRETARY OF STATE AND YOU
AS WELL AND OUR COLLEAGUES IN THE SENATE AND THE HOUSE OF
REPRESENTATIVES AND WE WANT TO HAVE THE GENEVA CONFERENCE
RECONVENED.

AD KAN

M. RAVIV

שוח, רוה"י, ט/רוה"י, שהב"ט, מנכ"ל, סמנכ"ל
מצב"א הסברה, חקר, רמ, אמ"ן.

אנ/מג

בגין: מוכן לבוא ברצון לקאהיר

עשוי לשגר ההזמנה לנשיא מצרים באמצעות ארה"ב

ראש הממשלה מנחם בגין אמר אמש כי אם יבוא הנשיא סאדאת לישראל ויזמן לנאום בכנסת ולהיפגש עם כל אחת מפיצות הקואליציה והאופוזיציה, אם ירצה בכך.

בגין אמר כי אם יבקש אותו הנשיא סאדאת לבקר בקאהיר אצ"ו לה לכת ברצון. אפילו לא תבוא הזמנה זו בציטוונת הדיפלומטיה טיים המקובלים. ראש הממשלה שהופיע בערב הסיום של ועידת ויצ"ו והדסה-קנדה

במלון הילטון בתל-אביב. התייחס גם לדברי ז'ינטיני בדיונים. יר עץ הנשיא האמריקני לענייני בס"חן לאומי. שאמר כי אם ישראל תקבע לסכנת מוות ארה"ב תחוש לעזרתה.

בגין אמר כי העם היהודי חי במשך מאות בשנים בסכנת מוות איים לא מדינת ישראל כיום. הוא אמר כי מדינת ישראל תהיה בי סכנת מוות אם תסוג מיהודה וי שומרון ותתיר בטוחות לתחמים של מדינת אש"ף.

בגין אמר כי הוא מוכן להעיר ביר את ההזמנה הרשמית לסא"דאח באמצעות שגריר ארה"ב.

בנאומו בארוחה זו אמר מר בגין, כי היום ימסור מעל דו"ח כן הכנסת הזמנה רשמית וחגיגית לנשיא מצרים לבקר בי בית-המחוקקים הישראלי. "אמר לו" - אמר בגין - "כי יורשה לנאום מעל דוכן ה"כנסת, אף כי התקנון של ה"כנסת קובע, כי רק חברי הכנסת רשאים לנאום ממנו. אני בטוח כי הדבר יתאפשר לנשיא מצרים. כן נאפשר לסאדאת להעיר פגש עם כל חברי הבית, מכל הסיעות, אלה שתומכים בממשלה ואלה הנמצאים באופוזיציה. אולם אם יעמוד על כך שתומכיו לו הזמנה רשמית בי ציטוונת הדיפלומטיה, אברר עם ידידי השגריר האמריקני סמואל לואיס אם יוכל להעביר הזמנה בכתב לעמיתו ב"קאהיר, כדי שתמסר לנשיא מצרים. לא אהסס לכתוב מכ"ח כזה. אדרבה, יבוא נא סאדאת הנה, הבה נדבר על שלום, אל תחיה עוד מלחמה, אל יתור עוד איומים" - אמר בגין. נאומו נקטע פעמים אחרות על-ידי מאות הנוכחות ב"חשואות סוערות.

אבקר בקהיר

ראש-הממשלה הוסיף ו"אמר, כי אם יבקשני סאדאת לבקר בקהיר, אקבל הזמנתו בעונג, גם אם לא תגיע כצ"ה גורות הדיפלומטיה. אני רק מקווה שיתיר לי להציץ בפ"י ראשדות, שניכנו על-ידי אבותינו לפני אלפי שנים ואני מבטיח לא לדרוש ממנו פ"י צויים בעד עבודת הפרד שבה העביר פרעה את אבותינו.

מר בגין הזהיר, כי אין ל"הפריז בהערכת התפתחותו בי ימים האחרונים, אך ציין את חשיבותו של המאורע: "זה עשרים וחמש שנים שכל רא"ש הממשלה בישראל מביעים את נכונותם להיפגש עם שלי"ט ערב פנים-אל-פנים בכל מקום ובכל שעה. וזו הפעם ה"ראשונה שבאה תגובה חיובית והרי זו התפתחות חשובה בי יותר".

עיד ראש הממשלה כי "ל"עולם לא נפקיר את נשינו ו"את ילדינו לטווח תניאוינא"

צ"ם של אש"ף". הוא התפל"מ עם דבריו של היועץ ל"ענייני ביטחון לאומי של הנ"ש"א קארטר, ז'ינטיני בו"זינטיני (אני הוחד המסור"גל להגות את שמו כראוי... אמר לקול צחוק כל ה"נאספים) לא כבר, שאמר כי אם תתיר ישראל צפייה ל"סכנת השמדה, תחוש ארה"ב לעזרתה. מר בגין אמר, כי אין כלל בכוננתה של ישי"אל להגיע למצב שבו תהיה נתונה לסכנת השמדה, מובן, שאנו זקוקים לכלים להגן על עצמנו, כל אחד זקוק לכלים. גם ראש ממשלה בריטניה וינסטון צ'רצ'יל לא התבייש במלחמת העולם השנייה לבי"קש מן האמריקנים שיתנו לו כלים.

"אשר להגנה על מדי"נת ישראל" - אמר - "אני פוחד בהחלט על צה"ל. אולי אין צה"ל ה"צבא הפוך ביותר כשר"ל, אבל אני מביר צבא פו"ב ממנו...".

(סופר, מעריב) בושינג"טון, עידו דיסנצ'יק, מסר כי דברים אלה כתב מר בגין לנשיא קארטר במכתב מיו"חד, שבו הגיב על הערו"תיו של ב"זינטיני.

להלן הוקיע את החלטת א"ים מלפני ימים אחדים, ש"גינתה את ישראל על העת"קת משפחות פליטים ערביים ממחנותיהם ברצועת עזה ל"שיכונים חדשים, לא הרחק משם. הוא הסביר לנאספים את החלטתה הנחושה של ה"ממשלה לא להתחור את שטחי יהודה, שומרון ועזה ואת הת"נגדותה להקמת מדינה פל"סית, שבסווח תותחיה יימצאו כל הישובים בישר"אל. "משמעות הטסת הסיוע הצבאי הסובייטי מאודסה ל"יהודה היא סכנת ההשמדה לישראל" - אמר - "וכל דבר פתוח למשא ומתן עם הערבים, פרט להריסתה של מדינת ישראל".

בתום נאומו קרא מר בגין לנשי הדסה-ויצ"ו קנדה ל"הפיל ולשלש את הרומותי"הן למען חיטול משכנות ה"של משפחות מרובות ילדים.

כל המוסר תוכן מסמך זה, כולו
או מקצתו לאדם שאינו מוסמך
לכך - עובר על החוק לתיקון
דיני העונשין (בסחון המדינה
יחסי-חוק וסודות רשמיים).
תשי"ז - 1957.

משרד החוץ

מחלקת השו"מ

מברק יוצא - מסווג

אל: כל נציגויות
מאת: המשדד
שמו: שמור
מיר: מיר
חוז: 702
נשלח: 161630 17.7

לוח עיקרי דברי שהח היום בפגישה עם מנהלי המחלקות:

א. מדיניות - סאדא

אם יתקיים ביקור סאדא בירושלים יהיה לו משקל עצום. עלינו להודיע
שנקבל בנדיבות צעד דומה מצד מנהיגי ערב האחרים, ושאלו מוכנים לשוחח
גם עם נציגי הערבים הפלסטינים והגרים בשטחים על היימ משותפים, אך לא
על מדינה פלסטינית ולא עם אשפ.
תגורר השלום יירוש סאדא ללא ספק נטייה מוחלטת מתשטחים והגדרה עצמית
לפלסטינים, ופרושה שהם יחליטו מה יעשה בשטחים המפונים. תגורר מלימ
בוחקש להת נכסי דלא ניידי.

עם כל המשקל של ביקור ממלכתי, הוא לא יוכל להיות מסגרת לדיננים
מעשיים. סאדא הזכיר גנבה. כדי להבהיר שלא הפקיד מדינות ערב והאחרות
עיי' ניהול מדיניות נפרד.

טרם שמענו דבר מאדוב על מועד כינוס ועידת גנבה ועל הצעות לשינויים
בנייר העבודה. ידוע שהדיננים דוחשים שיתוף אשייפ במשלוח מאוחדת לכל
הועידה. שרר אינו סבור שנתבקש עיי' אדוב לוודא בנושא אשפ ובנושא הרכב
קבוצות העבודה.

טביר להניח שאם לא נקבל תוכן ושבועיים הקרובים הודעה על כנוס
הועידה בסופ דצמבר, היא תדחה לשנה הבאה.

ב. דיון אפריקה

אנחנו שותפים לגינוי משטר האפרטהייד בדראיפ ונציגנו באויים הצביע
בהתאם לעמדה זו. ישראל תכבד את החלטות מועביט. לישראל אין הסכמים סודיים
או קשרי מחתרת עם דראיפ. אנו רואים בדראיפ מדינה ידידותית, ואין אנו
מתכוונים לשמש יחסינו עמה.

ג. דיון לבנון

ישראל מטכ"מ עקרונית להפסקת האש עליה הטכ"מ כל הצדדים. אולם יש בעיה
בכך שהיא אינה יכולה להופיע כהי שמקבל את הסכם שתורא עליו מושתתת
הפסקת האש. (הסכם שתורא הוא גלגול נוסף של הסכם קהיר לפיו ישאר
המחבלים באזור, אם כי יורחקו מהגבול, כיחידות לוחמות נגד ישראל באופן
חוקי. יהיה זה אוסורד שישראל וסכ"מ לכך). אנו רוצים שהמחבלים יורחקו
אל מעבר לליטני, ולהגיע להסכם בו תתחייב לבנון שלא תהיה פעילות מחבלים
משטחה.

הסברה

שהח ודמ ס/דמ מכלממכל סממכל מאומ אב מצפא איר אב מזאר מאפ מלש

אסוק מזחית סממכל

ירושלים, ה' כסלו תשל"ח
15 נובמבר 77

44/77

המרכז למחקר ולתכנון מדיני
משרד החוץ

לקט התבטאויות ערביות

חומר זה מותר לציטוט, תרגום והפצה

תוכן הענינים

עמוד

מצרים

התבטאויות רשמיות:

- 1 - סאדאת ותכניתו לבקר בכנסת
- 2 - פהמי וועידת ג'נבה
- 3 - דובר רשמי מגיב לרה"מ בגין

באמצעי התקשורת:

- 4 - תגובות לדברי רה"מ
- 5 - תיאום בינערכי וסכנת המלחמה
- 6 - החלטות נגד המכביה

סוריה

באמצעי התקשורת:

- 7 - ועידת ג'נבה: סכויים וסיכונים
- 9 - דרום לבנון ופעולת חיל האויר

אש"ף

- 11 - התבטאויות בענין ועידת ג'נבה
- 12 - דרום לבנון ופעולת חיל האויר

לבנון

- 13 - מנהיג נוצרי מגנה את המחבלים

עיראק

- 13 - שה"ח מזהיר מפני ישראל וארה"ב

עיקרי הלקט

מצרים

הנשיא סאדאת חוזר על תקותו להתפיע בכנסת ולנהל שם מו"מ על "הסכם שלום שישים קץ למצב המלחמה", לדבריו יש להקים מולדת לפלסטינים והוא מוכן "לתרום" את עזה למטרה זו. שה"ח פהמי רומז לאופציה צבאית, אם לא תכונס ג'נבה, או אם לא יושג פתרון תוך ששה חדשים מיום כינוסה.

דובר מצרי מתח בקורת על נסוח דברי רוה"מ בגין ומבחר המובאות מן הקוראן, ובמיוחד על הנסיון הישראלי להבחין בין מצרים לבין ערבים. רדיו קהיר: בגין "דומה להיטלר" - וחושב כמו "רב ציוני", והוא מאמין שהוא בן "לעם הנבחר".

הערבים מתאמים את מהלכיהם ומוכנים למלחמה-אם זו תפרוץ. על ישראל לזכור כי היא יכולה להיות מושמדת.

הוחלט על מהלכים בחוגי ספורט בינלאומיים נגד המכביה.

סוריה

כלי התקשורת מביעים חשש שישראל "הנאצית" מכינה לערבים ועידת "מינכן". נייר העבודה הישראלי-אמריקני - "תוצאה של חלומות חולניים ושכל רופף". סוריה דורשת תיאום אסטרטגי וטקטי מדוקדק בין מדינות ערב. אזהרה מפני מלחמה חדשה.

אש"ף

צפייה להזמנת אש"ף לוועידת ג'נבה, ותקווה להכרת ארה"ב בארגון. תגובות נזעמות לפעולת חיל האוויר אחרי ההתקפה על נהריה, תוך הבטחת מעשי-נקם בעומקה של ישראל.

לבנון

פייר ג'מייל מטיל עץ המחבלים את האחראיות לתקריות נהריה ודרום לבנון.

עיראק

אזהרה מפני כניעה לישראל וארה"ב.

מ צ ר י ס

1. מדברי סאדאט בפני משלחת הקונגרס האמריקני (לפי סימז"ת 12.11)

הישראלים מתנגדים להשתתפות משלחת אש"ף, למרות שבגין עצמו מתפאר בכך שהוא טרוריסט. אינני מאמין שמישהו יגלה התנגדות לנציג כלשהו כאשר נלך לג'נבה במשלחת ערבית מאוחדת או שאנו נתנגד לחבר כלשהו במשלחת הישראלית. תהיינה 2 משלחות: האחת ישראלית והשניה ערבית. בכל הנושא הזה לא לקחנו בחשבון את הדעה שהפלסטינים ייצוגו ע"י פרופסור אמריקני ממוצא פלסטיני. האם הוא טרוריסט? האם יראו בו הישראלים טרוריסט, האם יראוהו פרופסור אמריקני ממוצא פלסטיני, בעל אזרחות אמריקנית? דנתי בבעיה זו בעבר. הסכמתי עם ערפאת ודיווחתי על כך לקארטר. זה דבר מעודד, לא כן?

אני מוכן ללכת לכנסת ואפילו לשהות שם יומיים או שלושה. אני מוכן לדון עם כולם, אולם אינני רואה כל סימן לכך שהם מקבלים זאת בברכה: בגין אמר משהו דומה לזה רק בעתונים, אולם במציאות אין שום סימן שמקבלים זאת בברכה.

לא קבלתי אגרת מבגין בדרך רשמית. אני מוכן לשבת לא רק עם בגין אלא עם כל 120 הצירים. אין לי כל דבר נגד השתתפות בריה"מ בתהליך השלום, אולם אמרתי כבר ש-99% מקלפי המשחק נמצאים בידי ארה"ב. אינני נגד השתתפות בריה"מ. אולם אני מעשי בלבד.

חכה-נלך לג'נבה, נקיים דיונים ונחתום על הסכם שלום שישים קץ למצב המלחמה. תיתכן הסכמה ביחס לכל הערבויות ולכל מה שצריכים. אני מתעניין בעמדת בריה"מ כלפי ואני בטוח שהם ינסו להקשות עלי. אם יוכלו המשתתפים להגיע להסכם כלשהו, אינני רואה כל סכנה מצד בריה"מ, שכן העניין הוא עניננו ויש לנו חירות המלאה להסכים או לא להסכים ביחס לכל דבר. בריה"מ ממשיכה באמברגו שלה עלינו, בעוד ישראל ממשיכה לקבל נשק מווייטנאם. לפני שלושה או ארבעה ימים קבלה ישראל מצבורים של נשק מתוחכם. עפ"י הדיווחים, יש לישראל עתה 120 אחוז לעומת מה שהיה לה במלחמת אוקטובר.

בריה"מ מסרבת למכור לי אפילו נשק מסורתי, שלא לדבר על נשק מתוחכם. הם עלולים לנסות תמיד ליצור בעיות. אולם הם אינם מפחידים אותי.

אנו מוכנים לערבויות שרוצה ישראל. הן מצד ארה"ב, מצד בריה"מ או מצד כל מדינה אחרת שירצו למשל צרפת או בריטניה. ערבויות אלו עשויות לכלול הקמת אזורים מפורזים, על יסוד הדדי, כוחות או"ם והקמת מתקנים להתראה מוקדמת. אני מוכן אפילו שישראל תחתום על ברית עם ארה"ב, אנו נדרוש אותן הערבויות שתקבל ישראל, פרט לברית הגנה. על הישראלים לסגת מהאדמות שכבשו ואנו נעמיק להם ערבויות לכך. הגיע הזמן שכולם, בעולם הערבי או בכל מקום אחר, ידעו ש-99 אחוזים מהקלפים בידי ארה"ב.

לארה"ב יש תפקיד חשוב ויסודי מאוד, אף שאינו החשוב ביותר. בעבר היו קריאות למחוק את ישראל אולם עתה, אני רוצה לבשר לכם בשם עמיתי הערבים: אנו רוצים ומוכנים להגיע לשלום צודק.

אמרתי שאני מוכן ללכת לכנסת. כמה מעמיתי הערבים אינם מסכימים לכך, אולם לא העמדה הערבית היא המעניינת אותי, אלא העמדה של ישראל. אי הסכמתם של כמה מעמיתי הערבים אין פירושה שאינני מוכן ללכת לכנסת. באשר להסכם השני להפרדת הכוחות בסיסי, הרי זה הסכם ביני לבין ארה"ב. זהו התאריך שנתתי לארה"ב, ואני מכבד את מילתי. באשר למתקני ההתראה המוקדמת, הרי אמרתי כבר שהמתקנים יכולים להפוך לחלק מהערבויות. הפעם לא נלך לג'נבה כדי לחתום על הסכם שלישי להפרדת כוחות. הפעם נלך לכוון שלום בר קיימא.

לב הבעיה הוא הענין הפלסטיני. אם רוצה ישראל באמת בכינון שלום, הרי ובעיה הפלסטינית לא תהיה כלל בעיה, כיון שניתן יהיה לפתור אותה ע"י הקמת מולדת לפלסטינים. אם אין ישראל רוצה שלום, הרי היא תערים קשיים ומכשולים. אינני מסכים כלל להצהרת בגין שהוא פלסטיני. לוב החלה לאגור כלי נשק, אולם אין זה מטריד אותי. מה שמפתיע אותי הוא, שאמרת (הפניה היא לחבר הקונגרס ששאל את השאלה) - "שישראל מודאגת ממאגר הנשק הלובי. מדוע עליהם להיות מודאגים, הרי לפי דוחות הפנטגון הם יכולים לפתוח במלחמה ולנהל אותה במשך ששה חודשים?"

לא אוכל לחתום על הסכם נפרד עם ישראל, שכן הבעיה בכללותה אינה בעיה מצרית. זוהי בעיה ערבית. אם ישראל מוכנה להגיע להסדר אתי, מדוע לא תגיע להסדר עם האחרים? יש לי אמון מלא בקארטר.

הסכמתי לבוא לכנסת אין פירושה שאני מוכן להסכם נפרד עם ישראל. השיחות בכנסת, אם תיערכנה, תהיינה גלויות ותשודרנה באמצעי התקשורת בעולם. אנו מוכנים למסור את עזה לפלסטינים כדי שיקימו בה מולדת.

2. ראיון אסמאעיל פהמי לעתון גרמני (סי"ס באמצעות סימז"ת 11.11)

בראיון לעתון המערב גרמני "לאטן ציגר" אמר אסמאעיל פהמי כי לערבים יש מספר אלטרנטיבות לטיפול במצב אם לא תכונס ועידת ג'נבה או אם לא יושג פתרון השלום תוך ששה חדשים לאחר כנוסה. הוא אמר כי הערבים הסכימו בינם על התנאים בהם הופעל אלטרנטיבה זו או אחרת. פהמי אמר כי התנגדות ישראל לנסיגה מהשטחים הכבושים והקמת המדינה הפלס' הוא הדבר העומד למכשול בפני השכנת שלום במזה"ת. בהגיבו על טענות בגין 'ראש ממשלת האויב', כי ישראל עלולה לנהל מלחמת השמד נגד הערבים אם יכשלו מאמצי השלום אמר פהמי כי הערבים מסוגלים לעמוד בפני כל התקפה צבאית ישראלית וכי במקרה זה גינוי כל העולם יופנה נגד ישראל. פהמי שיבח את מדיניות מדינות השוק האירופי המשותף לנוכח המצב במזה"ת ותאר את העמדה האירופית כחיובית, קונסטרוקטיבית וברורה.

3. דברי אסמאעיל פהמי בוועידת שרי החוץ הערביים (ע"פ סימז"ת 13.11)

בנאום שנשא בשיבת שה"ח הערביים הלילה (13 נוב') הכריז איסמאעיל פהמי כי מצרים מתנגדת לסווג מדינות ערב לכאלה הדוחות או מקבלות פתרון צבאי או פתרון של שלום. הוא אמר כי השמוש בסיסמאות מוליכות שולל אלן - עבר זמנו משום שהם מנציחות את הפלוג בעמדה הערבית. עוד אמר פהמי: אם יש ביננו מי שעומד על השמוש בתארים ובסווגים אלה כי אז הקביעה הנכונה היא שהמדינות המתנגדות באמת לכניעה כלשהי הן אותן המדינות התומכות במדינות העימות ובחימוש צבאותיהן וחזוק מצבן הצבאי ולא מדינות הדוברים והדברנות וחזיתות ההתנצחות. מצרים נכנסה לכל המלחמות מאז אלף תשע מאות ארבעים ושמונה עד אלף תשע מאות שבעים ושלוש בין אם עפ"י רצונה או כאשר נכפה עליה הדבר או עקב עצם העובדה שהיא מצריים כפי שקרה ב-1956 בעת התוקפנות המשולשת עליה. באותה שנה הניאה מצרים את סוריה (מלכצע את) הצעתה להכנס למלחמה לצדה וטפלה במצב בעצמה.

תגובות מצריות לתשובת רה"מ בגין לנאום סאדאת בפרלמנט

1. דובר מצרי רשמי (צות אלערב 12.11 שעה 01.00).

דובר מצרי רשמי מסר את ההודעה הבאה: רדיו ישראל שידר אתמול (10 נוב') בצהריים הצהרות של מנחם בגין, רה"מ ישראל, שהופנו אל העם המצרי ובהן הוא נקרא לשים קץ לסכסוך בין שני העמים ולשתף פעולה למען השלום. קריאה זו שהפנה מנחם בגין מתקבלת בפני עצמה בברכה במצרים, לא משום שהיא הופנתה בעקבות יוזמתו של סאדאת מנאמו בפני מועצת העם, אלא משום שמצרים קראה תמיד בתוקף לכנון שלום. היא עשתה זאת בהיותה בפסגת נצחונותיה ב-16 באוקטובר 1973. קריאה זו היתה הראשונה בהיסטוריה של המלחמות בה קרא הצד המנצח לשלום והוכיחה כי המלחמות שהערכים מנהלים מטרתן להגן על השלום מפני אלה המאיימים על השלום ומציתים מלחמות. עם זאת, יש למצרים כמה הערות בנוגע להצהרת בגין:-

א. הודעת בגין איננה מוצלחת, שכן הוא ייחד את פניתו אל העם המצרים בשעה שהוא יודע כי העם המצרי הוא חלק מהעם הערבי וכי מעולם הוא לא נכנס לבדו למלחמה נגד הציונים שוחרי ההתפשטות, אלא יחד עם האומה הערבית כולה. בכך שהפנה את הודעתו רק אל העם המצרי רצה בגין לסכסך בינו לבין עמי האומה הערבית. אך הוא לא מצא את הדרך להשיג מטרה זו כמו מנהיגים רבים אחרים שניסו לסכסך בין הערכים ללא הצלחה.

ב. בגין ציטט את פסוק 27 מפרשת "אלמאידה" שבקוראן בו נאמר:-

"הוי אנשים. הכנסו אל הארץ הקדושה שנכתבה לכם ע"י אללה". אך הוא לא ידע את הפסוק שבא שלושה פסוקים בלבד לאחר מכן ובו נאמר:- "הם אמרו: הוי משה. ישנם בארץ אנשים העומדים איתן, אנו לא נכנס אליה עד אשר הם יצאו ממנה. אם יצאו ממנה ניכנס לתוכה".

הפסוקים ממשיכים ונאמר בהם:- "הם אמרו: הוי משה. אנו לא ניכנס אליה בשום אופן כל עוד הם נמצאים בה. לך אתה ואלהיך והלחמו. אנו נשב כאן". בגין לא ציטט גם את הפסוק 64 שבפרשת "אלמאידה". ומדוע לא ציטט את פסוק 78 שבאותה פרשה האומר:- "קוללו אלה אשר כפרו מבני ישראל בדברי דוד וישו על אשר פרקו עול ולא אסרו לעשות את המגונה. אכן רק הדבר אשר עשו. רבים מהם אומרים: אלה שכפרו, זעם אללה עליהם והם ישארו לנצח באסוריהם". הוא לא הזכיר את הפסוק שבפרשת "אלנסאא" בו נאמר:- "הפרו את הברית שכרת עמם וכפרו בפסוקי אללה ובנביאים שלפניהם שלא בצדק. אללה טבע בהם את כפירתם ואינם מאמינים אלא מעט. ובדבריהם נגד מרים שקר גדול". בגין פתח לעצמו דלת שאינו יכול לסגור אותה, בדיבורים על העניין ובפרט על סיני. יהיה אשר יהיה. אנו חסים על בגין מפני מערכה של קנאות דתית חריפה יותר מכל המלחמות שהציתה הציונות במשך הסטוריה ארוכה של מלחמות ושנאה. יש לנו הרבה בדרך הזאת אם הוא ישוב אליה.

ג. אם הקריאה לשלום היא באמת רצינית היא חייבת לפנות ביסודה אל שורש העניין ולהתייחס אליו באם הכוונה כנה באמת. כי אז פתרון בעיית פלסטין והחזרת זכויות העם הפלסטיני וכן פינוי השטחים הערביים שנכבשו ב-1967 הם אשר יוכיחו את כנות הכוונות האלה ורק דבר זה יגרום לעם הערבי להאמין לדיבורים האלה על השלום ולהענות להם. מובן מאליו, שהשלום לא יכול להיות מושגת על כיבוש האדמות והפקרת הזכויות הלגיטימיות של עם שהוגלה מארצו ונשללו ממנו במשך 30 שנה זכויות אנוש. היינו רוצים, שהעם המצרי והאומה הערבית והעולם כולו ישמעו מפי בגין תשובה על השאלה, האם הקריאה הזאת יכול להתיישב עם כבוש האדמות וכליעת הזכויות?

באמצעי התקשורת

2. פרשן רדיו קהיר 11.11

שעות ספורות אחרי נאום סאדאת דחתה ישראל שני העקרונות שאין להם תחליף בכנון השלום. נסיגה מלאה וזכויות העם הפלסטיני ובראשן הזכות להקמת מדינתו העצמאית. בדרכו הטרוריסטית רווית הדמים בה נוקט בענין השלום חשף בגין החלטה הנחושה של הציונות לנהוג בניגוד לרוח התקופה. בכך דומה בגין להיטלר ושניהם לא הבינו אמיתות התקופה בה פעלו. בגין מסתכל על העולם בעיניים של רב ציוני על כל המשתמע מכך בקשר להעדר הריאלזם המדיני הנדרש מאנשים בעלי החלטה מדינית. כל הפרשנים ב-12.11 מעמידים השידור למצרים מול התקפות ישראל על לבנון. אהראם מוסיף לענין העיתוי גם את כנס שה"ח הערכים בתוניס.

3. אחבאר אליום 12.11: כל פעולות רה"מ ישראל מאז עלותו לשלטון מצטיינות בנוקשות. התפשטות, הקמת ישובים. הכשלת ג'נבה אי הכרה בזכויות עם פלסטין והתקפות מטורפת על לבנון. מוטב שרה"מ ישראל יפנה הדרך לעמו.

4. אלאהראם 12.11: השר הטוב ביותר מבגין למצרים יהיה נסיגה וכל דבר זולת זה הוא תרמית והצגה.

5. פרשן רדיו קהיר 12.11: ששלום אמיתי אינו יכול לעלות בקנה אחד עם הפילוסופיה של בגין, שהיא הפילוסופיה של "העם הנבחר".

6. אלג'מהוריה 13.11: בגין בנה אגרתו לעם המצרי על קבוצת טעויות הסטוריות ורעיונות המהווים עקר האמונה הציונית... לא קשה להביא ראיות לטעויות מפי יהודים לא ציוניים וישראלים שהחלו לעיין מחדש בעמדתם כלפי הציונות. בגין כלל באגרתו המונח "ארץ ישראל". אין איש בעולם היודע מהי ארץ ישראל. האם זו ישראל של החלוקה ב-47' או ישראל של 48' שנוצרה מתוקפנות רחבת היקף או ישראל של 56'. מה הקשר של ישראל זו להשכנת שלום באזור, שיאפשר גם לערבים להחזיר לעצמם את אדמתם שלא עזבו במשך אלפי שנים וימשיכו לדבוק בשחרורה.

על המגעים הבין-ערביים האחרונים

1. פרשן רדיו קהיר (8.11) מציין כי השלב הנוכחי של המשבר המזה"ת אצל הצד הערבי מתאפיין במאמצים אינטנסיביים להשגת תיאום מירבי על יסוד האיסטרטגיה הערבית הקבועה. תיאום זה הכרחי להתמודד עם הרברבנות הישראלית המתבססת על תוכנית ישראלית בדוקה ומוסכמת על כל הכחות המדיניים בישראל במטרה לעכב את העשייה להשכנת שלום צודק באזור. הפרשן מבקש לבחון את מצבה הנוכחי של ישראל, ומכאן הוא מסיק לגבי שלש אופציות

- א. ישראל תשיג את שהיא רוצה בו, אולם הערבים לא יסכימו לזאת בשום אופן.
- ב. המצב יישאר כפי שהוא. אולם הערבים לא יוכלו להסכים לכך משום שמצב כזה צופן בחובו סכנה ודאית של התלקחות המצב באזור.
- ג. ישראל תפנה להשתמש בכוח המטרה להתנגד לביצוע עקרון החוק הבינ"ל והחלטות האו"ם.

בכל המצבים, אומר הפרשן מוכנים הערבים להתמודד עם כל האפשרויות, ואין ספק כי המגעים הערביים המתקיימים עתה במסגרת רחבה ביותר חותרים מיסודו של דבר להתכונן להתמודדות עם כל האפשרויות.

2. העתון "אלג'מהוריה (9.11): שההתייעצויות של סאדאת עם חסין ועם ח'אלד וכ"כ הסיור של חסין בין דמשק, ריאד וקהיר ושל סעוד אלפיצל לדמשק באו במסגרת הפעילות של מדינות העימות והסיוע הערביות במטרה להסכים על אסטרטגיה אחת, שעל פיה ילכו הערבים לוועידת ג'נבה, אם תכנס. בשלב זה דרושות כל דרכי הפעולה הערבית המשותפת, וזאת כל עוד המטרה הסופית היא העלאת רמת היכולת הערבית לנהל את המערכה המדינית המתנהלת עתה והמערכה הצבאית, אשר הנסיבות עלולות לכפות עלינו.

על אפשרות חידוש המלחמה

רדיו קהיר ברוסית (7.11)

כתב "רויטר" מוסר, כי מנהיגי ישראל תמכוונים לפתוח במלחמה כדי לחסל את הצבא המצרי-סורי. ישראל מוכנה לפתוח במלחמה למטרה זו, במקרה שמאמצי השלום של ממשל קארטר במזה"ת לא יעלו יפה.

על ישראל לדעת, כי היא לא תפתיע את הערבים. צבאותיהם לא יחוסלו לא במשך 3, 10 ואפילו לא 30 יום. אם ישראל מתכננת להשמיד את העולם הערבי, עליה לזכור כי גם היא יכולה להיות מושמדת.

ישראל, כידוע, נמצאת בטווח השגת הטילים החדשים. הערבים הראו את רצונם הטוב והכירו בקיומה של ישראל במזה"ת אך ישראל שואפת להרחיב את גבולותיה על חשבון הערבים ולכן היא מסרבת לשחרר את השטחים ולהכיר בזכויות הפלסטיניות.

החלטות בין ערביות נגד ישראל

1. ההתאחדות הערבית לספורט תפעל נגד המכביה (סי"ס באמצעות סימז"ת 8.11) הלשכה המבצעת והאסיפה הכללית שלא מן המניין של ההתאחדות הערבית לספורט החליטו לקרוא לנציגים הערביים של הוועד האולימפי הבינ"ל לפעול להוצאת שמה של המכביה מהמדריך האולימפי ומהבטאון של הוועד האולימפי בהיותה טורניר גזעני, שאין לו קשר למטרות האולימפיות. כ"כ הם החליטו לפעול אצל המועצה העליונה לספורט באפריקה ובהתאחדות האסיתית לספורט על מנת שאלה יקראו להתאחדויות הלאומיות החברות בהם, שלא להתיר למועדוני ארצותיהם להשתתף בטורניר גזעני זה. כ"כ החליטו להטיל על המזכירות הכללית של הלשכה המבצעת לאסוף את כל האינפורמציה על המכביה ולרכז מסמכים שיוכיחו, כי ישראל מקיימת אפליה גזעית בתוכה. החלטות אלה התקבלו בסיום הכינוס של הלשכה והאסיפה הכללית של ההתאחדות, אשר נפתח ב-5 נוב' והסתיים ב-8 נוב' בראשותו של הנסיך פיצל בן פהד נשיא ההתאחדות.

2. הועידה השמינית למחקרים אסלאמיים על מעמד ירושלים (רדיו קהיר 8.11). הועידה שמינית למחקרים אסלאמיים סיימה ב-8 נוב' את דיוניה וקבלה מספר המלצות והחלטות. הועידה הודיעה, שהחזרת ירושלים לריבונות ערבית ואסלאמית מהווה תנאי חיוני לפתרון בעיית המזה"ת.

ס ו ר י ה

בכלי התקשורת

פעילות מדינית והאפשרויות לכינוס ועידת ג'נבה מול אופציה צבאית

1. רדיו דמשק (9.11) ציטט "תשרין"

... לא המצב בדרום לבנון הוא הגורם לישראל לצמצם חרבות ולפתוח במלחמה פסיכולוגית נגד הערבים, תוך שהיא משתפת בכך גורמים נוספים, אלא המניע הוא דבר אחד שאינו חורג ממסגרת השלב הקריטי אליו הגיעו מאמצי ההסדר לאחר כשלון נייר העבודה האמריקני-ישראלי, אשר חתר להפוך את ועידת ג'נבה למינכן עבור הערבים.

שליטי ישראל, עומדים כשליטים הנאצים על ביצוע תוכניתם כשהם מקווים לגרור את הערבים, תוך איום בנשק למינכן.

איום ישראל בנשק אינו בבחינת חידוש, שכן הוא היה קיים תמיד, וכך אמר אסד בראיון לעיתונים "תשרין", ו"אלנהאר":

"איננו מקלים ראש בכמויות הנשק והציוד שקבלה ישראל מאז מלחמת אוקטובר, אולם איננו מפחיתים בכוחנו, שכן לישראל ולנו אמצעים ודרכי פעולה שונים, וגם אם לישראל עליונות כלשהי במספר סוגי ציוד הרי שהמלחמה היא המלחמה וישראל לא תוכל לערוב לתוצאות המלחמה.

2. סאנא (8.11) ציטטה "אלת'ורה"

הפעילות, הביקורים והמפגשים שהתקיימו בדמשק יש בהם ערך מדיני רב, והם משקפים את האפקטיביות של תפקידה של סוריה, במאמצים למציאת הסדר צודק למשבר באזור.

העמדות הלאומיות המתקדמות של סוריה בפעילות הערבים משפיעות על פעילות זו ומביאות ליצירת תאום מלא ויעיל בין כל מדינות ערב.

הפעילות המדינית והדפלומטית המרוכזת והחשובה המתבצעת עכשיו בדמשק הנה בבחינת המשך טבעי לפעילותה המתמדת של סוריה במישור הערבי והבינלאומי.

בסיום מאמרו, הביע העתון את בטחונו, שסוריה הנמצאת עתה במרכז הפעילות המדינית הערבית והבינ"ל, תצליח להגשים את משימתה ולהחזיר את הזכות לבעליה.

3. סימז"ת (8.11) ציטטה את בטאון הצבא הסורי, "ג'יש אלשעב"

בפני שאיפת השלום הערבית עומדות עתה שתי משימות: הראשונה הנה להפעיל את גורמי השלום והשניה היא לכפות את רצון השלום על הצד השני.

שתי משימות אלה הן הדרך האפשרית היחידה, שכן האלטרנטיבה היא להשאר במצב הקיים.

הערבים אינם יכולים לוותר על זכויותיהם, או להסכים לדחייתו או לחלוקתן. לערבים כמה אופציות: האופציה המינימלית הנה ללכד את כחם הלאומי כשהשלום מהווה בו מוטיב עיקרי כדי לדבר אל העולם מעמדת כוח, ואלו המכסימלית הנה שהכח יתפוצץ ויכפה את עצמו ואת הגיונו על המאורעות. גילוי אורך רוח ופתיחת האפשרויות בפני כל המאמצים הכנים מהווים ביטוי כן לשקידתם של הערבים להשיג שלום. אם האויב עדיין מסתמך על החולשה של הערבים, עליו לדעת, כי המלחמה בוא תבוא, אפילו יילחם נגד מדינה ערבית אחת לבדה. ניהול המערכה לא יידחה לזמן רב, עד שיתנוסס דגל המדינה הערבית.

4. רדיו דמשק 9.11

אם ישראל בוחרת בימים אלה בדרך של איומים וניפנוף בנשק, הרי למעשה דרך זאת אינה חדשה לערבים, ואין היא מסוגלת לזעזע את עצביהם ולשנות הרבה מחישוביהם ומחישובי המדינות הנוגעות לשלום במזה"ת.

קרוב לוודאי שתופעה זדונית זאת מסתירה מאחוריה יותר מאפשרות אחת, שכן ישנה האפשרות של הליכה לג'נבה, לפיכך מנסה ישראל לנקוט עמדה עקשת ונוקשה ומוכנה להרפתקה מתוך תקווה להגשים הישגים רבים ככל האפשר ולוותר מעט ככל האפשר.

הפרשן מבחין באפשרות של עיכוב כינוסה של ועידת ג'נבה, שכן ישראל שוקדת על כך במטרה להרויח זמן ולהתחמק מעמידה בפני לחצים פנימיים וחיצוניים, בינ"ל במטרה להנציח את המצב הקיים ולהחזיק באדמה הכבושה.

ישראל עתידה למצוא עצמה בסופו של דבר נאלצת ללכת לוועידה שתיערך למען השלום הצודק. להליכתה זו עשויים להתלוות, לדבריו, ניפנוף באלימות ואיום בשימוש בכוח שכן ישראל עתידה ללכת לוועידה תחת לחצים החזקים ממנה בהרבה. שכן בידי ארה"ב נמצאים עדיין כל אמצעי הלחץ על ישראל על מנת לאלצה לנהוג בשיקול דעת.

הפרשן אינו סבור שארה"ב, למרות נייר העבודה עליו הסכימה עם ישראל, מסוגלת להאמין שהערבים מוכנים ללכת לג'נבה על פי מה שכלול בנייר זה, שהוא תוצאה של חלומות חולניים ושכל רופף שאינו מסוגל להבין את התוצאות הכרוכות בהיצמדות לתוכנו. ברם לא נותר לנו לאמר אלא שהערבים לא יאפשרו מבחינה מדינית וצבאית כשלון המאמצים לכינון השלום הצודק באיזור.

5. סאנא 12.11

במאמר מערכת הביע העתון "אלת'ורה" את חששו שכינוס ועידת ג'נבה יהפוך ביחס לערבים לענף מהותי ושהרצון ללכת לג'נבה יהפוך למטרה בפני עצמה. העתון חושש שהחיפזון וההגזמה בהישענות על כינוס הוועידה יגבירו את התעקשות האויב או את הזלזול שלו ביכולתם של הערבים וברצינותם להקריב למען החזרת זכויותיהם.

הדרך בה מנהיגים כמה מאתנו את הסכסוך המדיני והנסיונות להשיג הכרעה, יביאו לכך שיתקבלו דברים שאינם מהאינטרס הכלאומי או הכלל לאומי שלנו, ויתרה מזאת, לקבלת דברים שאין לאף אחד מאתנו, יהיה אשר יהיה תפקידו ומעמדו, הזכות לקבל או להתחייב לגביהם. עלינו להבין שהסכסוך שלנו עם ישראל הוא סכסוך מסובך הכולל אלמנטים רבים ושהחיפזון קל-ודעת אינו מסייע להכרעתו או לעמידה בפני בעיה כלשהי. הסכסוך הוא סכסוך של דורות ושל שלבים ולא סכסוך של יהירות עקשנית או דיבורים.

הרצון לג'נבה יהיה חשוב ויעיל כאשר תתקרבנה העמדות ביחס לנושאים המהותיים, לא רק ביחס למועד כינוסה, מקום כינוסה או הצורך בכינוסה.

האם תושג התקרבות זו ביחס לנושאים המהותיים, שהם: נסיגה מלאה מהאדמות הערביות הכבושות ומסירת זכויות הפלסטיניות? איננו זקוקים לתשובה שכן היא נמצאת בנייר העבודה האמריקני-ישראלי.

על הערבים לדעת היטב מדוע הם מסכימים לכינוס ועידת ג'נבה, על איזה יסוד ומה הם רוצים ממנה, לפני ההיגדרות מאחורי הרצון לכינוס שלום והתקוות להחזרת הזכויות. ישראל הולכת לג'נבה כשעימה ארה"ב, ומאגר עצום של נשק, הכשרה כללית לעימות ערבי, איום בשמוש באלימות ונפנוף בנשק גרעיני. בידי ישראל נמצאים גם הפצע של דרום לבנון והקרע הערבי, וקרוב לוודאי שיש בידה אפשרות ליצירת קרע בעמדה הערבית.

אפשר ללכת לג'נבה, אולם האינטרס שלנו הוא שנלך לוועידה, כפי שהדגישה סוריה תמיד, על יסוד נקיטת עמדה ערבית מאוחדת של מדינות העימות, המתנגדת לכל נסיון לחלק את העניין האחד והמשותף לפני כינוס הוועידה ובמהלך כינוסה, על יסוד נייר ערבי אחד, שיהיה היסוד להליכה לג'נבה, על יסוד ראיית העניין הפלסטיני כיסוד הבעיה והמוצא ליציאה ממנה ועל יסוד נכונות מוקדמת לאפשרות שג'נבה תיכשל והסכמה ערבית מוקדמת לאלטרנטיבה לג'נבה אם תיכשל.

על רקע המצב בדרום לבנון והפצצות חיה"א
6. רדיו דמשק (10.11) ציטט "אלת'ורה"

הסלמת התוקפנות הישראלית בדרום לבנון נעשתה במסגרת הנסיונות החותרים לאלץ את הערבים להסכים ל"הסדר הישראלי" למשבר המזה"ת. נסיונות אלה מופנים נגד כל אלה הדבקים בבעיית הערבית, כאשר הפעם מהווה סוריה את המטרה ללחצים, משום שעמדה לגבי כלל העניינים פורסמה בגלוי ובאופן כן, שאין לחזור בו. סוריה דבקה בנסיגה ישראלית מלאה מכל האדמות הערביות הכבושות ובערובה לזכויות הלאומיות של העם הפלסטיני.

סוריה דורשת השבת הגדמ"ע ורצועת עזה לפני השבת הגולן והיא הודיעה באופן נמרץ כי אש"ף הוא הנציג הלגיטימי של העם הפלסטיני, וכי בעיית פלסטין היא הייסוד. ברם אם מבקשים לכנס את ועידת ג'נבה ושזו תגשים את מטרות הקהילייה הבינ"ל להשכין שלום צודק באזור, אזי יש לדון בעניינים עקרוניים אלה ולבסס את פעולות הוועידה על יסודם.

7. רדיו דמשק (10.11) ציטט "תשרין"

התקפות ישראל נגד מחנות הפליטים ונגד התושבים השלווים בדרום לבנון ובמקומות אחרים מחוץ ללבנון גם כן אינם תופעה חדשה מצד שליטי ישראל, בין אם הם משתייכים למפלגת המערך או הליכוד, ברם לפעילות הישראלית תהיינה השלכות מסוכנות ועל הקהילייה הבינ"ל לפעול במהירות כדי לעצור את ההדרדרות במצב ולעצור את ההרפתקנים המשחקים באש, טרם שיציתו את האזור מחדש, וטרם שיגררו את היחסים הבינ"ל למשברים מיותרים. הפעילות הישראלית חייבת לפקוח עיני הערבים מפני הסכנה שבמצב ובפני הסכנה שבחילוקי דעות בינערביים ובפילוג השורה הערבית. פעילות זו חייבת ללמדם עד כמה נכונה קריאתה של סוריה לאיחוד השורה ולריכוז המשאבים הערביים במערכה המתנהלת בכל המישורים.

8. רדיו דמשק (11.11) ציטט "תשריין"

מנהיגי ישראל הדגישו בפשעם החדש את זלזולם בחוקים ובהכרה הבינ"ל והאנושית והוכיחו שקוי הדמיון ביניהם ובין הנאצים הגזעניים אינם דומים רק בתחום המחשבה, אלא גם בתחומים המעשיים. ברם, אם הצליחה ישראל בתוקפנותה על דרום לבנון, הרי שהיא נכשלה והיא גם תכשל בהשגת המטרות המסתתרות מאחורי התוקפנות, שכן אם היא היתה סבורה שהפשע על דרום לבנון ישרה אורית נחשלות בליבות הערבים, וכי הדבר יסייע בחיסול ההתנגדות הפלסטינית ויוציאה מהזירה, הרי שעליה לדעת כי הערבים יודעים מהי מידת כוחם ומשאביהם וכי הפעילות הערבית זוכה לתמיכה רבה באו"ם ובעולם בעוד שישראל עצמה מבודדת בקרב הקהילה הבינ"ל ויקשה עליה לצאת מכידוד זה תוך החלצות לעבר הדפתקאות צבאיות.

א ש"פ

1. התבטאויות בענין ועידת ג'נבה

א. סעיד כמאל (סגן יו"ר המחלקה המדינית של אש"ף) ב-13.11

(על פי סימז"ת, 14.11)

במסיבת עיתונאים שערך סעיד כמאל ב-13.11 בתוניס אמר כי המינימום שבו רואה אש"ף בסיס להשתתפות בג'נבה היא נוסחת ההודעה האמריקנית-סובייטית, בתנאי שתושב כמסמך מועב"ט. כמאל אמר כי לדעת אש"ף צריך וולדהיים להזמין על בסיס זה, באמצעות שתי המעצמות את הפלסטינים וזאת במסגרת המשלחת הערבית המאוחדת. לדבריו, פסגות רבאט ואלג'יר שאשרו את זכות אש"ף להיות נציג לגיטימי יחיד של הפלסטינים נותנות לאש"ף זכות להשתתף בוועידת ג'נבה כצד שווה ליתר מדינות העמות.

ב. אבו מאזן (מחמוד עבאס, מראשי פת"ח) במסיבת עיתונאים באבו ט'בי (13.11)

(על פי סימז"ת 13.11)

אבו מאזן אמר כי אש"ף חייב להשתתף בוועידת ג'נבה. אין זה חשוב, לדבריו, מי ישתתף בג'נבה מבין הפלסטינים אך חשוב שתשלח הזמנה לאש"ף והוא יבחר את הנציגים אשר ירצה בהם. לדבריו הסתבך כעת המצב בקשר לג'נבה ובעית ייצוג הפלסטינים היא המכשול בפני כנוס הוועידה. אבו מאזן הוסיף כי הוא סבור שוועידת ג'נבה לא תתכנס ב-1977 משום שטרם הוסכם על עניינים של צורה ונוהל. לדבריו קארטר כן בכוונותיו להגשים את השלום אולם מכשולים רבים עומדים בפניו, אחד מהם הוא הקונגרס האמריקני. בהתיחסו לענין הודעה מטעם אש"ף על עמדתו כלפי ג'נבה אמר אבו מאזן כי הודעה כזו לא היתה צריכה להתפרסם; מה שקרה הוא שאחד מפקידי אש"ף הודיע על כך ואחר כך ביטל הודעתו.

ג. עבד אלמוחסן אבו מייזר, דובר אש"ף

(על פי סי"ק 14.11)

אבו מייזר חזר ואמר שאש"ף דוחה את החלטה 242 וכי אש"ף ישתתף בכל ועידה שאליה יוזמן ישירות.

2. התבטאויות בנושאים אחרים

א. אבו מאזן במסיבת עיתונאים באבו ט'בי, ב-13.11 ר' לעיל סעיף ב')

(על פי סימז"ת)

אבו מאזן מסר כי היו מגעים בלתי ישירים ו"אנו מקווים כי יהיו מגעים ישירים באמצעות כמה מחברי הסנאט או אישים ערביים". אש"ף אינו מציב תנאים מוקדמים לקיום מגעים ישירים עם ארה"ב ואיננו דורש הכרה מוקדמת בו. "אנו פועלים למען השגת הכרה אמריקנית באש"ף. דבר זה יפתור הרבה". תיאר את ההודעה הסובייטית-אמריקנית מ-1.10 כהתקדמות בעמדה האמריקנית. בהתיחסו לנושא ממשלה גולה אמר כי "ממשלה פלסטינית זמנית תקום רק בבוא הזמן כאשר נהיה על סף

פתרון כלשהו". בהתייחסו ליחסי פלסטינים ויהודים אמר: "אין שום בעיה בין הפלסטינים ליהודים, איננו נלחמים בדתות-אנו נגד הציונות, ישנם באדמה הכבושה יהודים התומכים בפלסטין וביניהם מרצים באוניברסיטאות, עתונאים ועורכי דין".

3. הרעשת נהריה ותגובת חיל האוויר הישראלי

א. תגובת דובר החזית העממית (אירגונו של חבש)

(סי"ע 10.11)

דובר חזית חבש, כסאם אבו שריף, קרא לכוחות ולמשטרים הפרוגרסיביים הערביים לשאת באחריותם הלאומית במסגרת העמות עם האויב הציוני בדרום לבנון. הוא אמר: "הפצצת מחנות מאוכלסים באזרחים, וכפרים בדרום, נערכה בשלב בו התגלו משטרי הכניעה וההסדר כחסרי אונים בעמות עם התגרות האויב, כשהם מביעים נכונות להכיר ביישות הציונית". אבו שריף קרא להמונים הערביים לעמוד בפני חוסר אונים זה, ולפעול נגד האויב הציוני. הוא הוסיף: "האויב הפעיל את כל האמצעים הנפשעים שלו כדי לחסל את המהפכה כפי שעשתה הריאקציה הערבית".

ב. פינת פלסטין ברדיו דמשק (9.11)

התוקפנות הציונית ביצעה מעשה תוקפנות על דרום לבנון, והיא מחפשת עכשיו הצדקה, כדי להטיל את האחריות על המהפיכה הפלסטינית. המהפכה בשלב זה העבירה את חלק הארי של פעילותה המהפכנית אל עומק המולדת הכבושה, והיא דבקה בהפסקת האש בדרום לבנון, כדי לסייע להשכנת שלום באזור ולא כדי להביא רגיעה לישראל. לא תהיה רגיעה לישראל מהלוחמים הפלסטינים והם לא יפסיקו להנחית מהלומות על המתקנים הציוניים בעומק הארץ הכבושה. מכאן, שישראל גוררת את ההתנגדות הפלסטינית לפתוח באש בדרום לבנון. אין זה הגיוני שהדם הערבי הנשפך בנבטיה ובאל-רשידיה יהיה לחינם. אין מנוס מנקמת ערבית בנהריה, או בכל מקום אחר. ואולם, הפצצת נבטיה ואל-רשידיה, אשר תוליד בהכרח התקפת נגד פלסטינית, אינה נותנת הצדקה מספקת לדעת ישראל לפתוח בתוקפנות הגדולה. לכן היא מדברת על מטרות אחרות, על ראש הניקרה, ועל קרב ימי בין הפדאים הפלסטיניים לבין חייליה. ישראל בודה ידיעות על קרב ימי. האם יש מי שיוכל להאמין, כי סירת דייג תצא נגד אניה מלחמה ישראלית? אם דבר זה נכון, כי אז זוהי עדות לכך, שהפלסטינים הנם בני ענקים וחיילי ישראל אינם ולא כלום. ישראל אינה מתעניינת עתה בשאלה המוראלית, בעדות על גבורתם של הפדאים ומלחמתם בצבא הציוני. מה שמעניין עכשיו את ישראל הוא לטעון שהפדאים חדרו למים הטריטוריאליים שלה, ומכאן שיש לה הצדקה לבצע מעשה תוקפנות, ולא כנקמה על תגובה פלסטינית חוקית, על פשעי הציונות, אלא כדי למנוע השכנת שלום בדרום לבנון. שעה שעזר ויצמן מזהיר את דרום לבנון ממלחמה רחבת היקף, משמיעים אמצעי התעמולה האמריקניים אזהרות, כי ישראל מסוגלת לתשמיד את כל הצבאות הערביים, ובמיוחד את הצבא הסורי והמצרי תוך עשרה ימים ובפחות משבועיים וכי ישראל עתידה לשמור על עליונותה, כביכול, למשך חמש השנים הבאות, אפילו תפסיד ארה"ב לספק נשק.

איומיו של עזר וייצמן הם חלק בלתי נפרד ממסע התעמולה האמריקני, שנועד לפגוע במוראל הערבי ולהכינו לתוקפנות ציונית.

ועתה מה אומרים הערבים?

אשר לסוריה, היא לא תסכים לעולם לסחטנות ציונית. סוריה תגיב על כל סחטנות או תוקפנות ציונית בברזל, באש ובאנשים איתנים מאש ומברזל. המהפיכה הפלסטינית גם היא לא תוריד ראשה נוכח הסחטנות הציונית. אפילו אם תפסיק המהפיכה הפלסטינית את אשה בדרום לבנון, הרי שדבר זה ייעשה למען לבנון ולא למען ישראל והיא תמשיך בהצתת אש במעמקי הקיום הציוני. אל לישראל לזלזל בטילי הפדאים. טילים אלה אילצו לפני כמה שבועות את ישראל להפסיק את תוקפנותה, כאשר הונחתו על קרית שמונה, מטולה, רמת עלמה, צפת ולאחרונה אך לא בפעם האחרונה על נהריה.

המצב הוא, אם כן, שאף אחד מהערבים אינו מושפע מאיומי ישראל, שאר האחים הערביים עומדים תמיד לצד הלוחמים. הכוונה היא לגורמים הערביים הרשמיים, לשרי החוץ הערביים העומדים להפגש בעוד שלושה ימים בתוניס. האזרח הערבי מקווה, ששרי החוץ יענינו באיומיו של עזר וייצמן ובתעמולה האמריקנית על כוחה של ישראל בצדדה באותה ובהתאם לצורכי הקיום הערבי והגורל הערבי. ליתר דיוק, האזרח הערבי מקווה ששרי החוץ הערביים יבחנו את איומיה של ישראל וייתיחסו אליהם לא כאל תמרונים, או סחטנות, אלא כאל הקדמה לתוקפנות צבאית ציונית אמיתית, אשר תכנונה והכנתה הסתיימו, ולא נותר עתה, אלא לבצעה.

ל ב נ ו נ

ר' הפלנגות, 12.11.77.

פייר ג'מייל בתגובה לפעולת חיל האויר הישראלי:

כאשר אנו משווים בין תגובת דעת הקהל על ההתקפה הישראלית על נמל התעופה ביירות, בה נהרגו⁹ 13 מטוסים, לבין ההתקפות האחרונות של ישראל על אד"ל אנו מוצאים שהתגובה הנוכחית היא אדישות. הסיבה לכך היא, שבעבר לא היתה לישראל כל הצדקה להתקפותיה, בעוד שהיום היא מנצלת את ההתגרריות הפלסטיניות. האחריות כולה מוטלת על מדינות ערב ועל הפלסטינים המהמרים בעניינם ובענייננו גם יחד. אחריות כבדה מוטלת גם על הלבנונים שלא נקטו עד עתה עמדה ברורה, העשויה להעמיד את המהמרים בפני קיצם.

ע י ר א ק

- מדברי שה"ח עיראק, סעודון חמאדי (12.11) בכנס שה"ח הערביים בתוניס, (לפי סי"ע 12.11):
- א. האשים את המשטרים הערבים הצועדים בדרך הסדר הכניעה עם האויב הציוני, ובשתוף פעולה עם ארה"ב, באחריות לחולשה הנוכחית ממנה סובלת הסולידריות הערבית.
- ב. יש להכין היטב כל ועידת פסגה ערבית. עיראק תשתתף בוועידת פסגה שהוכנה כהלכה. תאר את הקריאות לוועידות פסגה מצומצמות כקריאות מזיקות המחלישות את העשייה הערבית.

(היו"ר: ח. גרוסמן)

ראש-הממשלה ס. בגין:

גברתי היושבת-ראש, סורי ורבותי חברי
הכנסת.

ראוי הוא היום שנקיים בו את הריון הזה.

היום אנו סתייחדים עם זכרו האל-מוות של דוד בן-גוריון. הוא הכריז
על עצמאותנו וכך הניף את דגל ישראל בקרב האומות. הוא היה לא רק ראשון
בראשי הממשלה, אלא ראשון בששתם שפנה לשליטי ערב מסביב ואמר להם
לאסור: מוכן אני להפגש עמכם בכל שעה, בכל מקום, כדי לדבר עמכם שלום.

אחריו השמיעו פנייה זו ראש הממשלה שרת,
ראש הממשלה לוי אשכול זכרונם לברכה, וייבדלו לחיים ארוכים ראש הממשלה
הגברת גולדה מאיר וראש הממשלה יצחק רבין. וגם אני השמעת פנייה
כזאת. אבל כאסור דוד בן-גוריון היה הראשון בין ראשי הממשלה שהשמיע
את הפנייה. לכן גם ביקשנו - גברתי היושבת-ראש - וגם התקבלה הצעתנו,
כי את הריון החשוב הזה נקיים ביום ההתייחדות עימו.

גברתי היושבת-ראש, אתחיל מן הסוף.

הערב, לאחר סיום הריון בכנסת, ומאחר שרצון הכית בא לביטול ברור
ומובהק בדבריהם של נציגי המיעות, בין אלו התומכות בממשלה ובין אלו
המסורות באופוזיציה הפרלמנטרית - אסור לירינו של שגריר ארצות-הברית,
יורי סר לואיס איגרת ואבקשו להעבירה ללא ויחוי לגשיא סצרים מאראת.
הבוקר שוחחתי עם השגריר לואיס וביקשתי לשאול את עמיתו בקהיר, האם
נזכר להשתמש בסיועו למען מסור מכתב כזה, שגורש במפורש אמש על-ידי
הגשיא מאראת. תשובתו של סר לואיס היתה חמה ומלבבת, והוא הבטיח לי
להעביר כל איגרת, כל מכתב, כל פנייה סייר לאחר שיקבלנה. אני רוצה
להודות לו ולעמיתו בקהיר על הסיוע שהו יושיטו לנו או מוכנים להושיט
לנו בהסצאת מכתבי אל הגשיא מאראת. ההנחה היא, שהאיגרת תימסר לו עור
הערב. לכן אני יכול להודיע לבית, כי סחר גיחן לה פירסום. לא יהיה

זה מן הניסוס לפרסם את המכתב לפני שהוא מגיע לנסען. אבל לאור
הסידורים המיוחדים, יש יסוד להנחה, כי אנו מחד בבוקר בפרסם את
המכתב לאחר שהוא יהיה בידי של נשיא מצרים.

אני גם היום כתבתי איגרת אישית לנשיא

ארצות-הברית, מר קרטר, כדי להודיע לו על ההתפתחות שחלה באחרונה בין
מצרים לבין ישראל, וגם כדי להודות לו על הסיוע שניתן בעזרת שני
הסגרירים האמריקניים בישראל ובקהיר, כדי להביא למילוי בקשתו או
פנייתו של הנשיא סאדאת לאמור: "אני מצפה להזמנה רשמית."

אם נשיא מצרים יקבל את הזמנתי, שאני

יכול לקרוא לה לאחר הריון הנאה בכנסת, את הזמנתנו, לכונן ליירושלים
לבקר בארצנו וגם להיות בכנסת, יהיה צורך, בברתי היושבת-ראש, בהחלטה
נוספת של ועדת הכנסת, כדי לאפשר לו להופיע מעל במה זו. ועדת הכנסת
קיבלה שלוש החלטות, בשנת 1964, בשנת 1966 ובשנת 1970 בקשר עם הופעת
של מדינאים זרים מעל במתנו.

הכלל הגדול הוא, שמעל במה זו אין

מדינאים אלא חברי כנסת או שרים שאינם חברי פרלמנט ולא עוד. זה כלל
צורך ונאה מאוד. אבל החלטנו שלוש פעמים על יוצא מן הכלל, וההחלטה
המסכמת היא: "ראשי מדינות זרות יורשו למסור ברכתם מעל דוכן הכנסת".
מסתבר שאמנם אנו יכולים להסתמך על החלטה זו, אבל היא אינה מושלמת.
כזוב: "את ברכתם" והכוונה הפעם, אם הנשיא סאדאת יבוא אלינו, היא
לא לברכה בלבד, אלא לנאום שבו יפנה נשיא מצרים אל בית-הנבחרים
הישראלי. ולכן אם נקבל הודעה חיובית מקהיר, מהנשיא סאדאת, אודיע
על כך ליושב-ראש, גברתי היושבת-ראש, ואבקש לזמן ישיבה דחופה ומיוחדת
של ועדת הכנסת ואציע שהיא תקבל החלטה נוספת לאמור:

ועדת הכנסת מחליטה, כי נשיא מצרים

יוכל לשאת את דברו מעל במת הכנסת.

הנשיא סאדאת מבקש לראות את חברי

הכנסת לסיעותיהם. אנו מקבלים את פנייתו זו בחיוב. ואנו נעשה את

כל הסידורים כדי לאפשר לו להיפגש עם כל הסיעות ללא יוצא סן הכלל,

בין אלו התומכות בטסלה ובין אלו המתנגדות לה והן משרות באופוזיציה
בפרלמנט.

הזמנתי על דעתכם, סורי ורבותי חברי

הכנסת, את נשיא מצרים לבוא אלינו לשאת את דברו, להיפגש עם חברי הבית.

ואני רוצה לומר, גם בעקבות ראיון שקיימתי אמש עם כלי התקשורת

האמריקניים, כי בהזמנה זו אין שום נסיון, איך אומרים, לתקוע סריז
בין מדינות ערב.

אחרי כן מי

ס.י.

ישיבה ס"א - 15.11.77
הצעות לסדר היום
ס. בגין

אין לנו שום כוונה כזאת. הריני להודיע שאנו מוכנים לנהל משא ומתן על השכנת שלום במזרח התיכון ועל חתימת חוזי שלום עם כל שכנינו ועם כל אחד מהם. אבל אני הזמנתי את נשיא מצרים, אני חושב באופן טבעי, זו המדינה הערבית הגדולה שבהן. לפי הכרתנו אין שום יסוד לסכסוך בין מצרים לבנינינו, הסכסוך היה טראגי, מיותר, פסוש, וזאת פנייתנו.

אבל פעל במה זו אני מבקש להזמין לבוא אלינו ולפתוח במשא ומתן על חוזי שלום, את נשיא סוריה סר אסאד, את המלך חוסיין ואת הנשיא סדקיס.

מאיר וילנר:
(החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון)
גם את ערפאת? גם את יושב-ראש ארגון השחרור הפלסטינאי?

יצחק יצחקי:
(הליכוד)
ערפאת איננו ראש מדינה.

מאיר וילנר:
(החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון)
אנחנו לא היינו מדינה והזמינו אותנו לאו"ם ב-1947.

ראש הממשלה ס. בגין:

בראש. עוד מעט אומר משהו על הנושא של ערביי ארץ-ישראל. שנית, לאחר שהפסקת אש בנאום זה, אני רוצה לקוות שכאשר הנשיא סאדאת יעמוד פה לא תקרא לו קריאות ביניים.

תופיק טובי:
(החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון)
איזו סכנה מהצפון אתה רוצה לפגוש יחד עם סאדאת? תגיד את זה,

סר בגין. איזו סכנה אתה רוצה לפגוש מהצפון?

ישיבה ס"א - 15.11.77
הצעות לסדר היום
ס. בגין

ס.י.

ראש הממשלה ס. בגין:

אתה מזמין אותי? בסדר.

אני רוצה להביע את התקווה שהנעתי

קודם גם כלפיך, אבל אני מוכן להשיב כבוא היום גם לשאלה זו. אבל
אם לסדת את התנ"ך אתה יודע שמצרים וארץ-ישראל היו בעלות-ברית כלפי
אויב משותף מן הצפון. אם לא לסדת עד היום, קרא את התנ"ך.

נברתי היושבת-ראש, אנחנו מוכנים

לקיים שיחות יסודיות רציניות עם דוברים מוסמכים של ערביי ארץ-ישראל,
עם דוברים אמיתיים של ערביי ארץ-ישראל, כדי להניח בשיחות אלו יסוד
לחיים משותפים מוסמכים על יחס כבוד הדדי, על קידמה חברתית וכלכלית,
על חירות האדם, על שיווי זכויות, על שלום בינינו ובין העם הערבי
כולו, בארץ ומחוצה לה.

מאיר וילנר:

(החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון)

רואים את זה. בסג"ר-אל-כרום

ראינו את זה.

היו"ר ח. גרוסמן:

חבר-הכנסת וילנר, נרשמת לרשות

הדיבור עוד מעט.

שר-הבריאות א. שוסטק:

האם במוסקבה גם כן עשית קריאות
ביניים? במוסקבה ישבת בשקט גמור,

לא עשית אף קריאת ביניים.

יהודה מאיר אברטוביץ:
(אגודת ישראל)

כלפי מוסקבה כבר יצא ידי חובה.

מאיר וילנר:

(החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון)

אני רוצה לסנוע אסון מלחמה אשר

מכינים תחת כסות כל הדיבורים

היפיים האלה.

היו"ר ח. גרוסמן:

חבר-הכנסת וילנר, זה נאום. אני

מבקשת. בבקשה, אדוני ראש הממשלה.

ס.י.

ישיבה ס"א - 15.11.77
הצעות לסדר היום
ס. בגין

ראש הממשלה ס. בגין:

תורה רבה, גברתי היושבת-ראש.

אני רוצה להדגיש: אותי תמיד מותר

להפסיק בבית הזה; רק שיזכרו לא להפסיק את האורח. אותי מותר להפסיק.

מיכאל דיסקל:
(הליכוד)

זה כואב לו שבמקום לנסוע למוסקבה

סאדאת בא לישראל.

ראש הממשלה ס. בגין:

זה חל גם על הצר הזה של הבית.

אני שמח לקבוע שגם הנשיא סאדאת

וגם דוברת של ישראל הסכים כי אם הביקור הזה ייצא אל הפועל, הוא

ייערך בלי שום תנאים מוקדמים סדר כלשהו. חבר-הכנסת פעיל, אתה

היום קצת מפריע לי. מענין שאתה מפריע לי דוקא בדברך בשקט.

מאיר פעיל:
(מחנה שלי)

מען דארף קענען.

ראש הממשלה ס. בגין:

דבר עברית.

לנשיא סאדאת ולי יש עמדות. כשנשב

ליר שולחן אחד נביא אותן ונדבר בגילוי לב, כראוי לנציגים של עמים

שתרמו גדולות ונצורות לתרבות אנוש והיודעים שעמינו מייחלים ומתפללים

לשלום. אבל אין תנאים מוקדמים.

ועתה השעה להסביר מה מהותו של

מושג זה. עמדות יש לכל צד. לו צד אחר היה סודיע: אני אבוא לירושלים

או אני אבוא לז'נבה, או אני אסכים לקבל אותך בירושלים או להיפגש

עםך בז'נבה, בתנאי שתודיע מראש שאתה מזדהה עם עמדותי, מקבל את עמדותי -

אן, זה היה תנאי מוקדם. ואני שמח שהנשיא סאדאת לא הציג תנאי כזה

ואני לא הצגתי אותו. משיבוא נברר את הסוגיות בין שני העמים, וכפי

שאני מאמין נדבר שלום איש לרעהו.

אני גם מבקש שהמיפגש הזה, אם הוא יתקיים, לא ילווה בשום דברי איום. גם אםש אמר הנשיא סאדאת בטלוויזיה האמריקנית: אני מוכן ללכת לכנסת, אני מקוה שנשיג הסדר, כי האלטרנטיבה לאי-הסדר תהיה איומה, איומה. אני מבקש להודיע, גברתי היושבת-ראש, כי לנו אין שום אלטרנטיבה לשלום. אנו רוצים בכל לבנו ובכל נפשנו שלום, שלום אמיתי, שלום-קבע, שימצא ביסודו בחוזי שלום. ונחיה יחד.

תופיק טובי:
(החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון)
זו צביעות כשאתם כל הזמן מדברים
נגד זכויותיו של העם הערבי
הפלשתינאי. זו צביעות כששוללים מסנו את זכותו לחופש ולחרות. זו צביעות.

היו"ר ח. גרוסמן: זו היתה קריאת ביניים משולשת.

ראש הממשלה ס. בגין:
אין צורך ללוות - כאן אני פונה
במישרין לנשיא סאדאת - את עריכת
המיפגש הזה בשום איומים. אין לנו צורך בכך. ודאי שחובתנו להחזיק
עיניים פקוחות, וכאלו הן. אבל בלי איומים. אנחנו איננו סאיימים
על מצרים ולא נאיים עליה, ואנחנו מבקשים שנשיא מצרים לא יאיים עלינו.
הנה וניפגש ונפתח בדו-שיח החשוב בינינו לבין הנשיא המצרי, בינינו
לבין העם הערבי על השכנת שלום-קבע באזור.

גברתי היושבת-ראש, אחר הדיון
שנתקיים בכנסת אני מודה לחברי הכנסת מסיעות הקואליציה והאופוזיציה
על דבריהם הנאים שהם השמיעו היום מעל במה זו. יכול אני לוטר על דעת
בית ישראל כי אם הנשיא סאדאת יחליט להיענות להזמנתי ולבוא לירושלים,
לבקר בארצנו, להיפגש עם חברי הכנסת, הוא יתקבל בכבוד ובהדרגה כראוי
לראש מדינה שכנה שעמה אנחנו רוצים לחיות בשלום. אני מציע, גברתי
היושבת-ראש, להעביר את כל שש ההצעות לוועדת חוץ ובטחון.

לזכר עיקר דברי רה"מ בכנסת היום בנושא הזמנת סדאת:
 בנ גוריון וכל ראשי הממשלה הקודמים ביקשו להיפגש עם שליטי ערב כדי לדבר
 על שלום.
 אחרי גוריון אמסור לשגריר ארה"ב איגרת הזמנה כדי שימסור אותה לסדאת ורכ
 שגריר ארה"ב בקהיר.
 אני נשיא מצרים יענה בחיוב מבקש מועדת הכנסת להחליט לאפשר לו לנאום מעל
 במת הכנסת. נאפשר לו להיפגש עם כל הסיעות.
 אין בהזמנת סדאת שום נסיון לתקוע חריז בין מדינות ערב. אנו מוכנים
 לנזם לשם חתימה על חוזה שלום עם כל מדינה ערבית אני מבקש להזמין את
 אטאד, חוסיין וטרקיס.
 אנו מוכנים לקיים שיחות עם דוברי מוסמכים אמיתיים של ערביי ארץ ישראל.
 אני שמח לקבוע ששום צד לא העמיד הנאים מוקדמים למפגש. נעלה את עמדותינו
 ליד השולחן.
 אני מבקש שמפגש זה לא ילווה בדברי איומים מצד כלשהו - לנו אין שום
 אלטרנטיבה לשלום.
 אני סדאת יענה בחיוב להזמנה, הוא יתקבל בכבוד ובהדרגה ראויים לדאש מדינה
 שכנה עמה אנו רוצים לחיות בשלום.

משרד החוץ

מחלקת חקשר

בלתי מסווג

מברק נכנס

בס. 300
נשלח: 151600 77
התקבל: 152253 77

ב ל מ ס
כ ה ו כ

אל: המשרד
מאת: וואשינגטון

מצפי"א, מרכז.

ביקור סאדאת בישראל.

עזב תגובת דובר מחמי"ד שאלת כיצד רואה ארה"ב ביקור אפשרי

של סאדאת בירושלים.

AS WE SAID YESTERDAY WE WELCOME SUCH A VISIT AS A
CONCRETE CONTRIBUTION BY THE MIDDLE EAST LEADERS INVOLVED
TO MOVING TOWARD NEGOTIATIONS FOR A OVERALL SETTLEMENT
OF THE MIDDLE EAST CONFLICT.

WE BELIEVE THE RECENT EXCHANGES BETWEEN THE PRESIDENT
OF EGYPT AND THE PRIME MINISTER OF ISRAEL
UNDELINE THEIR SINCERITY OF PURPOSE IN SEEKING TO PUT
AN END TO THREE DECADES OF STRIFE.

Q. WHAT IS THE US DOING TO HELP ARRANGE A MEETING?

A. TO YOUR QUESTION FOR OUR PART WE WILL DO ANYTHING
NECESSARY TO FACILITATE CONTACTS WHICH WE HAVE ALWAYS
CONSIDERED ESSENTIAL.

IF THE PARTIES TO THE DISPUTE ARE TO SETTLE
THEIR DIFFERENCES THEMSELVES AT THE GENEVA
CONFERENCE, WE BELIEVE THESE EXCHANGES ARE HELPFUL IN THE
CONTINUING EFFORTS BY ALL THE PARTIES TO THE CONFLICT TO RECONVENE
THAT CONFERENCE AS SOON AS POSSIBLE.

I HAVE BEEN INFORMED BY OUR CONSULATE GENERAL IN JERUSLAEM
THAT PRIME MINISTER BEGIN HAS GIVEN AMBASSADOR
LEWEIS AN INVITATION TO BE TRANSMITTED TO PRESIDENT SADAT.
THE INVITATION WAS GIVEN TO AMBASSADOR LEWIS AT NOON OUR TIME.
THAT INVITATION WILL BE TRANSMITTED TO OUR EMBASSY
IN CAIRO FOR TRANSMISSION THEREAFTER TO PRESIDENT SADAT
WITH THE GREATEST PLEASURE.

AD KAN
PAZNER--

הנה ראה סאדאת שהם חתמו חוזה
א/ת הסכם לאום של לעזי- חקו יא אמן חקז אט
11/11/77

בראיונות נפרדים לטלוויזיה האמריקנית ששודרו הבוקר (לפי שעון ישראל)

סאדאת: מוכן לבוא תוך שבוע לישראל בג'ין: אם יבוא אדחה ביקורי בלונדון

נשיא מצרים אמר: „אני ממתין להזמנה מתאימה“ * בג'ין: „אבקש מידידי
שגריר ארה"ב לואיס, להעביר את ההזמנה לקאהיר“ * שני המנהיגים:
„בלי שום תנאים מוקדמים“

שרות „העריב“

בג'ין: „אם הנשיא סאדאת מוכן באמת
לבוא לביקור בכנסת בירושלים, בשבוע הבא,
אז יהיה מוכן לבטל או לדחות את ביקורי הצפוי
בלונדון. אני בטוח שראש ממשלת בריטניה,
ג'יימס קאלאהאן יבין אותי אם כך יקרה.“
סאדאת: „אני מוכן לבקר בישראל
בתוך שבוע אחרי קבלת הזמנה מתאימה. לא
אציג שום תנאים לביקורי זה. אראה הזמנה
נאותה, אם תגיע בצינורות אמריקניים.“

שם היתכן אולם וזמא של
שני השמות הטלוויזיה
מי.אם. ואן.מי.אם. ראיון
מקביל היה לפאראת בקא
היר.

דברים אלה אמר אנשי
מנהיגי ישראל ומצרים כי
ראיונות נפרדים לטלוויזיה
האמריקנית ששודרו ב-

ראש הממשלה, מר מני
חם מנין ראיון עליוני
שני המנהיגים המפורסם
יום ביותר בטלוויזיה כי
ארה"ב, ולטר קלינקרס וי
הפרש צ'סלור, ששוחחו
עם מן האלפנים מניין
יורק במראש הממשלה
מרסר בחדר ההנהלה של
מלון „הילטון“ בתל-אביב

עליון נמצא הכתוב בידו
סאדא"ה — אמר ראש הממשלה
לה — "אם יש ברצונו לבצע
במצעים את הבעת נכונותו לי
בקר בישראל".

• אזניות וטלפון

על שאלותיו של הפרשן
וולטר קרונקייט השיב מר בגין
כשהוא יושב על כסאו של מנה
הל מלון הילטון בתל-אביב,
אזניות מחוברות לאוזניו והוא
מדבר לעבר מכלמת סי.בי.אס.
בתום שבע דקות של שאלות
ותשובות לקרונקייט התחלפה
מסע התפאורה: במקום אוו-
ניה קיבל ראש הממשלה מכר
שיר טלפון ודיבר ישירות עם
פרשן רשת אן.בי.סי. רוברט
צ'נסלור והשיב על שאלות
דומות. סרטי שתי רשתות היו
סלחניים והצטרפו דרך הלוויין
תוך שעה קלה לאולפנים ב-
ניו-יורק והוקרנו במהירות
החדשות המרכזיות של שעה
שבע בערב בזמן החוף המזר
רחי (שתים בבוקר ימי שינוי
ישראל).

• כושר מצויין

ספר, מעריב, שהיה העי
תונאי המקומי היחיד שנכח
בעת הקלטתם של שני הראיו
נות, מוסר כי ראש הממשלה
היה בכושר מצויין, והשיב כי
שקף על ספר השאלות.

• דברי סאדא"ה

פוליס בן עידו דינסצ'יק,
יוסרי, "מעריב" בארה"ב מדוה
חם:

בשידור של קרונקייט
הצהיר סאדא"ה, כי הוא מר
בו לבקר בישראל בתור
שבוט אחרי קבלת הזמנה
מתאימה.

סאדא"ה אמר, כי יראה הו
מנה כמתאימה אם תגיע אליו
באמצעות צינורות אבירקניים.
(כאשר נאמר לבגין, כי אפי
שר שביקורו של סאדא"ה ייע
רך בשבוע הבא, הצהיר ראש
הממשלה כי יעשה מיד סי
דורים לכיוול ביקור בברי
טניה שעמד לערוך אותה עת).

• בדי תנאים מוקדמים

גם סאדא"ה וגם בגין לא
הציגו תנאים מוקדמים כל
שהם לעריכתו של ביקור כזה,
וולטר קרונקייט ראיין את
שני המנהיגים באמצעות לוויין,
מנייריורק. תחילה שדורר ה
קטעים החשובים בשני ה
ראיונות.

סאדא"ה: אני רק מחכה להו
מנה המתאימה.
קרונקייט: עליך לקבל מש
הו ישירות ממר בגין, לא ב
אמצעות העתונות?
סאדא"ה: נכון.

קרונקייט: וכיצד אפשר
יעשות דבר זה, אם אין לכם
יחסים דיפלומטיים עם ישראל?

סאדא"ה: יידידיו המשותפים
הם האמריקנים.

אחר כך שדור קסע חשוב
מהראיון עם בגין.

בגין: אבקש מידידי, השגי
ריד האמריקני בישראל, מר
סמאל לואיס לברר אצל עמי
הו בקאהיר, האם יהיה מוכן
להעניק את שירותיו הטובים
ולעבור מכתב ממני לנשיא
סאדא"ה שבו יוזמן באורח רש
מי וידידותי, באמצעות השי
רותם הטובים של ארה"ב, לי
בקר בירושלים.

אחרי שיתוף שני הקס
עים הללו, שדורי הראיו
נות עם בגין ומאראת ב
מלאכ.

סאדא"ה נשאל האם ישנם
תנאים מוקדמים לביקורו ב
ישראל.

סאדא"ה: התנאי היחיד הוא,
שהאני לדון על המצב עם 120
חברי הכנסת ולהציג בפניהם
תמונה מלאה ולאפשר להם
לראות את המצב מנקודת
מבטנו.

• "בתוך שבוע"

קרונקייט: אם תקבל הזמנה
רשמית, בתי תהיה מוכן
לצאת?

סאדא"ה: אני מצפה לערוך
ביקור זה בהקדם האפשרי.
קרונקייט: היכול הדבר לי
היעשות בתוך שבוע?

סאדא"ה: תוכל לומר זאת,
קרונקייט: אמרת שברצונך
לדבר בכנסת. האם תעסוק גם
בדיון מהותי?

סאדא"ה: רצוני גם להתחיל
דעות עם בגין.

קרונקייט: מה בדבר הי
התנגדות לביקור מצד כמה
מעמיתך, המנהיגים בעולם
הערבי? אני מניח, שהם
הביעו התנגדות זו לפניך?

סאדא"ה: לא אמרתי דבר
לאיש מעמותי ולא ביקשתי
מהם להסכים או לא להסכים
בענין זה. אני סבור, כי אחי
ריותי כנשיא מצרים היא לגי
טית להשיג שלום בכל האמי
צעים. אני החלטתי החלטה
זו, ודאי, ישנם אנשים המת

נגדים לכך, אך כל עוד אני
משוכנע, כי זו הדרך הנכור
נה וכו עמו תומך בי, אבצע
את התכנית כולה.

קרונקייט: האם מנהיג
אש"ף, יאסר ערפאת, הביע
דעה כלשהי בקשר לביקור
אצל ראש הממשלה בגין?

סאדא"ה: כהחלט לא, כפי
שאמרתי לך, וולטר, זו היתה
שלי.

קרונקייט: מה התוצאה
הטובה ביותר, שעשויה לי
מות מפגישה כזו? מהו הי
דבר הטוב ביותר, שאתה מקי
וה לו?

• "הגע מבריק"

• רגע מתאימה

סאדא"ה: אנו נמצאים עתה
ברגע מכריע. מעולם לא היה
רגע מתאים יותר בעולם ה
ערבי כדי להשיג שלום-אמת
כמו עתה. אני רוצה, אי
פוא, להציג את הקלפים האי
לה לפניכם. בת בעת, אנו
רוצים לדון מה תהיה האלי
טרנאטיווה האחרת, אם לא
נוכל להשיג שלום. זה יהיה
נורא, האמן לי, נורא.

• הפרופסור

הפדתיני

קרונקייט: הצעת, כי
פלשתיני באוניברסיטה האמי
ריקנית עשוי להיות נציג מת
אים ובכך לפתור את הבעיה
מי יוצג את הפלשתינים ב
זינוה. אמרת, שיאסר ער
פאת הסכים לכך. אך עתה
מודע דובר אש"ף בוועידת
שרי החוץ בטונס, כי הי
רעיון הוא כולו אכסורד.

סאדא"ה: אתה יודע שאנו
רגילים לכך בעולם הערבי.
וויפיתו שתדבר יקרה. אך
אני רגוע בהחלט.

• הראיון עם בגין

אחרי כך הוקרן הראיון של
קרונקייט עם ראש הממשלה
לה בגין. המראיון שאל, אם
ינקוט בגין את היוזמה לקי
דם את הצעת השלום החדר
שה מדינית המתנהל מרי
חוק לפגישה פנים-אל-פנים.
בגין: מחר אחר הצהריים
אצוויר בפארלמנט שלנו הצי
הרה ומיד אחרי ההצעה את
קשר עם מר לואיס, ידידי הי
טוב, השגריר של ארה"ב (בי
ישראל). ואברר (אם יוכל
להעביר איגרת לנשיא פאי
דאט). אך אני יכול להבטיח
למר קרונקייט, שהואיל ש
אנו באמת רוצים בביקורו של
הנשיא סאדא"ה: אנו באמת
רוצים לשאת ולתת על השי
לום, להגיע לשלום-קבע בי
מזרח-התיכון — לא אהסס
לשלוח איגרת כזאת.

קרונקייט: האם אתה מצ
מיד תנאים כלשהם להזמנתו
(של סאדא"ה)

בגין: שום תנאים מוק
דמים. ואני מבין, כי הנשיא
אפי הוא לא הציג שום תנאים
מוקדמים. לו העמדות שלו,
לנו עמדותינו שלנו. הבה
נשב יחדיו סביב השולחן ו
נרדו בשלום, יכל אחד יציג
את עמדותיו.

היוזמה: היי (סאדא"ה)
אמר לי הבורק, כי אפשר
שייצא לישראל, אם תהיה
הזמנה, בתוך כשבוע. האם
אתה סבור שזו אפשרות
מציאותית?

• "אדחה ביקור"

• בגין יודע

בגין: משאלה מצויינת.
ובכן, אם הנשיא סאדא"ה מי
כן לבוא בשבוע הבא, אם
הוא יאמר לי שהוא בא ב
שבוע הבא, יהיה עלי לדחות
את ביקורי בבריטניה. משום
שאני עומד לצאת ביום א'
הבא ללונדון, לפי הזמנתו של
ראש-הממשלה קאלאטאן. אך
אני מניח, כי ראש-הממשלה
קאלאטאן יסכים, שכדאי לדי
חות את הפגישה בשבוע, כדי
שאוכל להיפגש עם הנשיא
סאדא"ה בירושלים, מפני ש
הדבר מעורר תקווה שיהיה
שלום במזרח התיכון. אך אם
הנשיא סאדא"ה יבוא אחרי
שוכי מאירופה, אחזור הביתה
ביום ו', בתום ביקורי בלונז
דון ובזינווה, והוא יוכל לבוא
ביום ב' אחר כך. מכל מקום,
בכל זמן שהוא, בכל יום ש
בו הוא (סאדא"ה) יהיה מוכן
לבוא, אקבל אותו בידידות
בנמל התעופה, אסע יחד עי
מו לירושלים, גם אציג אותו
לפני הכנסת ואתן לו לשאת
את נאמיו לפני הפארלמנט
שלנו. אעלה אחריו לבמה,
אברך אותו, אקבל אותו. אני
סבור, כי עתה על הנשיא
סאדא"ה למלא, הרישה לי לומר
זאת, את הבטחתו, או להגי
שום את נכונותו לבוא לי
ירושלים.

• לא תרגילים

שני ראיונות אלה ברשת
סי.בי.אס. מצביעים במידה
מרבית על כך, ששני המנהי
גים אינם עוסקים רק ב
תרגילים של יחסי ציבור, עי
תה מדובר בתאריכים ובהלי
כים פשוטים ואפשר לבדוק
על טבלה אם השניים מת
כוונים למת שהם אומרים.

מס' 287

תאריך

אל: המשרד

גשלו: 151030: 77

מאת: וושינגטון

התקבל: 151758: 77

מצבא.

בתמסך לשלנו 286 לתלך חנוכה המלא של ראיונות קזינגס עם סאדאת ורונ"מ:

MR. SADAT: I AM JUST WAITING FOR THE PROPER INVITATION.

CRONKITE: YOU MUST GET SOMETHING DIRECT FROM MR BEGIN NOT THROUGH THE PRESS?

SADAT: RIGHT RIGHT.

CRONKITE: AND HOW WOULD THAT BE TRANSMITTED SIR SINCE YOU DO NOT HAVE DIPLOMATIC RELATIONS WITH ISRAEL.

SADAT: WHY NOT THROUGH OUR MUTUAL FRIEND THE AMERICANS?

BEGIN: AND I WILL DURING THE WEEK ASK MY FRIEND THE AMERICAN AMBASSADOR TO ISRAEL TO FIND OUT IN CAIRO FROM HIS COLLEAGUE THE AMERICAN AMBASSADOR TO EGYPT WHETHER HE WILL BE PREPARED TO GIVE US HIS GOOD OFFICES AND TRANSMIT A LETTER FROM ME TO PRESIDENT SADAT INVITING HIM FORMALLY AND CORDIALLY THROUGH THE GOOD OFFICES OF THE UNITED STATES TO COME TO JERUSALEM.

CRONKITE: WE'LL HAVE MORE ON THE SADAT BEGIN INTERVIEW IN A MOMENT.

CRONKITE: THE INTERVIEWS WITH THE LEADERS OF EGYPT AND ISRAEL WERE CONDUCTED BY A SATELLITE TO CAIRO AND TEL AVIV. I TALKED FIRST WITH EGYPT'S SADAT AND ASKED HIM ABOUT HIS OFFER TO DISCUSS PEACE IN JERUSALEM AND WHETHER THERE WERE ANY PRECONDITIONS TO THAT TRIP.

SADAT: THE ONLY CONDITION IS THAT I WANT TO DISCUSS THE WHOLE SITUATION WITH THE 120 MEMBERS OF THE KNESSET AND PUT THE FULL PICTURE AND DETAIL THE SITUATION FROM OUR POINT OF VIEW.

CRONKITE: I YOU GET THAT FORMAL INVITATION HOW SOON ARE YOU PREPARED TO GO?

SADAT: REALLY I AM LOOKING FORWARD TO FULFILL THIS VISIT IN THE EARLIEST TIME POSSIBLE.

CRONKITE: THAT COULD BE SAY WITHIN A WEEK?

SADAT: YOU CAN SAY THAT YES.

CRONKITE: YOU SAID THAT YOU WISHED TO ADDRESS THE KNESSET THE PARLIAMENT IN ISRAEL. WOULD YOU ALSO ENGAGE IN SUBSTANCE DISCUSSION?

SADAT: I MEAN EXCHANGE OF VIEWS WITH BEGIN YES.

CRONKITE: WHAT ABOUT THE OPPOSITION FROM SOME OF YOUR FELLOW LEADERS IN THE ARAB WORLD TO THIS VISIT? THEY HAVE EXPRESSED THIS TO YOU I GATHER.

SADAT: I DID NOT TELL ANY ONE OF MY COLLEAGUES AND I DID NOT ASK THEM TO AGREE OR NOT AGREE UPON THIS. I FELT THAT MY RESPONSIBILITY AND MY RESPONSIBILITY AS PRESIDENT OF EGYPT ALSO IS TO TRY ONLY TO REACH PEACE. AND I TOOK THIS DECISION. FOR SURE THERE ARE OTHERS WHO ARE AGAINST IT, BUT AS MUCH AS I AM CONVINCED

- 2 -

THAT THIS IS THE RIGHT WAY AND MY PEOPLE BACK ME I SHALL BE FULFILLING THE WHOLE THING.

CRONKITE: HAS THE PLO LEADER YASIR ARAFAT EXPRESSED ANY OPINION ON THIS VISIT TO PREMIER BEGIN?

SADAT: NOT AT ALL BECAUSE AS I TOLD YOU WALTER THIS IS MY INITIATIVE.

CRONKITE: WHAT IS THE ULTIMATE THAT COULD RESULT FROM SUCH A MEETING. WHAT IS THE BEST YOU COULD HOPE FOR?

SADAT: WE ARE IN A CRUCIAL MOMENT. THERE HAS NEVER BEEN A SUITABLE MOMENT IN THE ARAB WORLD TO REACH GENUINE PEACE LIKE WE ARE NOW. SO I WANT TO PUT THE FACTS BEFORE THEM AND AT THE SAME TIME WE WANT TO DISCUSS WHAT WILL BE THE OTHER ALTERNATIVE IF WE CANT ACHIEVE PEACE. I WOULD BE HORRIBLE BELIEVE ME HORRIBLE.

CRONKITE: YOU SUGGESTED THAT PERHAPS A PALESTINIAN NOW A PROFESSOR IN AN AMERICAN UNIVERSITY MIGHT BE PROPER REPRESENTATIVE AND SOLVE THIS PROBLEM OF WHO WOULD REPRESENT THE PALESTINIANS AT GENEVA. NOW YOU SAID THAT YASIR ARAFAT HAD AGREED WITH THAT HOWEVER, NOW THE INFORMATION DIRECTOR FOR THE PLO AT THE TUNIS MEETING OF FOREIGN MINISTERS SAYS THE WHOLE IDEA IS ABSURD.

SADAT: YOU KNOW WE ARE ACCUSATOMED TO THIS IN THE ARABS WORLD. AND I ANTICIPATED THIS BUT YOU SEE AS I AM TELLING YOU I AM QUITE CALM.

CRONKITE: IN MY LATER INTERVIEWS WITH ISRAELS BEGIN, I ASKED HIM WHEN HE WOULD TAKE THE NECESSARY STEPS TO MOVE THIS NEW PEACE INITIATIVE FROM LONG DISTANCE DIALOGUE TO A PERSON TO PERSON MEETING.

BEGIN: TOMORROW I WILL MAKE A STATEMENT IN OUR PARLIAMENT IN THE AFTERNOON AND I THINK THAT IMMEDIATELY AFTER THIS STATEMENT I WILL GET IN TOUCH AMERICAN AMBASSADOR AND SO FIND OUT WITH MR LEWIS MY GOOD FRIEND. BUT I CAN ASSURE YOU MR CRONKITE AS WE REALLY WANT THE VISIT OF PRESIDENT SADAT WE REALLY WANT TO NEGOTIATE PEACE, TO ESTABLISH PERMANENT PEACE. I WILL NOT HESITATE TO SEND SUCH A ALETTER.

CRONKITE: ARE THERE ANY PRECONDITIONS? ARE THERE ANY CONDITIONS UNDER WHICH YOU WILL BE INVITING HIM TO -

BEGIN: NO PRECONDITIONS AND I UNDERSTAND THAT ALSO PRESIDENT SADAT DOES NOT PUT FORWARD ANY PRECONDITIONS. HE HAS HIS POSITION WE HAVE OUR POSITION LET US SIT TOGETHER AROUND THE TABLE AND TALKS PEACE AND EVERYBODY WILL BRING HIS POSITION.

CRONKITE: HE HINTED TO ME THIS MORNING THAT HE THOUGHT IT MIGHT BE POSSIBLE THAT HE WOULD BE GOING TO ISRAEL IF THE INVITIATION WAS FORTHCOMING WITHIN A WEEK OR SO. DO YOU THINK THAT IS REALISTIC?

BEGIN: VERY GOOD NEWS. OF PRESIDENT SADAT IS REALY TO COME NEXT WEEK IF HE TELLS THAT HE WILL COME NEXT WEEK I WILL HAVE TO POSTPONE MY TRIP TO BRITIAN BECAUSE I AM SUPPOSED TO GO NEXT

- 3 -

SUNDAY TO LONDON AT THE INVITATION OF PRIME MINISTER CALLAGHAN BUT I SUPPOSE THAT PRIME MINISTER CALLAGHAN WILL ALSO BE AGREEABLE RATHER TO POSTPONE THAT MEETING FOR A WEEK AND RATHER HAVE PRESIDENT SADAT IN JERUSALEM BECAUSE IT GIVES HOPE TO HAVE PEACE IN THE MIDDLE EAST BUT IF PRESIDENT SADAT WOULD COME AFTER MY RETURN FROM EUROPE I WILL COME BACK HOME NEXT FRIDAY AFTER MY VISIT TO LONDON AND GENEVA AND THEN HE MAY COME THE OTHER MONDAY. BUT ANYHOW ANY TIME ANY DAY HE IS PREPARED TO COME I WILL RECEIVE HIM CORDIALLY AT THE AIRPORT GO TOGETHER WITH HIM TO JERUSALEM ALSO PRESENT HIM TO THE KNESSET AND LET HIM MAKE A SPEECH TO OUR PARLIAMNT. I WILL FOLLOW HIM TO THE PLATFORM GREET HIM RECEIVE HIM. I THINK IT IS NOW UP TO PRESIDENT SADAT TO CARRY OUT HIS PROMISE OR BRING INTO FRUITION HIS READINESS TO COME TO JERUSALEM.

AD KAN

PAZNER--

לא ידוע מתי יגיע סאדאט לירושלים
הסברה עם מלך המלך וזוהי תוכן

JERUSALEM, NOVEMBER 15, 1977.

THE HONORABLE
JIMMY CARTER
THE PRESIDENT OF THE UNITED STATES
THE WHITE HOUSE
WASHINGTON, D.C.

DEAR MR. PRESIDENT,
PERMIT ME TO INFORM YOU OF THE DEVELOPMENTS CONCERNING
A POSSIBLE VISIT OF PRESIDENT SADAT TO JERUSALEM.
YOU WILL BE AWARE, MR. PRESIDENT, FROM MY PREVIOUS
LETTERS AND FROM THE REPORTS OF AMBASSADOR LEWIS, THAT I HAVE
ON SEVERAL OCCASIONS EXPRESSED MY WISH TO MEET WITH PRESIDENT
SADAT, AND IN THIS CONNECTION, I REMEMBER THE WORDS OF THE
SECRETARY OF STATE, MR. VANCE, DURING HIS LATEST VISIT TO JERUSALEM
THAT, "HE (SADAT) TOO WOULD LIKE TO MEET YOU".
PERHAPS THE TIME IS INDEED AT HAND FOR SUCH A MEETING.
WITHOUT BEING UNDULY OPTIMISTIC, THIS WOULD CERTAINLY SEEM TO BE
A POSITIVE DEVELOPMENT. OVER A PERIOD OF TWENTY-NINE YEARS ALL
SIX OF ISRAEL'S PRIME MINISTERS, INCLUDING MYSELF, HAVE STATED
THEIR READINESS TO GO ANYWHERE AND AT ANY TIME TO MEET THE ARAB
RULERS FOR TALKS ABOUT PEACE. THESE OFFERS HAVE REMAINED WITHOUT
RESPONSE APART FROM CERTAIN CLANDESTINE MEETINGS SUBSEQUENTLY
PUBLICLY DENIED BY BOTH SIDES. NOW FOR THE FIRST TIME THERE IS AN
AFFIRMATIVE PUBLIC REPLY. IT IS MY INTENTION LATER TODAY IN THE
KNESSET TO EXTEND INVITATIONS ALSO TO PRESIDENT ASSAD, KING HUSSEIN
AND PRESIDENT SARKIS.

TODAY, FOLLOWING THE DEBATE IN OUR KNESSET, I HANDED TO
AMBASSADOR LEWIS THE FOLLOWING LETTER ADDRESSED TO PRESIDENT SADAT--

JERUSALEM, NOVEMBER 15, 1977.

HIS EXCELLENCY
MR. ANWAR SADAT
PRESIDENT OF THE ARAB REPUBLIC OF EGYPT
CAIRO

DEAR MR. PRESIDENT,

ON BEHALF OF THE GOVERNMENT OF ISRAEL I HAVE THE HONOUR
TO EXTEND TO YOU OUR CORDIAL INVITATION TO COME TO JERUSALEM AND
TO VISIT OUR COUNTRY.

YOUR EXCELLENCY'S READINESS TO UNDERTAKE SUCH A VISIT
AS EXPRESSED TO THE PEOPLE'S COUNCIL OF EGYPT, HAS BEEN NOTED
HERE WITH DEEP AND POSITIVE INTEREST, AS HAS BEEN YOUR STATEMENT
THAT YOU WOULD WISH TO ADDRESS THE MEMBERS OF OUR PARLIAMENT,
THE KNESSET, AND TO MEET WITH ME.

IF, AS I HOPE, YOU WILL ACCEPT OUR INVITATION, ARRANGEMENTS
WILL BE MADE FOR YOU TO ADDRESS THE KNESSET FROM ITS ROSTRUM. YOU
WILL ALSO, SHOULD YOU SO DESIRE, BE ENABLED TO MEET WITH OUR VARIOUS
PARLIAMENTARY GROUPS, THOSE SUPPORTING THE GOVERNMENT AS WELL AS THOSE
IN OPPOSITION.

AS TO THE DATE OF THE PROPOSED VISIT WE SHALL BE GLAD TO
MEET WITH YOUR CONVENIENCE. IT SO HAPPENS THAT I AM SCHEDULED
AT THE INVITATION OF PRIME MINISTER CALLAGHAN TO LEAVE FOR LONDON
ON SUNDAY, 20 NOVEMBER, ON AN OFFICIAL VISIT TO GREAT BRITAIN. SHOULD
YOU ADVISE ME, MR. PRESIDENT, THAT YOU WOULD BE READY TO COME TO
JERUSALEM ON MONDAY, 21 NOVEMBER, I WOULD ASK PRIME MINISTER
CALLAGHAN'S INDULGENCE AND ARRANGE TO POSTPONE MY VISIT TO BRITAIN,
SO AS TO BE ABLE TO RECEIVE YOU PERSONNALLY AND TO INITIATE TOGETHER
WITH YOU TALKS ON THE ESTABLISHMENT OF PEACE, FOR WHICH, AS WE BOTH
KNOW, THE PEOPLES OF THE MIDDLE EAST YEARN AND PRAY.

ALTERNATIVELY, SHOULD YOU DECIDE TO COME HERE ON THURSDAY,
24 NOVEMBER, OR THEREAFTER, I WOULD BE BACK FROM LONDON BY WEDNESDAY
AFTERNOON, AND GREET YOU UPON YOUR ARRIVAL.

MAY I ASSURE YOU, MR. PRESIDENT, THAT THE PARLIAMENT, THE
GOVERNMENT AND THE PEOPLE OF ISRAEL, WILL RECEIVE YOU WITH RESPECT
AND CORDIALITY.

YOURS SINCERELY,
(SIGNED)
MENACHEM BEGIN. ---00

I ASKED AMBASSADOR LEWIS WHETHER IT WOULD BE POSSIBLE FOR US TO AVAIL OURSELVES OF THE GOOD OFFICES OF THE UNITED STATES TO TRANSMIT THIS AS A WRITTEN MESSAGE TO THE PRESIDENT OF EGYPT. YOUR AMBASSADOR IMMEDIATELY RESPONDED IN THE AFFIRMATIVE. I WISH TO THANK YOU, MR. PRESIDENT, FOR THE HELP THUS EXTENDED TO US THROUGH YOUR AMBASSADOR, WHICH IS OF ASSISTANCE BOTH TO ISRAEL AND TO EGYPT. SHOULD PRESIDENT SADAT DECIDE TO COME HERE, HE WILL BE RECEIVED WITH ALL HONOURS DUE TO HEAD OF STATE AND ALL THE CORDIAL HOSPITALITY DUE TO THE LEADER OF A NEIGHBOURING COUNTRY WITH WHICH WE WISH TO LIVE IN PEACE AND FRIENDSHIP. I SHALL, MR. PRESIDENT, WITH YOUR PERMISSION, KEEP YOU PERSONALLY INFORMED OF ANY FURTHER DEVELOPMENTS CONCERNING THE RELATIONS BETWEEN OURSELVES, EGYPT AND OTHER ARAB COUNTRIES. ALLOW ME, MR. PRESIDENT, ALSO TO ENCLOSE THE FULL TEXT OF MY ADDRESS TO THE EGYPTIAN PEOPLE.

YOURS RESPECTFULLY AND SINCERELY,

MENACHEM BEGIN.---

הוד מעלתו

מר אנואר סאדאת

נשיא הרפובליקה הערבית של מצרים

קהיר

נשיא יקר,

בשם ממשלת ישראל הנני מתכבד להגיש לך הזמנתו הלבבית לבוא לירושלים ולבקר
בארצנו.

נכונות הוד מעלתך לקיים ביקור כזה, כפי שבוטאה במועצה העם המצרית, נחקבלה כאן
בחירוב ובענין, כפי שנתקבלה הצהרתך כי תרצה לפנות לחברי הפרלמנט שלנו, הכנסת, ולהפגש
עמי.

★ כפי שאני מקווה, תענה להזמנתנו, ייעשו סידורים לשם פנייתך לכנסת מעל דוכנה .
תוכל גם, אם תביע רצונך, להפגש עם סיעות הכנסת השונות, אלה התומכות בממשלה ואלה
המתנגדות לה.

אשר למועד הביקור המוצע, נשמח לתאמו עמך לפי נוחיותך. איתרע המקרה והנני
עומד לנסוע ללונדון, להזמנת ראש הממשלה קלאהן, ביום ראשון 20 נובמבר, לביקור רשמי
בבריטניה. אם תודיעני, אדוני הנשיא, כי הנך מוכן לבוא לירושלים ביום שני, 21 בנובמבר
אבקש סליחת ראש הממשלה, קלאהן, ואדחה ביקורי בבריטניה, כדי שאוכל לקבלך באופן אישי
ולקיים עמך שיחות על השכנת שלום אשר אליו, כפי ששנינו יודעים, עמינו עורגים ומתפללים.
לחילופין, אם תחליט לבוא לכאן ביום חמישי, 24 בנובמבר או לאחריו, אחזור מלונדון ביום
רביעי אחה"צ ולקדמך בברכה עם הגיעך.

הריני להבטיחך, אדוני הנשיא, שהכנסת, הממשלה והעם בישראל יקבלוך בכבוד ובלבביות.

שלך בנאמנות,

מנחם בגין

הוד מעלתו
מר אנוואר סאדאט
נשיא הרפובליקה הערבית של מצרים
קהיר

נשיא יקר,

בשם ממשלת ישראל הנני מתכבד להגיש לך הזמנתו הלבבית לברא לירושלים ולבקר
בארצנו.

נכונות הוד מעלתך לקיים ביקור כזה, כפי שבוטאה במועצת העם המצרית, נתקבלה כאן
בחירוב ובעניין, כפי שנתקבלה הצהרתך כי תרצה לפנות לחברי הפרלמנט שלנו, הכנסת, ולהפגש
עמי.

*אם, כפי שאני מקווה, תענה להזמנתנו, ייעשר סידורים לשם פנייתך לכנסת מעל דוכנה.
תוכל גם, אם תביע רצונך, להפגש עם סיעות הכנסת השונות, אלה החומכות בממשלה ואלה
המתנגדות לה.

אשר למועד הביקור המוצע, נשמח לתאמו עמך לפי נוחיותך. איתרע המקרה והנני
עומד לנסוע ללונדון, להזמנת ראש הממשלה קלאהן, ביום ראשון 20 נובמבר, לביקור רשמי
בבריטניה. אם תודיעני, אדוני הנשיא, כי הנך מוכן לבוא לירושלים ביום שני, 21 בנובמבר
אבקש סליחת ראש הממשלה, קלאהן, ואדחה ביקורי בבריטניה, כדי שאוכל לקבלך באופן אישי
ולקיים עמך שיחות על השכנת שלום אשר אליו, כפי ששנינו יודעים, עמינו עורגים ומתפללים.
לחילופין, אם תחליט לברא לכאן ביום חמישי, 24 בנובמבר או לאחריו, אחזור מלונדון ביום
רביעי אחה"צ ולקדמך בברכה עם הגיעך.

הריני להבטיחך, אדוני הנשיא, שהכנסת, הממשלה והעם בישראל יקבלוך בכבוד ובלבביות.

שלך בנאמנות,

מנחם בגין

Jerusalem, November 15, 1977

His Excellency
Mr. Anwar Sadat
President of the Arab Republic of Egypt
Cairo

Dear Mr. President,

On behalf of the Government of Israel I have the honour to extend to you our cordial invitation to come to Jerusalem and to visit our country.

Your Excellency's readiness to undertake such a visit as expressed to the People's Council of Egypt, has been noted here with deep and positive interest, as has been your statement that you would wish to address the members of our Parliament, the Knesset, and to meet with me.

If, as I hope, you will accept our invitation, arrangements will be made for you to address the Knesset from its rostrum. You will also, should you so desire, be enabled to meet with our various parliamentary groups, those supporting the Government as well as those in opposition.

As to the date of the proposed visit we shall be glad to meet with your convenience. It so happens that I am scheduled at the invitation of Prime Minister Callaghan to leave for London on Sunday, 20 November, on an official visit to Great Britain. Should you advise me, Mr. President, that you would be ready to come to Jerusalem on Monday, 21 November, I would ask Prime Minister Callaghan's indulgence and arrange to postpone my visit to Britain, so as to be able to receive you personally and to initiate together with you talks on the establishment of peace, for which, as we both know, the peoples of the Middle East yearn and pray.

- 2 -

Alternatively, should you decide to come here on Thursday, 24 November, or thereafter, I would be back from London by Wednesday afternoon, and greet you upon your arrival.

May I assure you, Mr. President, that the Parliament, the Government and the people of Israel, will receive you with respect and cordiality.

Yours sincerely,

Menachem Begin

Jerusalem, November 15, 1977

His Excellency
Mr. Anwar Sadat
President of the Arab Republic of Egypt
Cairo

Dear Mr. President,

On behalf of the Government of Israel I have the honour to extend to you our cordial invitation to come to Jerusalem and to visit our country.

Your Excellency's readiness to undertake such a visit as expressed to the People's Council of Egypt, has been noted here with deep and positive interest, as has been your statement that you would wish to address the members of our Parliament, the Knesset, and to meet with me.

If, as I hope, you will accept our invitation, arrangements will be made for you to address the Knesset from its rostrum. You will also, should you so desire, be enabled to meet with our various parliamentary groups, those supporting the Government as well as those in opposition.

As to the date of the proposed visit we shall be glad to meet with your convenience. It so happens that I am scheduled at the invitation of Prime Minister Callaghan to leave for London on Sunday, 20 November, on an official visit to Great Britain. Should you advise me, Mr. President, that you would be ready to come to Jerusalem on Monday, 21 November, I would ask Prime Minister Callaghan's indulgence and arrange to postpone my visit to Britain, so as to be able to receive you personally and to initiate together with you talks on the establishment of peace, for which, as we both know, the peoples of the Middle East yearn and pray.

Alternatively, should you decide to come here on Thursday, 24 November, or thereafter, I would be back from London by Wednesday afternoon, and greet you upon your arrival.

May I assure you, Mr. President, that the Parliament, the Government and the people of Israel, will receive you with respect and cordiality.

Yours sincerely,

Menachem Begin

מ.ש.ד. ראש הנמשלה	
ריחידה	
צ.ג.ס.ד.ס.ד.ס.ד.	1
המ/ (ל)	26438
ע.ה.ס.ד.ס.ד.	
ר.ה.ס.ד.ס.ד.	

ירושלים, 24 בנובמבר 1977

סודי ביותר

שיחת שה"ח עם השגריר לואיס

ביום חמישי 17 בנובמבר 1977 בהשתתפות אפרים עברון

הפגישה התקיימה בשעה 14.00 לפי בקשתו הדחופה של השגריר האמריקני. לואיס סיפר שהנשיא סאדאת אמר לנחות בעוד 15 דקות באיסמעליה בדרכו חזרה למצרים מביקורו בדמשק. מיד לאחר שיגיע סאדאת לאיסמעליה ימסור לו הרמן איילטס, השגריר האמריקני בקהיר, את מכתב ההזמנה של מר בגין בצירוף מכתב לוואי מהנשיא קרט; ויקבל ממנו אישור שאכן הוא נענה להזמנה. לואיס חזר ואשר, כפי שכבר אמר אתמול לרוה"מ, שסאדאת יגיע לישראל במוצאי שבת 19 בנובמבר 1977. הוסיף שסגן הנשיא מובארק מבקש הסכמתנו לכך שמטוס מצרי מדגם "בואינג" 737 יגיע מחר, יום ו' 18 בנובמבר 1977 לנמל התעופה בן-גוריון. המטוס ימריא בשעה 8 בבוקר משדה התעופה בני-סווייר שבאזור חעלת סואץ. סימן הקריאה של המטוס הוא SUA-YN הוא יביא איתו קבוצת חלוץ מצרית המונה כ-65 איש ובראשם חסאן כמאל ראש לשכת הנשיא סאדאת. רוב האנשים ישארו בארץ בכדי לעזור בהכנות לביקור. נתיב הטיסה של המטוס הזה יהא מפורט-סעיד לאורך החוף ומשם לנמל התעופה בן-גוריון. את המטוס יטיס צוות האויר אשר יטיס למחרת את המטוס הנשיאותי מדגם "בואינג" 707 עם הנשיא סאדאת. המצרים יביאו איתם גם דגלים ותווי ההימנון המצרי, כפי שביקש עברון מלואיס שלשום. לואיס הדגיש שהמצרים מבקשים שלא נפרסם שום דבר בעניין זה עד לאחר שהנשיא סאדאת יאשר שקיבל את הזמנת רוה"מ בגין, דבר הצפוי במשך השעה הקרובה.

שה"ח אמר שהדברים מקובלים עלינו והציע שבמקום לטוס לאורך החוף ימשיך המטוס
המצרי דרכו צפונה מפורט-סעיד ויגיע למרחב האווירי של ישראל דרך נתיב התעופה
הבינלאומי. לואיס הבטיח להעביר ההצעה מייד לקהיר.

אפרים עברון

משרד ראש הממשלה	
החברה	
צ' ל ר מוסד מועד	1
תאריך: 24.10.77	שעה: 16.30
מיקום: (101)	ד"ר: 16.30
המנהל: ד"ר	
רשם: ד"ר	

ירושלים, 24 בנובמבר 1977

סודי ביותר

פגישת השגריר לואיס עם ראש הממשלה

בהשתתפות אפרים עברון

הפגישה התקיימה בלשכת רוה"מ ביום חמישי 17 בנובמבר 1977 בשעה 16.30 .

רוה"מ אמר לשגריר האמריקני שקיבל דיווח מלא על שיחתו עם שה"ח קודם לכן. לואיס אמר שבינתיים ניפגש הנשיא סאדאת עם השגריר איילטס אשר מסר לו את הזמנה ראש ממשלת ישראל. סאדאת ביקשו להודיע לנשיא קציר, ראש ממשלה בגין שהוא מקבל את ההזמנה בשמחה ושיגיע לנמל התעופה בן-גוריון במוצאי שבת 19 בנובמבר 1977 בין 19.30 ל-20.00 בערב.

הנשיא ירצה ללכת להתפלל במסגד אל-אקצה ביום א' בבוקר כמו-כן ירצה לקיים בירושלים שיחות עם ראש הממשלה ולנאום בכנסת. סאדאת חושב שישהה בירושלים שני לילות.

רוה"מ הודה לשגריר לואיס על המסר הזה וביקשו להודיע לנשיא סאדאת שהוא יתקבל בישראל בכל הכבוד שהוא ראוי לו.

אפרים עברון

ההודעה המצרית הרשמית על ביקור הנשיא

סאדאת בישראל, 17.11.77

"הנשיא אנואר סאדאת הסכים לבקר בירושלים
ויתפלל את תפילות חג הקורבן במסגד אליאקצה.

"ביקורו של הנשיא יתחיל במוצאי שבת ה-19 בנובמבר
ויהיה בתשובה על איגרת מן הנשיא קארטר שאלה
נתלוותה הזמנה מממשלת ישראל.

"ביום א' כבוקר, ה-20 בנובמבר, יתפלל הנשיא במסגד
אליאקצה עם העם הפלשתיני.

"הנשיא התכוון להתפלל בסיני ששחררה בגזון
מלחמת אוקטובר בידי חיילים וקצינים אמריקאים אך הקריאה
לשלום שיסודו בצדק הביאה את הנשיא לצאת בשנה זו
למסגד אליאקצה לתפילה.

"כשנשיאה של הרפובליקה הערבית של מצרים משיב
על הקריאה לשלום, הוא עושה זאת בשמן של זכויות
הערבים החוקיות וחצודקות. הוא עושה זאת גם בידועת
הסכנות הנוראות המאיימות על עמי האיזור ואף על
האנושות כולה.

"הנשיא סאדאת, המשוכנע בצידקתו של הענין הערבי,
מקבל את ההזמנה לבקר בירושלים בשם האחריות הלא-
מית שהוא נושא, החשובה יותר מרגישותם של אויביו.
הוא גם משוכנע כי הצגת העובדות במישרין, כפי שהוא
מתכוון לעשות בעת נאומו לפני הכנסת ביום ראשון, תהיה
לה השפעה חזקה יותר מכל דרך ארוכה ומתפתלת.

"חמסע, כיוון שהוא נעשה אחרי מלחמת אוקטובר
1973 עבה השיבו לעצמם הערבים את נאונותם, אין, אימא.
רוח התבוסה שולטת בו ואין לפרשו שלא כהלכה, היות
שהוא מכוון להסדר כולל של הענין הערבי.

"האחריות ההיסטורית של המנהיגים הערביים דורשת
מהם היום שיפעלו למען שלום ואיזור כל עוד יסודו צדק
וכל עוד כוונתו לשחרר את השטחים הערביים שכבשה
ישראל אחרי מלחמת 1967 ולהשיב את זכות הפלשתינים.
הנשיא סאדאת נושא היום באחריות זו."

תאריך: 19/11/77

ג'ק = 4313/5 א

שם קובץ: ג'ק ג'ק 13
Egypt

מעמוד

עד עמוד

מס' עמודים: 2

תאריך המסמך: 14/12/77

ג' א 4313/5

שם קובץ: מ"א ג 4313
Egypt 13 app.

מעמוד

עד עמוד

מס' עמודים: 1

EMBASSY OF THE
UNITED STATES OF AMERICA

Tel Aviv

November 20, 1977

His Excellency
Menachem Begin
Prime Minister of the
State of Israel
Jerusalem

Dear Mr. Prime Minister:

With regard to our conversation yesterday afternoon, I received late last night the enclosed letter to you from President Carter, which was intended for delivery before President Sadat's arrival. Unfortunately, it was unaccountably delayed in transmission to me. Because of its importance to the subjects you will be discussing with President Sadat, I wanted you to have it at the earliest possible moment.

With warmest personal regards,

Sincerely,

Samuel W. Lewis
Ambassador

November 20, 1977

His Excellency
Menachem Begin
Prime Minister of the
State of Israel
Jerusalem

Dear Mr. Prime Minister:

I deeply appreciate your taking the trouble to call me yesterday regarding President Sadat's visit to Jerusalem. I share your hope that this bold act of statesmanship will bring the Middle East closer to peace.

As you will have noted, however, there is considerable and growing criticism of President Sadat in the Arab world over his decision to visit Israel. His adversaries will seize upon it in their efforts to block progress. This makes it all the more important that President Sadat be able to demonstrate that his action in going to Jerusalem was not a futile gesture. If he cannot show palpable proof that it has advanced the prospects of peace and served Arab interests he will be charged with the betrayal of Arab interests, and moderate leadership in the Arab world may be discredited.

I am sure that you and your colleagues share our concern in this regard. We fully recognize that the substantive issues of territory, the Palestinian problem and the nature of peace cannot be resolved in the short time allotted for President Sadat's visit. A step of historic proportions could however be accomplished if the visit could close with the way cleared for Israel and all the Arab parties to reconvene at Geneva in December or shortly thereafter. Ambassador Lewis has already briefed you on our views as to how procedural details can be put behind us in order to move on promptly to Geneva. As he has told you, there remains the

problem of Syrian attendance at the Conference. If you could make clear in your talks with President Sadat and in your public statements that Israel is ready to deal seriously with the Palestinian problem and also to do its utmost to reach a settlement with Syria, Jordan and Lebanon, Sadat's position would be measurably strengthened and the outlook for Geneva much improved. It also occurs to us that a constructive step that would make Syria's agreement to Geneva easier -- and strengthen Sadat's position -- would be Israel's agreement to Syria's being included as a member of the working group that would deal with the West Bank and Gaza. I hope you can make such a proposal to President Sadat.

Another point that would be helpful concerns the matter of the plenary at Geneva. While as we have made clear we agree with Israel that the plenary should not be a forum for substantive negotiation, we do believe that the plenary should have a continuing existence, pursuant to the procedures adopted in 1973. President Sadat shares this view, and of course you well know the importance that President Asad attaches to this subject. Any accommodation that the Government of Israel might be able to make to President Sadat on this subject would help enormously in meeting the concerns that I have mentioned.

I make these suggestions in the spirit of friendship and candor which mark our close personal relationship and the enduring ties that bind our two countries. I am sure that you will agree with me that it is of the utmost importance to both our countries that this historic first visit by a President of Egypt to Jerusalem be a success and lay the groundwork for the peace that we all seek.

I would appreciate any thoughts that you may have on these or other steps which might be taken to secure that goal. Please do not hesitate to call me on the telephone at any time it would be useful.

Sincerely,

(signed) Jimmy Carter

לנשיא מצרים

מחמד אנור אס-סאראח

אורחנו הדגול

מזכרת מחקופת האבות-אבותינו המשוחפים

الى سيادة الرئيس

محمد أنور السادات ، رئيس جمهورية مصر العربية
ضيفنا العظيم

تذكار من عهد الآباء ، آبائنا المشتركين

אפרים קציר

נשיא מדינת ישראל

افرايم كتير

رئيس دولة اسرائيل

1940-1941

1942-1943

1944-1945

1946-1947

1948-1949

1950-1951

1952-1953

1954-1955

1956-1957

1958-1959

1960-1961

1962-1963

העתונאים המצרים הבכירים שיתלוו לסאדאת

יוסף אלסיבאעי - ראש מועצת המנהלים וראש המערכת של היומון "אלאהראם".

מוסא צברי - ראש מועצת המנהלים וראש המערכת של היומון "אלאח'באר".

מחמד עבד אלג'ואד - מנכ"ל סימז"ת בקהיר (סוכנות הידיעות המזרח תיכונית).

גברת אמינה אלסעיד - ראש המערכת של השבועונים "אלמצוור" ו"חוא" (שבועון לנשים).

מרסי אלשאפעי - ראש מועצת המנהלים וראש המערכת של השבועון "רוז אליוסף".

אניס מנצור - ראש מועצת המנהלים וראש המערכת של השבועון "אוקטובר". עתונאי בכיר ב"אלאהראם".

מחסן מחמד - ראש מועצת המנהלים של מוסד "דאר אלתחריר" וראש המערכת של היומון "אלג'ומהוריה" היו"ל מטעם "דאר אלתחריר".

ישראל

מספרת

מבצע "שער" 1977

מעבר חופשי

Nº 0872

נוסח לא מתוקן

ישיבות הכנסת התשיעית

פרוטוקול סטינוגרפי

מושב שני

ישיבה מייוחדת של הכנסת

ישיבה מ"ג

יום ראשון, י' בכסלו תשל"ח (20 בנובמבר 1977)

ירושלים, הכנסת, שעה 16.00

סי/עה

ביקורו של נשיא מצרים מר אנור אלסאדאת

כבוד הנשיאים

מזכיר הכנסת נ. לורך:

(חברי הכנסת קמים וטוחאים כף לכבוד נשיא מצרים

מר אנור אלסאדאת ונשיא הסדנה אפרים קציר)

ישיבה ס"ג - 20.11.77
ביקורו של נשיא מצרים
מר אנור אלסאדאת
י. שסיר

סי/עה

היו"ר י. שסיר:

אני מתכבד לפתוח את ישיבת הכנסת.

חברי הכנסת, ישיבה זו כונסה לפי סעיף

56א של תקנון הכנסת, לפי בקשת הממשלה והחלטת ועדת הכנסת סיום ח' בכסלו תשל"ח.

חברי הכנסת, יורשה לי לפתוח את הישיבה

המיוחדת הזאת בכמה פסוקים מספר הספרים: "והיה באחרית הימים נכון

יהיה הר בית ה' בראש ההרים ונשא מגבעות ונהרו אליו כל הגוים.

והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ה' אל בית אלהי יעקב ויורנו

סדרכיו ונלכה בארחתיו כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים. ושפט

בין הגוים והוכיח לעמים רבים ונתתו חרבותם לאתים וחניתותיהם למזסרות

לא ישא גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה".

חברי הכנסת, ברוח חזונו של הנביא

ישעיהו בן-אמוץ אני מקדם בברכה חסה את אורחנו רם המעלה נשיא הרפובליקה

הערבית הסורית מר מוחמד אנור אלסאדאת. קבלנו בשמחה והערכה את

הצעתו לבוא לכנסת ולהשמיע בה את דבריו. נאזין לו בנפש חפצה ובתקוה

שבלב.

אני מזמין את כבוד הנשיא לשאת את

דברו.

(חברי הכנסת מוחאים כף לכבוד נשיא מצרים אנור אלסאדאת)

(אחרי-כן דברי נשיא מצרים אנור אלסאדאת)

حضرة الرئيس انور السادات

بسم الله ، السيد رئيس الكنيست ، ايها السيدات والسادة ، اسعولي اولاً ان اتوجه الى السيد رئيس الكنيست بالشكر الخاص لاتاحته هذه الفرصة لي لكي اتحدث اليكم وحين ابدأ احديثي اقول السلام عليكم ورحمة الله والسلام لنا جميعاً باذن الله ، السلام لنا جميعاً على الارض العربية وفي اسرائيل ، وفي كل مكان من ارض هذا العالم الكبير ، هذا العالم المعقد بصراعاته الدائمة المضطرب بتناقضاته الحادة المهدد بين الحين والحين ، بالحروب المدمرة ، تلك التي يصنعها الانسان ليقضي بها على اخيه الانسان وفي النهاية وبين انقراض ما بنى الانسان وبين اشلاء الضحايا من بني الانسان فلا غالب ولا مغلوب بل ان المغلوب الحقيقي دائماً هو الانسان الانسان أرقى ما خلق الله الانسان الذي خلقه الله كما يقول غاندي قديس السلام ، لكي يسعى على قدميه يبني الحياة ويعبد الله ، ولقد جئت اليكم اليوم على قدمين ثابتتين لكي نبني حياة جديدة ولكي نقيم السلام وكلنا على هذه الارض ، ارض الله ، كلنا مسلمون ومسيحيون ويهود كلنا نعبد الله ولا نشرك به احداً وتعاليم الله ووصاياه هي حب وصدق وطهارة وسلام .

انني التمس العذر لكل من استقبل قرارى بالحضور الى مجلسكم عندما اعنسته للعالم كله اقول التمس العذر التمس العذر لكل من استقبل قرارى بالدهشة بل بالذهول بل ان البعض تصور له المفاجأة العنيفة ان قرارى ليس اكثر من مناورة كلامية للاستهلاك المحلي امام الرأى العام العالمي ووصفه البعض الاخر بأنه تكتيك سياسي لكي اخفي به نواياي في شن حرب جديد ولا اخفي عليكم ان احد مساعدى في مكتب رئيس الجمهورية اتصل بي في ساعة متأخرة من الليل بعد عودتي الى بيتي من مجلس الشعب ليسألني في قلق .. وماذا تفعل لو وجهت اليك اسرائيل الدعوة فعلاً ؟ .. اجبته بكل هدوء ساقبلها على الفور ، لقد اعلنت أنني مستعد ان اذهب الى آخر العالم ، سأذهب الى اسرائيل لانني اريد ان اطرح الحقائق كاملة امام شعب اسرائيل ، انني التمس العذر لكل من اذهله القرار او تشكك في سلامة النوايا وراء اعلان القرار فلم يكن احد يتصور ان رئيس اكبر دولة عربية تتحمل العبء الاكبر والمسؤولية الاولى في قضية الحرب والسلام

ישיבה מ"ג - 20.11.77
ביקורו של נשיא מצרים
מר אנור אלסאדאח
א. אלסאדאח

- 10-7 -

في منطقة الشرق الاوسط يمكن ان يتخذ قراره بالاستعداد للذهاب الى ارض الخصم بينما
لا نزال في حالة حرب بل ولا نزال نحن وانتم نعاني من اثار اربعة حروب قاسية خلال
ثلاثين عام كل ذلك في الوقت الذي لا نزال فيه اسر ضحايا حرب اكتوبر ٧٣

لا تزال هذه الاسر تعيش ماسي الترميل وفقد الابناء واستشهاد الالباء والاخوات كما انني
كما سبق ان اعلنت من قبل لم اتداول في هذا القرار مع احد من زملائي واخوتي وروءساء
الدول العربية او الدول المواجهه بل لقد اعترض من اتصل بي من هم بعد اعلان القرار
لان حالة الشك الكامله وفقدان الشقه الكامله بين الدول العربيه بما فيها الشعب
الفلسطيني من جهه وبين اسرائيل من جهه اخرى لا تزال قائمه في كل النفوس ويكفي
ان اشهرها طويله كان يمكن ان يحل فيها السلام قضاعت سدا في خلافات ومناقشات لا طائله
منها حول اجراءات عقد موعتمر جنيف وكلها تعبر عن الشك الكامل وفقدان الشقه الكامله
ولكنني اصارحكم القول بكل الصدق انني اتخذت هذا القرار بعد تفكير طويل وانا اعلم
انه مخاطره كبيره لان اذا كان الله سبحانه وتعالى قد كتب لي قدرى ان اتولى المسؤولييه
عن شعب خمر وان اشارك في مسؤولييه المضير بالنسبه للشعب العربي كله فان اول واجبات
هذه المسؤولييه في نظري ان استنفذ كل السبل لكي اجنب شعبي المصري العربي وكل الشعب
العربي ويلات حروب اخرى مدمره لا يعلم مداها الا الله ، ولقد اقتنعت بعد ،
تفكير طويل ان امانة المسؤولييه امام الله وامام الشعب تفرض علي ان اذهب اخر مكان
في العالم . بل ان احضر الى بيت المقدس لاطاطب اعضاء الكنيسه ممثلي شعب اسرائيل
بكل الحقائق التي تعتمل في نفسي واترككم بعد ذلك لكي تقررؤا لانفسكم وليفعل الله
سبحانه وتعالى بنا بعد ذلك ما يشاء .

ايها السيدات والساده :

ان في حياة الامم والشعوب لحظات يتعين فيها على هؤلاء الذين يتصفون بالحكمه والرويه
الشاقبه ان ينظروا الى ما وراء الماضي بتعقيداته ورواسبه من اجل انطلاقه جاسوره نحو
افاق جديده وهؤلاء الذين يتحملون مثلنا تلك المسؤولييه الملقة على عاتقنا هم اول
من يجب ان تتوفر لديهم الشجاعه لاتخاذ القرارات المصريه التي تتناسب مع جلال الموقف
ويجب ان ترتفع جميعا فوق جميع صور التعصب وفوق خداع النفس وفوق نظريات التفوق الباليه
فمن المهم ان لا ننسى ابدا ان العصمه لله وحده .

واذا قلت انني اريد ان اجنب كل الشعب العربي ويلات حروب جديده مفاجئه فانني اعلن
امامكم بكل الصدق انني احمل نفس المشاعر واحمل نفس المسؤولييه لكل انسان في العالم
وبالتاكيد نحو الشعب الاسرائيلي .

ان الروح التي تزهر في الحرب هي روح انسان سوا ان كان عربيا او اسرائيليا .

ان الزوجة التي تترمل هي انسانة من حقها ان تعيش في اسرة سعيدة سواء ان كانت عربية او اسرائيلية . ان الاطفال الابرياء الذين يفقدون رعاية الاباء وعطفهم هم اطفالنا جميعا ، اطفالنا جميعا على ارض العرب وفي اسرائيل على السواء ، لهم علينا المسؤولية الكبرى في ان نوفر لهم الحاضر الهانئ والغد الجميل من اجل كل هذا ، ومن اجل اننا نحمي حياة ابنائنا واخواتنا جميعا من ان تنتج مجتمعاتنا وهي امنة مطمئنة من اجل تطور الانسان والسعادة ، واعطائه حقه في الحياة الكريمة ، من اجل مسؤولياتنا امام الاجيال المقبلة ، من اجل بسمه كل طفل يولد على ارضنا ، من اجل كل هذا اتخذت قرارى ان احضر اليكم ، رغم كل العماذير لكي اقول لكم مباشرة كلمتي ، ولقد تحملت واتحمل متطلبات المسؤولية التاريخية من اجل ذلك اعلنت من قبل ومنذ اعوام وبالتحديد في ٤ فبراير سنة ١٩٧١ انني مستعد على توقيع اتفاق سلام مع اسرائيل . وكان هذا هو اول اعلان يصدر من مسؤول عربي منذ ان بدا الصراع العربي الاسرائيلي . وبكل هذه الدوافع التي تفرضها مسؤولية القيادة اعلنت في

من أكتوبر ٢٧ وأمام مجلس الشعب المصري أعلنت الدعوة إلى مؤتمر دولي يتقرر فيه السلام العادل والدائم ، ولم أكن في ذلك للوقت في وضع من يستجد وقف السلام أو يطلب وقف إطلاق النار ، بهذه الدوافع كلها التي يلزم بها الواجب التاريخي والقياس وقعنا اتفاق فك الاشتباك الأول ثم اتفاق فك الاشتباك الثاني في سيناء ، ثم دعينا تطرق الأبواب المفتوحة والمغلقة لإيجاد طريق نحو سلام دائم عاجل .

فتحنا قلوبنا لشعوب العالم كله لكي تتفهم دوافعنا وأهدافنا ولكي تقتنع فعلا أننا دعاء عدل وصناع كلام ، بهذه الدوافع كلها أيضا قرر أن أحضر إليكم ، بعقل مفتوح وقلب مفتوح وإرادة وهي لكي نقيم سلام دائم القائم على العدل ، وشأت أن تجيب رحلت سلام في يوم عيد اسلامي الكبير عيد الاضحي المبارك عيد التضحية والفداء حين اسلم سيدنا ابراهيم عليه السلام جد العرب واليهود حين اسلم ابانا ابراهيم امره لله وتوجه اليه بكل جوارحه لاعن طاعة بل عن قوة روحية هائلة وعن اختبار حر للتضحية بقلبة كبده بدافع من ايمانه الراسخ الذي لا يتزعزع بحثل عليه تعطي الحياة ، غمرا عميق لعل هذه المصادفة تحمل معنى جديدا في نفوسنا جميعا ، لعله يصبح املا حقيقيا في نباشير الامن والامان والسلام .

سيداتي والسادة ، دعونا نتصارع بالكلمة المستقيمة والفكرة الواضحة التي لا تحتل اي سواء . ودعونا نتصارع اليوم والعالم كله بخبره وشرقه يتابع هذه اللحظات الفريدة ، هذه اللحظات التي يمكن ان تكون نقطة تحول جزري في مجرى التاريخ في هذه المنطقة في العالم ان لم يكن في العالم كله ، دعونا نتصارع ودعونا نتصارع ونحن نجيب على السؤال الكبير . كيف يمكن ان

تحقق السلام الدائم العاجل ؟ وبدأ ببدا لقد جئت اليكم احمل جوابي الواضح الصريح على هذا

السؤال الكبير لكي يسمعه الشعب في اسرائيل ولكي يسمعه العالم اجمع ولكي يسمعه ايضا كل هؤلاء الذين تصل اصوات دعواتهم المخلصة الى اذني املا بان تتحقق في النهاية ،النتائج التي ترجوها الملايين من هذا الاجتماع التاريخي .

وقبل ان اعلن لكم جوابي ارجوان اوكد لكم انني اعتمد في هذا الجواب الصريح على عدة حقائق لا مهرب لاحد من الاعتراف بها . الحقيقة الاولى انه لا سعادة لاحد على حساب شقاء الاخرين . الحقيقة الثانية انني لم اتحدث ولن اتحدث بلغتي ،ولم اتعامل ولن اتعامل بسياسيتين ولست اتعامل مع احد الا بلغة واحدة وسياسة واحدة ووجه واحد .

الحقيقة الثالثة ان المواجهة المباشرة وان الخط المستقيم هما اقرب الطرق وانجحها للوصول الى الهدف الواضح .

الحقيقة الرابعة ان دعوة السلام الدائم العاجل المبني على احترام قرارات الامم المتحدة اصبحت اليوم دعوة العالم كله واصبحت تعبيرا واضحا عن ارادة المجتمع الدولي ، سواء في العواصم الرسمية التي تصنع السياسة والقرارات او على مستوى الرأي العام العالمي الشعبي ذلك الرأي العام الذي يؤثر في صنع السياسة والقرار .

الحقيقة الخامسة ولعلها ابرز الحقائق ووضحها ان الامة العربية لا تتحرك في سعيها من اجل السلام الدائم العادل من موقف ضعف وانزاع بل انها على العكس تماما تملك من مقومات القوة والاستقرار ما يجعل كلمتها نابعنا من ارادة صادقة نحو السلام صادرة عن ادراك حضري بانه لكي نتجنب

كارثة محققة علينا وعليكم وعلى العالم كله فانه لا بديل عن اقرار سلام دائم وعادل لا ترجعه الانواء
ولا تعيث به الشكوك ولا يهزه سوء المقاصد او التواء النوايا .

من وسط هذه الحقائق التي اردت ان اضعكم في صورتها كما اراها ارجو
ايضا ان احذركم بكل الصدق ، احذركم من بعض الخواص التي يمكن
ان تطرأ على الاتهان ، ان واجب المصارحة يقتضي ان اقول لكم ما
يلي : اولاً : انني لم اجئ اليكم لكي اعقد اتفاقاً منفرداً بين مصر
واسرائيل ، ليس هذا وارداً في سياسة مصر ، وليست المشكلة هي مصر
واسرائيل ، وادى سلام منفرد بين مصر واسرائيل ، او بين اية دولة من
دول المواجهة واسرائيل فانه لن يقيم السلام العادل في المنطقة كلها
بل اكثر من ذلك ، فانه حتى لو تحقق السلام بين دول المواجهة
كلها واسرائيل بغير حل عادل للمشكلة الفلسطينية فان ذلك لن
يحقق ابداً قيام السلام الدائم العادل الذي يلح العالم كله اليوم
عليه .

ثانياً : انني لم اجئ اليكم لكي اسمى الى سلام جزئي بمعنى ان
نتهي حالة الحرب في هذه المرحلة ثم نوجل المشكلة برمتها الى
مرحلة تالية ، وليس هذا الحل الجذري الذي يصل بنا الى السلام
الدائم ، يرتبط بهذا انني لم اجئ اليكم لكي نتفق على فض اشتباك
ثالث ، في سيناء او الجولان والضفة الغربية فان هذا يعني اننا
نوجل فقط اشتعال الفتيل الى اى وقت مقبل ، بل هو يعني ايضا
اننا نفتقد شجاعة مواجهة السلام ، واننا اضعف من ان نتحمل اعباء
ومسؤوليات السلام الدائم العادل ، لقد جئت اليكم لكي نبني معاً السلام
الدائم العادل حتى لا تراق نقطة واحدة من دم اى الطرفين ، من
اجل هذا اعلنت انني مستعد ان انهب الى آخر العالم ، وهنا
اعود الى الاجابة على السؤال الكبير : كيف نحقق السلام العادل ...
وفي رأبي واعلنها من هذا المنبر الى العالم كله : ان الاجابة
ليست مستحيلة ، ولا هي بالعسيرة على الرغم من مرور اعوام طويلة
من تأر الدم والاحقاد والكراهية وتنشأة اجيال على القطيعة
الكاملة والعداء المستحكم . الاجابة ليست عسيرة ولا هي مستحيلة

אذا طرقنا سبيل الخط المستقيم بكل الصدق والایمان . انتم تريدون العيش معنا بهذه المنطقة من العالم . وانا اقول لكم بكل الاخلاص اننا نرحب بكم بيننا بكل الامن والامان ، ان هذا في ذاته يشكل نقطة تحول هائلة من علامات تحول تاريخي حاد . لقد كنا نرفضكم وكانت لنا اسبابنا ودعوانا . نعم لقد كنا نرفض الاجتماع بكم في اى مكان . نعم لقد كنا نصفكم باسرائيل المزعومة . نعم لقد كانت تجمعنا المؤتمرات او المنظمات الدولية ، وكان ممثلونا ولا يزالون لا يتبادلون التحية والسلام . نعم حدث هذا ، ولا يزال يحدث ، وقد كنا نضطر لاي مباحثات وسيطا يلتقي بكل طرف على انفراد . نعم هكذا تمت مباحثات فض الاشتباك الاول ، وهكذا تمت ايضا مباحثات فض الاشتباك الثاني . كما ان ممثلينا التقوا في مؤتمر جنيف الاول دون تبادل كلمة مباشرة . نعم هذا حدث ولكنني اقول لكم اليوم واعلن للعالم كله : اننا نقبل العيش معكم في سلام دائم وعادل ولا نريد ان نحيطكم او ان تحيطونا بالصواريخ المستعدة للتدمير او بقذائف الاحقاد والكراهية ، ولقد اعلنت اكثر من مرة : ان اسرائيل اصبحت حقيقة واقعة اعترف بها العالم ، وحملت القوات الاعظم مسؤولية امنها وحماية وجودها . ولما كنا نريد السلام فعلا وحقا فاننا نرحب بأن تعيشوا بيننا في امن وسلام ، فعلا وحقا . لقد كان بيننا وبينكم جدار ضخم مرتفع حاولتم ان تبنيه على مدى ربع قرن من الزمان ، ولكنه تحطم في عام ٧٣ . كان هذا الجدار جدارا من الحرب النفسية المستمرة في التهابها وتضاعدها ، كان هذا الجدار جدارا من التقويت بالقوة القادرة على اكتساح الامة العربية من اقصى الى اقصى ، كان هذا الجدار جدارا من الترويح بأننا امة تحولت الى جثة بلا حراك ، بل منكم من قال : انه حتى بعد مضي ٥٠ عاما مقبلة فلن تقوم للعرب قائمة من جديد . كان هذا الجدار جدارا يهدد دائما بالذراع الطويل القادر على الوصول الى اى موقع او الى اى بعد

كان هذا الجدار جدارا يحذرنا من الابداء والفناء اذا نحن حاولنا
 ان نستقدم حقنا المشروع في تحرير ارضنا المحتلة ، وعلينا ان
 نعترف معا : بأن هذا الجدار قد وقع وتحطم في عام ٧٢ ولا يبقى
 جدار آخر . هذا الجدار الآخر يشكل حاجزا نفسيا معقدا بيننا وبينه
 حاجز من الشكوك ، حاجز من النفور ، حاجز من خشية الخداع ، حاجز
 من الاوهام حول اى تصرف او فعل او قرار ، حاجز من التفسير الحذر
 الخاطى لكل حدث او حديث ، وهذا الحاجز النفسي هو الذى عبرت
 عنه في تصريحات رسمية بأنه يشكل في نظرى مئة بالمئة من
 المشكلة . وانني اسألكم اليوم بزيارتي لكم : لماذا لا تمتد
 اياديها بصدق وايمان واخلاص لكي نحطم هذا الحاجز معا ... لماذا
 لا تتفق ارادتنا بصدق وايمان واخلاص لكي نزيل معا كل شكوك الخوف
 والفدر والتواء المقامد واخفاء حقائق في النوايا ... لماذا لا
 نتصدى معا بشجاعة الرجال وبجسارة الابطال الذين يهبون حياتهم
 لهدف اسعى ... لماذا لا نتصدى معا بهذه الشجاعة وتلك الجسارة
 لكي نقيم فرحا شامخا للسلام يبني ولا يهدم ، يشعل لاجيالنا القادمة
 اضواء الرسالة الانسانية نحو البناء والتطور ورفع الانسان
 لماذا نورث هذه الاجيال نتائج سفك الدماء وازهاق الارواح وتيتيم
 الاطفال وترمل الزوجات وهدم الاسر وسقوط الضحايا ... لماذا لا
 نؤمن بحكمة الخالق اوردها في امثال سليمان الحكيم : الفخر في
 قلب الذين يفكرون في الشر ، اما المشيرون بالسلام فلهم فرح ...
 لقمة يابسة ومعها سلام خير من بيت مليء بالذبائح مع الخصام
 لماذا لا نردد معا ... لماذا لا نردد معا من مزامير داوود النبي
 " اليك يا ربي اصرخ مع صوت تضرعي اذا استغثت بك وارفع يدي
 الى محراب قدسك لا تجذبني مع الاشرار ومع فعلة الاتم المخاطبين
 اصحابهم بالسلام والشر في قلوبهم اعطهم حسب فعلهم وحسب شر
 اعمالهم ، اطلب السلام واسعى وراءه .

סידאתי والسادة :

الحق اقول لكم : ان السلام لن يكون اسما على مسمى ، ولم يكن
قائما على العدالة وليس على احتلال ارض الغير ، ولا يجوز ان
تطلبوا لانفسكم ما تنكرونه على غيركم . وبكل صراحة ، وبالروح
التي حدث بي الى القدوم اليكم اليوم فانني اقول اليكم : ان
عليكم ان تتخلوا نهائيا عن احلام الغد ، وان تتخلوا ايضا عن
الاعتقاد بأن القوة هي خير وسيلة للتعامل مع العرب ، وبيننا
وبينكم فلن يجديكم التوسع شيء ، ولكي نتكلم بوضوح فان ارضنا
لا تقبل المساومة ، ووليست عرضة للجذب . ان التراب الوطني والقومي
يعتبر لدينا في منزلة الوادي المقدس قوى الذي كلم فيه الله
موسى عليه السلام ، ولا يملك اى منا ولا يقبل ان يتنازل عن شبر
واحد منه او ان يقبل مبدأ الجدل والمساومة عليه

والحق ، الحق اقول لكم ايضا ان امامنا اليوم الفرصة السانحة للسلام وهي فرصة لا يمكن ان يوجد بمثلها الزمان اذا كنا جادين حقا في النضال من اجل السلام ، هي فرصة لوضعها او بددناها فلسوف تحل بالمنامر عليها لعنة الانسانية ولعنة التاريخ ، ما هو السلام بالنسبة لاسرائيل ؟ ان تعيش في المنطقة مع جيرانها العرب في أمن واطمئنان . . . هذا منطوق اقول له نعم . . . ان تعيش اسرائيل في حدودها آمنة من اى عدوان . . . هذا منطوق اقول له نعم . . . ان تحصل اسرائيل على كل انواع الضمانات التي تؤمن لها هاتين الحقيقتين هذا مطلب اقول لها نعم . . . بل اننا نعلن اننا نقبل كل الضمانات الدولية التي تتصورونها ومن ترتضونه انتم . . . نعلن اننا نقبل كل الضمانات التي تريدونها من القوتين الاعظم . . . او من احدهما او من الخمسة الكبار . . . او من بعضهم . . . واعدوا واعلن بكل الوضوح اننا قابلون بأى ضمانات ترتضونها لاننا في المقابل سأخذ نفس هذه الضمانات ، خلاصة القول اذن عندما نسأل ؟ ما هو السلام بالنسبة لاسرائيل ؟ يكون الرد هو ان تعيش اسرائيل في حدودها مع جيرانها العرب في أمن وأمان وفي ايطار كل ما ترتضيه من ضمانات يحصل عليها الطرف الاخر ولكن كيف يتحقق هذا ؟ كيف يمكن ان نصل الى هذه النتيجة لكي نصل بها الى السلام الدائم العاجل ؟ هناك حقائق لا بد من مراجعتها بكل شجاعة ووضوح . . . هناك ارض عربية احتلتها ولا تزال تحتلها اسرائيل بالقوة المسلحة ونحن نصر على تحقيق الانسحاب الكامل منها بما فيها القدس العربية . . . القدس التي حضرت اليها باعتبارها مدينة السلام والتي كانت وسوف تظل على الدوام التجميد الحي للتعايش بين المؤمنين بالديانات الثلاث ، وليس من المقبول ان يفكر احد في الوضع الخاص لمدينة القدس في ايطار الضم او التوسع وانما يجب ان تكون مدينة حرة مفتوحة لجميع المؤمنين ، وأهم من كل هذا فان تلك المدينة يجب ان لا تفصل عن هؤلاء الذين اختاروها مقرا ومقاما لعدة قرون ، وبدا من ايقاد احقاد الحروب الصليبية فاننا يجب ان نحيي روح عمر ابن الخطاب وصلاح الدين اى روح التسامح واحترام الحقوق ان دور العبادة الاسلامي والمسيحية ليست مجرد اماكن لاداء الفرائض والشعائر بل انها تقوم شاهد صدق على وجودنا الذي لم ينقطع في هذا المكان سياسيا وروحيا وفكريا وهنا فانه يجب ان لا يخطو احد تقدير الاهمية والاجلال

الذين نكسهما للقدس نحن معشر المسيحيين والمسلمين ودعوني اقول لكم بلا ادنى تردد
انني لم اجيء اليكم تحت هذه القبة لكي اتقدم برجاء ان تجلوا قواتكم من الارض المحتلة
ان الانسحاب الكامل من الارض العربية المحتلة بعد ٦٧^{٢٢} امر بديهي ولا نقبل فيه
الجدل ولا رجاء فيه لاحد او من احد ان لا معنى لاي حديث عن السلام الدائم العادل
ولا معنى لاي خطوة لضمان حياتنا معا في هذه المنطقة من العالم في آمن وأمان وانتم
تحتلون ارضا عربية بالقوة المسلحة فليس هناك ابدا سلام يستقيم او يبنى مع احتلال ارض
الغير نعم هذه بديهية لا تقبل الجدل والنقاش اذا خلصت النوايا ، اذا خلصت النوايا
وصدق النضال لا قرار السلام الدائم العادل لجيلنا ولكل الاجيال من بعدنا ، اما بالنسبة
للقضية الفلسطينية ، فليس هناك من ينكر انها جوهر المشكلة كلها وليس هناك من يقبل اليوم
في العالم كله شعارات رفعت هنا في اسرائيل تتجاهل وجود شعب فلسطين بل وتتساءل
اين هو هذا الشعب ان قضية شعب فلسطين ، وحقوق شعب فلسطين المشروعة لم تعد
اليوم موضوع تجاهل او انكار من احد ، بل لا يحتمل عقل يفكر ان تكون موضع تجاهل او
انكار انها واقع استقبله المجتمع الدولي غربا وشرقا بالتأييد والمساندة والاعتراف
في موثيق دولية وبيانات رسمية لن يجدي احدا ان يصم اذانه عن دويها المسموع ليل
نهار او ان يغمض عينيه عن حقيقتها التاريخية وحتى الولايات المتحدة الامريكية حليفكم
الاول التي تحمل قمة الالتزام لحماية وجود اسرائيل وامنها والتي قدمت وتقدم الى اسرائيل
كل عون معنوي ومادي وعسكري ، اقول ، حتى الولايات المتحدة اختارت ان تواجه
الحقيقة والواقع وان تعترف بأن للشعب الفلسطيني حقوق مشروعة وان المشكلة الفلسطينية
هي قلب الصراع وجوهره وطالما بقيت معلقة دون حل فان النزاع سوف يتزايد ويتصاعد ليلبلغ
ابعادا جديدة وبكل الصدق ، اقول لكم ، ان السلام لا يمكن ان يتحقق بغير
الفلسطينيين وانه لخطأ جسيم لا يعلم مداه احد ان نخض الطرف عن تلك القضية او ان
ننحيا جانبا ، ولن استطرد في سرد احداث الماضي منذ صدور وعد بلفور لستين
عاما خلت ، فأنتم على بينة من الحقائق جيدا واذا كنتم قد وجدتم المبرر القانوني
والاخلاقي لاقامة وطن قومي على ارض لم تكن كلها ملكا لكم فاولى بكم ان تتفهموا اصرار
شعب فلسطين على اقامة دولته من جديد في وطنه ، وحين يطالب بعض الغلاء والمتطرفين
ان يتخلو الفلسطينيون عن هذا الهدف الاسمي فان معناه في الواقع وحقيقة الامر مطالبة

דהם بالتخلي عن هويتهم وعن كل امل لهم في المستقبل . انني احي اصواتا اسرائيلية
 طالبت بالاعتراف بحقوق الشعب الفلسطيني وصولا الى السلام وضعانا له ولذلك ..
 فانني اقول لكم ايها السيدات والسادة . . . انه لا طائلة من وراء عدم الاعتراف بالشعب
 الفلسطيني وحقوقه في اقامة دولة . وفي العودة ، لقد مررنا نحن الحرب بهذه التجربة
 من قبل معكم ومع حقيقة الوجود الاسرائيلي وانتقل بنا الصراع من حرب الى حرب ومن ضحايا
 الى مزيد من الضحايا حتى وصلنا اليوم نحن وانتم الى حافة هاوية رهيبة وكارثة مروعة
 اذا نحن لم نغتنم اليوم معا فرصة السلام الدائم العادل ، عليكم ان تواجهوا الواقع
 مواجهة شجاعة كما واجهته انا ولا حل مشكلة ابدا بالهروب منها او التعالي عليها ولا
 يمكن ان يستقر سلام بمحاولة فرض اوضاع وهمية ادار لها العالم كله ظهره واعلن نداءه
 الاجماعي بوجوب احترام الحق والحقيقة ، ولا داعي

الى ان تتأخر مسيرة السلام او ان يقتل السلام • وكما قلت لكم فلا سعادة لاحد على حساب شقاء الآخرين • كما ان المواجهة المباشرة والخط المستقيم هو اقرب الطرق وانجحها للوصول الى الهدف الموافق • والمواجهة المباشرة للمشكلة الفلسطينية واللغة الواحدة لعلاجها نحو سلام دائم عادل هي في ان تقوم دولته ومع كل الضمانات الدولية التي تطلبونها فلا يجب ان يكون هناك لديكم تخوف من دولة وليدة تحتاج الى مسونة كل دول العالم للصيانة • وعندما تدق جراسم السلام فلا توجد يدا لتدق طبول الحرب واذا وجدت فلن يسمع لها صوت • وتصوروا معي في اتفاق سلام في جنيف نزفه الى العالم المتعطش اليه • اتفاق سلام يقوم على انتهاء الاحتلال الاسرائيلي للاراضي العربية التي احتلت عام ٦٧ تحقيق الحقوق الاساسية للشعب الفلسطيني وحقه في تقرير المصير بما في ذلك حق اقامة دولته ثالثا حق كل دول المنطقة في العيش في سلام داخل حدودها الامنة والمضمونة عن طريق اجراءات اتفقوا عليها تحقق الامن المناسب للحدود الدولية بالاضافة الى الضمانات الدولية المناسبة رابعا • - ان تلتزم كل دول المنطقة بادارة العلاقات فيما بينها طبقا لاهداف ومبادئ ميثاق الامم المتحدة وبصفة خاصة عدم الالتجاء الى القوة وحل الخلافات بينهم بالوسائل السلمية •

خامسا • - انتهاء حالة الحرب القائمة في المنطقة •

ايها السيدات والسادة • - ان السلام ليس توقيعا على سطورا مكتوبة بل انه كتابه جديدة للتاريخ ان السلام ليس مباراة في العناد به للدفاع عن اية شهوات او لفتح اى اطماع فالسلام في جوهره نضال جبار ضد كل الاطماع والشهوات ولعل تجارب التاريخ القديم والحديث تعلمنا جميعا ان الصواريخ والبوارج والاسلحة النووية لا يمكن ان تقيم الامن لكنها على العكس تحطم كل ما بينيه الامن وعلينا من اجل شعوبنا من اجل حضارة صنعها الانسان ان نحمي الانسان في كل مكان من سلطان قوة السلاح وعلينا ان نعطي سلطان الانسانية بكل قوة القيم والمبادئ التي تعطي مكانة الانسان واذا سمحتم لى ان اتوجه بندائي من هذا المنبر الى شعب اسرائيل فانني اتوجه بالكلمة الصادقة الخالصة الى كل رجل وامرأة وطفل في اسرائيل اقول له انني احمل اليكم من شعب مصر الذي يبارك هذه الرسالة المقدسة من اجل السلام احمل اليكم رسالة السلام • رسالة شعب مصر الذي لا يعرف التعصب والذي يعيش ابناؤه من مسلمين ومسيحيين ويهود بروح المودة والحب والتسامح كما هذه هي مصر الذي حملني شعبها امانة الرسالة المقدسة اليكم رسالة الامن والامان والسلام فيا كل رجل

ואמרה וכל طفل في اسرائيل، شجعوا قيادتكم على نضال السلام ولتتجه الجهود الى بناء طرح شامخ للسلام بدلا من بناء القلاع والمخاض المحصنه بصواريخ الدمار قدموا للعالم كله صورة الانسان الجديد في هذه المنطقه من العالم لكي يكون قدوه لانسان العطف، انسان السلام في كل موقع وفي كل مكان . بشروا ابناءكم ان ما مضى هو اخر الحروب ونهاية الالام ، وانما هو قادم هو البدايه الجديده للحياه الجديده . حياه الحب والخير والحرية والسلام . ويا ايها الام السبع ويا ايها الزوجه المترمله ويا ايها الابن الذي فقد الاخ والاب يا كل ضحايا الحروب ، املثوا الارض والغضاء بتسايح السلام ، املثوا الصدور والقلوب باملال السلام ، اجعلوا الانشوده حقيقه تعيش وتثمر ، اجعلوا الامل بصوره عمل ونضال واراده الشعوب هي من اراده الله .

سيداتي والساده :- قيل ان اصل الى هذا المكان توجهت بكل نبضه من قلبي ، وبكل خلقه في ضميري الى الله سبحانه وتعالى ، وانا اوعدى صلاه العيد في المسجد الاقصى وانا ازور كنيسة القيامة توجهت الى الله سبحانه وتعالى بالدعاء ان يلهمني القول وان يؤكد يقين ايماني بان تحقق هذه الزياره اهدافها التي ارجوها من اجل حاضر سعيد ، ومستقبل اكثر سعاده . لقد اخترت ان اخرج عن كل السوابق والتقاليد التي عرفتھا الدول المتحاربه ورغم ان اجتلال الارض العربيه لا زال قائما بل كان اعلاني عن استعدادي بالحضور الى اسرائيل مفاجاه كبرى هزت كثير من المشاعر واذهلت كثيرا من العقول بل شككت في نواياها بعض الاراء ورغم كل ذلك فان استلهمت القرار بكل صفاء الايمان والطهاره وبكل التعبير الصادق عن اراده شعبي ونواياه ، واخترت هذا الطريق الصعب بل انه في نظر الكثيرين اصعب طريق .

والفكر المفتوح أختزان اعطي هذه الدفعة لكل الجهود العالمية المبذولة
من اجل السلام ، اخترت ان اقدم لكم وفي بيتكم الحقائق المجردة عن الاغراض والاهواء لا لكي اناور
ولا لكي اكسب دولة ولكن لكي نكسب معا اخطرا الجولات والمعارك في التاريخ المعاصر معركة
السلام العادل والدائم انها ليست معركة فقط ولا هي معركة القيادات فقط في اسرائيل ولكنها
معركة كل مواطن على ارضنا جميعا من حقه ان يعيش بسلام ، انها التزام الضمير والمسؤولية في
قلوب الملايين ولقد تساهل الكثيرون عندما طرحت هذه المبادرة عن تصوري بما يمكن انجازه في
هذه الزيارة وتوقعاتي منها وكما اجبت السائلين فانني اعلن امامكم انني لم افكر في القيام بهذه
المبادرة من منطلق ما يمكن تحقيقه اثناء الزيارة وانما جئت هنا لكي ابلغ الرسالة الا هل بلغت
اللهم فشئت اللهم انني اردد مع ذكرها قوله احب الحق والسلام واستلهم آيات الله العزيز الحكيم
حين قال قل امنا بالله وما انزل علينا وما انزل على ابراهيم واسماعيل واسحاق ويعقوب والاسباط
وما اوتي موسى وعيسى والنبي من ربهم لا نفرق بين احد منهم ونحن له مسلمون صدق الله العظيم .

ישיבה ס"ג - 20.11.77
ביקורו של נשיא מצרים
מר אנור אלסאדאת
א. אלסאדאת

סי/עה

(תרגום סימולטאני לעברית של דברי מר אנור אלסאדאת)

נשיא מצרים אנור אלסאדאת: בשם אלה, כבוד יושב-ראש הכנסת, מורי

ורבותי, הרשו לי בראש ובראשונה לפנות

אל יושב-ראש הכנסת בתודתי הכנה על כי איפשר לי לדבר אליכם בהזדמנות זו. כשאני מתחיל את דברי אני אומר: השלום עליכם ורחמי האלוהים, השלום לכולנו אם ירצה ה', השלום לכולנו עלי ארסות הן בערב והן בישראל ובכל מקום ופינה בעולם גדול זה המסובך במאבקי הדמים שלו, עולם המזועזע בסתירות החדות שבו, המאיים מפעם לפעם במלחמות הרס, מלחמות אשר עושח האדם כדי שישמיד באמצעותן את אחי האדם. ובסופו של דבר בין השרידים ועיי המפולת של מה שבנה האדם ובין גופותיהם של בני האדם אין מנצחים ואין מנוצחים. לאסיתו של דבר הסנוצח האסיתי תסיר הוא האדם, האדם הטוב ביותר אשר ברא האלוהים, אותו אדם אשר בראהו האלוהים, וכפי שאומר גנדי שליה השלום: למען ילך על רגליו, יבנה את חייו ויעבוד את אלוהיו.

באתי אליכם היום כששתי רגלי יציבות

הן וכדי שיחזירו נבנה חיים חדשים, כדי לקיים את השלום בהיותנו כולנו על אדמה זו, ארץ האלוהים. כולנו כאחד, סולסים, נוצרים ויהודים, כולנו עובדים את האלוהים ואיננו משתפים בו אחר. לפיכך הוראותיו ומצוותיו של אלוהים הן האהבה, האמת, נקיון הכפיים והשלום.

אני מבקש סליחה מכל אלה אשר קבלו את

החלטתי כאשר הודעתי עליה קבל עם ועולם, בהשתוממות ואפילו בסבוכה. ויש כאלה חלק מהם - שההפתעה הקשה דיסתה להם שהחלטתי אינה יותר מאשר תסרון סילולי לצריכה כלפי דעת הקהל העולמית; חלק אחר אפילו תיארוה בטקטיקה פוליטית הנאה כדי לחפות על כוונותי לפתוח במלחמה חדשה.

ישיבה ס"ג - 20.11.77
ביקורו של נשיא מצרים
מר אנור אלסאדאת
א. אלסאדאת

סי/עה

אינני מעלים מפניכם שאחד מעוזרי
במשרד נשיא הרפובליקה התקשר אתי בשעה מאוחרת בלילה סיד אחרי שחזרתי
אל ביתי מסועצת העם ושאלני בדאגה: ומה תעשה אם תפנה אליך ישראל
בהזמנה באמת? עניתיו בכל השקט: אקבלנה על המקום. כבר הודעתי שאני
סוכן ללכת אל סוף העולם, אני אלך לישראל, וכי אני רוצה להציג את
העובדות השלמות כמות שהן לפני עם ישראל.

(אחרי-כן צם)

אני מבקש סליחה מכל אלה שהחלטתי

הפליאה אותם או הביעו ספק באמינותן של כוונותי העומדות מאחורי החלטתי. אין אחד שתאר לעצמו שנשיא המדינה הערבית הגדולה ביותר, הנושא את המעמסה הגדולה ביותר ואת האחריות הראשונה במעלה בנושא המלחמה והשלום באזור המזרח התיכון יכול להכריז על החלטתו המחבטת בנכונות ללכת לישראל ארץ האוייב, כאשר עודנו במצב מלחמה; אפילו יתירה מזאת - כאשר כולנו יחד עודנו סובלים מתוצאותיהן של ארבע מלחמות אכזריות במשך שלושים שנה; ומעל לכל זה - בזמן שמשפחותיהם של קורבנות מלחמה אוקטובר 1973 עדיין חיות את הטרגדיות של אלמנות, של יתומות, של הקרבת אבות ובנים שנפלו חללים.

כמו כן, כפי שכבר הודעתי, לא התייעצתי בנושא ההחלטה הזאת עם מישהו מעמיתי ואחי נשיאי מדינות ערב או מדינות העימות. אחדים מהם, שהתקשרו אלי, אפילו גילו התנגדות אחרי ההודעה על ההחלטה כיוון שקיימת סיטואציה של ספק וחוסר אמונה המקננים בלב מדינות ערב, לרבות העם הפלשתינאי, מחד, ובלב ישראל מאידך, והם מקננים עדיין בכל הלבבות והנפשות; וכי מספיק לנו שחודשים ארוכים, שבהם יכולנו לכונן את השלום, הלכו לשוא וזאת בגלל הסכסוכים והוויכוחים, אשר לא נשאו פרי ואשר התמקדו סביב הנוהלים הקשורים בכינוס ועידת ז'נבה, המבטאים כולם את הספק הגדול ואת חוסר האמון השלם.

אבל אני מדבר אליכם בכל הכנות.

קיבלתי את ההחלטה אחרי מחשבה והרהורים ארוכים ואני יודע שזהו סיכון גדול, אבל אם האלוהים ישתבח ויחעלה קבע שאשא באחריות לעמה של מצרים ואשתחף באחריות בכל הנוגע לגורל העם הערבי והעם המצרי הרי יוצא מכך שהחובה הראשונה במעגל אחריות זה היא למצות את כל הדרכים

כדי שארחיק מעל האומה המצרית הערבית וכל העם הערבי את השואות
המתחייבות ממלחמות הרסניות, ממיתות אשר האלוהים בלבד יודע את
תוצאותיהן. אחרי הרהורים ארוכים שוכנעתי שהנאמנות והדבקות לאחריות
בפני האלוהים ובפני העם מסילים עלי את החובה ללכת אל המקום הנידח
ביותר בעולם ואפילו לבוא אל הבית המקודש, כלומר ירושלים, ולדבר אל
חברי הכנסת, נציגי עם ישראל, על כל האמיתות והעובדות העולות בתוכי
על-מנת להשאירכם אחר כך כדי שתחליטו בעצמכם לעצמכם. אחר-כך יעשה לנו
אלוהים את אשר יעשה.

גבירותי ורבותי, בחייהן של אומות

ועמים יש רגעים בהם מוטלת חובה על כל אלה אשר ניחנו בתבונה ובראייה
נכונה ונוקבת של הדברים לראות את אשר מעבר לעבר, עם כל הסיבוכים
והמישקעים, וזאת למען זינוק נועז לקראת אופקים חדשים. אלה הנושאים
כמונו אותה אחריות המוטלת על כתפינו הם הראשונים שצריכים לאזור
עוז כדי להחליט את ההחלטות הגורליות התואמות את הסיטואציה. על כולנו
להחרומם מעל לכל התופעות של פנאסיות, מעל לאשליה עצמית ומעל לתאוריות
ישנות נוסנות של עליונות והדבר החשוב ביותר הוא שאל נשכח לעולם כי
רק האלוהים מחוסך בפני כל שגיאה ורבה.

באומרי שאני רוצה להרחיק מעל

לכל העם הערבי את השואות המתחייבות ממלחמות חדשות, כאובות ואיומות,
אני בא להודיע בפניכם בכל הכנות שהנני נושא אותו מסען של רגשות והנני
נושא באותה אחריות לכל אדם בעולם, בוודאי כלפי העם הישראלי. כל נפש
המוצאת את סופה במלחמות היא נפש של אדם ואין זה משנה אם ערבי הוא או
ישראלי. האשה המתאלמנת היא אדם אשר זכותו לחיות בחיקה של משפחה
מאושרת, אם ערבית היא ואם ישראלית. הילדים החפים מפשע המפסידים את

סיפוח הוריהם ואהבתם הם ילדינו כולנו, אם אלה היושבים על אדמות ערב
ואם אלה שביתם ישראל. אנו חבים כלפיהם אחריות גדולה כדי להבטיח להם
הווה נעים ועתיד טוב.

למען כל זה, בכדי להגן על חיי
בנינו ועל חיי אחינו ואחיותינו כולם, כדי שחברתנו תתפנה ליצירה מתוך
בטחון ושלווה, למען התפתחות האדם ואושרו, כדי להעניק לו זכות של חיים
בכבוד, למען אחריותנו בפני הדורות הבאים ולמען חיוכו של כל תינוק
הנולד על אדמתנו - למען כל אלה החלטתי לבוא אליכם למרות כל הסיכונים
ולשאת בפניכם את דברי בצורה ישירה.

נשאתי ואני עדיין נושא בנטל
האחריות ההיסטורית ומשום כך הצהרתי לפני כן ולפני שנים אחדות - למען
הדיוק ב-4 בפברואר 1971 - שאני מוכן לחתום על הסכם שלום עם ישראל.
זו היתה הצהרה ראשונה מפי אדם ערבי הנושא באחריות מאז החל הקונפליקט
הערבי-ישראלי. מתוך כל המניעים האלה המתחייבים מן האחריות המנהיגותית
אמרתי ב-16 באוקטובר 1973 בפני בית האומה, הפרלמנט המצרי, כי יש
לקרוא לכנס בינלאומי שבו יוחלט על שלום קובע וצודק. באותו זמן לא
הייתי שרוי בנסיבות שמחייבות אותי לבקש שלום או לבקש הפסקת אש, אך
מתוך המניעים האלה המתחייבים מן האחריות ההיסטורית והמנהיגותית חתמנו
את ההסכם הראשון להפרדת הכוחות, ובעקבות כך - את ההסכם השני להפרדת
הכוחות בסיני.

אחרי כן חב

השתדלנו בכל מאורנו לרפוק על כל דלת של היענות כדי לסצוא דרך
 מסוימת לכיוון שלום איתן וצודק. פתחנו את לבנו לכל עמי העולם כדי
 שיבינו את מניעינו ואת יעדינו וכדי שישתכנעו שאנו באמת ובתמים
 שוחרי צדק ויוצרי שלום.

עם כל המניעים האלה החלטנו לבוא
 אליכם בראש פתוח, בלב פתוח, ברצון אינטלקטואלי, כדי שניישם את השלום
 האמיתי המושחת על צדק.

רצה הגורל שהמסע הזה אליכם, מסע
 השלום, חל ביום החג המוסלמי הגדול, חג הזבח המבורך, חג ההקרבה
 והעקרה, כאשר נכנע אברהם אבינו עליו השלום, אבי הערבים והיהודים,
 נכנע אברהם, כלומר, קיבל את מצוות אלוהיו ופנה לבצע את הוראות
 האלוהים, בכל אבריו, לא סתוך חולשה כי אם סתוך כוח רוחני עצום וסתוך
 בחירה חופשית, כדי להקריב את יוצא חלציו. זאת סתוך דחף של אמונה
 עמוקה, בלתי מעורעת, באידיאלים; נשגבת, המעניקה לחיים תכנים
 עמוקים.

שם סקריות זו נושאת לנו חוכן חדש,
 שם תהפוך סקריות זו לתקווה אמיתית, לרשות הבטחון והשלווה והשלום.

גבירותי ורכותי, הבה נהיה גלויים

במלה הישרה והמוכנת, ברעיון הנהיר והברור שאין בו עיקולים; הבה
 נהיה גלויים איש לרעהו בשעה שהעולם כולו, במערב ובמזרח, עוקב שם
 תיווצר כאן נקודת מפנה מהותית בתהליך ההסטורי באזור הזה של העולם,

ואולי בעולם כולו. הבה נהיה גלויים לב בשעת מתן חשבתנו לשאלה
 הגדולה - כיצד אפשר להגשים את השלום היציב והצודק. תחילה אני אומר:

באתי אליכם ועמי תשובה ברורה וגלויה על שאלה גדולה זו כדי שהעם
 בישראל ישמע אותה תשובה וישמע אותה העולם כולו וכדי שישמעו אותה כל אלה
 שקריאותיהם הכנות ללום הגיעו כבר לאזני סתוך תקווה שבסופו של מפגש

ישיבה ס"ג - 20.11.77
 ביקורו של נשיא מצרים
 סר אנור אלסאואת
 א. אלסאואת

הסטורי זה תהיינה תוצאות שמצפים ומיחלים להן מליוני אדם. בסרם אשיב רצוני להבטיח לכם שאני נשען בתשובתי הגלויה והברורה על מספר עובדות שאיש אינו יכול להתחמק מהן:-

עובדה ראשונה: אין אושר לאיש ולאדם

על חשבון אוסללות האחרים; עובדה שניה: אני אינני מדבר ולא אדבר בשתי שפות. לא אנהל שתי מדיניות, לא אשא ולא אתן עם איש אלא בשפה אחת ומדיניות אחת ובפנים אחד; עובדה שלישית: העימות הישיר והקו הישר הם הדרך הקרובה ביותר והמוצלחת ביותר להגיע לסטרה ברורה; העובדה הרביעית: הקריאה לשלום קבע, לשלום צודק המושתת על כיבוד החלטת האו"ם, הפכה לנחלת העולם כולו והיתה לדרך של הבעת רצון החברה הבינ-לאומית, אם בבירות העולם אשר מקבלות את ההחלטות המדיניות החשובות, או על רמת דעת הקהל העולמית הציבורית, דעת הקהל המשפיעה בגיבוש החלטות ויצירות מדיניות; העובדה החמישית, שסא היא החשובה והברורה ביותר: האומה הערבית איננה זזה ואיננה פועלת בחתירה למען השלום היציב והצודק מתוך מעמד של חולשה או זעזוע, כי אם להיפך - ברשות האומה הערבית יסודות איתנים של כוח ויציבות העושים את דבריה לדברים הנובעים מתוך רצון אמיתי וכן להגיע לשלום, רצון הנובע מהערכה אמיתית לתרבות, כדי לסנוע שואה בטוחה עלינו ועליכם ועל העולם כולו.

אכן אין אלטרנטיבה להחלטה לגבי

שלום יציב וצודק, שמערות אינן מזעזעות אותו ואין כוונות רעות ואין עיקולים בדרכו.

מן הסציאות של העובדות האלה, כאשר

ביקשתי להציב אותן כהוריייתן, כפי שראיתי אותן, אני מבקש להזהירכם בכל הכנות. אני מזהירכם ממחשבות שאולי עולות בסוחותיכם. חובת גילוי הלב שלי מחייבת אותי לוטר לכם את הדברים הבאים:-

(1) אני לא באתי אליכם כדי לחתום על

הסכם נפרד בין מצרים וישראל. אין זה בא בחשבון במדיניות מצרים.
אין הבעיה בין מצרים וישראל. כל שלום נפרד בין מצרים וישראל
איננו יכול להבטיח קיום שלום צודק. יתר על כן, אף אם יתגשם השלום
בין מדינות העיסות כולן ובין ישראל, ללא פתרון צודק לבעיה הפלסטינית,
הדבר הזה לא יגשים בכלל שלום יציב וצודק, שהעולם כולו חותר להגיע
אליו ולהשיגו.

(2) לא באתי אליכם כדי לחתור להשגת

שלום חלקי, דהיינו לסיים מצב מלחמה בשלב זה ואחר-כך לרחות את הבעיה
בשלמותה לשלב הבא. אין זהו הפתרון היסודי העשוי להוביל לשלום היציב.
בהקשר לזה, לא באתי אליכם כדי שנסכים על הסדר ביניים שלישי בסיני
או בגולן או בגדה המערבית, וכי הדבר הזה פירושו הוא שאנו רק דוחים
את הצחת הפתיל לעתיד. ואפילו פירושו של דבר גם שחסר לנו העוז לעמוד
פנים אל פנים מול השלום, וכי אנחנו חלשים מכדי לשאת בסעמטה של שלום
יציב וצודק. אני באתי אליכם כדי שנבנה יחד את השלום הקבוע והצודק,
כדי שלא תישפך טיפת דם אחת מגופו של ערבי או ישראלי. למען זאת אני
הכרזתי כי אני מוכן ללכת אל סוף העולם. לכן אני חוזר ומשיב לשאלה
הגדולה כיצד נגשים את השלום הקבוע והצודק. לדעתי, ואני אומר זאת מעל
במה זו לעולם כולו - התשובה איננה בלתי אפשרית ואין היא קשה, על אף
שעברו שנים ארוכות של ניקמת דם, איבה, שנאה וסיפוח דורות ברוח של
התרחקות מושלמת ואיבה מחריפה. התשובה איננה בלתי אפשרית ואיננה קשה
אם נלך בדרך של קו ישר ובכל הכנות והאמונה. אתם רוצים לחיות יחד
אתנו באזור זה של העולם.

לפני כן רשמה חב

רשמה א.ב.

ישיבה ס'ג - 20.11.77
ביקורו של נשיא מצרים
מר אנור אלסאדאת
א. אלסאדאת

ואני ואומר לכם בכל הנאמנות:

אנחנו מקבלים אתכם בברכה בינינו, בבטחון ובבטחה. דבר זה כשלעצמו
מהווה נקודת מפנה עצומה, מפנה הסטורי מכריע.

בעבר היינו דוחים אתכם, והיו לנו

טענות וסיבות משלנו. כן, היינו מטרבים להיפגש אתכם בכל מקום שהוא.
כן, היינו מתארים את ישראל המדומה. כן, היינו נפגשים יחד
אתכם בכינוסים או בארגונים בינלאומיים, ונציגינו לא היו - ועדיין
אינם - מחליפים ברכות ושלום. כן, כזאת קרה ועדיין קורה כדבר
הזה. היינו מתנים כי בכל השיחות יהיה מתווך אשר ייפגש עם כל פרט
לחוד. כן. בזאת הדרך נסתיימו שיחות הפרדת הכוחות הראשונה, ובזאת
הדרך נסתיימו שיחות הפרדת הכוחות השנייה. כמו-כן, נציגינו נפגשו
בועידת ג'נבה למשל סבלי להחליף אפילו מלה ישירה אחת. כן, כזאת
קרה.

אולם, אני אומר לכם היום, ואני אומר

לעולם כולו: אנחנו מסכימים לחיות יחד אתכם בשלום צודק וקבוע.
איננו רוצים להתקיף אתכם או כי אתם תתקיפו אותנו בטילים הנכונים
להרוס אותנו או בפצצות של שנאה ואיבה.

הכרזתי יותר מפעם אחת כי ישראל הינה

עובדה קיימת, שהעולם הכיר בה ושתי מעצמות-העל קיבלו עליהן את
האחריות לבטחונה והגנת קיומה. ומאחר ואנחנו רוצים את השלום באמת
ובתמים - הרי אנחנו מקבלים בברכה כי תחיו בינינו בבטחון ובשלום,
באמת ובתמים.

היתה בינינו וביניכם חומה עצומה

וגבוהה. ביקשתם לבנות את החומה הזאת במשך רבע יובל. אולם, חומה
זו התנפצה בשנת 1973. היתה זו חומה של מלחמה נפשית ממושכת

משולהבת ומסלימה. זאת היתה חומה של הפחדה בכוח היכול לכבוש בסערה את האומה הערבית מקצה אל קצה. זאת היתה חומה של הפצת שמועה כי אנחנו אומה אשר הפכה לגוף ללא נשמה. לא כי, חלק מכם, היו ביניכם שאמרו כי אפילו כעבור חמשים שנה לא תהיה עוד תקומה לערבים מחדש. זאת היתה חומה המאיימת תמיד בזרוע הארוכה היכולה להגיע לכל מקום ולכל מרחק. זאת היתה חומה המזהירה אותנו מפני השמדה ואבדון, אם ננסה להשתמש ולהפעיל את זכותנו החוקית לשחרר את אדמותינו הכבושות.

עלינו להכיר יחד כי חומה זו נפלה ונפצה בשנת 1973. אולם קיימת עוד חומה. חומה שניה זו מהווה מחסום בפשי סבוך בינינו וביניכם, מחסום של ספקות, מחסום של ניכור, מחסום של חשש, של הולכת שולל, מחסום של הזייה ביחס לכל התנהגות או מעשה או החלטה, מחסום של פירוש זהיר ומוסעה של כל מאורע או דברים כלשהם. מעצור נפשי זה הוא אשר ביטאתי אודותיו בהצהרותי הרשמיות, כפי שאמרתי: שהוא מהווה 70% של הבעיה.

הנני שואל אתכם היום, בביקורי זה: מדוע זה לא נרשם זה לזה את ידנו באמת ונאמנה, בכנות, כדי לנפץ את המחסום הזה ביחד? מדוע זה לא נאחד את רצוננו באמת, באמונה ובכנות, כדי לסלק יחד כל ספקות הפחד, הבוגדות והכוונות הרעות, וכן את הכוונות הנסתרות? מדוע זה לא נעמוד כאיש אחד ובאומץ לב של גברים ובהעזות הגיבורים אשר מקדישים את חייהם למען מטרה בעלה יותר? מדוע לא נעמוד כאיש אחד בזה אומץ-הלב, בזאת התעוזה, כפי שאמרתי, כדי שנקים בנין נשגב של שלום אשר ייכון לנצח ואשר יאיר לדורותינו הבאים אורות של שליחות אנושית למען בנין, פיתוח וטובת האנוש? מדוע זה נדרש לדורות הבאים את תוצאות שפיכות הדמים, את הכלייה, את היחסות, את האלמנות, את הרס המשפחות ואת אנחת הקרבנות?

ישיבה ס'ג - 20.11.77
ביקורו של נשיא מצרים
מר אנור אלסאדאת
א. אלסאדאת

א.ב.

מדוע לא נאמין בתבונת הבורא, כפי

שבאה במשלי שלמה: מרמה בלב חורשי און, ולישרי לב שמחה.

פת לחם יבשה ועסה שלום טובה מבית מלא זבחים עם שריבות.

מדוע זה לא נקרא יחד מסזמורי

דוד הנביא: אליך ה' אקרא, שמע לכל תחנוני בקראי אליך, בנושאי

ידי אל דביר קדשך; אל תתנני עם רשעים ועם פועלי און, דוברי

שלום אל רעים ורעה בלבם; תן להם כפעלם, וכרוע מעלליהם. ואני מבקש

את השלום, וארדוף אחריו.

גבירותי ורבותי, את האמת אומר

לכם: השלום לא יהיה סתם שם ללא משמעות. הוא יהיה אמיתי, אם

יהיה קיים על צדק ולא על כיבוש אדמתו של הזול. לא ייתכן שאתם

תבקשו לעצמכם את אשר אתם כופרים בזכותם של האחרים לו. בכל

הכנות וברוח אשר הביאה אותי אליכם היום אני אומר לכם: עליכם

לעזוב סופית את חלומות הפלישה, ולעזוב גם את האסונה האומרת כי

הכוח הוא האמצעי הטוב ביותר להתנהגות עם ערבים. עליכם לקלוט

היטב את הלקחים של העימות בינינו וביניכם, ולא תעזור לכם

התפשטות בדבר כלשהו. וכדי שנדבר בגלוי: הרי אדמתנו אינה

ניתנת למיקוח ואיננה מוצגת לויכוחים. העפר הלאומי נראה בעינינו

כאותו הוואדי הקדוש שאללה דיבר בתוכו אל משה עליו השלום. אין

אחד מאתנו זכאי או מסכים לוותר על שעל אחד מאדמה זו, או לקבל

את עקרון הויכוח והמיקוח עליו.

את האמת אומר לכם: לפנינו היום

ההזדמנות הטובה ביותר לשלום, והיא הזדמנות שאין התקופה יכולה

לתת לנו כמותה, אם באמת נהיה רציניים במאבקנו למען השלום.

הזדמנות זו שאין לאבד אותה או לפזרה תתנקם בקושר הקשר נגדה

ותסיל עליו את קללת האנושות ואת קללת ההיסטוריה.

א.ב.

ישיבה ס'ג - 20.11.77
ביקורו של נשיא מצרים
מר אנור אלסאדאת
א. אלסאדאת

מהו השלום ביחס לישראל? הוא

שתחיה באיזור עם שכניה הערבים בשלווה ובבטחון. זהו ההגיון
שאני אומר לעומתו: כן, שישראל תחיה במסגרת גבולותיה רגועה,
ובטוחה מכל תוקפנות. זהו הגיון שלעומתו אומר: הן, שישראל
תקבל את כל הסוגים של הערבויות הסבסיות לה את שתי האסמיות
האלה.

אח"כ רשמה ט.ק.

זוהי דרישה שלעומתה אסרנו הן, ואפילו אנו מודעים שאנחנו נקבל את כל הערבויות הבינלאומיות שהנכם מדמים לעצמכם ומסי שאתם רוצים בו. אנו מודעים לכך שאנו מקבלים את כל הערבויות שאתם רוצים מהמעצמות או מאחת משתיהן או מחמשת הגדולים או מחלקם.

אני חוזר ומודיע בכל הבהירות

שאנחנו מסכימים לכל ערבויות שאתם תקבלו, ובמקביל אנו נקבל אותן ערבויות. תכליתו של דבר, איפוא, אנו שואלים: מה הוא השלום ביחס לישראל? התשובה היא, שישראל תחיה במסגרת גבולותיה בין שכניה הערביים בשלווה ובבטחון, בכל מסגרת הרצויה לה של ערבויות אשר מסיג הצד שכנגד.

אבל, איך יתגשם הדבר הזה? איך

נוכל להגיע אל תוצאה זו, ושיחד נגיע באמצעותה אל השלום היציב והצודק? יש אסיתות שאין מנוס מהצגתן בכל העוז והבהירות. יש אדמה ערבית שכבשה אותה ישראל ועודנה כובשת בכוח מזויין. ואנו עומדים בחוקך על הגשמת הנסיגה השלמה משטחים אלה, לרבות ירושלים הערבית, ירושלים אל-קודם, שבאתי אליה בהיותה עיר השלום, שהיתה ותמשיך להיות לבצח ההגשמה החיה לדו-קיום בין כל המאמינים בשלוש הדתות. אבל לא סביר שמישהו יחשוב שבמעמדה המיוחד צריכה העיר ירושלים להיות במסגרת סיפוח או התפשטות, אלא היא צריכה להיות חופשית ופתוחה לכל המאמינים. וחשוב מכל שעיר זו לא צריך להפרידה מאלה שבחרו בה כמקום משכנם הקבוע מזה כמה דורות. ובמקום לעורר את השנאה שהולידו מלחמות הצלב, אנו חייבים להחיות את הרוח של עומאר אל-חאטאב ונאסר א-דין, זוהי רוח הסובלנות וכיבוד הזכויות. מקומות התפילה המוסלמיים והנוצריים כאחד, אינם סתם מקומות למילוי מצוות או תפילות. הם יותר מזה, עדות אמת לנוכחותנו שלא נפסקה במקום הזה, בין אם פוליטית, אם רוחנית ואם מחשבתית.

עלינו לדאוג שאף אחד לא ישגה
 בהערכתו את החשיבות והכבוד שאנו רוחשים לירושלים, אנו, הנוצרים
 והמוסלמים, הרשו לי להגיד לכם ללא כל היסוס, אני לא באתי אליכם
 מתחת לכיפה זו כדי שאפנה בבקשה לפנות את כוחותיכם מהאדמה הכבושה.
 הנסיגה השלמה מהאדמה הערבית הכבושה אחרי 1967, היא דבר טוב מאליו.
 לא נקבל בענין זה כל ויכוח ולא נתחנן לפני מישהו או בפני מישהו,
 ולכן אין כל סמסעות לכל שיח על שלום יציב וצודק, אין כל סמסעות לשום
 צד הבא להבטיח את חיינו יחרינו באזור זה של העולם כשלוה ובבטחון,
 כאשר אתם כובשים אדמה ערבית בכח מזויין. אין שלום שיהיה יציב או
 שייבנה על כיבוש אדמת הזולת. זה טוב מאליו. זה אינו ניתן לויכוח
 ולדיון, אם הכוונות תהיינה טובות ואם המאבק יהיה צודק למען יבוא
 השלום היציב והתמיד לזרנו וכל הדורות אחרינו.

ביחס לבעייה הפלשתינאית אין
 מי שיכחיש שזה עיקר הבעייה כולה. אין מי שיקבל היום בכל העולם
 סיסמאות שנשמעו בישראל המתעלמות מישותו של עם ישראל, של עם
 פלשתיין, ואפילו שואלות: איפה הוא העם הזה? בעייתו של העם הפלשתיני
 הזכויות הלגיטימיות של העם הפלשתינאי אינן ניתנות להתכחשות מצד
 כלשהו. אין ההביון סובל ואין הדעת סובלת שיהיה מקום להתכחשות
 או להתעלמות מזו. במציאות העובדה הבינלאומית היא שהדבר יתקבל
 במערב ובמזרח וזכה להכרה במסגרת מסככים בינלאומיים והודעות רשמיות ולא
 יועיל לאף אחד לאסום את אזניו מהמלים הנשמעות יום ויום ולמעשה
 לעצום את עיניו מהעובדה ההיסטורית הזאת. אפילו ארצות הברית של אמריקה,
 בן הברית הראשון שלכם, שפצאתם במסגרת ההתחייבויות למען ההגנה
 ביישות ישראלית ובטחונה, שנתנה ונותנת לישראל כל תמיכה מוראלית,
 חומרית וצבאית, אני אומר שאפילו ארצות הברית בחרה להציב את האמת
 ולהכיר שלעם הפלשתינאי יש זכויות לגיטימיות והבעייה הפלשתינאית היא

לב המאבק ועיקרו, וכל עוד הבעיה הזאת שארת תלויה, המאבק הזה יגבר ויקבל ממדים חדשים.

בכל הכנות אומר לכם, לא ייתכן

שהשלום יושג בלי הפלשתינאים. טעות גסה שאין איש יודע את ממדיה היא לעצום עין בקשר לבעיה הזאת או להזניחה. אני לא אמשיך לגולל אירועי העבר מאז ניתנה הכרזת בלפור לפני כששים שנה. אתם בקיאים טוב מאד בעובדות. אם אתם מצאתם את ההצדקה החוקית והמוסרית להקים בית לאומי על אדמה שלא היתה כולה רכושכם, עדיף שתבינו עקשנותו ונוקשותו של העם הפלשתינאי להקים את סדינתו במולדתו. כאשר תובעים כמה מהקיצוניים שהפלשתינאים יותרו על יעד נעלה זה, מוכנו של ויתור זה לאמיתו של דבר, לוותר על זהותם ועל תקווה כלשהי בעתיד.

אני מברך קולות ישראליים שמודים

ומכירים בזכות קיומו של העם הפלשתינאי להקמת ישות ושלום ולהבטיח אותו. אני אומר לכם, גבדרותי ורבותי, שאין תועלת מאי-הכרה בזכות העם הפלשתינאי וזכותו להקים את סדינתו ויישותו.

אזו הערבים עברנו נסיון בעבר

יחד עמכם עם עובדות, ומכירים בעובדות היישות הישראלית. המאבק עבר ממלחמה למלחמה, מקרבנות לקרבנות יותר גדולים, עד שהגענו היום אל קצה תהום מסוכן ושואה נוראית, אם לא ננצל יחד את הזדמנות השלום הקבוע והצודק, חובה עליכם לעמוד בפני המציאות, באומץ לב, כפי שעשיתי זאת אני. אין פתרון לבעיה כלשהי תוך כנוסה או התעלמות ממנה. לא יתכן שיחיצב השלום, שלום יציב, על ידי דחית מסיבות דמיוניות שהעולם פנה אליהם עורף, וכבר קרא באופן קולקטיבי להכרה וכיבוד הצדק והאמת. אין צורך להכנס לחלל הריק של שאלת הזכות של העם הפלשתינאי. אין תועלת ביצירת סחיצות לעכב את בואו של השלום.

ישיבה ס"ג - 20.11.77
ביקורו של נשיא מצרים
סר אנור אלסאדאת
א. אלסאדאת

כפי שאמרתי לכם, אין אושר
על חשבון אוטללותם של האחרים. כמו כן, העיסות הישיר והקו הישיר
הם הדרך הקרובה ביותר ליעד הברור.

אחרי כן אד

בעיסות הישיר עם הבעיה הפלשתינאית.

השפה הראשונה והיחידה הסולייכה לכיוון השלום טמונה בהקמת מדינה של העם הפלשתינאי. עם כל הערכויות המדיניות, אסור שיהיה חשש סממן עזרו לכל מדינה הזקוקה לעזרה. וכאשר יצלצלו פעמוני השלום, לא תהיה יד אשר תתופף על תופי המלחמה; ואם תורם יד כזו - לא יהיה לה כל הד.

תארו לכם את הסכם השלום בז'נבה אשר

כולל את הסעיפים הבאים: א. סיום הכיבוש של האדמות הערביות שנכבשו בשנת 1967; ב. הגשמת הזכויות היסודיות של העם הפלשתינאי וזכותו לישות עצמאית; ג. זכות לכל מדינות האיזור לחיות בשלום בתוך גבולות בטוחים שיש להם ערכויות על-ידי אמצעים שיוסכם עליהם מראש ואשר יבטיחו את הבטחון הסתמי לגבולות הבינלאומיים, וזאת בנוסף לערכויות בינלאומיות סתמיות; ד. כל מדינות האיזור מתחייבות לקיים ביניהן יחסים בהתאם למטרות והיסודות של חוקת האומות המאוחדות, לא להשתמש בכוח הנשק לפתרון הסכסוכים, אלא לפתור אותם באמצעי השלום; ה. סיום מצב המלחמה הקיים באיזור.

השלום איננו חתימה על שורות כתובות,

כי אם שורות חדשות של היסטוריה חדשה. השלום איננו תחרות אחר תאוות והוא לא בא להגן או להסתיר חמדנות. השלום בטהותו הוא סאבק אדיר בגודל התאוות והחמדנות. הנסיונות של ההיסטוריה הקדומה והחדשה מלמדים אותנו שהסילים והנשק האטומי אינם מביאים לא שלום ולא בטחון; להיפך, הם הורסים את הבטחון שנבנה בעמל.

חובתנו למען עמנו, למען התרבות

שיצר האדם, להגן על האדם בכל מקום ומקום. חובה עלינו להטביע את החותם של מרות הווסנית אנושית ואת כוח הערכים והיסודות אשר מרימים את קרנו של האדם.

תרשו לי לפנות בקריאה כנה אליכם

וגם לילדי ישראל: אני נושא אליכם מאת העם המצרי, את שליחות השלום. העם המצרי מברך על שליחות השלום. זוהי שליחות של עם שאיננו יודע קנאות, שבניו המוסלמים, הנוצרים והיהודים חיים ברוח הידידות, האהבה והסובלנות. זוהי מצרים שהפקידה בידי את הפקדון של השליחות הקדושה, שליחות של בטחון ושלום. אני פונה אליכם, כל איש ואשה וכל ילד בישראל, עודדו את מנהיגיכם למאבק למען השלום כדי להפנות את המאמצים להקמת בנין השלום. במקום לבנות מבצרים ומקלטים המבוצרים בסילי הרס, הראו לעולם כולו את הדמות של האדם החדש באיזור זה של העולם כדי שישמש דוגמה לאדם בן-תקופתנו בכל מקום ומקום. בשרו לבניכם את הבשורה על סוף המלחמות וקץ היסורים. הנה באה התחלה חדשה של חיים חדשים, חיים של אהבה, חופש ושלום.

הו, כל אם שכולה, כל אלמנה, כל

בן שאבד לו אביו או אחיו, כל קורבנות המלחמה, פלאו את האדמה והחלל בשבחי השלום, פלאו את הלבבות בתקוות השלום, פיצתו שיר תהילה לשלום, הפכו את התקווה לחוקה של עבודה ושל מאבק. שהרי כוח הרצון של העמים בא מכוח רצונו של האלוהים. לפני שבאתי לכאן הבעתי את רחשי לבי ומצפוני אל האלוהים, ישתבח ויתהלל, כאשר ערכתי את התפילה במסגד אל-אקצה, את תפילת החג, כאשר ביקרתי בכנסיית הבשורה - פניתי לאלוהים שיחקן את רוחי, יקיים את אמונתי האיתנה, ושיביקורי זה יבשים את מטרותיו למען הווה מאושר, ועתיד מאושר עוד יותר.

בחרתי לא ללכת הפעם לפי כל הכללים

והתקדימים שידעו מדינות הלוחמות אלה באלה, על אף הכיבוש של האדמות הערביות שעדיין קיים. הצהרתי שאני מוכן לבוא לישראל הייתה הפתעה גדולה וגרסה להתרגשות רבה. קבלתי את ההחלטה באמונה שלמה שאני נותן

כאן ביטוי כן לרצונו של העם שלא יהיו עוד קורבנות. בחרתי בדרך
 הקשה הזו אפילו אם בעיני רבים וטובים היא הדרך הקשה ביותר. בחרתי
 לבוא אליכם בלב פתוח ובמחשבה פתוחה. בחרתי לתת דחיפה למאמצים
 העולמיים הנעשים למען השלום. בחרתי לבוא אליכם בביטחון ולהביא לכם
 את העובדות לאשורן, את האמיתות הסופשטיות, ולא על-מנת לתמרן ולא כדי
 להרוויח משהו, אלא כדי שבעבור יחד את המערכות הקשות ביותר בהיסטוריה
 החדשה, - זוהי המערכה על שלום צודק וקבוע. אין זו מערכה שלי ולא
 של המנהיגים בישראל, אלא זוהי מערכה של כל אזרח ואזרח שזכותו לחיות
 בשלום על אדמתו. זוהי התחייבות מצפונית ואחריות בלבותיהם של מליונים.

כאשר הודעתי על היוזמה, שאלו רבים

את השאלה: מה אפשר להרוויח מביקור זה? מה אני מצפה מסנו? כשם
 שהשנתי לשואלים כן מכריז אני באוזניכם: לא נקטתי יוזמה זו מתוך רצון
 ומחשבה להשיג מה שניתן להשיג; באתי למסור את השליחות - ומסרתי את
 השליחות. ואתם קיראו את דבר האלוהים, כפי שנאמרו על-ידי זכריה נביאו,
 כאשר אמר: אני אוהב את האמת ואת השלום. ואני נותן השראה מפסוקים
 מהקוראן בהם נאמר: אנו מאמינים באלוהים ובאותות שהורדו עלינו על
 אברהם, ישמעאל, יצחק, יעקב והשבטים, ומה שנתן אלוהים למשה וליש
 ולנביאים כאשר אמר: אני לא ספריד ולא מפלה ביניהם, וכולנו נכבדים
 לאלוהים.

רשות הדיבור לראש הממשלה.

היו"ר י. שמיר:

(מחאות כפיים)

ראש הממשלה ס. בגין:

אדוני היושב ראש, אדוני נשיאה של

מדינת ישראל, אדוני, נשיאה של

הרפובליקה הערבית של מצרים, מורי ורבותי חברי הכנסת, ברכתנו שלוחה
לנשיא ולכל בני דת האיסלאם בארצנו ובאשר הם שם. לרגל חג הקרבן, עיד
אל-אד'חה.

החג הזה מזכיר את העקדה. היה זה

הנסיון שבו העמיד בורא העולם את אבינו, את אבינו המשותף, באסונות,
ואברהם עמד בנסיון הזה. אולם מבחינת המוסר וקידמת אנוש היה זה איסור
של הקרבת קרבנות אדם. שני עמינו במסורת שלהם הקדמונית לסדו וליסדו
את הלאו האנושי ההוא, בעוד העמים סביבנו עדיין הקריבו קרבנות אדם
לאיליהם. וכך תרמנו עם ישראל והעם הערבי לקידמת האדם, וכך אנו
מוסיפים לתרום לתרבות אנוש עד היום הזה.

הריני מברך את נשיאה של מצרים

לבואו לארצנו ולהשתתפותו בישיבת הכנסת. זמן הטיסה בין קהיר ובין
ירושלים קצר, אך המרחק ביניהם היה עד אמש אין סוף. הנשיא סאואת
עבר את המרחק הזה באומץ לב. אנחנו היהודים יודעים להעריך אומץ לב,
ונדע להעריכו אצל אורחנו, כי באומץ לב קסנו ובו נחיה.

אדוני היושב ראש, האומה הקטנה הזו,

שארית הפליטה של העם היהודי ששבה למולדתנו ההיסטורית, תמיד רצתה
בשלום. ומשעלה שחר עצמאותנו ב-14 במאי 1948, ד' באייר תש"ח, בהצהרת
העצמאות, במגילת היסוד של חירותנו הלאומית, אמר דוד בן-גוריון:

ישיבה ס"ג - 20.11.77
ביקורו של נשיא מצרים
מר אנור אלסאדאת
ס. בגין

"אנו מוסיסים יד שלום ושכנות טובה לכל המדינות השכנות ועמיהן, וקוראים להם לשיתוף פעולה ועזרה הדדית עם העם העברי העצמאי בארצנו".

שנה לפני כן, עוד סן המחתרת,

בעומדנו במערכה הגורלית על שחרור הארץ וגאולת העם, קראנו לשכנינו בזו הלשון: "בארץ הזאת נחיה יחד ונתקדם יחד לחיי חופש ואושר. שכנינו הערבים, אל תדחו את היד המושטת. אליכם לשלום".

אבל חובתי, חובתי, ארונני היושב-ראש,

ולא רק זכותי, לקבוע היום על-פי האמת כי ידנו המושטת לשלום לא נתקבלה, ויום לאחר חידוש עצמאותנו, על-פי זכותנו, שהיא נצח ואיננה ניתנת לערעור, הותקפנו בשלוש חזיתות, ועמדנו כמעט בלי נשק, מעטים נגד הרבים, חלשים נגד החזקים, כאשר נעשה נסיון, יום לאחר הכרזת העצמאות, להחניקה באיבה וגם לקרוא קץ לתקוותו האחרונה של העם היהודי בתור ההשפדה והתקומה.

לא, אנחנו איננו מאמינים בכוח,

ואנחנו מעולם לא השתתנו את יחסינו עם העם הערבי על כוח. נהפוך הוא, הכוח הופעל נגדנו. בכל שנות הדור הזה לא פסקנו להיות מותקפים בכוח הזרוע כדי להסמיד את עמנו, כדי להרוס את עצמאותנו, כדי לבטל את זכותנו.

אנחנו התגוננו. נכון: אנחנו הגנו

על זכותנו, על קיומנו, על כבודנו, על נשותינו ועל ילדינו, נגד נסיון חוזר ונשנה להפעיל נגדנו את כוח הזרוע, ולא בחזית אחת בלבד. גם זה נכון: בעזרת השם גברנו על כוחות התוקפנות והבסחנו קיום לעמנו, לא רק בדור הזה אלא גם בדורות הבאים.

ישיבה ס"ג - 20.11.77
ביקורו של נשיא מצרים
מר אנור אלסאדאת
סה בגין

איננו סאמינים בכוח, אנו סאמינים

בזכות, רק בזכות, ומשום כך שאיפתנו מעומק לבנו, מאז ומתמיד עד עצם

היום הזה, הוא השלום.

אחרי-כן סה.

אדוני הנשיא, אדוני נשיאה של
מצרים, בבית הדמוקראטי הזה יושבים מפקדים של כל ארגוני המחתרת העברית
הלוחמת. הם היו חייבים לנהל מערכת מעטים נגד הרבים, נגד כח אדיר עולמי.
יושבים בכירי המפקדים והמצביאים שלנו שהוליכו מחנות שלמים, מחנות
שלמים לקרב שנכפה עליהם ואלי נצחון שהיה בלתי נמנע משום שהם הגנו על
הזכות. הם שייכים למפלגות שונות, יש להם השקפות שונות אבל בטוחני,
אדוני הנשיא, שאבטא את דעת כולם ללא יוצא מן הכלל - שיש לנו שאיפה
אחת בלב, רצון אחד בנפש וכולנו מאוחדים בשאיפה וברצון אלה - להביא
שלום, שלום לעמנו שלא ידע שלום אפילו יום אחד מאז החילונו שבים ציונה
ושלום לשכנינו, שאנו מאחלים להם כל טוב ואנו מאמינים שאם נעשה שלום,
שלום אמיתי נוכל לעזור איש לרעהו בכל שטחי החיים ותיפתח תקופה חדשה
במזרח התיכון, תקופת פריחה וצמיחה, פיתוח והתפתחות וגידול כפי שהיה
בימי קדם.

לכן יורשה לי היום לקבוע מהו
תוכנו של השלום על פי הבנתנו. אנחנו מבקשים שלום מלא, אמיתי, תוך
התפייסות מוחלטת בין העם היהודי והעם הערבי. לא לשקוע בזכרונות העבר.
היו מלחמות. הייתה שפיכת דמים. נפלו בני דור צעיר מופלאים משני הצדדים.
אנו כל ימינו נשא את זכר גיבורינו אשר מסרו נפשם כדי שיום זה יגיע,
גם יום זה יבוא. אנחנו מכבדים אומץ לב של יריב ואנחנו נותנים כבוד
לכל בני הדור הצעיר בקרב העם הערבי שאף הם נפלו. לא לשקוע בזכרונות
העבר אפילו הם קשים לכולנו. לגבור עליהם. לדאוג לעתיד, לעמנו,
לילדינו, לעתיד המשותף שלנו. לראות שבאיזור הזה נחיה כולנו יחד,
נחיה לדורי דורות, העם הערבי הגדול ומדינותיו וארצותיו והעם היהודי
בארצו - ארץ ישראל. לכן יש לקבוע מה תוכנו של השלום.

הבה וננהל משא ומתן, אדוני הנשיא, כאנשים בני חורין על חוזה שלום ובעזרת השם, כך אנו מאמינים באמונה שלמה, יבוא היום ונחתום עליו בכבוד הדדי ואז נדע שתמה תקופת המלחמות, הושטנו יד איש לרעהו, לחצנו יד איש של רעהו והעתיד יהיה מזהיר לכל עמי האזור. ראשית חכמה בחוזה שלום - ביטול מצב המלחמה.

אני מסכים, אדוני הנשיא, שאתה

לא באת אלינו ואנחנו לא הזמנו אותך לארצנו כפי שמקובל לומר בימים האחרונים, כדי לתקוע תריז בין עמי ערב. איך משהו החכם, על פי האימרה בימי קדם Divide Et Impera . ישראל איננה רוצה למשול ואיננה רוצה להפריד. אנו רוצים בשלום עם כל שכנינו, עם מצרים ועם ירדן, ועם סוריה ועם לבנון. אנו רוצים לנהל משא ומתן - - -

חופש טובי:
 (החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון)
 למה לא עם העם הערבי הפלשתינאי?
 למה לא עם העם הערבי הפלשתינאי?

ראש הממשלה מנחם בגין: Mr. President, my colleague interrupted

me but I am glad this time he did not interrupt you.

(מחיאות כפיים)

אין צורך להפריד בין חוזה שלום

ובין ביטול מצב המלחמה. איננו מציעים זאת ואיננו מבקשים זאת. נהפוך הוא. הסעיף הראשון בחוזה שלום הוא ביטול מצב המלחמה ולעולמים. אנחנו רוצים להקים יחסים נורמאליים בינינו כפי שהם קיימים בין כל העמים אפילו אחרי כל המלחמות. למדנו מן ההיסטוריה, אדוני הנשיא, כי המלחמה היא נמנעת. השלום הוא בלתי נמנע.

עמים רבים נהלו מלחמות ביניהם

ולפעמים השתמשו במושג האווילי "אוייב מצרי". אין אויבים מצריים.
 לאחר כל המלחמות בא הבלתי נמנע - השלום. לכן אנחנו מבקשים לקבוע בחוזה
 שלום קשרים דיפלומטיים כנהוג בין עמי תרבות.

היום מתנוססים בירושלים שני

דגלים - הדגל המצרי והדגל הישראלי. ראינו יחד, אדוני הנשיא, את הילדים
 הקטנים שלנו מניפים את שני הדגלים. הבה נחתום על חוזה שלום ונקבע מצב
 כזה לתמיד, גם בירושלים וגם בקהיר. אני מקווה שיבוא יום והילדים
 המצריים יניפו את הדגל הישראלי ואח הדגל המצרי כפי שילדי ישראל הניפו
 בירושלים את שני הדגלים הללו. יהיה לך, אדוני הנשיא, שגריר נאמן
 בירושלים ויהיה לנו שגריר בקהיר ואפילו יתעוררו בינינו חילוקי דעות,
 אנו נברר אותם כעמים בני תרבות על ידי שליחינו המוסמכים.

אנו מציעים שיחוף פעולה כלכלי

לפיתוח ארצותינו. במזרח התיכון יש ארצות מופלאות, אלוהים כך יצר אותן,
 נווה מדבר אבל יש בו גם מדבריות ואפשר להפירותם.

אחרי כן רב

הבה ונשתף פעולה בשטח הזה. נפתח
את ארצותינו, נבטל עוני, רעב, חוסר קורת-גג, נעלה את עמנו לדרגה של
מדינות מפותחות ואל יקראו לנו מדינות מתפתחות.

עם כל הכבוד אני סוכן לאשר את דבריו
של הוד מעלתו מלך סרוקו אשר גם בפומבי כי אם יקום השלום במזרח-
התיכון הרי השילוב של הגאון הערבי והגאון היהודי יחד יכולים להפוך
את האזור הזה לגן-עדן עלי ארסות.

הבה ונפתח את ארצותינו לתנועה חופשית.
תבואו אתם אלינו ונבקר אנחנו אצלכם. אני סוכן להודיע, אדוני
היושב-ראש, היום הזה, שארצנו עוסדת פתוחה בפני אזרחי מצרים, אינני
סתנה הודעה זו בשום תנאי מצידנו. אני חושב שסגן הדין וסגן הצדק שתהיה
בענין זה הודעה הדדית. אבל כפי שיש דגלים מצריים ברחובותינו כן
יש היום משלחת מכובדת ממצרים בבירתנו וארצנו וירבו הספקרים - פתוח
יהיה גבולנו בפניכם וכן כל הגבולות האחרים - וכפי שצינתי זאת אנחנו
רוצים בדרום, בצפון ובמזרח.

לכן אני מחדש את הזמנתי לנשיא סוריה
ללכת בעקבותיך, אדוני הנשיא, ולבוא אלינו כדי לפתוח במשא-ומטן על
השכנת שלום בין ישראל לבין סוריה ועל חתימת חוזה שלום ביניהן. צר לי
לומר, אין הצדקה לאבל שהם הכריזו מעבר לגבולנו הצפוני. נהפוך הוא,
ביקורים כאלה, קשרים כאלה, בירורים כאלה יכולים וצריכים להיות ימי
שמחה, ימי התרוססות רוח לכל העמים.

אני מזמין את המלך חוסיין לבוא אלינו
ולרון עיסו על כל הבעיות העומדות לדיון בינו ובינינו. גם דוברים
אמיתיים של ערביי ארץ-ישראל אני מזמין לבוא ולקיים עימנו שיחות בירור

על עתידנו המשותף, על הבטחת חירות האדם, הצדק החברתי, השלום, הכבוד
ההדדי.

אם יזמינו אותנו לבוא לבירותיהם
ניענה להזמנתם. אם יזמינו אותנו לפתוח במשא-ומתן בדמשק, רבת-עמון
ובירות נלך לבירות הללו כדי לנהל איתן שם משא-ומתן. איננו רוצים
להפריד. אנחנו רוצים שלום-אמת עם כל שכנינו והוא מתבטא בחוזי שלום
על תוכנם כפי שהבהרתי אותו.

מאיר וילנר: אתם רוצים להסיח את דעת כולנו
(החזית הדמוקרטית לשלום ולשויון) מהעם הפלשתינאי. השאלה הפלשתינאית

היא המרכזית.

ראש-הממשלה ס. בגין: אדוני היושב-ראש, חובתי היום לספר
באוזני אורחינו ובאוזני העמים הצופים

בנו והמקשיבים לדברינו על הקשר בין עמנו לבין הארץ הזאת. הנשיא
הזכיר את הצהרת בלפור. לא, אדוני, לא נסלנו שום ארץ נוכריה. שבנו
למולדתנו. הקשר בין עמנו לבין הארץ הזאת הוא נצחי. הוא קם בימי
דמוסים בהיסטוריה האנושית. הוא לא נותק מעולם. בארץ הזאת הקיסרנו
את תרבותנו, פה חזו נביאינו כפי שדבריהם המקורשים השמעת היום הזה,
פה השתחוו סלכי יהודה וישראל, פה היינו לעם, פה הקיסרנו מסלכתנו
וסגלינו סארצנו ששום הכוח שהופעל נגדנו ומהתרחקנו מעל ארמנו לא
שכחנו את הארץ הזאת אפילו ליום אחד. התפללנו אליה, התגעגענו אליה,
האמנו בשיבתנו אליה מן היום בו נאסרו המלים: בשוב ה' את שיבת ציון
היינו כחולמים, אז ייסלא שחוק פיננו ולשוננו רינה". השיר ההוא חל על
כל גלויותינו, על כל יסורינו, הנחמה של שיבת ציון אשר בוא תבוא.

זכותנו זו הוכרה . הצהרת בלפור

הוכללה במנדט שהוכר על-ידי אומות העולם,

לרבות ארצות-הברית של אמריקה. בהקדמה לאותו מסמך בינלאומי מוכר

נאמר: "Whereas recognition has thereby been given to the historical connection of the Jewish people with Palestine and to the grounds for reconstituting their National Home in that country"

הקשר ההיסטורי בין העם היהודי לבין

פלשתיין, או בעברית ארץ-ישראל ולמען הקמה מחדש . של הבית הלאומי שלהם בארץ ההיא. כלומר, בארץ-ישראל.

ב-1919 זכינו גם להכרת זכות זו מיד

דוברו של העם הערבי. על ההסכם של ה-3 בינואר 1919 אשר נחתם על-ידי

האמיר פייסל וחיים וייצמן נאמר: "Mindful of the racial kinship and ancient bonds existing between the Arabs and the Jewish people, and realizing that the surest means of working out the consummation of their national aspirations is the closest possible collaboration in the development of the Arab state and of Palestine".

ואחר באים כל הסעיפים על שיתוף פעולה

בין הסדינה הערבית לבין ארץ-ישראל. זו זכותנו; קיומה - האמת.

מה קרה לנו כאשר נלקחה מאיתנו מולדתנו?

ליוויתוך הבוקר, אדוני הנשיא ל"ד-ושם". כמו עיניך ראית את אשר עלה בגורלו של עמנו כאשר הסולדת הזאת שלו ניטלה ממנו.

אין לספח. שנינו הסכמנו, ארוני הנשיא, שמי שלא ראה בעיניו את כל
הקיים ב"יד ושם" אינו יכול להכין את אשר ארע לעם הזה כאשר היה נטול
סולדת, גזול סולדתו שלו. שנינו קראנו מסמך מה-30 בינואר 1939
שם מופיעה הסלה "פערניסטונג" - אם תפרוץ מלחמה יושמד הגזע היהודי
באירופה. גם אז אסרו לנו: אין לשים לב לדברים. כל העולם שמע.
איש לא בא להצלתנו, לא בחשעה החודשים הגורליים, הסכריעים, מאז
השמעה ההודעה אשר כמותה לא ניתנה מאז ברא אלוהים את האדם והאדם יצר
את השטן, וגם בשש השנים ההן כאשר מיליונים בני עמנו, ובתוכם מיליון
וחצי מיליון ילדי ישראל הקטנים, נשרפו בכל הסיחות המסונות. איש לא
בא להצלתנו, לא מן המזרח ולא מן המערב. ומשום כך אנחנו נשבענו
שבועת אמונים, כל הדור הזה, דור ההשמדה והתקומה: לעולם לא נעמיד עוד
בסכנה את עמנו, לעולם לא נעמיד את נשותינו ואת ילדינו אשר חובתנו
להגן עליהם, אם יש הכרח בכך - גם במחיר חיינו בטווח אש השמדה של
אוייב.

ועוד. מאז חובתנו לרורי דורות לזכור
שבברים מסויימים הגאמרים כלפי עמנו עלינו לקחת אותם בסלוא הרצינות
ואסור לנו, חלילה לנו, למען עתיד עמנו, לקבל עצה כלשהי שלפיה אין
להתייחס לדברים אלה ברצינות.

הנשיא סאואת יודע, וידע מפנינו לפני בואו
לירושלים, כי לנו יש עמדה שונה מזו שלו לגבי גבולות הקבע בינינו
ובין שכנינו. אולם, אני קורא לנשיא מצרים ולכל שכנינו: אל נא תגידו -
אין, לא יהיה, משא-ומתן על דבר כלשהו. אני מציע, על דעת הרוב המכריע
של הפרלמנט הזה, שהכל יהיה נתון למשא-ומתן. אחריות חסורה נוטל על
עצמו מי שאומר: ביחסים בין העם הערבי או העמים הערבים בסביבה לבין
מדינת ישראל יש דברים שצריך להוציא אותם ממשא-ומתן. הכל ניתן למשא-
ומתן. שום צד לא יגיד את ההיפך. שום צד לא יגיש תנאים מוקדמים.
כבוד ננהל את המשא-ומתן. אם יש בינינו חלוקי-דעות - אין זה דבר

ישיבה מ"ג - 20.11.77
ביקורו של נשיא מצרים
מר אנור אלסאדאת
מ. בגין

יוצא דופן. מי שלמד תולדותיהן של מלחמות ואת קורותיהם של חוזי
שלום יודע שכל מסא-ומתן על חוזה שלום החל מחילוקי-דעות בין הצדדים
ותוך המסא-ומתן הם הגיעו להסכם שאיפשר את האקט של חתימת הסכם או
חוזה שלום. זו הדרך אנחנו מציעים ללכת. ננהל את המסא-ומתן כשווים
עם שווים. אין מנוצחים ואין מנצחים. כל עמי האזור שווים וכולם
יתייחסו איש אל רעהו בכבוד. וברוח זו של פתיחות, של נכונות להקשיב
איש אל רעהו לעובדות, ניסוקים והסברים, עם כל נסיון השכנוע האנושי,
המקובל - הבה ננהל את המסא-ומתן כפי שאני ביקשתי ומציע לפתוח בו,
להמשיך בו, להמשיך בו בהתמדה עד-אשר נגיע לשעת הרצון של חתימת
חוזה השלום בינינו.

אנחנו לא רק סוכנים לשבת עם נציגי מצרים
ועם נציגי ירדן, סוריה ולבנון - אם תרצה בכך - בוועידת שלום בג'נבה.
אנחנו הצענו לחדש את ועידת ג'נבה על יסוד שתי החלטותיה של מועצת
הבטחון, 242 ו-338. אדרבה, אם יש בינינו בעיות עדי זימונה של
ועידת ג'נבה, נברר אותן היום ומחר ואם נשיאה של מצרים ירצה להוסיף
ולברר אותן בקאהיר - אדרבה; אם במקום נייטראלי - אין התנגדות.
בכל מקום. הבה נברר - עוד לפני התכנס ועידת ג'נבה - את הבעיות שיש
לברר בסדר זימונה, ועינינו תהיינה פקוחות ואוזנינו תהיינה קשובות
לכל הצעה, לכל הצעה.

ארשה לי לומר מלה על ירושלים. אדוני

הנשיא, התפללת היום בבית התפילה המקודש לדת האיסלאם ומשם הלכת אל
כנסיית הקבר הקדוש. נוכחת לדעת, כפי שכל באי עולם יודעים: סאז הייתה
זו העיר שחבורה לה יחדיו קיימת גישה חופשית לחלוטין, ללא כל הפרעה
וללא כל מכשול, לבני כל דת אל המקומות המקודשים לה. תופעה חיובית
זו לא הייתה קיימת 19 שנה. היא קיימת כ-11 שנה ואנחנו יכולים להבטיח
לעולם המוסלמי ולעולם הנוצרי, לכל העמים, שלעולם תהיה גישה חופשית
למקומות המקודשים לכל דת.
אחרי כן רשמה מא.

אנו נגן על זכות גישה חפשית זו, כי בכך אנו מאמינים - בשווי זכויות
של האדם והאזרח ובכבוד לכל אמונה, לכל אמונה.

ארוני היושב-ראש, זה יום מיוחד
לכית-הנבחרים שלנו ובוראי לשנים רבות יזכר היום הזה בתולדות עמנו,
גם בתולדותיו של העם המצרי, אולי גם בתולדות האומות.

והיום הזה, על דעתכם, מורי ורבותי
חברי הכנסת, אשא תפילה, שאלוהי אבותינו המשותפים יתן בנו חכמת הלב
הדרושה, כדי להתגבר על קשיים ומכשולים, על דברי הסתה ופגיעה; ובעזרת
השם נגיע ליום המיוחד, שאליו כל עמנו מתפלל - השלום. כי אמנם כן
נעים זמירות ישראל אמר: "צדק ושלום נשקו". והנביא זכריה: "אמת
ושלום אהבו".

(ס ח י א ו ת כ ה)

(ראש ממשלת ישראל מנחם בגין ונשיא מצרים אנור אלסאואת
לוחצים ידיים) (מחזאות כה)

היו"ר י. שמיר: רשות הדיבור לחבר-הכנסת פרס.

הערה לסדר.

מאיר וילנר:
(החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון)

הערה לסדר לחבר-הכנסת וילנר,
מן המקום.

היו"ר י. שמיר:

ישיבה מ"ג - 20.11.77
ביקורו של נשיא מצרים
מר אנור אלסאדאת
מ. וילנר

אני מבקש מיושב-ראש הכנסת לאפשר
לכל הסיעות בכנסת להביע דעתן

מאיר וילנר:
(החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון)

בקצרה.

סיעתנו, למשל, רוצה להציע לכנסת
לקבל את ההצעות שהביא הנשיא סאדאת לעם ישראל ללכת לג'נה ולחתום על
בסיס זה על חוזה שלום לטובת כל העמים. וסוף סוף נגמור עם סיוט
המלחמות ושפיכות הדמים.

תורה לחבר-הכנסת וילנר.

היו"ר י. שמיר:

ישיבה זו כונסה לפי סעיף 56 (א)

של התקנון. בישיבה כזאת אין סיכומים ואין הצבעות. סדר-היום נקבע
לפי החלטת ועדת הכנסת. ועל כן אין לי אלא לדחות את הצעתך.

רשות הדיבור לחבר-הכנסת פרס.

אחרי כן ש. פרס - מא

שמעון פרס:
(המערך)

אדוני יושב-ראש הכנסת,

אדוני נשיא הרפובליקה הערבית

המצרית, אדוני נשיא מדינת ישראל, חברי כנסת נכבדים.

אינני נושא היום את דברי בשם

האופוזיציה, אלא בשם המאחד את עמנו - כי אין בעמנו אופוזיציה לשלום;

ואף-על-פי שישנן השקפות שונות על ההסדר האפשרי והרצוי - אין חילוקי

דעות על עצם הצורך הדחוף בהסדר של שלום.

עמנו מאוחד, אדוני הנשיא, כפי

שיכלת לחוש בכל אשר הלכת, ברצונו בשלום, סוף-סוף שלום מלא, שלום-אמת.

מאוחדים אנו גם בברכה לבואך

לירושלים, עיר האמונה והשלום, עיר של תקווה ותפילה.

בואך נראה בעינינו כמהלך מחדש,

צעד של מנהיג בעל מעוף, ראשה של מצרים, מתווה דרך לערבים, נציגה של

הסטוריה ארוכה ומפוארת, ובעיקר כצעד שאסור שיתבזבז לשוא.

גילית אומץ לב בנסילת הסיכון

שבהפיכת הרגלים ישנים וסדורים נוקשים, לפתיחה חדשה ולהתחלה מחדשת.

גם במלחמה נוטלים סיכונים, אבל סיכוייה תמיד מרים. במלחמה יש הכרעות,

אך גם המנצחים משלמים מחיר כבד. ואילו העזה למען שלום, כרוכה אולי

בהפסדים, אך וראי שאין מפסידים בה חיים.

בואך מסמל פתיחה חדשה כזו. ואני

מבטיחך, שכולנו נשתדל להשתחרר ממוסכמות קודמות, כדי לראות דברים באור

חדש ועל רקע חדש. אנו נתמוך בכל צעד שממשלת ישראל תנקוט למען הסדר

שלום, ונוסיף ונתרום ככל אשר נוכל, כדי שביקורך כאן יהווה הצלחה

אמיתית למען העמים שלנו, למען השלום.

ארוני הנשיא, האזנתי בתשומת-לב

רבה לדבריו. לא יכולתי להסכים לתכנם, לא לגבי השלום - לנו יש השקפה אחרת - ולא לגבי ההסדר. אבל כל משא ומתן מתחיל באי-הסכמה. אנו נאזין לך, אתה תאזין לנו. יכולה להימצא או פשרה או דרך שלישית שלא חשבנו עליה כלל, לא אתה ולא אנחנו. ועל כן יש חשיבות כל-כך מרובה בהידברות זו מעל במה זו.

בעומדך כאן, על במת הכנסת שלנו,

יחד עם ראש ממשלת ישראל, לפני הנציגים הנבחרים של מדינתנו, על תושביה היהודיים, המוסלמים, הנוצרים והדרוזים, אנו חשים שנוצר רגע של הזדמנות עוצרת נשימה במסוצה של ההסטוריה, כאשר מאות מיליוני אנשים שוחרים שלום צופים בנו כעת ועוקבים אחרי כל רגע ורגע של הביקור הזה.

אל הדוכן הזה נישאות היום

עיניהם של מיליוני צופים וגם של אלפי שנות הסטוריה, הסטוריה מצרית והסטוריה יהודית. אתם ואנחנו ממשיכי דברי הימים, שהם מן העתיקים בתולדות המין האנושי; הסטוריה שידעה עימותים ושיתוף פעולה; הסטוריה ספוגת סבל והסטוריה יודעת תקוות. מפסגותיהם של הידועים שבמבני האדם - הפירמידות - ומדפיהם של העתיקים שבכתבי אנוש - התנ"ך - נשקפת אלינו השאלה הנוקבת: האם נדע להתעלות אל הסעלות האמיתיות שביעורי החיים ונצא ממצוקת המלחמה אל מרחבי השלום, כפי שהשתחררנו מעולה של עבדות לרומתה של חרות?

אחרי כן מי

אבל לא רק עבר רחוק מקשר אותנו,
אלא גם עתיד גדול. אל הרוכן הזה נישאות עתה עיניהן הדואגות של
מיליוני אמהות מצריות, סוריות, ירדניות, פלשתינאיות, יהודיות,
כרי לשמוע אם נוכל לבשר להן, להן ולבניהן, כי לא עוד מלחמות,
לא עוד איומים, לא עוד שכול, הרס ופליטים, אלא סערת סיכוי נפתח
לצעירים שבעמנו שיוכלו לגדול באוירה חופשית מיוחדת, מאיבה וסהפתעות
אסון. הכל מחכים לבשורה כי הנה הדבירה החכמה את האיבה, האמנות
הסדיניות את הרוקטרינה הצבאית.

עצם בואך עשה חלק ממלאכה זו. אתם
ואנחנו קיימים וסוברים זה עם זה. ועוד בלי לפתור את חילוקי הדעות
שבינינו, בואך יצר סיכוי שלא היה קיים קודם לכן, סיכוי שאם נדע
להשקיע אפילו חלק מהמאמצים שידענו להשקיע בנושאי הצבאי לנושאי
השלום, הרי ביקורך ייזכר לתמיד כפתיחה שחיכינו לה.

חברי הכנסת, שלושים שנה חיכינו
לרגע הזה, לביקור הזה. תמיד האמנו שפגישה פנים אל פנים בין
מנהיגי העמים תיצור את התנאים להידברות פוריה ולתנופה שתביא את
השלום, שלום, אדוני הנשיא, לא רק בצמרות, אלא גם בשורשים, של
סוריאנים, של משוררים, של עובדים, של אקדמאים, של ילדים, של סבוגרים,
של כולנו, בחיים, בספרים, בעבודה. ראש הממשלה דיבר על כך. כל
ראשי הממשלה שקדמו לו דיברו בזכות גישה כזאת. דור בן-גוריון
אמר: "אין שום סכסוך בינינו לבין העם המצרי; אין אנו רוצים בהתסדת
האנרכיה שביחסים עם מצרים ואנו מוכנים למשא ומתן של שלום יציב,
שיתוף פעולה, יחסי שכנות, בתנאי של משא ומתן ישיר ללא תנאים
מוקדמים, בלי כפיה משום צד". שרת ואשכול חזרו על התקווה שניתן
לחדש את ימי הזוהר כאשר יהודים וערבים תרמו יחד לתרבות האנושית".

ישיבה ס"ג - 20.11.77
ביקורו של נשיא מצרים
מר אנור אלסאדאת
ש. פרס

וייבדלו לחיים, הגב' מאיר אמרה: "אני פונה אל נשיא מצרים כאל
נשיא של עם גרול" בהצעה ש"הבה ניפגש כשוויים עם שווים ונעשה מאמץ
משותף ועליון להגיע לקראת פתרון של כל הבעיות השנויות במחלוקת".
וסר יצחק רבין הצהיר: "אני מכריז על נכונותי להיפגש עם כל ראש
ממשל ערבי בכל עת, בכל מקום, למטרת שיחות שלום".

מאז 1973 מצאנו פתרונות אשר איש
מאתנו לא ציפה להם מראש. בתיווכם של ידידנו האמריקנים הסכמנו
לחתום בינינו, ואתה הזכרת את זה, על הסדרים: הסדר הביניים של
1974, והסדר בדרך להסדר של 1975. הסדרים אלה זכו בשעתם לביקורת.
סענו שהנה ישראל מוותרת על דברים מוחשיים, נסוגה משטחים שנראו
חיוניים לה, ואילו מצרים וסוריה מסכימות לדברים שהם פוליטיים ביסודם:
הבטחה לרגיעה בשטח, חידוש החיים באזור, חתירה לקראת שלום.

לא יכולנו לעשות זאת אילולא החלטנו
להאמין שאכן פניה של מצרים, פניו של נשיא מצרים ופניו של העם המצרי
ביסודו של דבר נשואות לשלום.

השלום מחייב סתן אשראי לנסיגות
ההידברות, הוא גם מחייב סבלנות, אל נכחיש את זה, הוא מחייב להיענות
לציפיותיהם של אזרחים רבים ששתי המדינות, הוא מחייב להשתחרר במשהו
גם ממחיר הבטחון, גם מסכנת המלחמה, למען עילוי של האדם, שיפור
החברה, פיתוח החקלאות, הרחבת התעשייה, קידום הסדע והעלאת רמת-חיי
של כל אזרח ואזרח.

הערפנו, כפי שאתה העדפת, את הצעותיה

של ארצות-הברית כפי שהתגלגלו במסוס הדילוגים שלה על פני מעורבותה
המאיימת של ברית-המועצות, שיכלה לתרום לשלום ותרמה למלחמה.

זה כוזב.

מאיר וילנר:
(החזית הדמוקרטית לשלום ולשויון)

ישיבה ס"ג - 20.11.77
ביקורו של נשיא מצרים
מר אנור אלסאואת
ש. פרס

אני מודה שאתה מנסה לכזב, אבל לא
כדאי להפריע כל הזמן.

שמעון פרס:
(המערך)

בואך הנה עושה נוהלים מקובלים עד
כה ודרכי דיון מתמול-שלשום לשיטות חיוורות ושוליות; ואת ההבטחה
שהכל פתוח לדיון הופך הביקור לתוכן סמסי, חזק ומידי. הרצון לדון
בהצעותיך ברוח טובה מקרב את תכנית מציאת המוצא הנכון לעבודה קרובה
וסעשית. אנחנו ואתה, כל אחד ישמיע את דעותיו ונחפש את עסק השווה.

אני מדבר בשם תנועת העבודה בישראל,
תנועה שמהיום הראשון לקיומה ועד היום הזה לא פסקה מלהאמין בשלום,
ביחסי אנוש טובים בין העובדים סבית ובין העמים באזור. אני
מסוכנע שהתנועות הסוציאליסטיות בעולם, ובהן כוודאי גם האיחוד
הסוציאליסטי המצרי, אינן תנועות מעמדיות מקצועיות גרידא, אלא
תנועות עממיות, תנועות המאמינות כי לעולם לא יהיה טוב לעובר אלא
אם כן תהיה טובה הסדינה שבה הוא חי. ואין הן רק תנועות לאומיות,
אלא גם אוניברסליות, הן דוגלות בסוציאליזם הומני ודמוקרטי שנשבע
לשחרר את האדם מכפיה, סניצול ואפליה, לשחרר את העמים משיעבוד ואיכה.
כל המאמצים חייבים להיות מותאמים למטרה זו, כבוד האדם, ציוקת
חברתו, שלום העולם.

סרוכן זה עלינו לומר איש לרעהו
ללא עקיפין או הונאה מה הם הדברים, מה הם הצעדים הממשיים שעלינו
לנקוט כעת למען השלום. פרט להשמעת הדעה של כל אחד מאתנו וסבלי
לפסול אף שיטה ואף אמצעי שעשוי להוביל לשלום, בין אם זו גישה
הדרגתית או סדיניות של צעד אחרי צעד, סדינה אחרי סדינה או סדינה
ליד סדינה, ובין אם זה בצעד אחד גדול וכולל, המטרה חייבת להיות
שלום קבע, שלום מלא, שלום אמת עם כולם ובין כולם, עם שגרירים,
עם יחסים סדיניים, כלכליים ומסחריים כנהוג בין עמים החיים באזור.

ישיבה ס"ג - 20.11.77
ביקורו של נשיא מצרים
מר אנור אלסאדאת
ש. פרס

השלום חייב להיות מושחת על יחסים
כלתי אמצעיים שבין עמי ערב לבין העם היהודי, ללא חיץ חיצוני, ללא
תלות בזרים, ללא מחיצות פיוכאות מבחוץ. עלינו להיות מדינה ליד
רעותה, כפי שחי אזרח ליד חברו, בדומה למתכונת הקיימת בין העמים
האירופיים של היום, למשל בין הארצות הסקנדינביות שידעו איבה
ממושכת והגיעו לדרגת הידברות גבוהה בלי טשטוש הזהות העצמית.

כל עם ועם, ארונני הנשיא, יקבע לעצמו
את זכותו ויהיה בעל כושר עצמי לביסוי זהותו, להתפלל לאלוהיו,
לחנך את ילדיו ברוח מורשתו, להביע את דעתו, לנוע באורח חופשי,
לעמוד בקשר עם בני עמו האחרים, לכבד את השויון שבין האנשים, לכבד
את השוני שבין קיבוצי האנשים, להיסנע מלהפוך את השויון לפריבילגיה
ואת השוני לאלימות.

אחרי כן - צט.

אין מנוס מכך שהשלום חייב
יהיה להתבסס על פשרה הדדית בניגוד למלחמה הבנויה על הכרעה חד-צדדית.
אנחנו נתמוך בפשרה מכובדת ואמיתית ולא נתבע מאף אחד מהצדדים פשרה
בתחום אחד - פשרה בכושר הגנתו העצמית. אנחנו הודענו כי אנו מוכנים
לפשרות טריטוריאליות עם כל אחת ממדינות ערב ובלבד שלא יסכנו את בטחוננו,
כשם ששכנינו לא ירצו שבטחונם הם יסתכן. את מה שנרדף בתחום השלום נוכל
כולנו לחסוך בתחום הבטחון, אבל השלום יהיה בינינו והבטחון יהיה נחלת
כל אחד מאתנו. הדבר חשוב, שכן אין אנו מחפשים מעורבות של כוחות זרים
באזורנו. שללנו אותם בתקופות קשות לנו ואין אנו מחפשים אותם בתקופה
שגברו בה - כך אני מאמין - הסיכויים לשלום.

השלום חייב ליצור גבולות
מוכרים ובני קיימא, הוא צריך לתת גם תשובה לבעיית הפליטים, ופליטים
יש משני הצדדים. כשליש מתושביה של ישראל עלו מארצות ערב. אין הם
פליטים, הם תושבים לכל דבר. כמחצית הפלשתינאים החיים בשטח שבין הירדן
לבין הים רובם תושבים, חלקם פליטים. בכוחות משותפים נוכל להעלות את
כולם לרמת חיים חדשה, לחיים חדשים שאין בהם עוד פליטים ופליטה אלא
תושבים החיים חיים נורמאליים לכל דבר.

אנו מוכנים להתקדם לשלום בכל
הסדר שימצא רצוי לכולנו עם כל מדינה לחוד, עם כל המדינות במקביל.
אנו מכירים שלמצרים מעמד בכיר ומנהיגותי בעולם הערבי ובאזור כולו
והשלום יכול להיות מושחת בסופו של דבר על איחוד מתקדם בין העמים ולא
להיות תקוע כסריז מפריד ביניהם. יש להחליף את מיני האחדויות שהולידו
איבה באחדות חדשה שתוליד שלום.

עד כמה שנראה לעין, אדוני

הנשיא, אין בינינו לבין מצרים שום סיבה, שום צל של סיבה לקיים סיכסוך כלשהו. אנו משוכנעים שהדברים השנויים במחלוקת ומה שנראה כשנוי במחלוקת, יש בכוחנו ליישב חוך פרק זמן נראה לעין. האיבה בינינו היתה טעות ממושכת. ההסדר בינינו - בהישג יד.

אין סיבה לסיכסוך בינינו לבין

ירדן. טעמנו את טעם הפגזים הירדניים, אך טעמנו גם את טעם הגשרים הפתוחים. אנו מצטערים על הפגזים האלה אבל אנו גם משוכנעים שעל הגשרים הפתוחים יכול לעבור מסע שלום תקין ללא תקלה.

נהיה מוכנים לנהל משא ומתן

לשלום בר קיימא עם הסורים. אפשר להגיע להסכם שלום מהיר עם לבנון.

וגם לא נסחיר: אנו ערים לקיומה

של הזהות הפלשתינאית. כל עם יכול להחליט על זהותו שלו ואין הדבר טעון אישורו של עם אחר, אבל מתן ביטוי לזהות הפלשתינאית חייב להמצא מבלי לסכן את בטחונה של ישראל - אני יכול להגיד, גם של ירדן, אם כי זה לא ענייני - וכבר ראינו כיצד עמים נאורים פתרו בעייה של זהויות שונות הנמצאות בכפיפה אחת, החורשות חלקת אדמה ליד חלקת אדמה מבלי שהמרירות תכתיב את הפתרון, בדרך של דו קיום בשלום, כל יחידה בהנהגתה היא ובניהול ענייניה במסגרות מדיניות אחראיות וקיימות.

המקומות הקדושים, הצרכים

הכלכליים, הנסיבות הבטחוניות מחייבות פתיחות לב מרובה. אסור שגבול כלשהו ימנע גישה למקומות הקדושים ושאף מפה פוליטית לא תשבש את המפה הכלכלית, כפי שאף צורך בטחוני אסור לו שיתערב במורשת הרוחנית של כל אחד מבני עמינו.

המשא ומתן לשלום יכול להתנהל

בכל מקום, בכל מועד ובכל צורה. הוא יכול להתנהל בג'נבה או בקהיר או בירושלים; הוא יכול להיות גלוי, הוא יכול להיות חשאי, הוא יכול להיות ישיר והוא יכול להיות מעורב בהשתתפותן של מדינות שנקבעו לכך; הוא יכול להיות אינטנסיבי, הוא יכול להיות הדרגתי, אבל הדבר היחיד שאסור שיקרה - אסור שהוא יכשל.

אדוני הנשיא, אנו גאים מאד

במפעלנו בישראל. לעם המצרי האירה ההסטוריה את פניה והוא לא גלה מארצו. לנו התאכזרה ההסטוריה וידענו פזורה ועלבון ושואה. התקיימנו בכוחה של התפילה, של הגעגועים לציון ושל חיבת ציון. היום אתה אורח נעלה ומכובד על אדמת תחייתנו.

אנו מכבדים מאד את התקומה

החדשה, למעשה את המהפיכה ואת העצמאות הגדולה שאתה ובני דורך הבאתם לעם המצרי ולעולם הערבי.

התחייה והתקומה עוררו אנרגיות

חבויים שחשבנו שכבר צללו ואבדו בהסטוריה ארוכת הימים, אך גם אנרגיה רבה בוזבזה בחיכוך האיבה שבין שני העמים. הבה נצא מזה, הבה נאחד מחדש את כוחותינו וחוף כדי שאנו נשארים נאמנים איש איש לדרכו, לאמונתו ולחלומו נשתף פעולה ונהפוך ביחד את האזור לאזור הפורה ביותר בעולם, לחברה המשגשגת ביותר שידע האזור הזה מעולם. כדברי ירמיהו הנביא, שחזה ואמר לפני כאלפיים וחמש מאות שנה: "לא תראו חרב, ורעב לא יהיה לכם, כי שלום אמת אתן לכם".

את המרחק מאיסמעליה ללוד

עשית בפחות משעה. כשיצאת לא ידענו כיצד נפגש. משהגעת שוב קשה להזכר

בשעה אחת כזאת, כשלעיני העולם, כמעט כולו, גבה המרחק, כמעט ונעלמה
התהום. זו שעה יפה בחיי כולנו. אנו חשים שזה רגע גדול שחייב להיות
לרגע של אמת: אנו נצטרך לוותר על דברים רצויים לנו ואתה, אדוני הנשיא,
נצטרך לוותר על דברים רצויים לך, אם ניפגש במקום כלשהו שעליו ניתן
לבנות שלום.

שנות האיבה הארוכות והמרות

ליכדו את כולנו. אין בין ישראל לבין מצרים שום נושא שאינו בר פתרון
בדיונים של שלום ונעשה כולנו כך ששליחות השלום שלך, הדרמאטית, הנועזת,
שליחות שציפינו לה רבות חשא לבסוף פירות וההסתוריה חרשום שעה זו כשעת
התחלה חדשה, שעה שבה החלה ספירת השלום. יהיה רצון שתתחיל כעת שעה יפה
משותפת לכולנו במזרח התיכון. נקים אחדות למען השלום, כי השלום מאחד את
כולנו.

(מחיאות כפיים)

אחרי כן י. שמיר - חב

אני מבקש מהאורחים באולם וביציעים

היו"ר י. שמיר:

להישאר במקום במשך דקות ספורות

עד שכבוד הנשיאים יעזבו את האולם.

כבוד הנשיאים!

מזכיר הכנסת ב. לורר:

(חברי הכנסת קמים על רגליהם בצאת נשיא מצרים אנור אלסאדאת
ונשיא המדינה אפרים קציר.)

אני נועל את הישיבה.

היו"ר י. שמיר:

(הישיבה ננעלה בשעה 18.11)

ישיבת מ"א - 20-11-57
ישיבת מ"א - 20-11-57
ישיבת מ"א - 20-11-57

ישיבת מיוחדת של הכנסת

עמודים

ה נ ו א

ה נ ו א

באשר ל...
סר אנור אלטאדא
5-2

לורר
שפיר

95-6

ישיא מצרים אנור אלטאדא

בדיוק...
116-96

ראש-המשלה ס. בנין

118-133

הממשלה...
133-118

הממשלה...
18-11

הממשלה...
הממשלה...

אני מוכר...
הממשלה...

תנועה שמהיום הראשון לקיומה ועד היום הזה לא פסקה מלהאמין בשלום,

ביחסי אנור טובים בין העובדים סביב ובין העמים באזור. אני

מסוכנע שהתנועות הסוציאליסטיות בעולם, ובהן בוודאי גם האיחוד

הסוציאליסטי המצרי, אינן תנועות מעמדיות מקצועיות גרידא, אלא

תנועות עממיות, תנועות דמוסטריות כי לעולם לא יהיה טוב לעובר אלא

אם כן תהיה טובה המדינה שבה הוא חי. ואין הן רק תנועות לאומיות,

אלא גם אוניברסליות, הן דוגלות בסוציאליזם הומני ודמוקרטי שנשבע

לשחרר את האדם מכפיה, מניצול ואפליה, לשחרר את העמים משיעבוד ואיבה.

כל המאמצים חייבים להיות מותאמים למטרה זו, כבוד האדם, צידוק

חברתו, שלום העולם.

סרוכן זה עלינו לומר איש לרעהו

ללא עקיפין או הונאה מה הם הדברים, מה הם הצעדים המספיקים שעלינו

לנקוט כעת למען השלום. פרט להשמעת הדעה של כל אחד מאתנו ופנלי

לפסול אף שיטה ואף אמצעי שעשוי להוביל לשלום, בין אם זו גישה

הדרגתית או מדיניות של צעד אחרי צעד, מדינה אחרי מדינה או מדינה

ליד מדינה, ובין אם זה בצעד אחד גדול וכולל, המטרה חייבת להיות

שלום קבע, שלום מלא, שלום אמת עם כולם ובין כולם, עם שגרירים,

עם יחסים מדיניים, כלכליים ומסחריים כנהוג בין עמים החיים באזור.

Copyright © 2004 John Wiley & Sons, Ltd.

1980-1982 1983 1984-1985 1986-1987 1988-1989 1990-1991

1. *Phragmites australis* (Cav.) Trin. ex Steud. (Common reed)

1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030 2031 2032 2033 2034 2035 2036 2037 2038 2039 2040 2041 2042 2043 2044 2045 2046 2047 2048 2049 2050 2051 2052 2053 2054 2055 2056 2057 2058 2059 2060 2061 2062 2063 2064 2065 2066 2067 2068 2069 2070 2071 2072 2073 2074 2075 2076 2077 2078 2079 2080 2081 2082 2083 2084 2085 2086 2087 2088 2089 2090 2091 2092 2093 2094 2095 2096 2097 2098 2099 2100 2101 2102 2103 2104 2105 2106 2107 2108 2109 2110 2111 2112 2113 2114 2115 2116 2117 2118 2119 2120 2121 2122 2123 2124 2125 2126 2127 2128 2129 2130 2131 2132 2133 2134 2135 2136 2137 2138 2139 2140 2141 2142 2143 2144 2145 2146 2147 2148 2149 2150 2151 2152 2153 2154 2155 2156 2157 2158 2159 2160 2161 2162 2163 2164 2165 2166 2167 2168 2169 2170 2171 2172 2173 2174 2175 2176 2177 2178 2179 2180 2181 2182 2183 2184 2185 2186 2187 2188 2189 2190 2191 2192 2193 2194 2195 2196 2197 2198 2199 2200 2201 2202 2203 2204 2205 2206 2207 2208 2209 2210 2211 2212 2213 2214 2215 2216 2217 2218 2219 2220 2221 2222 2223 2224 2225 2226 2227 2228 2229 2230 2231 2232 2233 2234 2235 2236 2237 2238 2239 2240 2241 2242 2243 2244 2245 2246 2247 2248 2249 2250 2251 2252 2253 2254 2255 2256 2257 2258 2259 2260 2261 2262 2263 2264 2265 2266 2267 2268 2269 2270 2271 2272 2273 2274 2275 2276 2277 2278 2279 2280 2281 2282 2283 2284 2285 2286 2287 2288 2289 2290 2291 2292 2293 2294 2295 2296 2297 2298 2299 2300 2301 2302 2303 2304 2305 2306 2307 2308 2309 2310 2311 2312 2313 2314 2315 2316 2317 2318 2319 2320 2321 2322 2323 2324 2325 2326 2327 2328 2329 2330 2331 2332 2333 2334 2335 2336 2337 2338 2339 2340 2341 2342 2343 2344 2345 2346 2347 2348 2349 2350 2351 2352 2353 2354 2355 2356 2357 2358 2359 2360 2361 2362 2363 2364 2365 2366 2367 2368 2369 2370 2371 2372 2373 2374 2375 2376 2377 2378 2379 2380 2381 2382 2383 2384 2385 2386 2387 2388 2389 2390 2391 2392 2393 2394 2395 2396 2397 2398 2399 2400 2401 2402 2403 2404 2405 2406 2407 2408 2409 2410 2411 2412 2413 2414 2415 2416 2417 2418 2419 2420 2421 2422 2423 2424 2425 2426 2427 2428 2429 2430 2431 2432 2433 2434 2435 2436 2437 2438 2439 2440 2441 2442 2443 2444 2445 2446 2447 2448 2449 2450 2451 2452 2453 2454 2455 2456 2457 2458 2459 2460 2461 2462 2463 2464 2465 2466 2467 2468 2469 2470 2471 2472 2473 2474 2475 2476 2477 2478 2479 2480 2481 2482 2483 2484 2485 2486 2487 2488 2489 2490 2491 2492 2493 2494 2495 2496 2497 2498 2499 2500 2501 2502 2503 2504 2505 2506 2507 2508 2509 2510 2511 2512 2513 2514 2515 2516 2517 2518 2519 2520 2521 2522 2523 2524 2525 2526 2527 2528 2529 2530 2531 2532 2533 2534 2535 2536 2537 2538 2539 2540 2541 2542 2543 2544 2545 2546 2547 2548 2549 2550 2551 2552 2553 2554 2555 2556 2557 2558 2559 2560 2561 2562 2563 2564 2565 2566 2567 2568 2569 2570 2571 2572 2573 2574 2575 2576 2577 2578 2579 2580 2581 2582 2583 2584 2585 2586 2587 2588 2589 2590 2591 2592 2593 2594 2595 2596 2597 2598 2599 2600 2601 2602 2603 2604 2605 2606 2607 2608 2609 2610 2611 2612 2613 2614 2615 2616 2617 2618 2619 2620 2621 2622 2623 2624 2625 2626 2627 2628 2629 2630 2631 2632 2633 2634 2635 2636 2637 2638 2639 2640 2641 2642 2643 2644 2645 2646 2647 2648 2649 2650 2651 2652 2653 2654 2655 2656 2657 2658 2659 2660 2661 2662 2663 2664 2665 2666 2667 2668 2669 2670 2671 2672 2673 2674 2675 2676 2677 2678 2679 2680 2681 2682 2683 2684 2685 2686 2687 2688 2689 2690 2691 2692 2693 2694 2695 2696 2697 2698 2699 2700 2701 2702 2703 2704 2705 2706 2707 2708 2709 2710 2711 2712 2713 2714 2715 2716 2717 2718 2719 2720 2721 2722 2723 2724 2725 2726 2727 2728 2729 2730 2731 2732 2733 2734 2735 2736 2737 2738 2739 2740 2741 2742 2743 2744 2745 2746 2747 2748 2749 2750 2751 2752 2753 2754 2755 2756 2757 2758 2759 2760 2761 2762 2763 2764 2765 2766 2767 2768 2769 2770 2771 2772 2773 2774 2775 2776 2777 2778 2779 2780 2781 2782 2783 2784 2785 2786 2787 2788 2789 2790 2791 2792 2793 2794 2795 2796 2797 2798 2799 2800 2801 2802 2803 2804 2805 2806 2807 2808 2809 2810 2811 2812

1. The first part of the paper is devoted to the study of the asymptotic behavior of the solutions of the system (1) as $t \rightarrow \infty$. It is shown that the solutions of the system (1) tend to zero as $t \rightarrow \infty$ if and only if the matrix A is stable. This result is proved by the method of the variation of constants.

1956 1957 1958 1959 1960 1961 1962 1963

חצב

20.11.77/843/0017

י' כסלו תשל"ח

כתבה מיוחדת

נ א ו ם ס א ד א ת

ב " כ נ ס ת "

הטלויזיה הישראלית, 20 נוב' 77, 1600

עיקרי דברים

1. סאדאת פתח בהדגשת הכמיהה לשלום ולאחוות עמים. "כולנו עובדים את אלוהים", מדגיש את תשאיפה העזה למבוע מלחמות בוספות, חזר והדגיש כי ביקורו ב"כנסת" אינו תכסיס, כי אם בועד להצגת העובדות בפני העם הישראלי.
2. סאדאת אינו חוסך במלים כדי לתאר בדרמטיות את תפקט המדחים של יוזמת ביקורו ב"כנסת", אם כי הוא בכון כדבריו "להבין" את אלה שהתקשו לעכל התפתחות זו, כן מגדיר את ביקורו כסיכון גדול.
3. תולה את הקולר להתנגדות ראשי מדינות העימות ליוזמתו, במצב החשדנות הכרונית ששרר בין ישראל ובין מדינות ערב והפלסטינים.
4. מצטער על הזמן שבזכז בוויכוחים בוהליים כקשר לזיבה.
5. קורא ל"כולנו" לפסוח על העבר ולהתעלות מעל סוגי הקנאות וההונאה העצמית ומעל "תאוריות העלינויות". "יש לזכור כי רק האל מחוסן מסעות", קובע מספר יסודות לשלום לרבות אי-ביסוס אושר על סכלות הזולת וכיבוד החלטות האו"ם, מדגיש כי הערכים חותרים לשלום לא מתוך חולשה, אלא מתוך אמונה בשלום.
6. מדגיש נכונות הערכים "לקבל אתכם כתוכנו באזור זה" ומביע אמונתו כי "אם בלך בדרך הישרה בכל הכבות והאמונה", ביתן יהיה לפסוח על האיבה שהשתרשה.
7. מדגיש את העובדה שמעצמות-העל ערכות לבסחון ישראל וקיומה.

עיקרי דברים

10. החומה הגבוהה של הפחדה ככוח שניסיתם ליצור ביונינו לכיובכם, בהרסה בשנת 1973. כעת נותר מחסום פסיכולוגי של חששות.
11. סאדאת מסיף לישראל; עליכם לזנוח חלומות ההתפשטות ותאמונה בכוח, אדמתנו אינה נושא למיקוח, לא נותר אף לא על שעל אחד. כל בחמיץ הזדמנות זו פן תחול עלינו קללת ההיסטוריה.
12. מדגיש זכותו של עם פלסטיין "לכונן את מדינתו מחדש" ודורש שישראל תבין זכות זו.
13. קורא לערבויות בינ"ל לגבולות בטוחים באמצעות סידורים מוסכמים.
14. בוכח כל הערבויות הבינ"ל שאתם דורשים, אין מקום לפחד ממדינה שתקום (המדינה הפלסטינית) כשהיא זקוקה לסיוע מכל מדינת העולם.
15. כשיצלצלו פעמוני השלום לא תישאר יד שתקיש בתוף המלחמה ואם תהיה כזאת, היא לא תישמע.

נאום סאדאט בכנסת ב - 20 נוב' 77הרקע להחלטת הביקור

אדוני יו"ר הכנסת !

גברותי ורבותי !

הרשו לי תחילה לפנות ליו"ר הכנסת ולהביע בפניו את תודתי העמוקה על שהעניק לי הזדמנות זו כדי להשמיע דברי אלה בפניכם, והריני לפתוח את דברי ולומר: שלום עליכם

שלום על כולנו, בעזרת האל

שלום על כולנו, על האדמה הערבית, בישראל ובכל מקום בעולם גדול זה, המסובך במאבקי הדמים שלו, המעורער בשל ניגודיו החריפים, ואשר מידי פעם מאיימת עליו סכנת מלחמת ההשמדה.

אותן מלחמות שהאדם יוצר, כדי להרוג את אחיו האדם ולבסוף בין התריסות של מה שבנה האדם ובין גוויות הקורבנות מקרב בני האדם, הרי אין מנצח ומנוצח שכן המנוצח האמיתי הוא תמיד האדם; היצור העליון שברא האלוהים. "אותו אדם שאלוהים ברא", כפי שהגדירו קדוש השלום - גנדי, "כדי להלך על רגליו, לבנות את החיים ולעבוד את אלוהים".

באתי אליכם היום מהלך על רגלי האיתנות כדי שבנה חיים חדשים, וכדי שנכונן את השלום. כולנו, על אדמה זו, אדמת אלוהים, כולנו - מוסלמים, נוצרים ויהודים, עובדים את אלוהים, שהוא קודש לנו בלבד, דברותיו הן אהבה, אמת, טוהרה ושלום.

אני מבקש התבצלות לכל אלה שקבלו בפליאה ובתדהמה את החלטתי להופיע בפני אסיפה זו. כאשר הכרזתי עליה לעולם כולו בפני מועצת העם המצרי.

היו אף כאלה, שההפתעה המדהימה הביאה אותם לחשוב, שהחלטתי זו אין היא אלא תכסיס של מלל, המיועד לצורכי דעת הקהל העולמית.

היו אחרים שתארו החלטה זו כצעד טקטי מדיני, מאחוריו אני מסתיר את כוונותי לפתוח במלחמה חדשה. איבני מסתיר מפניכם, שאחד מעוזרי בלשכת הנשיאות התקשר אלי, בשעה מאוחרת בלילה לאחר שובי לביתי ממועצת העם, כדי לשאול אותי בדאגה: מה תעשה אם ישראל אכן תפנה אליך הזמנה כזו ? השבתי לו בשקט: אענה להזמנה מיד. הכרזתי שאני מוכן ללכת עד סוף העולם, שאני מתכוון ללכת לישראל, משום שיש ברצוני להציג את כל העובדות בפני העם הישראלי.

אני חוזר ומתבצל שבית בפני כל אלה שהוכו בתדהמה מההחלטה, או שהטילו ספק בכנות הכוונות שמאחורי ההודעה על ההחלטה; שכן איש לא תאר לעצמו שבשיאה של המדינה הערבית הגדולה ביותר, הנושאת בנטל הכבד ביותר ובאחריות הראשונה במעלה בשאלת המלחמה והשלום במזרח"ת, יכול להכריז על החלטתו ועל נכונותו לצאת לאדמת היריב, בעוד שאבו עדיין במצב של מלחמה, ואף כולנו סובלים עדיין מתוצאות ארבע מלחמות קשות, במשך שלושים שנה, ואפילו המשפחות של קורבנות מלחמת אוקטובר '73 עדיין חיות את הטרגדיה של התאלמנות, אובדן בנים, אבות ואחים.

וכפי שסיפרתי על זאת קודם לכן, לא דנתי בהחלטה זו עם איש מבין עמיתי ואחי - ראשי מדינות ערב או ראשי מדינות העימות, אלא שאלה מביניהם אשר התקשרו אלי לאחר ההודעה על ההחלטה הביעו התנגדות לכך, זאת משום שמצב החשדנות המלאה ואובדן האמון ההדדי המלא בין המדינות הערביות והעם הפלסטיני מחד לבין ישראל מאידך, מצב זה עדיין שריר וקיים בלבבות.

די אם נדע שחודשים ארוכים, בהם אפשר היה לכונן את השלום - הלכו לאבוד בגלל חלוקי דעות, וויכוחים שאין בהם שום תועלת בשאלות נוהליות, באשר לכינוס ועידת ג'נבה. כל החודשים האלה היו ביטוי לחשד המלא ולאובדן האמון ההדדי המלא. אך אני אומר לכם בכנות מלאה, שקבלתי החלטה זו לאחר מחשבה ארוכה, ביודעי שהיא בבחינת סכון גדול זאת משום שאם אלוהים גזר עלי לשאת באחריות של העם המצרי ולהשתתף באחריות הגורל לגבי העם הערבי והעם הפלסטיני - הרי שאחריות זו מחייבת בראש ובראשונה למצות את כל הדרכים כדי למנוע מהעם המצרי ומהעם הערבי כולו את סבלות מלחמות נוספות אכזריות והרסניות, שרק אלוהים יודע את תוצאותיהן. השתכנעתי, לאחר מחשבה ארוכה, שהפקדון של אחריות זו הן בפני אלוהים והן בפני העם - מחייבני ללכת עד לקצה העולם ואף מחייבני לבוא ליירושלים, כדי לשאת את דברי בפני חברי הכנסת, בבחרי עמה של ישראל ולהעמיד בפניהם את כל העובדות, שיש עם ליבי להגידם. ולאחר שאשא את דברי אשאירכם לנפשכם כדי שתחליטו את אשר תחליטו - ואלוהים יעשה בנו לאחר מכן את אשר ירצה.

גבירותי ורבותי!

בחיי האומות והעמים קיימים רגעים, המחייבים אותם לנהוג בחכמה ובריאות הנולד ולפסוח על העבר, על כל סיבוכיו ומשקעיו, וזאת למען עשיית צעד נועז לקראת אופקים חדשים, ועל אלה הנושאים כמונו באחריות זו, המוטלת על שכמם להיות בין הראשונים שיהיה להם האומץ לקבל החלטות גורליות, ההולמות את המצב הנשגב. עלינו כולנו להתעלות מעל כל סוגי הקנאות, להתגבר על ההונאה העצמית ועל התאוריות של עליונות, עליהן עבר הכלח, שכן חשוב ביותר שלא נשכח לעולם, כי רק האלוהים אינו טועה. אלו אמרתי שברצוני למנוע מכל העם הערבי את פגיעה של מלחמות חדשות ומכאיבות, אזי הנני להכריז בפניכם בכל האמת שאני נושא בתוכי אותן רגשות ואותה אחריות כלפי כל אדם בעולם, ובפרוש גם כלפי העם הישראלי. הרוח הנופחת את נפשה במלחמה הינה רוחו של בן אדם, בין אם הינו ערבי או ישראלי.

האשה המתאלמנת הינה אדם, וזכותה לחיות במשפחה מאושרת בין אם הינה ערבית או ישראלית. הילדים החפים מפשע המאבדים את השגחת האבות וחיבתם הם כולם ילדינו - על אדמת ערב או בישראל, ומוטלת עלינו החובה הגדולה להעניק להם הווה מאושר ומחר יפה. למען כל זאת ועל מנת להגן על חיי בנינו ואחינו גם יחד, על מנת שחברותינו תוכלנה ליצור בבטחון ובשקט, למען התפתחות האדם ואושרו, ולמען נעניק לו את חלקו וזכותו בחיים של כבוד, למען אחריותנו בפני הדורות הבאים, למען חיוכו של כל תינוק הנולד על אדמתנו. למען כל אלה החלטתי לבוא אליכם, חרף כל האזהרות, על מנת לומר לכם ישירות את מלותי.

קבלתי על עצמי ואני מקבל עלי את דרישותיה של האחריות ההסטורית, ולמען זאת הודעתי זה מכבר ולפני שנים, ובמדויק ב - 4 בפברואר 1971, כי אני מוכן לחתום על הסדר שלום עם ישראל. היתה זו הודעה ראשונה הבאה מפי אחראי ערבי מאז שהחל הסכסוך הערבי - ישראלי המניעים ובשל המתחייבים מאחריות ההנהגה קראתי ב - 16 אוקטובר 1973 בפני מועצת העם המצרית לוועידה בינלאומית שתקבע שלום צודק ובר - קיימא. באותו זמן לא נמצאתי במצב של מי שמבקש שלום כנדבה או מי שמבקש הפסקת אש.

בשל כל המניעים הללו, שהמציאות ההסטורית וההנהגתית כופה אותם, חתמנו על הסכם ההפרדה הראשון ואח"כ על הסכם ההפרדה השני בסיני; או אז התדפקנו על דלתות פתוחות ובעולות, למען מציאת דרך מסויימת לעבר שלום צודק ובר - קיימא. פתחנו את לבותינו בפני עמי העולם כולו, על מנת שיוכנו מניעינו ומטרותינו, ועל מנת שישתכנעו באמת ובתמים כי אנו מבשרי צדק ועושי - שלום. ובשל כל מניעים אלה החלטתי לבוא אליכם בהגיון פתוח ובלב פתוח וברצון בעל הכרה על מנת לכוון שלום בר - קיימא המתבסס על צדק. ורצה הגורל שמסע השלום שלי אליכם חל ביום החג המוסלמי הגדול - "עיד אלאצ'חא" (חג הקרבן) המבורך. חג ההקרבה, מועד בו התמסר אברהם עליו השלום, אבי הערכים והיהודים, לאלוהים ופנה אליו בכל רמ"ח אבריו, לא מתוך חולשה אלא מתוך כוח נפשי עצום ומתוך בחירה חופשית להקריב את יוצא חלציו מתוך אמונה איתנה שלא ניתן לערערה, ועל פי אידיאלים המעניקים לחיים משמעות עמוקה. ייתכן שלמקריית זו יש משמעות חדשה בלכות כולנו, שאולי תהפוך לתקווה אמיתית במסגרת "סנוניות" השלום והבטחון.

עקרובות השלום

גבירותי ורבותי !
הבה נהיה כנים ונדבר מלים ברורות, שלא ניתן לעוות את משמעותן; הבה נהיה כנים כשהעולם כולו ממזרח למערב - עוקב אחרי רגעים מיוחדים אלה העשויים להיות נקודת מפנה שורשית במהלך ההסטורי של אזור זה בעולם, ואולי אף בעולם כולו. הבה נדבר גלויות בבואנו להשיב על שאלה גדולה: כיצד נוכל להגשים שלום צודק ובר - קיימא ?
באתי אליכם כשאני נושא תשובתי הברורה והכנה על שאלה גדולה זו, על מנת שהעם בישראל והעולם כולו יוכלו לשמוע אותה, ועל מנת שישמעו אותה גם כן כל אלה אשר השמיעו משאלותיהם באוזני, בתקווה שלבסוף תתגשמה התוצאות להן מייחלים מליונים בסיומו של מפגש הסטורי זה. ובטרם אודיע לכם את תשובתי, ברצוני להדגיש בפניכם שאני מסתמך כתשובתי הברורה והכנה הזו על מספר עובדות שאין לאיש מנוס מלהכיר בהן:
העובדה הראשונה היא, שאין לאיש אושר על תשכון סבלם של אחרים.
העובדה השנייה היא, שלא דברתי ולא אדבר בשתי שפות, אין אני נוקט בשתי מדיניות, ואין אני מדבר עם איש אלא בשפה אחת, במדיניות אחת, ובצורה אחת.
העובדה השלישית היא שהעמות הישיר, והקו הישר הוא הדרך הקרובה ביותר והמוצלחת ביותר בדרך להשגת המטרה הברורה.
העובדה הרביעית היא שהקריאה לשלום צודק ובר - קיימא המבוססת על כבודן של החלטות האו"ם, הפכה היום לקריאתו של העולם כולו, והפכה להיות ביטוי ברור לרצונה של החברה האנושית הבינ"ל, הן בבירות הרשמיות המעצבות מדיניות ומקבלות החלטות, או כמישור דעת הקהל העולמית, אותה דעת - קהל המשפיעה על עיצובה של קבלת מדיניות והחלטות. ^{האומה הערבית}
העובדה החמישית - שהינה העובדה הברורה והבולטת ביותר; אינה צועדת בחיפושה אחר שלום צודק ובר - קיימא מתוך עמדת חולשה או היסוס, נהפוך - הוא יש לה מרכיבי כוח ויציבות, שיש בהם כדי להפוך את אמירותיה לאמירות הנובעות מרצון כן להגיע לשלום, ומתוך השגה האומרת, כי על מנת למנוע אסון ברור לנו, לכם ולעולם כולו, הרי אין תחליף להשכנת שלום צודק ובר - קיימא שלא יהיה ניתן לזעזועי מזג אויר, למשחק של ספקות, לרוע כוונות אל לסרוסס ועיוותם של כוונות.

על הבעיה הפלסטינית ועל הפתרון החלקי

לאור עובדות אלה, שביקשתי להביאכם בסודך, כפי שאני רואה אותם, מבקש אני גם כן להזהירכם, בכנות גמורה, מפני מספר סכנות העוללות לעלות במחשבותכם.

חובת הכנות מחייבת אותי לאמר לכם את הדברים הבאים: ראשית: לא באתי אליכם על מנת לחתום על הסכם נפרד בין מצרים לישראל. אין הדבר קיים במדיניותה של מצרים והבעיה אף אינה מצרים וישראל. כל שלום נפרד בין מצרים לישראל, או בין כל מדינה ממדינות העמות לבין ישראל לא יביא לכונן שלום צודק ובר - קיימא באיזור כולו; יתרה מזאת, גם לו כונן שלום בין מדינות העמות כולן לבין ישראל ללא השגת פתרון צודק לבעיה הפלסטינית, לא היה הדבר מביא לעולם להשגת שלום צודק ובר-קיימא, אשר העולם כולו עומד עליו כיום. שנית: לא באתי אליכם על מנת לחתור למען שלום חלקי, שמשמעותו סיום מצב הלוחמה בשלב זה ודחיית עיקר הבעיה לשלב הבא. אין זה הפתרון היסודי שיקרב אותנו לשלום בר - הקיימא. מכאן שלא באתי אליכם, על מנת להסכים עמכם על הסכם הפרדה שלישי בסיני, בגולן או בגדמ"ע. משמעותו של דבר זה היא דחיית התלקחותו של פתיל ההשהיה למועד כל שהוא בעתיד. חלשים אנו מכדי לשאת את מטלות ואחריות השלום הצודק ובר - קיימא באתי אליכם על מנת לכונן יחד שלום צודק ובר-קיימא, על מנת שלא תשפך טיפת דם אחת משני הצדדים.

לשם כל זה הודעתי שאני מוכן ללכת עד לקצה העולם. כאן שב אני על מנת להשיב על השאלה הגדולה: כיצד בשיג שלום צודק ובר-קיימא ? לדעתי, ואני מודיע אותה מעל במה זו לעולם כולו, אין התשובה קשה או בלתי - אפשרית, למרות שחלפו שנים ארוכות של נקמת דם, שבאה, איבה וצמיחתם של דורות על ניתוק מוחלט ואיבה טבועה. התשובה אינה קשה ואינה בלתי אפשרית אם נלך בדרך הישרה בכל הכנות והאמונה.

חזון השלום

אתם רוצים לחיות אתנו באיזור זה של העולם. הנני לאמר לכם במלוא הכנות: אנו מקדמים אתכם בברכה בתוכנו במלוא הבטחון והכנות. דבר זה כשלעצמו מהווה בקודת מפנה אדירה, שיש בה מן הסימנים של מפנה היסטורי מכריע. בעבר היינו דוחים אותכם. היו לנו סיבות וטענות משלנו. אמת, אנו סירבנו בעבר להפגש אתכם בכל מקום שהוא. נכון, היינו מתארים אותכם כ"ישראל המדומה", אמת, היינו נפגשים במסגרת של ארגונים, או ועידות בינ"ל, ובציגיבו היו ועדיין אינם מחליפים אתכם אפילו ברכה או מילת שלום. נכון, דבר זה קרה ועדיין קורה. בעבר התנינו שבכל דיון יהיה מתווך, שיפגש עם כל צד בנפרד. אמת ככה נערכו דיוני הפרדת הכוחות הראשונה, וגם דיוני הפרדת הכוחות השניה. בציגיבו נפגשו בוועידת ג'נבה הראשונה מבלי שיחליפו מילה אחת באופן ישיר. אמת, זה ארע, אבל אני אומר לכם היום, ואני מודיע לעולם כולו, שאנו מסכימים לחיות אתכם בשלום בר-קיימא וצודק. אין אנו רוצים לכתר אתכם, או שאתם תכתרו אותנו בטיילים המוכנים להרוס או במטעגי שבאה ומשטמה. אני הכרזתי יותר מפעם, שישראל הפכה להיות עובדה קיימת, שהעולם הכיר בה, ושתי מעצמות העל לקחו על עצמן את האחריות לבטחונה ולשמירה על קיומה. היות ואנו באמת ובתמים רוצים בשלום, אנו מקדמים זאת בברכה, שאתם תחיו בינינו בבטחון ובשלום באמת ובתמים.

בינינו וביניכם היתה חומה גדולה וגבוהה, שאתם ניסיתם לבנות במשך עשרים וחמש שנים, אבל חומה זו נהרסה בשנת 1973. היתה זו חומה של לוחמה פסיכולוגית מתמדת בהסלמתה.

היתה זו חומה של איום בכוח היכול "לטאטא" את האומה הערבית כולה. היתה זו חומה של הפצת שמועות, שאנו אומה שהפכה להיות גופה מתה ללא תנועה. אף היו ביניכם שאמרו, שאפילו בעוד חמישים שנה לא תהיה תקומה לערבים. היתה זו חומה שתמיד איימה בזרוע הארוכה שיכולה להגיע לכל מקום ולכל מרחק. היתה זו חומה המזהירה אותנו מפני כליון, אם ננסה להשתמש בזכותנו הליגטימית לשחרר את אדמתנו הכבושה. עלינו להכיר יחדיו בכך, שחומה זו נפלה תהרסה בשנת 1973. אבל נותרה חומה אחרת, חומה זו המהווה מחסום פסיכולוגי מסוכן בינינו וביניכם, מחסום של חשדות, של ניכור, של חשש מפני הובאה, של חששות שוא מפני כל התנהגות, מעשה או החלטה. מחסום של פירוש זהיר ומוטעה של כל מאורע או דבר שנאמר. זהו המחסום הפסיכולוגי, אודותיו זכרתי בהצהרות רשמיות ואמרתי שהוא מהווה, לדעתי, שבעים אחוז של הבעיה.

אני שואל אתכם היום בעת ביקורי אצלכם, למה שלא נושיט את ידינו בכבות, בנאמנות ובצורה אמיתית כדי שיחדיו בטלך מחסום זה. למה שלא נאחד את רצוננו בכבות, בנאמנות ובצורה אמיתית כדי לטלך יחדיו את כל החשדות, והפחדים מפני בוגדנות, כוונות מעוותות והסתרת הכוונות האמיתיות. למה לא נעמוד יחדיו בתעוזה כיאה לגברים ובאומץ לב של גיבורים המקדישים חיהם למטרה נעלה. למה לא נעמוד יחד באומץ ובתעוזה כדי להקים מצודה ביטחון לשלום, מצודה המגינה ולא מאיימת, המאירה לדורותינו הבאים את אור השליחות ההומנית השואפת לבנין, פיתוח וקידום האדם. למה לנו להעניק לדורות אלה את תוצאות הקזת הדם, ההרג, היתמות והאלמנות, הרס המשפחות וגניחות הקורבנות?

למה שלא נאמין בתבונה הבורא, אותה הוא ביטא כמשלי שלמה החכם: "מרמה בלב חורשי רע וליועץ שלום שמחה. טוב פת לחם חרבה ושלום בה מבית מלא זכחי ריב!" למה לא נאמר את מזמורי דוד הנביא לאמר:-

"אליך ה' אקרא, שמע קול תחנוני כנשאי ידי אל צבור קודשך, אל תמשכני עם רשעים ועם פועלי און. דוברי שלום עם רעיהם ורעה בלבבם!"

גבירותי ורבותי! אומר לכם את האמת, השלום לא יהיה אמיתי אם לא יהיה מבוסס על הצדק ולא על כיבוש אדמות הזולת. אין זה יאה שתבקשו לעצמכם את אשר אתם מתכשלים לו לגבי הזולת. בכל הכבות ובהתאם לאותה השראה שהנחתה אותי לכוא אליכם היום, הנני לומר לכם, שעליכם לזנוח סופית את חלומות ההתפשטות, וכן עליכם לזנוח סופית את הדעה שהכוח הוא האמצעי הטוב ביותר שיש להשתמש בו כלפי הערבים. עליכם ללמד היטב את לקחי העימות בינינו וביניכם. ההתפשטות לא תועיל לכם דבר. אם נדבר בצורה ברורה, אדמתנו אינה יכולה להיות נושא למקח וממכר, ואין היא מהווה נושא לוויכוח. האדמה הלאומית נחשבת אצלנו לאותו ואדי מקודש שבו דיבר האל אל משה עליו השלום.

אף אחד מאתנו אינו יכול ולא יסכים לוותר אפילו על שעל אחד ממנה, או שיסכים לעקרון של וויכוח או מקח וממכר לגביה. הנני לומר לכם את האמת, היום עומדת בפנינו הזדמנות מתאימה לשלום, זאת הזדמנות שהזמן לא יעניק אותה שנית. זאת אם אנו אמנם רציניים במאבק למען השלום. זו הזדמנות שאם בחמיץ אותה או נאכזר אותה, תחול עלינו קללת האנושות וההיסטוריה.

מהו השלום לגבי ישראל. שהיא תחיה באיזור עם שכניה הערביים בבטחון ובבטחה. הנני מסכים להגיון זה, שישראל תחיה בגבולותיה בטוחה מכל תוקפנות. הנני מסכים להגיון זה שישראל תקבל את כל סוגי הערכויות שיבטיחו לה את שתי העובדות הללו. הנני מסכים לדרישה זו.

התנאים לשלום

יתר על כן, אנו מכריזים שאנו מסכימים לכל הערכויות הביב"ל שעולות בדעתכם, ומאלה אשר אתם תסכימו לקבלן מהם. אנו מכריזים שאנו מסכימים לכל הערכויות שבתן אתם רוצים משתי מעצמות העל, מאחת מהן, מחמשת המעצמות, או מחלק מהן. אני חוזר ומכריז בכל הבהירות, שאנו מסכימים לכל הערכויות שיספקו אתכם, כי אנו במקביל לכך נקבל את אותן הערכויות.

לסיכום, אם כן, כשאנו שואלים מהו השלום לגבי ישראל, התשובה היא: שישראל תחיה בגבולותיה עם שכניה הערבים בבטחון ובבטחה ובמסגרת כל הערכויות המספקות אותה, שאותן ישיג הצד השני. אבל כיצד יתגשם הדבר? כיצד בוכל להגיע לתוצאה זו כדי להגיע לשלום הצודק ובר-הקיימא? ישנן עובדות שאנו חייבים לעמוד בפניהן בכל האומץ והבהירות.

ישנה אדמה ערבית אותה קבשה ישראל בכוח מזויין ועדיין כובשת, ואנו עומדים בתוקף על הגשמת הנסיגה המלאה ממנה. כולל מירושלים הערבית, אותה ירושלים אליה באתי, שהיא מדינת השלום שהיתה ותשאר תמיד ההתגשמות החיה לדו-קיום בין המאמינים בשלוש הדתות. אין זה מתקבל לחשוב על סטאטוס מיוחד של העיר ירושלים במסגרת של סיפוח או התפשטות, היא צריכה להיות עיר חופשית ופתוחה לכל המאמינים. החשוב מכל זה הוא, שאין להפריד את אותה עיר מאלה שבחרו בה כמקום מושבם מזה כמה מאות בשנים.

במקום לעורר את המשטמה של מלחמות הצלב ביבנו, עלינו לנהוג בהתאם לרוח דבריו של עמר בן אלח'טאב וצ'לאח אלדין, כלומר; ברוח הסובלנות וכבוד הזכויות. בתי התפילה המוסלמיים והנוצריים אינם רק מקומות לניהול טכסי הפולחן והתפילה, כי אם מהווים עדות נאמנה לנוכחותנו המדינית, הרוחנית והרעיונית, אשר לא חדלה מלהתקיים במקום זה.

מכאן, אסור לאף אחד לטעות בהערכת החשיבות והכבוד שרוחשים לירושלים אנו הנוצרים והמוסלמים כולנו. הנני לומר לכם ללא היסוס, שלא באתי אליכם למקום זה כדי לבקש, שתפנו את כוחותיכם מהאדמה הכבושה, הנסיגה המלאה מהאדמה הערבית שנכבשה אחרי 1967 הינה דבר מובן מאליו שאנו לא נסכים לוויכוח עליו עם מישהו או לבקשו ממישהו.

הנסיגה המלאה מהאדמה הערבית שנכבשה לאחר 1967 הינה דבר מובן מאליו שאינו ניתן לוויכוח ואיש אינו יכול לערער עליו.

אין משמעות לכל הדבורים על שלום צודק ובר-קיימא ואין משמעות לכל צעד להבטחת חיינו יחדיו באזור זה של העולם בבטחון, אין משמעות לכך כשאתם כובשים אדמה ערבית בכח הנשק, לעולם לא יהיה שלום בר-קיימא שיתבסס על כבוש של אדמות הזולת.

זוהי אכסיומה שאינה ניתנת לוויכוח כאשר הכוונות הן כנות והמאבק להשכנת שלום צודק ובר-קיימא לדורנו ולדורות שאחרינו הוא אמיתי.

הבעיה הפלסטינית

אשר לבעיית הפלסטינית - הרי איש אינו מכחיש שהיא הבעיה העיקרית, אין כיום בעולם כולו מי שיסכים לסיסמאות אשר הועלו כאן בישראל, ואשר התעלמו מקיומו של עם פלסטיני ושאלו: "היכן עם זה?!"

כיום איש אינו יכול להכחיש את בעית עם פלסטין וזכויותינו הלגיטימיות, או להתעלם מהם.

יתרה מזאת - איש אינו מעלה בדעתו להתעלם מנושא זה או להכחישו. זוהי עובדה שהקהילה הבינלאומית במערב ובמזרח קבלה אותה בתמיכה ובהכרה וזאת - באמנות בינלאומיות והודעות רשמיות. זוהי עובדה הסטורית שאיש לא יכול להתעלם ממנה. אפילו ארה"ב - בת-בריתכם הראשונה, הנושאת בשיא המחויבות להגנת קיומה של ישראל ובטחונה, ואשר מגישה לישראל סיוע מורלי חמרי וצבאי - אפילו היא בחרה להכיר באמת ובמציאות, היא הכירה בכך שלעם הפלסטיני ישנן זכויות לגיטימיות וכי הבעיה הפלסטינית מהווה את לב המאבק ואת עקרו, כל עוד תשאר בעיה זו תלויה ועומדת ללא פתרון - יחריף המאבק ויתגבר ויגיע לממדים חדשים, אני אומר לכם בכל הכנות, כי השלום לא יוכל להתגשם ללא הפלסטינים, טעות חמורה היא להתעלם מבעיה זאת או להניחה הצידה,

לא אמשיך לסקור את מאורעות העבר מאז הצהרת בלפור שהרי אתם יודעים את העובדות היטב. אם מצאתם את הצדוק המשפטי והמוסרי לכנון מולדת לאומית על אדמה שלא היתה כולה רכושכם - הרי חזקה עליכם שתבינו את עמידתן האיתנה של עם פלסטין לכנון מדינתו מחדש במולדתו, ובעת שאחדים מהקנאים והקיצונים דורשים שהפלסטינים יוותרו על מטרותם הנועלה זאת, הרי שפירוש הדבר למעשה לבקש מהם שיוותרו על זהותם ועל כל תקווה שיש להם לגבי העתיד. אני מקדם בברכה קולות בישראל אשר ביקשו להכיר בזכויות העם הפלסטיני מתוך מגמה להגיע לשלום וכדי להבטיח את בואו, לכן אני אומר לכם גבירותי ורבותי, כי אין תועלת באי ההכרה בעם הפלסטיני ובזכויותיו להקים את מדינתו ולשוב למולדתו, אנו הערבים התנסינו כבר בעבר בנסיון כזה אתכם ועם הקיום הישראלי. המאבק בינינו הוביל ממלחמה למלחמה ומקורבנות לקורבנות בוספים עד שהגענו כיום, אנו נאתם, לשפת תהום גוראה ושואה איומה - אם לא בנצל ביחד היום את ההזדמנות לשלום בר-קיימא וצודק,

עליכם לעמוד בפני המציאות עמידה אמיצה כפי שאני עמדתי בפניה. אין פתרון לבעיה כלשהי ע"י בריחה ממנה או התנשאות מעליה, לא ייתכן שיהיה שלום יציב ע"י נסיון לכפות מצב דמיוני שכל העולם הפנה אליו עורף והכריז על הצורך לכבד את האמת והצדק.

אין צורך להכנס למעגל קסמים בענין הזכות הפלסטינית ואין תועלת ביצירת מכשולים שכן הדבר יגרום לפגיעה בדרך להשגת שלום או שיחסל אותו לגמרי.

כפי שאמרתי לכם אין לאיש אושר על חשבון אומללותם של האחרים. הפנייה הישירה והקו הישר הם הדרכים הקצרות ביותר והמוצלחות ביותר להגיע למטרה.

הטפול הישיר בבעיה הפלסטינית והדרך היחידה להביאה לקראת שלום צודק ובר-קיימא הוא כנון מדינה עם כל הערובות הבינלאומיות שאתם דורשים. אינכם צריכים לחשוש ממדינה נולדת הזקוקה לצורך קיומה לסיוען של כל מדינות העולם.

וכאשר יצלצלו פעמוני השלום לא תימצא היד שתכה בתופי המלחמה. גם אם תמצא יד כזאת - הרי קולה לא ישמע.

הבה נתאר לעצמנו יחד את הסכם השלום בג'נבה, שאנו נכריז עליו בפני העולם הצמא לשלום. הסכם השלום יתבסס על:

(א) סיום הכבוש הישראלי של האדמות שנכבשו ב-1967;

(ב) הגשמת הזכויות היסודיות של העם הפלסטיני וזכותו להגדרה עצמית כולל זכותו להקמת מדינה;

(ג) זכותן של כל מדינות האזור לחיות בשלום בתוך גבולות בטוחים וערובים באמצעות סדורים שיוסכם עליהם להבטחת הבטחון הדרוש לגבולות הבינלאומיים. זאת בנוסף לערובות הבינלאומיות המתאימות.

(ד) כל מדינות האזור יתחייבו לקיים את היחסים ביניהן בהתאם לעקרונות ומטרות מגילת האומות המאוחדות, וביחוד אי שמוש בכוח לפתרון חילוקי הדעות ביניהן בדרכי שלום;

(ה) סיום מצב המלחמה הקיים באזור.

גבירותי ורבותי!

השלום איננו חתימה על שורות כתובות גריזא, אלא הוא כתיבה מחדש של ההסטוריה. השלום איננו תחרות בין הדוגלים בו כדי לגנוב על יצרנים או לחפנות על חמדנות, השלום בעיקרו הוא מאבק איתנים נגד כל היצרנים והחמדנות. אולי בסינונת ההסטוריה העתיקה והחדשה מלמדים את כולנו שהטילים והמשחתות והנשק הגרעיני אין באפשרותם לבסס את הבטחון אלא להיפך - הם הורסים את מה שכונה הבטחון, למען עמינו ולמען התרבות אותה יצר האדם - עלינו להגן על האדם בכל מקום מעוצמת כח הנשק.

אם תרשו לי להפנות קריאה מעל במה זו לעם הישראלי אפנה במלים כנות לכל איש, אשה וילד בישראל, אומר להם: אני נושא אליכם מהעם המצרי המכרך על שליחות מקודשת זאת למען השלום - אני נושא אליכם את בשורת השלום של העם המצרי שאינו יודע קנאות מהי ואשר בניו המוסלמים, הנוצרים והיהודים חיים ברוח של ידידות, אהבה וסלחנות. זוהי מצרים שבני עמה הפקידו בידי את השליחות המקודשת אליכם - שליחות הבטחון והתקוות והשלום. כל איש, אשה וילד בישראל: עודדו נא את מנהיגיכם למאבק למען השלום.

יופנו נא המאמצים לבניית בניין השלום במקום בניית מבצרים ומקלטים המוגנים ע"י טילים הרסניים. הראו בא לעולם כולו את תמונת האדם החדש באזור זה של העולם כדי שיהווה דוגמה ומופת לאיש התקופה - איש השלום בכל מקום, בשרו לבניכם כי היתה זו המלחמה האחרונה וסוף המכאובים. מה שעתידי לבוא הוא התחלה חדשה של חיים חדשים - חיי אהבה ונועם, חופש ושלום.

אם שכולה! אלמנה! בן שאיבד את אחיו ואת אביו! כל קורבנות המלחמות! מלאו את הארץ ומלואה בשבחי השלום, מלאו את הלבבות בתקוות השלום. הפכו את התקווה לדרך פעולה ומאבק. רצונם של העמים הוא רצונו של אללה.

גבירותי ורבותי!

לפני שהגעתי למקום זה פניתי בכל לבי ומצפוני לאלוהים, ישתבח ויתעלה, כשאני מתפלל את תפילת החג במסגד אלאקצא ומבקר בכנסית הקבר. פניתי בתפילה אל אללה שיתן לי כח ויחזק את אמונתי שביקור זה יגשים את מטרתיו שאני מיחל להן למען הונה מאושר ועתיד מאושר יותר. בחרתי לצאת בגד כל מה שהיה מקובל ובהוג בין המדינות הלוחמות ולמרות שכבוש האדמות הערביות הוא בעיניו. יתרה מזאת: הכרזתי על בכונותי לבוא לישראל היתה הפתעה גדולה שזיעזעה רגשות רבים, הביכה מנחות רבים וגרמה לחלק מהאנשים להטיל ספק בכונותי. למרות כל זאת קבלתי את ההחלטה באמונה שלמה וטהורה וכביטוי כן לרצון עמי וכונותיו. בחרתי בדרך קשה זאת, אשר בעיני רבים היא הקשה ביותר. בחרתי לבוא אליכם בלב פתוח ובראש פתוח. בחרתי לתת תבונה לכל המאמצים העולמיים המושקעים למען השלום.

בחרתי להגיש לכם, ובביתכם, את העובדות בצורה בלתי מגמתית - ולא לשם תמרון ולא כדי לזכות ב"סבוב", אלא כדי שבזכה ביחד ב"סבובים" ובמערכות הרציניות ביותר בהסטוריה המודרנית - מערכת השלום הצודק ובר-הקיימא.

זו אינה המערכה שלי בלבד ואין זו רק המערכה של מנהיגי ישראל, אלא זו מערכתו של כל תושב על אדמתנו, שזכותנו לחיות בשלום. זוהי התחייבות המצפון והאחריות בלבנות מליונים, רבים שאלו, כאשר העליתי יוזמה זו, מה לדעתי אפשר יהיה להשיג מביקור זה, וכפי שהשכתי לשואלי אני מודיע לכם שלא חשבתי לנקוט ביוזמה זו מתוך ראיית ההישגים שאפשר להשיג בביקור זה, אלא באתי הנה לקיים את השליחות. אלוהים יעיד שאכן קיימתי את השליחות.

אני חוזר על דברי הנביא זכריה: "אני אוהב את האמת והשלום".

אני שואב השראה מדברי אללה בקוראן: "אמור, האמינו באלוהים ובפסוקים שהורדו עלינו ועל אברהם וישמעאל ויצחק ויעקב ושבטי ישראל ובפסוקים שניתנו ע"י אלוהים למשה וישוע הנוצרי והנביאים!"
אנו לא נבדיל כיניהם ואנו מקבלים את דבריו.

ועליכם השלום.

Addresses by
President Anwar El Sadat
Prime Minister Menachem Begin
M.K. Shimon Peres

at Special Session of the Knesset
on
November 20, 1977

Verbatim unedited transcript of simultaneous interpretation

The Knesset

20.11.77.

Chairman I. Shamir

-1-

bk

Chairman I. Shamir: I take pleasure to open the Knesset Session.

Members of the Knesset, this Session is convened in accordance with the request of the Cabinet, the decision of the Knesset Committee dated the 8th of Kislev, Taf Shin Lamed Het. Members of the Knesset, may I open this special Session with a few sentences from the Book of Books.

"And it shall come to pass on the last day that the mountain of the Lord's House shall be established on the top of the mountains and shall be exalted above the hills, and all nations shall flow unto it. And many people shall go and say 'Come ye and let us go up to the mountain of the Lord, to the house of the God of Jacob. And He will teach us of His ways and we will walk in His path, for out of Zion shall go forth the law and the word of the Lord from Jerusalem. And He shall judge among the nations and shall rebuke many people. And they shall beat their swords into ploughshares and their spears into pruning hooks. Nation shall not lift up sword against nation, neither shall they learn war any more'".

Members of the Knesset, in the spirit of the vision of the prophet Isaiah the son of Amos, I welcome you all heartily and our very distinguished guest, the President of the Egyptian Arab Republic, Mr. Mohammed Anwar El Sadat. We received with joy and appreciation his suggestion to come to the Knesset and let his voice be heard here. We shall listen to him willingly and with hope in our hearts. I call on His Honour the President.

President Anwar El Sadat: In the name of God. Mr. Speaker of the Knesset, ladies and gentlemen, allow me first to thank the Speaker of the Knesset deeply for affording me this opportunity so that I may address you. And as I begin my address, I wish to say Peace and the mercy of God Almighty be upon you, and may peace be for us all, God willing. Peace for us all, all the Arab lands and in Israel as well as in every part of this big world, this world which is so complexed by its sanguinary conflicts, disturbed by its sharp contradictions, menaced now and then by costly wars launched by man to annihilate his fellow men. Finally, amidst the ruins of what man has built, and the remains of the victims of mankind, there emerges neither victor nor vanquished. The only vanquished remains always a man - man, God's most sublime creation, man whom God has created as Ghandi the apostle of peace put it, to forge ahead, to mold a way of life and to worship God Almighty.

I come to you today on solid ground to shape a new life and prepare a peace. We all on this land, the land of God, we all - Moslems, Christians and Jews - we all worship God and no one but God. God's teaching and commandments are love, sincerity, purity and peace.

I do not blame all those who received my decision when I announced it to the entire world before the Egyptian Peoples' Assembly - I say I do not blame them. I do not blame all those who received my decision with surprise and even with amazement. Some even, struck by violent surprise, believed that my decision was no more than verbal juggling to cater for world public opinion. Others still interpreted it as political tactics to camouflage my intentions of launching a new war.

The Knesset
20.11.77.
President Anwar El Sadat

- 3 -

bk

I would go as far as to tell you that one of my aides in the Presidential Office contacted me at the late hour following my return home from the Peoples' Assembly and sounded worried as he asked me; "Mr. President, what would be our reaction if Israel should actually extend an invitation to you?" I replied calmly: "I will accept it immediately". I have declared that I would go to the end of the world, I would go to Israel, for I want to put before the people of Israel all the facts.

I can see the point of all those who were astounded by my decision, all those who had any doubts as to the sincerity of the intention behind the declaration of my decision. No one would have ever have conceived that the President of the biggest Arab State which bears the heaviest burden and the top responsibility pertaining to the cause of war and peace in the Middle East could declare his readiness to go to the land of the adversary while we were still in a state of war. Rather we all are still bearing the consequences of four fierce wars waged within ten years. All this at a time when the families of the 1973 October war are still suffering the cruel pain of widowhood and bereavement of sons, fathers and brothers.

As I have already declared, I have not consulted, as far as this decision is concerned, with any of my colleagues or brothers, the Arab Heads of States, or the confrontation States. Those of them who contacted me following the declaration of this decision spoke of their objection because the feeling of opposite mission and absolute lack of confidence between the Arab States and the Palestine people on the one hand and Israel on the other still surges in us all.

It is sufficient to say that many months within which peace could have been

The Knesset
20.11.77
President Anwar El Sadat

- 4 - 5

bk

brought about have been wasted over differences and fruitless discussions on the procedure for the convocation of the Geneva Conference, all showing utter suspicion and absolute lack of confidence. But, to be absolutely frank with you, I took this decision after long thinking, knowing that it constitutes a grave risk for, if God Almighty has made it my fate to assume the responsibility on behalf of the Egyptian people and to share in the fate-determining responsibility of the Arab nation, the main duty dictated by this responsibility is to exhaust every means in a bid to save my Arab people and the entire Arab nation the horrors of new, shocking and destructive wars, the dimensions of which are foreseen by no other than God Himself.

After long thinking, I was convinced that the obligation of responsibility before God and before the peoples make it incumbent upon me that I should go to the farthest corners of the world, even to Jerusalem, to address Members of the Knesset, the representatives of the people of Israel, and acquaint them with all the facts surging in me. Then I would leave you to decide for yourselves. Following this, may God Almighty determine our fate.

Ladies and gentlemen, there are moments in the life of nations and peoples when it is incumbent for those known for their wisdom and clarity of vision to overlook the past with all its complexities and weighing memories in a bold drive towards new horizons. Those who, like us, are shouldering the same responsibilities entrusted to us are the first who should have the courage to take fate-determining decisions which are in consonance with the serenity of the circumstances. We must all rise above all forms of fanaticism, above all forms of self-deception and above all forms of obsolete theories of superiority. The most important thing is never to forget infallibility is the prerogative of God alone.

If I said that I wanted to avert ^{from} all the Arab people the horrors of shocking and destructive wars, I must sincerely declare before you that I have the same feelings and bear the same responsibility towards all and every man on earth and certainly towards the Israeli people. Any life lost in war is a human life, be it that of an Arab or an Israeli. A wife who becomes a widow is a human being entitled to a happy family life whether she be an Arab or an Israeli. Innocent children who are deprived of the care and compassion of their parents are ours. They are ours be they living on our or Israeli lands. They command our top responsibility to afford them a comfortable life today and tomorrow. For the sake of them all, for the safeguarding of the lives of all our sons and brothers, for affording our communities the opportunities to work for the progress and happiness of man, feeling secure for the progress and happiness of man and his right to a dignified life, for our responsibilities before the generations to

come, for a smile, for a smile on the face of every child born in our land, for all that I have taken my decision to come to you despite all hazards to deliver my address.

I have shouldered the prerequisites of the historic responsibility and therefore I declared a few years ago, I declared on February 4, 1971, to be precise, that I was willing to sign a peace agreement with Israel. This was the first declaration made by an Arab responsible official since the outbreak of the Arab-Israeli conflict. Motivated by all these factors dictated by the responsibilities of leadership, I called on October 16, 1973 before the Egyptian People's Assembly, I called for an international conference to establish permanent peace based on justice. I was not in the position of he who was pleading for peace or asking for a ceasefire.

Motivated by all these factors, dictated by duties of history and leadership, we signed the first disengagement agreement, followed by the second disengagement agreement in Sinai. Then we proceeded, trying both open and closed doors in a bid to find a certain road leading to a durable and just peace. We opened our hearts to the peoples of the entire world to make them understand our motivations and objectives and to leave them actually convinced of the fact that we are advocates of justice, and peacemakers. Motivated by all these factors, I also decided to come to you with an open mind and an open heart and with a conscious determination so that we might establish permanent peace based on justice.

It is so fated that my trip to you, the trip of peace, should coincide with the Islamic feast, the holy feast of Kurban Baran, the feast of sacrifice, when Abraham, peace be upon him, the great-grandfather

of the Arabs and Jews submitted to God. I say when God Almighty ordered him, Abraham went, with dedicated sentiments, not out of weakness but through a giant spiritual force and a free will to sacrifice his very own son, prompted by a firm and unshakeable belief in ideals that lend life a profound significance.

This coincidence may carry a new meaning to us all which may become a genuine aspiration heralding security and safety and peace.

Ladies and gentlemen, let us be frank with each other, using straightforward words and clear conception with no ambiguity. Let us be frank with each other today while the entire world, both East and West, follow these unparalleled moments which could prove to be a radical turning point in the history of this part of the world, if not in the history of the world as a whole. Let us be frank with each other as we answer this important question: how can we achieve permanent peace based on justice?

Well, I have come to you carrying my clear and frank answer to this big question so that the people in Israel, as well as that the whole world, might hear it, and so that all those whose devoted prayers ring in my ears, pleading to God Almighty that this historic meeting may eventually lead to the results aspired to by millions, might also hear it. Before I proclaim my answer, I wish to assure you that in my clear and frank answer I am basing myself on a number of facts which no one can deny.

The first fact - no one can build his happiness at the expense of the misery of others. The second fact - never have I spoken or will ever speak in two languages. Never have I adopted or will ever adopt two policies. I never

I never deal with anyone except in one language, one policy and with one face.

The third fact, direct confrontation and a straight line are the nearest and most succesful methods to reach a clear objective. The fourth fact, the call for permanent and just peace, based on respect for the United Nations resolutions has now become the call of the whole world. It has become a clear expression of the will of the international community, whether in official capitals, where policies are made and decisions taken, or at the level of world public opinion, which influences policy-making and decision taking.

The fifth fact, and this is probably the clearest and most prominent, is that the Arab nation, in its drive for permanent peace, based on justice, does not proceed from a position of weakness or hesitation, but on the contrary it has the potential of power and stability which tells of a sincere will for peace. The Arab declared intention stems from an awareness, prompted by a heritage of civilisation that, to avoid an inevitable disaster that will befall us, you and the whole world, there is no alternative to the establishment of permanent peace based on justice--peace that is not shaken by storms, swayed by suspicion or jeopardized by ill intentions.

In the light of these facts which I've meant to place before you, the way I see them, I would also wish to warn you in all sincerity. I warn you against some thoughts that could cross your minds. Frankness makes it incumbent upon me to tell you the following. First, I have not come here for a separate agreement between Egypt and Israel. This is not part of the policy of Egypt. The problem is not that of Egypt and Israel. Any separate peace between Egypt and Israel, or between any Arab confrontation states and Israel, will not bring permanent peace, based on justice, in the entire region. Rather, even if peace

between all the confrontation states and Israel were achieved in the absence of a just solution to the Palestinian problem, never will there be that durable and just peace upon which the entire world insists today.

Second, I have not come to you to seek a partial peace--namely, to terminate the state of belligerency at this stage and put off the entire problem to a subsequent stage. This is not the radical solution that would steer us to permanent peace. Equally, I have not come to you for a third disengagement agreement in Sinai, or in the Golan and the West Bank, for this would mean that we are merely delaying the ignition of the fuse. Rather, it means also that we are lacking the courage to face peace, that we are too weak to shoulder the burdens and responsibilities of a durable peace based on justice. I have come to you so that together we should build a durable peace based on justice, to avoid the shedding of one single drop of blood from any of the two parties.

It is for this reason that I have proclaimed my readiness to go to the farthest corner of the world. Here I would go back to the answer, to the big question, How can we achieve a durable peace based on justice? In my opinion, and I declare it to the whole world from this forum, the answer is neither difficult, nor is it impossible, despite long years of feuds, bloods, vengeance, spite and hatred and breeding generations on concepts of deep-rooted animosity. The answer is not difficult, nor is it impossible if we sincerely and faithfully follow a straight line.

You want to live with us in this part of the world. In all sincerity, I tell you we welcome you among us with full security and safety. This, in itself is a tremendous turning point. One of the landmarks of a decisive

historical change. We used to reject you. We had our reasons and our claims, yes. We refused to meet with you anywhere, yes. We used to brand you as "so-called Israel", yes. We were together in international conferences and organizations and our representatives did not, and still do not exchange greetings with you, yes. This has happened and is still happening. It is also true that we used to set as a precondition for any negotiations with you a mediator who would meet separately with each party. By this procedure the talks of the first and second disengagement agreements took place. Our delegates met in the first Geneva Conference without exchanging a direct word, yes. This has happened. Yet today I tell you, and I declare it to the whole world that we accept to live with you in permanent peace based on justice. We do not want to encircle you or be encircled ourselves by destructive missiles ready for launching, nor by the shells of grudges and hatred. I have announced on more than one occasion that Israel has become a fait accompli, recognized by the world and that the two super powers have undertaken the responsibility of its security and the defense of its existence.

As we really and truly seek peace, we really and truly welcome you to live among us in peace and security. There was a huge wall between us which you tried to build up over a quarter of a century, but it was destroyed in 1973. It was a wall of a continuously inflammable and escalating psychological warfare. It was a wall of fear of the force that could sweep the entire Arab nation. It was a wall of propaganda that we were a nation reduced to a motionless corpse, rather, some of you had gone as far as to say that even after 50 years the Arabs would not regain their strength. It was a wall that threatened always with a long arm that could reach and strike anywhere. It was a wall that warned us against extermination and annihilation if we tried

to use our legitimate right to liberate the occupied territories. Together we have to admit that that wall fell and collapsed in 1973. Yet, there remains another wall. This wall constitutes a psychological barrier between us. A barrier of suspicion. A barrier of rejection. A barrier of fear of deception. A barrier of hallucinations around any action, deed or decision. A barrier of cautious and erroneous interpretation of all and every event or statement. It is this psychological barrier which I described in official statements as constituting 70% of the whole problem. Today, through my visit to you, I ask you: Why don't we stretch our hands with faith and sincerity so that together we might destroy this barrier? Why shouldn't ours and your will meet with faith and sincerity so that together we might remove all suspicion of fear, betrayal and ill intentions. Why don't we stand together with the bravery of men and the boldness of heroes who dedicate themselves to a sublime objective? Why don't we stand together with the same courage and boldness to erect a huge edifice of peace?

an edifice that builds and does not destroy, an edifice that beacons for our generations to come, the human message for construction, development and the dignity of man. Why should we bequeath to the coming generations the plight of bloodshed, death, orphans, widowhood, family disintegration and the wailing of victims. Why don't we believe in the wisdom of God conveyed to us by the Proverbs of Solomon :
"Deceit is in the hearts of them that imagine evil but to the counsellors of peace is joy. Better is a dry morsel and quietness therewith than a house full of sacrifices with strife."

Why don't we repeat together from the Psalms of David: "Hear the voice of my supplications when I cry unto Thee, when I lift up my hands toward Thy holy oracle. Draw me not away with the wicked and with the workers of iniquity which speak peace to their neighbors but mischief is in their hearts. Give them according to their deeds and according to the wickedness of their endeavors."

Ladies and gentlemen, to tell you the truth, peace cannot be worth its name unless it is based on justice and not on the occupation of the land of others. It would not be appropriate for you to demand for yourselves what you deny others. With all frankness and with the spirit that has prompted me to come to you today, I tell you - you have to give up, once and for all, the dreams of conquest and give up the belief that force is the best method for dealing with the Arabs. You

should clearly understand and assimilate the lesson of confrontation between you and us - expansion does not pay. To speak frankly, our land does not yield itself to bargaining, it is not even open to argument.

To us, the national soil is equal to the holy valley where God Almighty spoke to Moses, peace be upon him, none of us can, or accepts, to cede one inch of it, or accepts the principle of debating or bargaining over it. I sincerely tell you also that before us today lies the appropriate chance for peace, if we are really serious in our endeavor for peace. It is a chance that time cannot afford once again. It is a chance that, if lost, or wasted, the plotter against it will bear the curse of humanity and the curse of history.

What is peace for Israel? It means that Israel lives in the region with her Arab neighbors in security and safety. To such logic, I say, yes. It means that Israel lives within her borders, secure against any aggression. To such logic, I say, yes. It means that Israel obtains all kinds of guarantees that insure those two factors. To this demand, I say, yes. More than that, so we declare that we accept all the international guarantees you envisage and accept, we declare that we accept all the guarantees you want from the two superpowers or from either of them or from the big five or from some of them. Once again, I declare clearly and unequivocally that we agree to any guarantees you accept because in return we shall obtain the same guarantees. In short, then, when we ask what is peace for Israel, the answer would be - that Israel live within her borders with her Arab neighbors in safety and security, within the framework of all the guarantees she accepts and which are offered to the other party. But how can this be achieved? How can we reach this conclusion which would lead us to permanent peace based on justice?

There are facts that should be faced with all courage and clarity. There are Arab territories which Israel has occupied and still occupies

by armed force. We insist on complete withdrawal from these territories, including Arab Jerusalem.

I have come to Jerusalem as the City of Peace which will always remain as a living embodiment of coexistence among believers of the three religions. It is inadmissible that anyone should conceive the special status of the City of Jerusalem within the framework of annexation or expansionism, but it should be a free and open city for all believers. Above all, this city should not be severed from those who have made it their abode for centuries. Instead of awakening the prejudices of the Crusades, we should revive the spirit of Omar El Khatab and Saladin, namely the spirit of tolerance and respect for rights.

The Holy Shrines of Islam and Christianity are not only places of worship but a living testimony of our uninterrupted presence here, politically, spiritually and intellectually. Here let us make no mistake about the importance and reverence we Christians and Moslems attach to Jerusalem. Let me tell you without the slightest hesitation that I have not come to you under this dome to make a request that your troops evacuate the occupied territories. Complete withdrawal from the Arab territories occupied after 1967^{and in 1967} is a logical and undisputed fact. Nobody should plead for that. Any talk about permanent peace based on justice and any move to insure our coexistence in peace and security in this part of the world would become meaningless while you occupy Arab territories by force of arms, for there is no peace that could be in consonance with, or be built on the occupation of the land of others, otherwise it would not be a serious peace. Yet this is a foregone conclusion which is not open to discussion or debate if intentions are

sincere and if endeavors to establish a just and durable peace for ours and the generations to come are genuine.

As for the Palestine cause, nobody could deny that it is the crux of the entire problem. Nobody in the world could accept today slogans propagated here in Israel ignoring the existence of the Palestinian people and questioning even their whereabouts. The cause of the Palestine people and their legitimate rights are no longer ignored or denied today by anybody. Rather, nobody who has the ability of judgment can deny or ignore it. It is an acknowledged fact, received by the world community, both in the east and in the west, with support and recognition in international documents and official statements. It is of no use to anybody to turn deaf ears to its resounding voice which is being heard day and night, or to overlook its historical reality. Even the United States of America, your first ally, which is absolutely committed to safeguard Israel's security and existence and which offered and still offers Israel every moral, material and military support, I say, even the United States has opted to face up to reality and facts and admits that the Palestinian people are entitled to legitimate rights, and that the Palestine problem is the core and essence of the conflict, and that so long as it continues to be unresolved, the conflict will continue to aggravate, reaching new dimensions. In all sincerity, I tell you there can be no peace without the Palestinians. It is a grave error of unpredictable consequences to overlook or brush aside this cause.

I shall not indulge in past events since the Balfour Declaration 60 years ago. You are well acquainted with the relevant facts. If you have found the legal and moral justification to set up a national home

on a land that did not all belong to you, it is incumbent upon you to show understanding of the insistence of the people of Palestine in establishing once again a state on their land. When some extremists ask the Palestinians to give up this sublime objective, this, in fact, means asking them to renounce their identity and every hope for the future. I hail the Israeli voices that called for the recognition of the Palestinian people's rights to achieve and safeguard peace. Here I tell you, Ladies and gentlemen, therefore, that it is no use to refrain from recognizing the Palestinian people and their rights to statehood and their rights of return. We the Arabs have faced this experience before with you and with the reality of Israeli existence. The struggle took us from war to war, from victims to more victims, until you and we have today reached the edge of a horrifying abyss and a terrifying disaster unless together we seize this opportunity today of a durable peace based on justice.

You have to face reality bravely, as I have done. There can never be a solution to a problem by evading it or turning a deaf ear to it. Peace cannot last if attempts are made to impose fantasy concepts on which the world has turned its back and announced its unanimous call for the respect of rights and facts. There's no need to enter a vicious circle as to Palestinian rights. It is useless to create obstacles, otherwise, the march of peace will be impeded, or peace will be blown up.

As I have told you, there is no happiness to the detriment of others. Direct confrontation and straightforwardness are the short cuts and the most successful way to reach a clear objective. Direct confrontation concerning the Palestinian problem and tackling it in one single language with a view to achieving a durable and just peace lie in the establishment of their state. With all the guarantees you demand, there should be no fear of a newly born state that needs the assistance of all countries of the world. When the bells of peace ring, there will be no hands to beat the drums of war, even if they existed, they would be soundless.

Conceive with me a peace agreement in Geneva that we would herald to a world thirsty for peace. A peace agreement based on the following points:

- Ending the Israeli occupation of the Arab territories occupied in '67.
- Achievement of the fundamental rights of the Palestinian people and their right to self-determination, including their right to establish their own state.
- Third, the right of all states in the area to live in peace, within their boundaries, their secured boundaries, which will be secured and guaranteed through procedures to be agreed upon, which provide appropriate security to international boundaries, in addition to appropriate international guarantees.
- Fourth, commitment of all states in the region to administer the relations among them in accordance with the objectives and principles of the United Nations charter, particularly the principles concerning the non-resort to force and the solutions to differences among them by peaceful means.
- Fifth, ending the state of belligerency in the region.

Ladies and gentlemen, peace is not a mere endorsement of written lines. Rather, it is a rewriting of history. Peace is not a game of calling for peace to defend certain whims or hide certain ambitions. Peace, in its essence, is a joint struggle against all and every ambition and whim. Perhaps the examples and experience taken from ancient and modern history teach us all that missiles, warships and nuclear weapons cannot establish security. Rather, they destroy what peace and security build. For the sake of our peoples, and for the sake of the civilisation made by man, we have to defend men everywhere against the rule of the force of arms, so that we may endow the rule of humanity with all the power of the values and principles that promote the sublime position of mankind.

Allow me to address my call from this rostrum to the people of Israel. I address myself with true and sincere words to every man, woman and child in Israel. I tell them from the Egyptian people who bless this sacred mission of peace, I convey to you the message of peace, the message of the Egyptian people, who do not know fanaticism and whose sons--Muslims, Christians and Jews-- live together in a state of cordiality, love and tolerance. This is Egypt, whose people have entrusted me with that sacred message--the message of security, safety and peace. To every man, woman and child in Israel, I say encourage your leadership to struggle for peace. Let all endeavours be channeled towards building a huge edifice for peace instead of strongholds and hideouts defended by destructive rockets. Introduce to the entire world the image of the new man in this area, so that we might set an example to the men of our age, the men of peace everywhere. Be the heroes to the sons. Tell them that past wars were the last of wars and the end of sorrows. Tell them that we are in for a new beginning to a new life--a life of love, prosperity,

freedom and peace. You, bewailing mother; you, widowed wife; you, the son who lost a brother or a father; you, all victims of wars, fill the earth and space with recitals of peace. Fill bosoms and hearts with the aspirations of peace. Turn the song into a reality that blossoms and lives. Make hope a code of conduct and endeavour. The will of peoples is part of the will of God.

Ladies and gentlemen, before I came to this place, with every beat of my heart and with every sentiment, I prayed to God Almighty, while performing the Kurban Baran prayers at the Aksa Mosque and while visiting the Holy Sepulchre, I asked God Almighty to give me strength, and to confirm my belief that this visit may achieve the objective I look forward to for a happy present and a happier future.

I have chosen to set aside all precedents and traditions, known by warring countries, in spite of the fact that occupation of the Arab territories is still there. Rather, the declaration of my readiness to proceed to Israel came as a great surprise that stirred many feelings and astounded many minds. Some opinions even doubted its intent. Despite it all, the decision was inspired by all the clarity and purity of belief and with all the true expression of my peoples' will and intentions. And I have chosen this difficult road, which is considered by many and in the opinion of many the most difficult road. I have chosen to come to you with an open heart and an open mind. I have chosen to give this great impetus to all international efforts exerted for peace. I have chosen to present to you and in your own home the realities devoid of any scheme or whim, not to manoeuvre or to win a round, but for us to win together the most dangerous of rounds and battles in modern history--the battle of permanent peace based on justice. It is not my battle

alone, nor is it the battle of the leadership in Israel alone, it is the battle of all and every citizen in all our territories, whose right it is to live in peace. It is the commitment of conscience and responsibility in the hearts of millions. When I put forward this initiative, many asked, what is it that I conceive as possible to achieve during this visit and what my expectations were. And, as I answered the questioners,, I announce before you that I have not thought of carrying out this initiative from the concept of what could be achieved during this visit. But, I have come here to deliver a message. I have delivered the message and may God be my witness. I repeat with Zachariah, "Love right and justice." From the Holy Koran I quote the following verses: "We believe in God and in what has been revealed to us and in what was revealed to Abraham, Ismael, Isaac, Jacob and the tribes and in the books given to Moses, Jesus and the Prophet from their Lord. We make no distinction between one and another among them, and to God's will we submit. Peace be upon you.

arose on the 14th of May, 1948, on the 4th of Iyar, taf-shin-het, the Declaration of Independence in the Charter of our national independence, David Ben-Gurion said, "We ask for your hand in peace and to all our neighbouring countries, all the people in those countries, we call upon them to cooperate to help each other with the Jewish people, independent in its own country.

In the Underground, in the struggle for liberating this nation and this country, we called on our neighbours in the following terms: "We shall live together in this country, we shall progress together in this country towards a life of happiness and freedom. Our Arab neighbours, do not reject this hand we extend to you in peace." But it is my bound duty, Mr. Chairman, not only my right, to say in truth today that this, our extended hand, our hand extended for peace, was not grasped, and one day after we had rescued our independence, as it was our right, our eternal right, our undisputed right, our unassailable right, we were assailed--we were attacked on three fronts, practically bereft of armaments; the few against the many, the weak against the strong. An attempt was made, one day after the declaration of independence, to stifle our independence and smash it in the bud, and to destroy the millenary hope of the Jewish people, the yearning renewed after the years of destruction and holocaust.

No. No, we do not believe in might, and we have never put our trust in might for our relationship with the Arab nation. Quite to the contrary. Force was used against us. During all the years of this generation, we have never stopped being attacked, as the might of the strong arm stretched out to destroy our nation, to wipe out our independence, to deny our rights. We must defend ourselves. Indeed, we did defend our existence, our wives, our children, our honor.

PRIME MINISTER BEGIN: Mr. Speaker, President of the State of Israel, President of the Arab Republic of Egypt and Knesset Members, Worthy and Learned Men. We send our greetings to the President and to all people of Islam in our country and wherever they may be, on this occasion of the Feast of Sacrifice, Id el-Adha. This feast reminds us also of the story of Isaac and Abraham. This was the experiment and the test the Creator put to our forefather, Abraham--our common father, Abraham, to test his faith, and Abraham did meet the challenge. But when we speak from a moral point of view and the advancement of mankind, this was a taboo of bringing sacrifices of human beings, of men. Our two peoples in their tradition, in their olden tradition, knew and taught and preached this law of humanity and we are still discussing sacrifices. Whilst those who still worshipped idols brought human sacrifices to their idols, we--both people--did not. Thus, the Jewish people, the people of Islam and the Arab people contributed to the progress of mankind. We continue to do so, to the civilisation of mankind, up to this very day. I greet and welcome the President of Egypt on the occasion of his visit to our country and his participation at this Knesset session. The time of the flight from Cairo to Jerusalem is short, but the distance between Cairo and Jerusalem was, until last night, almost indefinite.

But President Sadat crossed the distance courageously. We, the Jews, know how to appreciate such courage, and we shall know to appreciate it when we see it in our distinguished guest, because with courage we are here and this is how we continue to exist and we shall continue to exist.

Mr. Speaker, this small people, the residue of the Jewish people, who came back to our historic homeland, always wanted peace, and when the dawn of our freedom

Again, these repeated attempts, repeated again and again, to crush us by the force of might, and not on one front alone.

That too is true. With the help of God Almighty, we overcame the forces opposing immigration and we ensured the survival of our nation not only for this generation but for generations to come.

We do not believe in might, we believe in right. Only in right. And therefore our hope, our aspiration from the bottom of our hearts from time immemorial to this very day, has been and is, peace.

Mr. President, President of Egypt, in this democratic house we have the commanders of all the Hebrew warring underground organisations. They all had to go forth into battle, the few against the many, against a huge power, a world power. We have the veteran commanders and captains who had to go forth into battle because it was forced upon them and forward to victory which they could not help since they were defending their right. They belong to various political parties and have varying political opinions, but Mr. President, I am sure that I am expressing the consensus of all, the sense of the whole of this House, when I say that there is one aspiration in our hearts, one desire in our minds, and all of us are at one with this desire and aspiration - namely, to bring about peace, peace for our nation that has not known even one day of peace ever since we started returning to Zion; and peace to our neighbours, whom we wish the best, all the best.

And we do believe that if we make peace, if we make a real peace, we can help one another, all the walks of life, and a new period for the Middle East can be ushered in, a period of growth and blossoming of developments, an expansion of the Calumay. It can flourish as in times of old and in the days of antiquity.

May I therefore today sketch the contents of this peace as we understand it. We wish for real thorough peace, with all the full reconciliations between the Jewish and Arab nations, without being bogged down in the memories of the past, the most terrible bloodshed. Wonderful scions of the two nations fell in battle. We all the days of our lives remember and keep the memory of the young men who fell in battle, all for the sake of this day, of the day of today, to come about. We recognise the valour and courage of the adversary, and pay tribute to the valour and courage of the young men of the Arab nations who fell in battle.

But let us not be bogged down by the memories of the past, all these bitter memories. Let us overcome them and look to the future, for our nation and for our children, for our nations and for the many children of our nations, for our joint and common future, because we shall all have to live here in this area for ever and ever - the great Arab nation in its various states and countries and the Jewish people in its country, the Land of Israel. Therefore we are to address ourselves to the content of what peace means.

Mr. Chairman, we are to negotiate as free negotiating partners for this treaty, and with the help of God Almighty, we believe with all our hearts that the day indeed will come when we can sign such an agreement with mutual respect; and then we shall know that the era of the war is over, that we have extended our hands to one another, we have shaken each other's hands. And the future can be glorious for all the nations in this area.

When you come to a peace treaty, the first and foremost idea is the abolition of belligerency. I agree with you, Mr. President, you have not come

The Knesset
20.11.77.

M. Begin

- 28 -

bk

and we have not invited you to our country in order, as people have been saying, to put a wedge between the various Arab nations. No. Somebody quoted and mentioned a quotation from Rome "Divide et impera, divide and rule". Israel does not wish to rule, and does not need therefore to divide. We wish for peace with all our neighbours - with Egypt, with Jordan, with Syria, with Lebanon.

We would like to negotiate peace treaties. Why not with the Arab Palestinian nation, is a shout from the Communist Party. Well, for this price we didn't interrupt you!

One should not differentiate between the cessation of belligerence and a peace treaty. Quite the contrary. The very first paragraph of a peace treaty is the cessation of belligerence forever. We wish to have normal relations between us as between all nations, even after wars. We shall learn from our history that war is avoidable. Peace, however, is unavoidable. Many nations have waged wars one against the other and sometimes have used the silly notion of eternal, perennial enemy. There are no perennial enemies.

After all wars, the inevitable does come, and that is peace.

Therefore we would like to ask you to lay down with us in a peace treaty normal relations as amongst all cultured nations. Today in Jerusalem two flags fly side by side, the Egyptian flag and the Israeli flag. And, Mr. President, you and I have seen together little children waving those double flags. Let us sign a peace treaty. Let us lay down this situation for ever and ever both in Jerusalem and in Cairo. And I do hope that the day will come when the Egyptian children will fly the Israeli flag with the Egyptian flag just as the children of Israel waved the two flags at once.

You will have an Ambassador in Jerusalem - you will have our Ambassador, and we will have yours. Even if there is a divergence of opinion, we will be able to clear it up. We are civilised people, and through the good offices of our Ambassadors, we could do that.

We suggest mutual work hand in hand, economically, for the further development of our countries, further development of the Middle East. We have wonderful countries in the Middle East. This is how God created this part of the world. It is an oasis in the desert, but we have deserts too. We can make those deserts flourish. But let us join hands in this respect. Let us develop our countries. Let us do away with poverty, overcome hunger, by getting a roof over your head. Let us help our people rise to the level of developed countries, and let us not be called any more, developing countries.

And, with all due respect, I am ready to confirm that which was said by His Honour, the King of Morocco. His Highness said in public that, if there be peace in the Middle East, then the combination of the Arab genius, the Jewish genius, together, can bring about a change of this part of the world to paradise on earth.. Let us open our countries to free movement from one people to another. You come to our country and we will visit your country.

I am ready to announce, Mr. Speaker, today, that our country is open to the citizens of Egypt, and I make no conditions on our part. I think it is only proper and just that in this matter there should be a joint announcement. But, as we have different banners, different flags, we have today a

mission from Cairo in our country, in our capital, and let the number of visitors increase. Our borders will be open before you, and all other borders will be open.

And, as I pointed out, we want in the south and in the north and in the east to have the same situation. Therefore I renew and repeat my invitation to the President of Syria to follow in your steps, Mr. President, to come to us and to begin negotiations about the bringing about of peace between Israel and Syria, to sign a peace treaty with them.

I regret to say that there is no justification to the mourning declared across our northern border. On the contrary, such visits, such contacts, such clarifications must and can be days of rejoicing, days of a good approach of attitude for all people. I invite King Hussein to come to us, and we shall sit with him and discuss all the problems which face us, between us and between King Hussein. Also the other representatives of the Arab countries - I invite them to come and to clarify and to share our future, to ensure the liberty of mankind, social peace and mutual respect. And if we are invited to come to your capitals, to their capitals, we shall respond. If we are invited to open negotiations in Damascus, in Amman or in Beirut, we shall go to those capitals in order to negotiate there. We do not wish to separate. We want a real and true peace with all our neighbours, to be given expression in peace treaties and their contents, as I made clear already.

Mr. President, Mr. Speaker, it is my duty to tell our guests and all the nations who are watching us and listening to our words about the contacts between the Jewish People and this country. The President mentioned the Balfour Declaration. No sir, we did not take a foreign country. We came back to our homeland. The contact between ourselves and this country is eternal. It was created even in the dawn of humanity and it was never disconnected, never disrupted with this country. We developed our civilization here, we had our prophets here and their sanctified word stands unto this day. This is where the kings of Judea kneeled before their God. This is where we became a people and this is where we had our kingdom. When we were expelled from our land because of power which brought about our dispersion, the farther we went from our country, we never forgot this country, this land, not even for one day. We prayed for the country, we longed to see this country, we yearned and spoke about our return to this country, since it has been said, when God will bring us back to Zion we will be like dreamers, our mouths will be filled with laughter and our tongue will speak of song and rejoicing. These verses apply and is true about all our tribulations, days of suffering, this consolation that the ingathering to Zion will come and be true. This, our right, was recognized. The Balfour Declaration was included by the United Nations, included by the United States of America and the preface to this international document is the recognition of the solemn connection of the Jewish people with Palestine ... The historical contact between the Jewish people and Palestine or, in Hebrew, the Land of Israel, for the rebuilding, the reconstruction of a Jewish home in the very same country that is Eretz Yisrael, the Land of Israel.

In 1919, this was also recognized, this right, from the speaker of the Arab people and in 1919, the 3rd of January, a treaty signed by Emir Faisal and Chaim Weizmann reads: ... existing between the Arab and the Jewish peoples ... with the closest possible collaboration in the development... And then we see all the sections following this one, the treaties between the countries and the country of Israel. This is our right. The existence, truthful existence; what happened to us? Then our homeland was taken away from us.

I was with you this morning on a visit to Yad Vashem. You saw with your own eyes the fate of our people, when this homeland was taken away from the people. It cannot be restated.

We both agreed, Mr. President, that he who did not see with his own eyes all that is displayed at the Yad Vashem Institute cannot grasp what befell this nation when it was homeless, when this homeland was taken away from this people by force. We both read the document dated the 30th of January, 1939 wherein we see the word "annihilation". If there will be a war, the Jewish race will be annihilated and liquidated in Europe. Even then we were told... attention to what is said here. The entire world heard these words but no one came to our rescue, not during the nine decisive months since this was declared, something which was never heard of before since the world was created and the human being, man, was created and he created the devil. During those six years, when millions of our people, and one and a half million Jewish children, small children, were killed by burning, nobody rushed to their help, neither from the east nor the west. Therefore, we took an oath of loyalty, all this generation, the generation of annihilation and revival, that we shall never put our people in danger again, never again will our wives

and our children, it is our duty to defend them, if necessary, if need be, even at the cost of our lives. They will not be put within the range of fire for annihilation. Since it is our duty for generations to come to remember certain things which are said and uttered against our people, we must take them with all seriousness. God forbid, for the future of our people, are we not ready to receive^{advice}. We ought to regard such things with all seriousness and all sincerity.

President Sadat knows, and he knew from us before he came to Jerusalem, that our attitude is different from his as far as the borders around us, between ourselves and our neighbors, are concerned. But it hurts, and I'm concerned about the President of Egypt and all our neighbors. They say there will be no negotiations to be carried on. I suggest, and this in the name of a majority in this Parliament, that we shall discuss and negotiate about every point. Anybody who says that in the relationship between the Arab peoples around us and the State of Israel there are things which must be removed from the realm of negotiations - everything must be negotiated and can be negotiated. No side will say the contrary. No side will present preliminary conditions. We will conduct our negotiations with respect. If there is a divergence of opinion between us, if it is unusual, he who studied the history of wars and that which happened to peace treaties knows that all negotiations concerning a peace treaty began with a difference of opinion, disagreement, and that within the negotiations they reached agreement and consent, consensus which brought about the signing of peace treaties. This is the way that we suggest that we follow.

We shall conduct these negotiations as equals. There are no victors and no vanquished. All the people in this area, in this region,

are equal and let everybody treat his neighbor with due respect in the spirit of openness, of readiness to listen one to the other, to hear facts, explanations, reasons. With all the experience of convincing each other, that which is accepted, Let us conduct negotiations as I requested and suggested, to open negotiations, to continue negotiations and until we reach the good hour of silent contact, a treaty for peace.

We're ready to sit with representatives of Egypt and representatives of Jordan and Syria and Lebanon, if Lebanon is ready, we are ready to sit together at Geneva, we suggested to renew the Geneva talks based on two decisions of the Security Council, 242 and 338. On the contrary, if there are problems between us, by convening the Geneva Conference, we shall be able to clarify matters. And if the President of Egypt wishes to conduct negotiations in Cairo, I'm for it, or a neutral place, I have no objection. Let us sit and go into each matter before Geneva to clarify the problems. It is better to make clear before we go to Geneva with open eyes and our ears ready to listen to all suggestions.

I feel good about Jerusalem.

Mr. President, you have this morning made your prayers in a place of worship sanctified to Islam. Then you went to the Church of the Holy Sepulchre, you have seen the truth known to all the world, that ever since this has become a city joined together, there is absolutely free access to all without hindrance, or barrier, to the believers of any faith--access to the sites sacred to them. That had not been the case for the previous 19 years. It has only been so for the last 11 years; and we can assure the world, both the Islam and the Christian world, to all the nations, that forever and ever, access will be free without hindrance to the holy places sanctified to each faith. We shall defend this free access because that is our belief. We believe in the equality of the rights of man and citizen, and respect and dignity for each faith.

Mr. Speaker, this is a special day for our legislative chamber. This day will remain in the memory of our nation, I suppose in the memory of the Egyptian nation, too, and perhaps also in the memory of all the nations, for many a day to come. My masters and teachers, members of Knesset, I shall say a prayer with your permission on behalf of you, to the God of our fathers, our common fathers. Implant in our hearts the wisdom required to overcome the difficulties and barriers, obstacles and difficulties, calumnies and slanders, incitement and attacks, and with the help of God Almighty may God grant us that we reach that day we yearn for, that day all of our nations pray for--the day of peace. For indeed, verily so, the Psalmist of Israel does indeed say: "Justice and peace have become one and the Koran says "Love, truth and peace."

MR. I. SHAMIR: I now call on Shimon Peres, member of this House. Just a moment. On a point of order from your seats. Since member of Knesset Vilner did not speak into the microphone, the interpreters apologize, they can not hear the request. Meir Vilner, member of Parliament, from the Communist Party suggests that this House endorses lock, stock and barrel, the proposals made by President Sadat.

Member of Knesset Vilner, it is paragraph 56a of our statute that govern this session. There are no votes, there are no resolutions in such a session. The agenda is laid down by the House Standing Order Committee and therefore I cannot but rule out of order your motion. I now call on Mr. Peres.

MR. SHIMON PERES: Mr. Speaker, the President of the Egyptian Arab Republic, the President of the State of Israel, Members of the Knesset, Distinguished Members, I am not speaking today in the name of the Opposition. I am speaking in the name of that which unites our people, because there, in our people, there is no opposition to peace, and although there are various opinions about the possible arrangement, the desired arrangement, there is no difference of opinion about the need, the earnest need for peace. Our people is united, Mr. President, as you could have felt wherever you went in this country. The people want peace. Finally. A full peace and a true peace. We are also united in greeting you on your visit to Jerusalem, City of Peace, of faith and a city of aspiration and hope. Your visit here to us is something new in the steps which have been taken. A leader of great imagination, the head of the country of Egypt, showing the way to Arab countries, a representative of an old, illustrious past, the history of a people, which should not be wasted. You showed great courage by undertaking the danger of taking old customs and old rigid ways by a new opening and a new way of approach. In

the history of mankind. A history, a history in which confrontation and joint activities go hand in hand. There were tribulations and there were sufferings. From the summit of those who are known in the history of the people, from the pyramids, from the very ancient writings of human mankind, the Bible, the question arises, the piercing question: Will we be able to rise to the highest levels of life and come out from what we are now in, the dilemma, to the level of peace, of unity, to the peak of liberation and freedom. But not only the past is uniting our people, but also the future. The eyes of Egyptian mothers fill with anxiety, mothers in Syria, in Jordan, Palestinian mothers, Jewish mothers, wanting to know, do we have something to say to them? A message that there will be no more wars, no more threats, no more loss of children, widowhood, but from now on is there hope for the young people of our two nations, and all other nations around us, that they will be free of anxiety.

They're waiting for the message saying that indeed wisdom has overcome enmity, has overcome the art of politicking, has overcome the doctrines of war. Your very coming here is a basis for that. You, and we believe that we are to talk one to another without even having come to a conclusion, a consensus. Your very coming here has opened the possibility, unprecedented, non-existent before--the possibility for some of the efforts we had that we had go down the drain of war, to save peace. Your coming here will forever be remembered as the opening gambit for a hope for peace.

time of war, we also take risks, but the spectre of war is always bitter. Even the victors pay a high price. If we dare, in order, to bring about peace, there is loss in war, there is a loss of life. But your approach is something new, and I promise you that we shall all try our best to free ourselves for old agreed truths in order to see a new light on a new background. We shall help and assist any step taken by the Government of Israel for a peace settlement and we shall continue to say, to do, to contribute everything we can so that your visit will be a success for the sake of our people, for the sake of peace.

Mr. President, I listened carefully, with great care to what you said. I could not agree with what you said, not in regard to peace. We have a different opinion, and not in regard to settlement, but all negotiations begin by consensus. We shall listen to what you have to say and you will listen to us. We will find a compromise, or a third way we did not think about, neither you nor we. Therefore, it is of great importance, to get together, to talk from this podium. As you stand here, and you stood in the Knesset together with the Prime Minister of Israel, before the elected delegates of our people, the Jews, the Moslems, the Christians and the Druse, will feel that this is a moment of great occasion, breathtaking in the way of history, when hundreds of millions of people who want peace, watch us and follow every minute of what is happening here and what is happening during your visit.

To this podium turn the eyes of many people who watch the television and thousands of years of history watch us. Egyptian history--history of the Jewish people. You and we continue the history--the most ancient history in

I said that for thirty years we have been waiting for this moment, for this visit. We have all of us believed that a face to face encounter of the leaders of nations will be the conditioned precedent, will be the proper background, will be the proper possibility for understanding. Mr. President, peace is not only from the tree top to the grass roots. It is for people, adults, children, workers, everybody.

The Prime Minister spoke about this. All the prime ministers before him have spoken about this approach. David Ben-Gurion said that we have no quarrel with the Egyptian nation, we don't wish anarchy to continue, to reign supreme in the relationship between us and the Egyptians. We are ready for negotiations, for cooperation, for new relations, and for direct negotiations, Mr. President, without any pressure. Sharett and Eshkol repeated the hope that the glorious days of yore could be renewed, when Jews and Moslems worked for this. Golda Meir said "I have made a proposal to the President of Egypt, the president of a great nation, saying let us meet on equal footing and let us make a supreme and joint effort to reach a solution of our problems that are in abeyance".

Mr. Yitzhak Rabin declared: "I am prepared to meet any Arab head of state, anywhere, at any time, to open peace negotiations". Ever since 1973 we have found some solutions none of us had anticipated or thought of before. Through the good offices of our American friends, we came to the agreement of 1974, the interim agreement, and the interim agreement of 1975. These agreements were criticized. Voices were raised to say that Israel is giving up very concrete points. But we had to believe that the sons of Egypt, that the face of Egypt, that the face of ^{/the} Egyptian President, that

the faces of the Egyptian people as a whole, were basically set towards peace. Peace requires credit, credit for understanding. You must live up to the expectations of quite a number of citizens, and in terms of expectations one must also take some risks in terms of security, in order to increase the quality of life, industry, agriculture, science, and the fostering of the level and quality of life for each and every citizen.

We prefer, just as you prefer, to follow the proposals of the U.S.A, as the diplomats flew backwards and forwards by plane, rather than having the menacing intervention of the U.S.S.R that could have contributed to peace but did make for war. Your coming here cuts across precedents and cuts across the ways of yester year.

You have said that the door is open, and this makes your visit a reality, and the desire to discuss your proposals brings the horizon near.. Let us now look for the halfway house, and the joint point of juncture. I speak on behalf of the people and the State of Israel, which from its very first day has not once ceased to believe in peace and good human relations between the workers, the people of Israel and the nations abroad, and the Socialist movements throughout the world. And I am quite sure that the Egyptian Socialist Movement is not just a trade union class movement. These movements are popular movements which believe that the worker will not fare well in the world unless the country he lives in will

The Knesset
20.11.77
Sh. Peres

- 43a -

bk

Of course peace is to be built on a mutual compromise as against war, which is built on a one-sided decision. We shall support a dignified and true compromise, and we shall not require any of the parties to make compromises on one thing only, namely the capability for self-defence.. We ourselves are ready for compromise with each and every one of the Arab countries, territorial compromises, as long as they do not endanger our security, just as our neighbours would not wish to have their own security jeopardised.

What we may gain from that in the realm of peace we shall all save in the realm of security. Peace shall be amongst ourselves, and security for each and every one on its own. We do not look for interference or commitment of foreign factors in this area. We declined them in days of danger, great danger, and I do not think we need have them in days of peace. Peace should have secure and permanent borders. There should also be an answer to the question of refugees, and there ARE refugees on both sides. About one-third of the present inhabitants in Israel have come from Arab countries, but they are not refugees, they are Israelis. And half of the Palestinian refugees in Israel also have to be assimilated to normal lives.

We are ready to advance towards peace and any arrangement that might be agreeable to all of us. We know that Egypt has a prime position in the area, and we can come to this arrangement.

As it seems to the eye, Mr. President, I don't think that there is between us and between Egypt any reason or any shadow of a reason to continue the hostility and the friction. I think that, with everything we dispute, it

be a good one. These aren't just nationalist movements, nor even universalist movements. They feel that Socialism should be humanistic and democratic, to free man from oppression, from exploitation, from discrimination, to free nations too from all these.. All efforts are to be geared to this aim, namely the dignity of man, the justice of society, and peace for the world.

From this rostrum we are to tell each other, straightly and without beating about the bush, what those things are, what those common steps are, that we are to take now for the sake of peace. We all have to state our opinions, and to adopt any system, any means, any attempt, whether they be step by step arrangements, country after country, one after the other, sweeping over all. The aim is to go towards peace, with ambassadors, with political and economic relations, as is usual among peoples. This peace must be built upon an immediate relationship between the Arab nations and the Jewish nation, breaking down barriers without any dependence on strangers and aliens, without barriers imported from abroad. We must be one nation beside the other, as one citizen who lives next to another. As you have the European nations nowadays. For instance, the Scandinavian countries had long wars amongst themselves, but they have eventually reached a common language. Each retains its own identity and will be able to express its own identity, praying to its own God according to its own way; educating its children according to their tradition; expressing opinions as they please; free movement; and respecting the diversity and unity of the various ethnic groups too, and not making equality a privilege and being different into a handicap.

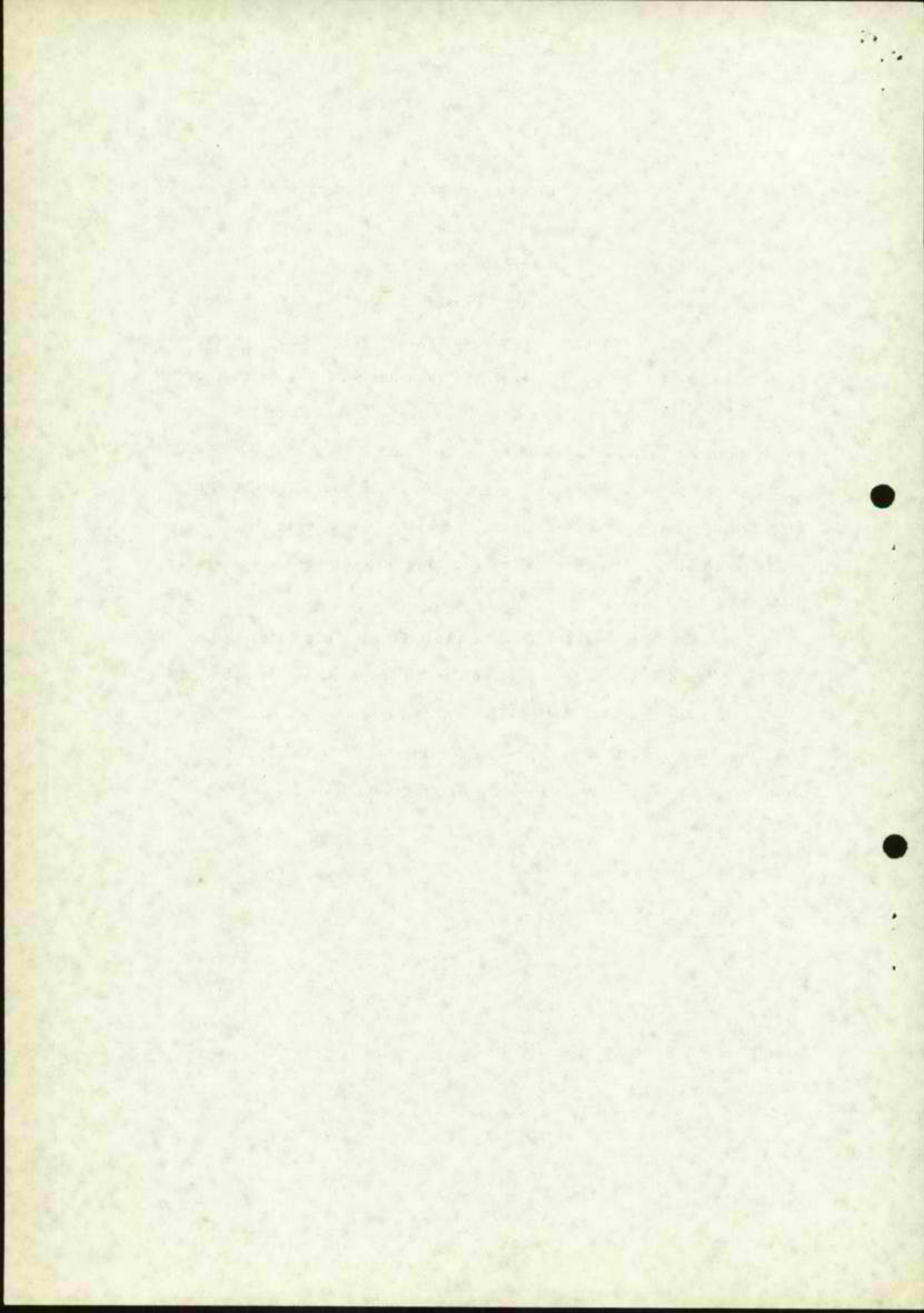
The negotiations for peace can be conducted anywhere, at any time, and in all forms - in Geneva, in Cairo, in Jerusalem. It can be open. It can be done not in an open manner. It can be by the involvement of certain nations. It can be intensive. It can be done step-by-step. The only thing which should not be done, it should not fail.

Mr. President, we are very proud with what we do in Israel, ^{with} our enterprise here. The Egyptian people, history was kind to the Egyptian people. They were never expelled, they never had to leave their homeland. History was cruel to us. We were dispersed amongst the peoples of the world. We experienced a holocaust. We continued to exist thanks to our supplication and our love for Zion, our yearning for Zion. Now you are a distinguished guest in our country. We honor and appreciate this new approach, this change, and great independence ^{that} you, and people of your generation brought onto the Egyptian people and to the Arab world. This renaissance and the revival gives rise to new energies which we were afraid were already lost in a long dormant history. But a lot of energy was wasted in this conflict between the two peoples. Let us put an end to it. Let us renew our powers and our energy. Let us remain faithful, each and every one, to his own faith, his own loyalties, his own dream. At the same time, let us work hand-in-hand to turn this area and this region, the most fateful in the world, into the most affluent society which was ever known and ever lived in this region. As the Prophet Jeremiah said some 2,500 years ago: "You will see no sword, there will be no hunger amongst you, there will be a true peace." The distance from Ismailia to Lod you crossed in less than an hour. We did not know how the meeting would be. When you arrived, if we remember,

is within our power to find a settlement within a short time, foreseeable in the future. The hostility between us was a continuous mistake, and an arrangement between us is feasible. There is no reason that there should be a dispute between us and Jordan. We know the meaning of the shells from Jordan, but we also know the meaning of open borders. We regret the shells that come to our country, but the open bridges can become a real peace.

We are ready to conduct negotiations for a permanent peace with Syria. We can reach a quick settlement with Lebanon for peace, and let us not disregard this. We know that the Palestinian entity is at liberty and has the right to decide its identity. They do not need confirmation from another nation to give expression to the identity of the Palestinian people, but this must be found without endangering the security of the people of Israel.

We have seen that civilised people have found ways and solutions. One plot of land can lie near another plot of land without having bitterness to dictate a solution. One can exist side by side in peace, each and every unit having its own people to run its own interests within the frameworks that are existing and make it possible to live. The holy places, the economic needs, the situations of security need security, and there should be no case where there is no access to the holy places. And any political map should not distort an economic map. Steps for security should not interfere with this peripheral tradition of each and every people.

within one hour, all the world was watching us, you crossed a distance, a chasm, it was a beautiful hour, in the life of all of us. I think it is a great moment which must be a moment of truth. We will have to forego things we want and you, Mr. President, will have to forego and give up things you desire. If we meet somewhere, anywhere, where we can construct peace. The years, the long-drawn-out years of bitter hostility brought us all together. There is no subject between Israel and Egypt where we cannot find a solution by an approach towards peace. Let us take here a dramatic step for the advancement of peace for which we waited and expected, to bear fruit, and history will call this hour a new beginning, an hour where the counting of the years will begin with the year of peace.

May God give that this be the starting of a beautiful hour for all of us in the Middle East. We shall set up unity for the sake of peace because peace unites all of us. (applause)

(The Speaker asks all the guests to remain seated, Knesset members and guests in the gallery to remain seated until the Presidents leave the hall.)

The meeting stands adjourned.

ישיבה ס"ג - 20.11.77
ביקורו של נשיא מצרים
מר אנור אלטאדא
א. אלטאדא

(תרגום סימולטאני לעברית של דברי מר אנור אלטאדא - מחוקן)

נשיא מצרים אנור אלטאדא: בשם אללה, כבוד יושב-ראש הכנסת,

מורי ורבותי, הרשו לי בראש ובראשונה

לפנות אל יושב-ראש הכנסת בתודתי הכנה על כי איפשר לי לדבר אליכם בהזדמנות זו. כשאני מתחיל את דברי אני אומר: השלום עליכם ורחמי האלוהים, השלום לכולנו אם ירצה ה', השלום לכולנו עלי אדמות הן בערב והן בישראל ובכל מקום ופינה בעולם גדול זה המסובך במאבקי הדמים שלו, עולם המזועזע בסתירות החדות שבו, הנתון מפעם לפעם לאיום של מלחמות הרסניות, מלחמות אשר עושה האדם כדי שישמיר באמצעותן את אחי האדם. ובסופו של דבר בין עיי המפולת של מה שבנה האדם ובין שרידי גופות הקורבנות של בני האדם אין סנצח ואין סנוצח. לאמיתו של דבר הסנוצח האמיתי תמיד הוא האדם, האדם הנעלה שבמצורי האלוהים, אותו אדם אשר בראהו האלוהים, וכפי שאומר גנדי שליח השלום: למען ילך על רגליו, יבנה את חיייו ויעבוד את אלוהיו.

באתי אליכם היום כששתי רגלי יציבות

הן כדי שנבנה חיים חדשים, כדי לקיים את השלום בהיותנו כולנו על אדמה זו, ארץ האלוהים. כולנו מוסלמים, נוצרים ויהודים, כולנו עובדים את האלוהים ואיננו משתפים בו אחר. לפיכך הוראותיו ומצוותיו של אלוהים הן האהבה, האמת, נקיון הכפיים והשלום.

אני מוצא צידוק לכל אלה אשר קבלו את

החלטתי לבוא אל הפרלמנט שלכם כאשר הודעתי עליה קבל עם ועולם, בהשתוממות ואפילו בסבוכה. ויש כאלה חלק מהם - שהפתעה הקשה דימתה להם שהחלטתי אינה יותר מאשר תמרון סילולי לצריכה פנימית כלפי דעת הקהל העולמית; חלק אחר אפילו תיארוה כטקטיקה פוליטית הבאה כדי לחפות על כוונותי לפתוח במלחמה חדשה.

אינני מעלים מפניכם שאחד מעוזרי

במשרד נשיא הרפובליקה התקשר אתי בשעה מאוחרת בלילה מיד אחרי שחזרתי
אל ביתי סמועצת העם ושאלני בדאגה: ומה תעשה אם תפנה אליך ישראל
בהזמנה באמת? עניתיו בכל השקט: אקבלנה על המקום. כבר הודעת שאני
סוכן ללכת אל סוף העולם, אני אלך לישראל, כי אני רוצה להציג את
העובדות השלמות כמות שהן לפני עם ישראל.

(אחרי כן צט)

אני מוצא צידוק לכל מי שהחלטתי
הפליאה אותו או הביעו ספק באמינותן של כוונותי העוסדות מאחורי
החלטתי. אין אחד שתאר לעצמו שנשיא המדינה הערבית הגדולה ביותר,
הנושא את המעמדה הגדולה ביותר ואת האחריות הראשונה בסעלה בנושא
המלחמה והשלום באזור המזרח התיכון יכול להכריז על החלטתו המתבטאת
בנכונות ללכת לארץ היריב, כאשר עורנו במצב מלחמה; אפילו יתירה
מזאת - כאשר כולנו יחד עורנו סובלים מתוצאותיהן של ארבע מלחמות
אכזריות במשך שלושים שנה; ומעל לכל זה - בזמן שמשפחותיהם של
קורבנות מלחמת אוקטובר 1973 עדיין חיות את הטרגדיות של אלמנות, של
יתמות, של הקרבת אבות ובנים שנפלו חללים.

כמו כן, כפי שכבר הודעתי, לא
התייעצתי בנושא ההחלטה הזאת עם מישהו מעמיתי ואחי נשיאי מדינות ערב
או מדינות העיסות. אחרים מהם, שהתקשרו אלי, אפילו גילו התנגדות אחרי
ההודעה על ההחלטה כיוון שקיימת סיטואציה של ספק וחוסר אמונה המקננים
בלב מדינות ערב, לרבות העם הפלשטינאי, מחד, ובלב ישראל סאידך, והם
מקננים עדיין בכל הלבבות והנפשות; וכי מספיק לנו שחודשים ארוכים,
שבהם יכולנו לכוון את השלום, הלכו לשוא וזאת בגלל הסכסוכים
והוויכוחים, אשר לא נשאו פרי ואשר התמקדו סביב הנוהלים הקשורים בכינוס
ועידת ז'נבה, המבטאים כולם את הספק הגדול ואת חוסר האמון השלם.

אבל אני מדבר אליכם בכל הכנות.
קיבלתי את ההחלטה אחרי מחשבה והרהורים ארוכים ואני יודע שזהו סיכון
גדול, אבל אם האלוהים ישתבח ויתעלה קבע שאשא באחריות לעסה של מצרים
ואשתתף באחריות בכל הנוגע לגורל העם הערבי והעם המצרי הרי יוצא
מכך שהחובה הראשונה במעגל אחריות זה היא למצות את כל הדרכים

כדי שארחיק מעל האומה המצרית הערבית וכל העם הערבי את השואות
 המתחייבות ממלחמות הרסניות, סמיתות אשר האלוהים בלבד יודע את
 תוצאותיהן. אחרי הרהורים ארוכים שוכנעתי שהנאמנות והדבקות לאחריות
 בפני האלוהים ובפני העם מטילים עלי את החובה ללכת אל המקום הנידח
 ביותר בעולם ואפילו לבוא אל ירושלים, ולדבר אל חברי הכנסת,
 נציגי עם ישראל, על כל האמיתות והעובדות העולות בתוכי על-סמך
 להשאירכם אחר-כך כדי שתחליטו בעצמכם לעצמכם. אחר-כך יעשה לנו
 אלוהים את אשר יעשה.

גבירותי ורבותי, בחייהן של אומות
 ועמים יש רגעים בהם סוסלת חובה על כל אלה אשר ניחנו בתבונה ובראייה
 נכונה ונוקבת של הדברים לראות את אשר מעבר לעבר, עם כל הסיכוכים
 והמישקעים, וזאת למען זינוק בועז לקראת אופקים חדשים. אלה הנושאים
 כסוגו אותה אחריית הסוסלת על כתפינו הם הראשונים שצריכים לאזור
 עוז כדי להחליט את ההחלטות הגורליות התואמות את הסיסואציה. על כולנו
 להתרוסס מעל לכל ההופעות של פנאסיות, מעל לאשליה עצמית ומעל לתאוריות
 ישנות נושנות של עליונות והדבר החשוב ביותר הוא שאל נשכח לעולם כי
 רק האלוהים מחוסן בפני כל שגיאה ורבה.

באוסרי שאני רוצה להרחיק מעל לכל
 העם הערבי את השואות המתחייבות ממלחמות חדשות, כאובות ואיטמות,
 אני בא להודיע בפניכם בכל הכנות שהנני נושא אותו מסען של רגשות והנני
 נושא באותה אחריית לכל אדם בעולם, בווראי כלפי העם הישראלי. כל נפש
 המוצאת את סופה במלחמות היא נפש של אדם ואין זה משנה אם ערבי הוא או
 ישראלי. האשה המתאלמנת היא אדם אשר זכותו לחיות בחיקה של משפחה
 מאושרת, אם ערבית היא ואם ישראלית. הילדים החפים מפשע המפסידים את

סיפוח הוריהם ואהבתם הם ילדינו כולנו, בין אם אלה יושבים על
ארסות ערב או בישראל. אנו חבים כלפיהם אחריות גדולה כדי להבטיח
להם הווה נעים ועתיד טוב.

למען כל זה, בכדי להגן על חיי
בנינו ועל חיי אחינו ואחיותינו כולם, כדי שחברתנו תתפנה ליצירה
סתוך בסחור ושלווה, למען התפתחות האדם והאושר, כדי להעניק לו
זכות של חיים בכבוד, למען אחריותנו בפני הדורות הבאים ולמען חינוכו
של כל תינוק הנולד על ארמנתנו - למען כל אלה החלטתי לבוא אליכם
לסרוח כל הסיכונים ולשאת בפניהם את דברי בצורה ישירה.

נשאתי ואני עריין נושא בנסל
האחריות ההיסטורית ומשום כך הצהרתי לפני כן ולפני שנים אחדות -
למען הדיוק ב-4 בפברואר 1971 - שאני מוכן לחתום על הסכם שלום עם
ישראל. זו היתה הצהרה ראשונה שפי אדם ערבי הנושא באחריות סאז החל
הקונפליקט הערבי-ישראלי. סתוך כל הסניעים האלה הסתחייבים מן
האחריות הסנהיגותית אמרתי ב-16 באוקטובר 1973 בפני בית האומה,
הפרלמנט המצרי, כי יש לקרוא לכנס בינלאומי שבו יוחלט על שלום
קובע וצודק. באותו זמן לא הייתי שרוי בנסיבות שמחייבות אותי לבקש
שלום או לבקש הפסקת אש, אך סתוך הסניעים האלה הסתחייבים מן
האחריות ההיסטורית והסנהיגותית חתמנו את ההסכם הראשון להפרדת הכוחות,
ובעקבות כך - את ההסכם השני להפרדת הכוחות בסיני.

התחלנו לזפוק על הדלתות הפתוחות והסגורות כדי למצוא דרך בכיוון
 לשלום תמיד וצדק. פתחנו את לבנו לכל עמי העולם כדי שיבינו את
 סניעינו ואת יערינו וכדי שישתכנעו שאנו באמת ובתמים שוחרי צדק
 ויוצרי שלום.

יחד עם כל הסניעים האלה החלטתי לבוא
 אליכם בשכל פתוח, בלב פתוח וברצון סתוך הכרה, כדי שנבנה את השלום
 האמיתי המושחת על צדק.

רצה הגורל שסמך השלום יהיה ביום החג
 המוסלמי הגדול, חג הזבח המבורך, חג ההקרבה, כאשר ספר אברהם אבינו
 עליו השלום, אבי הערבים והיהודים, ספר אבינו אברהם את גורלו בידי
 אלוהים ופנה אליו בכל מאורו לא סתוך שסמעת (עוורת) כי אם סתוך
 כוח רוחני עצום וסתוך בחירה חופשית, כדי להקריב את יוצא חלציו.
 זאת סתוך דחף של אמונה עמוקה, בלתי מעורערת, באידיאלים נשגבים,
 הסעניקים לחיים תכנים עמוקים.

שם מקריות זו נושאת תוכן חדש
 לנפשות כולנו, שם תהפוך מקריות זו לתקווה אמיתית, לבשורת
 הבסחור והשלווה והשלום.

גבירותי ורבותי, הבה נהיה גלויים
 במלה הישרה וברעיון הבהיר והברור שאין בו עיקולים; הבה נהיה
 גלויים איש לרעהו בשעה שהעולם כולו, במערב ובמזרח, עוקב אחרי
 רגעים נדירים אלה, רגעים נדירים אלה אשר יתכן כי יהיו נקודת מפנה
 מהותית בתהליך ההסטורי באזור הזה של העולם, ואולי בעולם כולו.
 הבה נהיה גלויי לב בשעת סתן תשובתנו לשאלה הגדולה - כיצד אפשר
 להגשים את השלום היציב והצודק. ראשית כל באתי אליכם ועמי תשובה
 ברורה וגלויה על שאלה גדולה זו כדי שהעם בישראל ישמע אותה וישמע

אותה העולם כולו וכדי שישמעו אותה כל אלה שקריאותיהם הכנות לשלום הגיעו כבר לאזני סתוך תקווה שבטופו של ספגש הסטורי זה תהיינה תוצאות שמצפים ומיחלים להן מליוני אדם. בטרם אודיע על תשובתי רצוני להבטיח לכם שאני נשען בתשובתי הגלויה והברורה על מספר עובדות שאיש אינו יכול להתחמק מלהכיר בהן:

עובדה ראשונה: לא יתכן אושר לאדם

כלשהו על חשבון אוסללות האחרים; עובדה שניה: לא דיברתי ולא אדבר בשתי שפות. לא ניהלתי ולא אנהל שני סוגי סריניות, לא אשא ולא אתן עם איש אלא בשפה אחת ובסריניות אחת ובפנים אחד; עובדה שלישית: העיסות הישיר והקו הישר הם הדרך הקרובה ביותר והמוצלחת ביותר להגיע למטרה ברורה; העובדה הרביעית: הקריאה לשלום קבע, לשלום צודק המושחת על כיבוד החלטות האו"ם, הפכה לנחלת העולם כולו והיתה לדרך של הבעת רצון החברה הבין-לאומית, אם בבירות הרשטיות אשר סתוות את הסדיניות ומקבלות החלטות, או על רמת דעת הקהל העולמית. הציבורית, דעת הקהל המספיעה על גיבוש הסריניות וקבלת ההחלטות; העובדה החמישית, שסא היא החשובה והברורה ביותר: האומה הערבית איננה זזה ואיננה פועלת בחתירה לסען השלום היציב והצודק סתוך מעמד של חולשה או זעזוע, כי אם בדיוק להיפך - יסודות איתנים של כוח ויציבות העושים את דבריה לדברים הנובעים סתוך רצון אסיתי וכן להגיע לשלום, רצון הנובע מהערכה אסיתית לתרבות, כדי לסנוע שואה בטוחה עלינו ועליכם ועל העולם כולו. אכן אין אלטרנטיבה להחלטה לגבי שלום יציב וצודק, שמעדות אינן סזעזעות אותו ולא יוסלו בו ספיקות ואין כוונות רעות ואין עיקולים בדרכו.

מן העובדות האלה, אשר ביקשתי להציב

אותן בפניכם כהווייתן, כפי שאני רואה אותן, אני סבקש להזהירכם בכל הכנות. אני מזהירכם סמחשבות שאולי עולות בסחשבה. חובת גילוי הלב שלי מחייבת אותי לומר לכם את הדברים הבאים: -

(1) אני לא באתי אליכם כדי לחתום

על הסכם נפרד בין מצרים וישראל. אין זה בא בחשבון בסריניות מצרים. הבעיה אינה מצרים וישראל. כל שלום נפרד בין מצרים וישראל או בין סרינה מסרינות העיסות וישראל הדבר לא יביא את השלום הצורך באזור כולו. יתר על כן, אף אם יתגשם השלום בין סרינות העיסות כולן ובין ישראל, ללא פתרון צורך לבעיה הפלסטינית, הדבר הזה לא יגשים בכלל שלום יציב וצורך, שהעולם כולו סאיץ להגיע אליו ולהשיגו.

(2) לא באתי אליכם כדי לחתור להשגת

שלום חלקי, דהיינו לסיים סצב הסלחמה בשלב זה ואחר-כך לרוחות את הבעיה בשלמותה לשלב הבא. אין זה הפתרון היסודי העשוי להובילנו לשלום היציב. בהקשר לזה, לא באתי אליכם כדי שנסכים על הסדר ביניים שלישי בסיני או בגולן או בגדה המערבית, וכי הדבר הזה פירושו הוא שאנו רק דוחים את הצתת הפתיל לעתיד. ואפילו פירושו של דבר גם שחסר לנו העוז לעמוד פנים אל פנים מול השלום, וכי אנחנו חלשים מכדי לשאת במעמסה ובאחריות של שלום יציב וצורך. אני באתי אליכם כדי שנבנה יחד את השלום הקבוע והצורך, כדי שלא תישפך טיפה אחת מדם אחד הצדדים. למען זאת אני הכרזתי כי אני מוכן ללכת אל סוף העולם. כאן אני חוזר להשיב על השאלה הגדולה: כיצד נגשים את השלום הקבוע והצורך. לדעתי, ואני אוסר זאת מעל במה זו לעולם כולו - התשובה איננה בלתי אפשרית ואין היא קשה, על אף שעברו שנים ארוכות של ניקמת דם, איבה, שנאה וגידול דורות ברוח של התרחקות מושלמת ואיבה מחריפה. התשובה איננה בלתי אפשרית ואיננה קשה אם נלך בדרך של קו ישר ובכל הכנות והאמונה. אתם רוצים לחיות יחד אתנו באזור זה של העולם.

ואני אומר לכם בכל הכנות:

אנחנו מקבלים אתכם בינינו בברכה, בבטחון ובבטחה. דבר זה כשלעצמו מהווה נקודת מפנה עצומה, מסימניו של מפנה היסטורי חד. בעבר היינו דוחים אתכם, והיו לנו טענות וסיבות משלנו. כן, היינו מסרבים להיפגש אתכם בכל מקום שהוא. כן, היינו מתארים אתכם כישראל הסדומה. כן, היינו נפגשים יחד אתכם בכינוסים או בארגונים בינלאומיים, ונציגינו לא היו - ועדיין אינם - מחליפים ברכות ושלוש. כן, כזאת קרה ועדיין קורה כדבר הזה. היינו מתנים כי בכל השיחות יהיה טווח אשר ייפגש עם כל צד בנפרד. כן, כך נתקיימו שיחות הפרדת הכוחות הראשונה, ובזאת הדרך נתקיימו שיחות הפרדת הכוחות השנייה. כמו-כן, נפגשו נציגינו בוועידת ג'נבה הראשונה למשל מבלי להחליף אפילו מלה ישירה אחת. כן, כזאת קרה. אולם, אני אומר לכם היום, ואני אומר לעולם כולו: אנחנו מסכימים לחיות יחד אתכם בשלוש צורק וקבוע. איננו רוצים להקיף אתכם או כי אתם תקיפו אותנו בטילים הנכונים להרוס או בפצצות של שנאה ואיבה. הכרזתי יותר מפעם אחת כי ישראל הינה עובדה קיימת, שהעולם הכיר בה ושתי מעצמות-העל קיבלו עליהן את האחריות לבטחונה והגנת קיומה. ומאחר ואנחנו רוצים את השלוש באמת ובתמים - הרי אנחנו מקבלים בברכה כי תחיו בינינו בבטחון ובשלוש, באמת ובתמים. היתה בינינו וביניכם חומה עצומה וגבוהה. ביקשתם לבנות את החומה הזאת במשך מחצית יובל. אולם, חומה זו התנפצה בשנת 1973. היתה זו חומה של מלחמה נפשית הנמשכת

ישיבה ס"ג - 20.11.77
ביקורו של נשיא מצרים
מר אנור אלסאדאת
א. אלסאדאת

בלהבתה ובהסלמתה. זאת היתה חומה של הפחדה בכוח היכול לכבוש במערה את האומה הערבית מקצה אל קצה. זאת היתה חומה של הפצת הדעה כי אנחנו אומה אשר הפכה לגוף חסר תנועה. יתר על כן, היו ביניכם שאמרו כי אפילו כעבור חמישים שנה לא תהיה עוד תקומה לערבים מחוץ. זאת היתה חומה המאיימת תמיד בזרוע הארוכה היכולה להגיע לכל מקום ולכל מרחק. זאת היתה חומה הסזהירה אותנו מפני השסדה ואבדון, אם ננסה להשתמש ולהפעיל את זכותנו החוקית לשחרר את אדמותינו הכבושות. עלינו להכיר יחד כי חומה זו נפלה ונופצה בשנת 1973. אולם קיימת עוד חומה. חומה שניה זו מהווה מחסום נפשי סבוך בינינו וביניכם, מחסום של ספקות, מחסום של ניכור, מחסום של חשש, של הולכת שולל, מחסום של הזייה ביחס לכל התנהגות או מעשה או החלטה, מחסום של פירוש זהיר ומוטעה של כל מאורע או שיח. מחסום נפשי זה הוא אשר התבטאטי אודותיו בהצהרותי הרשמיות, שהוא מהווה 70% של הבעיה. ואני שואל אתכם היום, בביקורי זה: מדוע זה לא נושאים זה לזה את ידנו באמת ובאמונה, בכנות, כדי לנפץ את המחסום הזה ביחד? מדוע זה לא נאחד את רצוננו באמת, באמונה ובכנות, כדי לסלק יחד את כל ספקות הפחד, הבוגדנות והכוונות הרעות, וכן את הכוונות הנסתרות? מדוע זה לא נעמוד כאיש אחד ובאומץ לב של גברים ובתעוזת הגיבורים אשר מקדישים את חייהם למען מטרה נעלה יותר? מדוע לא נעמוד כאיש אחד בזה אומץ-הלב, בזאת התעוזה, כדי שנקים בנין נשגב של שלום אשר ייכון לנצח ואשר יאיר לדורותינו הבאים אורות של שליחות אנושית למען בנין, פיתוח וסובת האנושות? מדוע זה נוריש לדורות הבאים את תוצאות שפיכות הדמין, את הכלייה, את היתמות, את האלמנות, את הרס המספחות ואת אנחת הקרבנות?

סדוע לא נאמין בתכונת הבורא, כפי

שבאה במשלי שלמה: מרמה בלב חורשי און, ולסורים לשלום שמחה.
 פת לחם יבשה ועטה שלום טובה מבית מלא זבחים עם יריבות. סדוע זה
 לא בקרא יחד סמזסורי דוד הנביא: "אליך ה" אקרא, שמע לכל תחנוני
 בקראי אליך, בנושאי ידי אל דביר קדשך; אל תתנני עם רשעים ועם
 פועלי און, דוברי שלום אל רעיהם ורעה בלבבם; תן להם כפעלם,
 וכרוע מעלליהם. ואני מבקש את השלום, וארדוף אחריו."

גבירותי ורבותי, את האמת אוסר לכם:

השלום לא יהיה שלום כשמו, אם לא יהיה קיים על צדק ולא על כיבוש
 אדמתו של הזולת. לא ייתכן שאתם מבקשו לעצמכם את אשר אתם שוללים
 מן האחרים. בכל הכנות וברוח אשר הביאה אותי אליכם היום אני אוסר
 לכם: עליכם לעזוב סופית את חלומות הפלישה, ולעזיב גם את האמונה
 האומרת כי הכוח הוא האמצעי הטוב ביותר להתנהגות עם ערבים. עליכם
 לקלוט היטב את הלקחים של העיסות בינינו וביניכם, ולא תעזור לכם
 התפשטות בדבר כלשהו. וכדי שנדבר בגלוי: הרי אדמתנו אינה
 ניתנת למיקוח ואיננה סוצנת לויכוחים. העפר הלאומי נראה בעינינו
 כאותו הוואדי הקדוש שאללה דיבר בתוכו אל משה עליו השלום. אין
 אחד מאתנו זכאי או מסכים לוותר על שעל אחד מאדמה זו, או לקבל
 את עקרון הויכוח והמיקוח עליו.

את האמת אוסר לכם: לפנינו היום

ההזדמנות הטובה לשלום, והיא הזדמנות שאין התקופה יכולה לתת לנו
 כמותה, אם באמת נהיה רציניים במאבקנו למען השלום. הזדמנות זו,
 אם נאבד אותה, או נפזרה, תתבקם ותחול עליה קללת האנושות וקללת
 ההיסטוריה.

ישיבה ס"ג - 20.11.77
ביקורו של נשיא מצרים
מר אנור אלסאואת
א. אלסאואת

מהו השלום ביחס לישראל? הוא
שתחיה באיזור עם שכניה הערבים בשלווה ובבטחון. זהו ההגיון שאני
אומר לעומתו: כן, שישראל תחיה במסגרת גבולותיה רגועה, ובטוחה סכל
תוקפנות. זהו הגיון שלעומתו אומר: הן, שישראל תקבל את כל הסוגים
של הערביות המבטיחות לה את שתי האמיתות האלו.

אחרי כן רשמה ט.ק.

זוהי דרישה שלעומתה אני אומר הן. יתר על כן, אנו סודעים שאנחנו נקבל את כל הערבויות הבינלאומיות שהנכם מדמים לעצמכם ומסי שאתם רוצים בהן. אנו סודעים שאנו מקבלים את כל הערבויות שאתם רוצים מסתי המעצמות או מאחת מסתיהן או סחששת הגדולים או סחלקם. אני חוזר וסודיע בכל הבהירות שאנחנו מסכימים לכל ערבויות שאתם תקבלו, ובמקביל אנו נקבל אותן ערבויות. תכליתו של דבר, איפוא, כאשר אנו שואלים; סה הוא השלום ביחס לישראל? התשובה היא, שישראל תחיה במסגרת גבולותיה עם שכניה הערביים בשלווה ובבטחון ובמסגרת הרצויה לה של ערבויות אשר משיג הצד שכנגד.

אבל, איך יתגשם הדבר הזה? איך נוכל להגיע אל תוצאה זו, ושיחד נגיע באמצעותה אל השלום היציב והצודק? יש אסיתות שאין סנוס סלעסוד בפניהן בכל העוז והבהירות. יש אדסה ערבית שכבשה אותה ישראל ועודנה כובשת בכוח מזויין. ואנו עוסדים בתוקף על הגשמת הנסיגה השלמה מססחים אלה, לרבות ירושלים הערבית, ירושלים אל-קודס, שבאתי אליה בהיותה עיר השלום, שהיתה ותמשיך להיות לנצח ההגשמה החיה לדו-קיום בין כל המאמינים בשלוש הדתות. אבל לא סביר שמישהו יחשוב שבמעמדה המיוחד צריכה העיר ירושלים להיות במסגרת סיפוח או התפשטות, אלא היא צריכה להיות חופשית ופתוחה לכל המאמינים. וחשוב מכל שעיר זו לא צריך להפרידה מאלה שבחרו בה כמקום מסכנם הקבוע מזה כמה מאות שנים. ובמקום להבעיר את שנאות מלחמות הצלב, אנו חייבים להחיות את הרוח של עוסאר אל-חאטאב וצלחא א-דין, דהיינו, רוח הסובלנות וכיבוד הזכויות. מקומות התפילה הסוסלמיים והנוצריים כאחד, אינם סתם מקומות לקיום טקסים ותפילות. הם יותר מזה, ערות אמת לנוכחותנו שלא נפסקה במקום הזה, בין אם פוליטית, אם רוחנית ואם מחשבתית.

חובה שאיש לא יטעה בהערכתו את
החשיבות והכבוד שאנו רוחשים לירושלים, אנו, הנוצרים והמוסלמים,
והרשו לי לומר לכם ללא כל היסוס, אני לא באתי אליכם מתחת לכיפה זו
כדי שאפנה בבקשה לפנות את כוחותיכם מהאדמה הכבושה. הנסיגה השלמה
מהאדמה הערבית הכבושה אחרי 1967, היא דבר טוב מאליו. לא נקבל בענין
זה כל ויכוח ולא נתחנן בענינו לפני משהו או בפני מישהו, שכן אין כל
משמעות לכל שיח על שלום יציב וצודק, ואין כל משמעות לשום צעד הבא
להבטיח את חיינו יחדיו באזור זה של העולם בשלום ובבטחון, כאשר אתם
כובשים אדמה ערבית בכח מזויין. אין שלום שיהיה יציב או שייבנה על
כיבוש אדמת הזולת. כן, זה טוב מאליו. זה אינו ניתן לויכוח ולדיון,
אם הכוונות תהיינה טובות ואם המאבק יהיה כנה למען יבוא השלום היציב
והתמידי לדורנו ולכל הדורות אחרינו.

באשר לבעייה הפלשתינאית אין מי
שיכחיש שזה עיקר הבעייה כולה. אין מי שיקבל היום בכל העולם סיסמאות
שנשמעו בישראל המתעלמות מקיומו של עם פלשתיין, ואפילו שואלות: איפה
הוא העם הזה? בעייתו של העם הפלשתיני והזכויות הלגיטימיות של העם
הפלשתינאי אינן ניתנות להתעלמות או להתכחשות מצד כלשהו. אין ההגיון
טובל ואין הדעת טובלת שיהיה מקום להתכחשות או להתעלמות מזה. זו עובדה
שנתקבלה בהסכמה בינלאומית במערב ובמזרח וזאת להכרה לאהבה ותמיכה
במסגרת מסמכים בינלאומיים והודעות רשמיות ולא יועיל לאף אחד לאטום את
אזניו מהמלים הנשמעות יום ולילה ולמעשה לעצום את עיניו מהעובדה
ההסטורית הזאת. אפילו ארצות הברית של אמריקה, בן-הברית הראשון שלכם,
הנושאת את שיא המחויבות להגנת קיום ישראל ובטחונה, שנתנה ונותנת לישראל
כל תמיכה מוראלית, חומרית וצבאית, אני אומר שאפילו ארצות הברית בחרה
לעמוד בפני האמת ולהכיר שלעם הפלשתינאי יש זכויות לגיטימיות והבעייה
הפלשתינאית היא

לב המאבק ועיסקרו, וכל יור הבעיה הזאת נשארת חלויה ללא פתרון, הרי שהמאבק הזה יגבר ויקבל ממדים חדשים.

בכל הכנות אומר לכם, לא ייתכן שהשלום

יושג בלי הפלשתינאים. טעות חמורה שאין איש יודע את סמדיה היא לעצום עין מן הבעיה הזאת או להזניחה. אני לא אספיק לגולל אירועי העבר מאז ניתנה הכרזת בלפור לפני כששים שנה. אתם בקיאים טוב מאד בסובדות. אם אתם מצאתם את ההצדקה החוקית והמוסרית להקים בית לאומי על אדמה שלא הייתה כולה רכושכם, קל וחומר שתבינו עקשנותו של העם הפלשתינאי להקים את מדינתו מחדש במולדתו. כאשר חובעים כמה מהקיצוניים שהפלשתינאים יוותרו על יסד נעלה זה, מובנו של ויתור זה לאמיתו של דבר, לוותר על זהותם ועל תקווה כלשהי בעתיד.

אני סבור קולות ישראליים שורשו להכיר בזכויות העם הפלשתינאי כדי להגיע לשלום ולהבטיח אותו. אני אומר לכם, בבירור ורבותי, שאין תוסלת מאי-הכרה בזכות העם הפלשתינאי וזכותו להקים את מדינתו וחזרתו.

אנו הערבים עברנו נסיון זה בעבר יחד עמכם ועם עובדת הקיום הישראלי. המאבק עבר ממלחמה למלחמה, מקרבנות לקרבנות יותר גדולים, עד שהגשנו היום אל קצה חהום מסוכנת ושואה נוראית, אם לא ננצל יחד את הזדמנות השלום הקבוע והצורך. חובה עליכם לעמוד בפני המציאות באומץ לב, כפי שעשיתי זאת אני. אין פתרון לבעיה כלשהי על ידי מנוסה או התעלמות ממנה. לא יתכן שיתיצב שלום, על ידי הנחת מצבים מסיבות דמיוניים שהעולם פנה אליהם עורף, וכבר קרא באופן קולקטיבי צורך בהכרה וכיבוד הצדק והאמת. אין צורך להכנס לחלל הריק של שאלת הזכות של העם הפלשתינאי. אין תוסלת ביצירת מחיצות לעכב את בואו של השלום או להפילו.

ישיבה מ"ג - 20.11.77
ביקורו של נשיא מצרים
מר אנור אלסאואת
א. אלסאואת

כפי שאמרתי לכם, אין אושר על חשבון

אומללותם של האחרים. כמו כן, העיסות הישיר והקו הישיר הם הדרך

הקרובה והמוצלחת ביותר ליסוד הברור.

אחרי כן אר

העיסות הישיר עם הבעיה הפלשתינאית והשפה היחידה לספל בה לכיוון שלום צורך וקבוע טמונה בהקמת מדינה של העם הפלשתינאי, עם כל הטרבויות הבינלאומיות שאתם דורשים, אסור שיהיה לכם חשש ממדינה צעירה שתזרק לתמיכת כל מדינות העולם לשמירתה. וכאשר יצללו פעמוני השלום, לא תהיה יד אשר תתופף על חופי המלחמה; ואם תימצא יד כזו - לא ישמע קולה. תארו לכם את הסכם השלום שנביא בג'ונה לעולם הצטא לשלום, הסכם שלום העומד על הנקודות הבאות: א. סיום הכיבוש הישראלי של הארמות הטרבויות שנכבשו בשנת 1967; ב. הגשמת הזכויות היסודיות של העם הפלשתינאי וזכותו להגדרה עצמית כולל הקמת מדינתו, ג. זכות לכל מדינות האזור לחיות בשלום בתוך גבולותיהן הבטוחים והמובטחים על ידי אמצעים שהוסכם עליהם ואשר יבטיחו את הבטחון המתאים לגבולות הבינלאומיים, וזאת בנוסף לטרבויות הבינלאומיות סתאיות; ד. כל מדינות האזור מתחייבות לקיים ביניהן יחסים בהתאם למטרות ושקדנות אמנת האומות המאוחדות, ובמיוחד האישור להשתמש בכוח ולפתור סכסוכים בדרך שלום; ה. סיום מצב המלחמה הקיים באזור.

גבירותי ורבותי, השלום איננו חתימה על שורות כתובות, כי אם כתיבה חדשה של היסטוריה. השלום איננו תחרות בקריאה אליו על סנת להגן על חסדנות או להסתיר שאיפות. השלום במהותו הוא מאבק אדיר נגד התאוות והחסדנות. ושם הנסיונות של ההיסטוריה הקדומה והחדשה מלמדים אותנו כולנו שהטילים והנשק האטומי אינם מביאים בטחון; להיפך, הם הורסים את הבטחון.

חובתנו למען עמינו, למען התרבות שיצר האדם, להגן על האדם בכל מקום משלטון כח הנשק. חובה עלינו לרוסם את שלטון ההומאניות ואת כוח הערכים והעקרונות אשר מרימים את קרנו של האדם.

ישיבה ס"ג - 20.11.77
ביקורו של נשיא מצרים
מר אנור אלסאדאת
א. אלסאדאת

ואם תרשו לי לפנות בקריאה מעל במה זו אל

עם ישראל הריני פונה בדבר אמת לכל איש ואשה וילד בישראל ואומר לו:
אני נושא אליכם סאת העם המצרי אשר מברך את השליחות המקורשת הזו למען
השלום, אני נושא אליכם שליחות שלום. זוהי שליחות של עם מצרים שאיננו
יודע קנאות, שבניו המוסלמים, הנוצרים והיהודים חיים ברוח הידידות, האהבה
והסובלנות. זוהי מצרים שעמה הפקיד בידי את הפקדון של השליחות הקדושה,
אליכם, שליחות של בטחון ושלום. אני פונה אליכם, כל איש ואשה וכל ילד
בישראל, עוררו את הנהגתכם למאבק למען השלום כדי להפנות את המאמצים
להקמת בנין רם של שלום במקום לבנות מבצרים ומקלטים המבוצרים בטיילי הרס,
הראו לעולם כולו את הדמות של האדם החדש באזור זה של העולם כדי שישמש
דוגמה לאדם האהבה, אדם השלום בכל מקום ומקום. בשרו לבניכם שמה שהיה בעבר
היה סוף המלחמות וקץ היסורים. הנה באה התחלה חדשה של חיים חדשים, חיים
של אהבה, ברכה, חופש ושלום.

הו, כל אם שכולה, כל אלמנה, כל בן שאבד לו
אביו או אחיו, הו, כל קרבנות המלחמות, מלאו את האדמה והחלל בשבחי השלום,
מלאו את הלבבות בתקוות השלום, הפכו את השיר לאמת חיה ומניבה, הפכו את
התקווה לחוקה של עבודה ושל מאבק. שהרי כוח הרצון של העמים בא מכוח רצונו
של האלוהים. גבירותי ורבותי, לפני שבאתי לכאן פניתי בכל רחשי לבי ומצפוני
אל האלוהים, ישתבח ויתהלל, כאשר ערכתי את תפילת החג במסגד אל-אקצה, כאשר
ביקרתי בכנסיית הבשורה - פניתי לאלוהים שיתקן את רוחי, יקיים את אמונתי
האיתנה, ושביקורי זה יגשים את מטרותיו למען הווה מאושר, ועתיד מאושר
עוד יותר.

בחרתי לחרוג סכל הכללים והתקדימים שידעו
סרינות הלוחמות זו בזו, על אף הכיבוש של האדמות הערביות שעדיין קיים
הצהרתי שאני מוכן לבוא לישראל היתה הפתעה גדולה וגמרה להתרגשות רבה
ואף גרמה להסלת ספקות ביחס למטרות בואי, ולמרות זאת, קבלתי את ההחלטה

באמונה שלמה שאני נותן כאן ביטוי כן לרצונו של עמי וכוונותיו.
בחרתי בדרך הקשה הזו אפילו אם בעיני רבים וטובים היא הדרך הקשה ביותר.
בחרתי לבוא אליכם בלב פתוח ובמחשבה פתוחה. בחרתי לתת דחיפה למאמצים
העולמיים הנעשים למען השלום. בחרתי לבוא אליכם בביטחון ולהביא לכם
את העובדות לאשורן, את האסמיתות המופשטות, ולא על-סמך לתסרן ולא כדי
להרוויח משהו, אלא כדי שנעבור יחד את המערכות הקשות ביותר בהיסטוריה
החדשה, - זוהי המערכה על שלום צודק וקבוע. אין זו מערכה שלי בלבד
ולא של המנהיגים בישראל, אלא זוהי מערכה של כל אזרח ואזרח על
אדמותינו כולנו, שזכותו לחיות בשלום. זוהי התחייבות מצפונית ואחריות
כלבונהם של מיליונים.

כאשר הודעתי על היוזמה הזו, שאלו רבים
את השאלה: מר אפשר לדעת להרוויח מביקור זה? מה אני מצפה מסנו? כשם
שהשבתי לשואלים כן מכריז אני באוזניכם: לא נקטתי יוזמה זו מתוך רצון
ומחשבה להשיג מה שניתן להשיג במסך הביקור; באתי למסור את השליחות -
ומסרתי את השליחות. ואתם קראו את דבר האלוהים, כפי שנאסרו על-ידי
זכריה נביאו, כאשר אמר: אני אוהב את האמת ואת השלום. ואני נותן השראה
מפסוקים מהקוראן בהם נאמר: אסור האמנו באלוהים ובאותות שהורדו עלינו
על אברהם, ישמעאל, יצחק, יעקב והשבטים, ומה שנתן אלוהים למשה וליש
ולנביא כאשר אמר: אני לא מפריר ולא מפלה ביניהם, וכולנו נכנעים
לאלוהים.

כה ס"ג - 20.11.77
ביקורו של נשיא מצרים
מר אנור אל סאדאת
ס. בגין

רשות הדיבור לראש הממשלה.

היו"ר י. שמיר:

(מחאות כפיים)

ראש הממשלה ס. בגין:

אדוני היושב ראש, אדוני נשיאה של
מדינת ישראל, אדוני, נשיאה של
הרפובליקה הערבית של מצרים, סורי ורבותי חברי הכנסת, ברכתנו שלוחה
לנשיא ולכל בני דת האיסלאם בארצנו ובאשר הם שם לרגל חג הקרבן, עיד
אל-אד'חה.

החג הזה מזכיר את העקדה. היה זה
הנסיון שבו העמיד בורא העולם את אבינו, את אבינו המשותף, באסונתו,
ואברהם עמד בנסיון הזה. אולם מבחינת המוסר וקידמת אנוש היה זה איסור
של הקרבת קרבנות אדם. שני עמינו במסורת שלהם הקדמונית לסדו וליסדו
את הלאו האנושי ההוא, בעוד העמים סביבנו עדיין הקריבו קרבנות אדם
לאיליהם. וכך תרמנו עם ישראל והעם הערבי לקידמת האדם, וכך אנו
מוסיפים לתרום לתרבות אנוש עד היום הזה.

הריני מברך את נשיאה של מצרים
לבואו לארצנו ולהשתתפותו בישיבת הכנסת. זמן הטיסה בין קהיר ובין
ירושלים קצר, אך המרחק ביניהם היה עד אמש אין סוף. הנשיא סאדאת
עבר את המרחק הזה באומץ לב. אנחנו היהודים יודעים להעריך אומץ לב,
ונדע להעריכו אצל אורחנו, כי באומץ לב קמנו ובו נחיה.

אדוני היושב ראש, האוסה הקטנה הזו,

שארית הפליטה של העם היהודי ששבה למולדתנו ההיסטורית, תמיד רצתה
בשלום. ומשעלה שחר עצמאותנו ב-14 במאי 1948, ד' באייר תש"ח, בהצהרת
העצמאות, במגילת היסוד של חירותנו הלאומית, אמר דוד בן-גוריון:

"אנו מוסיסים יד שלום ושכנות טובה לכל המדינות השכנות ועמיהן,
 וקוראים להם לשיתוף פעולה ועזרה הדדית עם העם העברי העצמאי בארצנו".

שנה לפני כן, עוד טן המחתרת,

בעומדנו במערכה הגורלית על שחרור הארץ ובאולת העם, קראנו לשכנינו
 בזו הלשון: "בארץ הזאת נחיה יחד ונתקדם יחד לחיי חופש ואושר.
 שכנינו הערבים, אל תרחו את היד המושטת. אליכם לשלום".

אבל חובתי, חובתי, אדוני היושב-ראש

ולא רק זכותי, לקבוע היום על-פני האמת כי ירבו המושטת לשלום לא
 נתקבלה, ויום לאחר חידוש עצמאותנו, על-פני זכותנו, שהיא נצח ואיננה
 ניתנת לערעור, הותקפנו בשלוש חזיתות, ועמדנו כמעט בלי נשק, מעטים
 נגד הרבים, חלשים נגד החזקים, כאשר נעשה נסיון, יום לאחר הכרזת
 העצמאות, להחניקה באיבה וגם לקרוא קץ לתקוותו האחרונה של העם היהודי
 בתור ההשפדה והתקומה.

לא, אנחנו איננו סאמינים בכוח,

ואנחנו מעולם לא השתחנו את יחסינו עם העם הערבי על כוח. נהפוך הוא,
 הכוח הופעל נגדנו. בכל שנות הדור הזה לא פסקנו להיות מותקפים בכוח
 הזרוע כדי להסמיר את עמנו, כדי להרוס את עצמאותנו, כדי לבטל את זכותנו.

אנחנו התגוננו. נכון: אנחנו הגנו

על זכותנו, על קיומנו, על כבודנו, על נשותינו ועל ילדינו, נגד נסיון
 חוזר ונשנה להפעיל נגדנו את כוח הזרוע, ולא בחזית אחת בלבד. גם זה
 נכון: בעזרת השם גברנו על כוחות התוקפנות והבסחנו קיום לעמנו, לא
 רק בדור הזה אלא גם בדורות הבאים.

ישיבה ס"ג - 20.11.77
ביקורו של נשיא מצרים
מר אנור אלסאדאת
מר בגין

איננו סאמינים בכוח, אנו סאמינים

בזכות, רק בזכות, ומשום כך שאיפתנו מעומק לבנו, מאז ומתמיד עד עצם
היום הזה, היא השלום.

אחרי-כן מה.

אדוני הנשיא, אדוני נשיאה של

מצרים, בבית הדמוקראטי הזה יושבים מפקדים של כל ארגוני המחחרת העברית הלוחמת. הם היו חייבים לנהל מערכת מעטים נגד הרבים, נגד כח אדיר עולמי. יושבים בכירי המפקדים והמצביאים שלנו שהוליו מחנות שלמים, מחנות שלמים לקרב שנכפה עליהם ואלי נצחון שהיה בלתי נמנע משום שהם הגנו על הזכות. הם שייכים למפלגות שונות, יש להם השקפות שונות אבל בטוחני, אדוני הנשיא, שאבטא את דעה כולם ללא יוצא מן הכלל - שיש לנו שאיפה אחת בלב, רצון אחד בנפש וכולנו מאוחדים בשאיפה וברצון אלה - להביא שלום, שלום לעמנו שלא ידע שלום אפילו יום אחד מאז החילונו שבים ציונה ושלום לשכנינו, שאנו מאחלים להם כל טוב ואנו מאמינים שאם נעשה שלום, שלום אמיתי נוכל לעזור איש לרעהו בכל שטחי החיים ותיפתח תקופה חדשה במזרח התיכון, תקופת פריחה וצמיחה, פיתוח והתפתחות וגידול כפי שהיה בימי קדם.

לכן יורשה לי היום לקבוע מהו

תוכנו של השלום על פי הבנתנו. אנחנו מבקשים שלום מלא, אמיתי, תוך התפייסות מוחלטת בין העם היהודי והעם הערבי. לא לשקוע בזכרונות העבר. היו מלחמות. היתה שפיכת דמים. נפלו בני דור צעיר מופלאים משני הצדדים. אנו כל ימינו נשא את זכר גיבורינו אשר מסרו נפשם כדי שיום זה יגיע, גם יום זה יבוא. אנחנו מכבדים אומץ לב של יריב ואנחנו נותנים כבוד לכל בני הדור הצעיר בקרב העם הערבי שאף הם נפלו. לא לשקוע בזכרונות העבר אפילו הם קשים לכולנו. לגבור עליהם. לדאוג לעתיד, לעמנו, לילדינו, לעתיד המשותף שלנו. לראות שבאיזור הזה נחיה כולנו יחד, נחיה לדורי דורות, העם הערבי הגדול ומדינותיו וארצותיו והעם היהודי בארצו - ארץ ישראל. לכן יש לקבוע מה תוכנו של השלום.

הבה וננהל משא ומתן, אדוני הנשיא, כאנשים בני חורין על חוזה שלום ובעזרת השם, כך אנו מאמינים באמונה שלמה, יבוא היום ונחתום עליו בכבוד הדדי ואז נדע שחמה תקופת המלחמות, הושטנו יד איש לרעהו, לחצנו יד איש של רעהו והעתיד יהיה מזהיר לכל עמי האזור. ראשית חכמה בחוזה שלום - ביסול מצב המלחמה.

אני מסכים, אדוני הנשיא, שאתה לא באת אלינו ואנחנו לא הזמנו אותך לארצנו כפי שמקובל לומר בימים האחרונים, כדי לתקוע תריז בין עמי ערב. איך משהו התחכם, על פי האימרה בימי קדם Divide Et Impera . ישראל איננה רוצה למשול ואיננה רוצה להפריד. אנו רוצים בשלום עם כל שכנינו, עם מצרים ועם ירדן, ועם סוריה ועם לבנון. אנו רוצים לנהל משא ומתן - - -

תופק טובי:
 (החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון)
 למה לא עם העם הערבי הפלשתינאי?
 למה לא עם העם הערבי הפלשתינאי?

ראש הממשלה מנחם בגין: Mr. President, my colleague interrupted

me but I am glad this time he did not interrupt you.

(מחיאות כפיים)

אין צורך להפריד בין חוזה שלום

ובין ביסול מצב המלחמה. איננו מציעים זאת ואיננו מבקשים זאת. נהפוך הוא. הסעיף הראשון בחוזה שלום הוא ביסול מצב המלחמה ולעולמים. אנחנו רוצים להקים יחסים נורמאליים בינינו כפי שהם קיימים בין כל העמים אפילו אחרי כל המלחמות. למדנו מן ההיסטוריה, אדוני הנשיא, כי המלחמה היא נמנעת. השלום הוא בלתי נמנע.

עמים רבים נהלו מלחמות ביניהם

ולפעמים השתמשו במושג האווילי "אויב מצרי". אין אויבים מצריים.
לאחר כל המלחמות בא הבלתי נמנע - השלום. לכן אנחנו מבקשים לקבוע בחוזה
שלום קשרים דיפלומאטיים כנהוג בין עמי תרבות.

היום מתנוססים בירושלים שני

דגלים - הדגל המצרי והדגל הישראלי. ראינו יחד, אדוני הנשיא, את הילדים
הקטנים שלנו מניפים את שני הדגלים. הבה נחתום על חוזה שלום ונקבע מצב
כזה לתמיד, גם בירושלים וגם בקהיר. אני מקווה שיבוא יום והילדים
המצריים יניפו את הדגל הישראלי ואח הדגל המצרי כפי שילדי ישראל הניפו
בירושלים את שני הדגלים הללו. יהיה לך, אדוני הנשיא, שגריר נאמן
בירושלים ויהיה לנו שגריר בקהיר ואפילו יתעוררו בינינו חילוקי דעות,
אנו נברר אותם כעמים בני תרבות על ידי שליחינו המוסמכים.

אנו מציעים שיתוף פעולה כלכלי

לפיתוח ארצותינו. במזרח התיכון יש ארצות מופלאות, אלוהים כך יצר אותו,
נווה מדבר אבל יש בו גם מדבריות ואפשר להפירותם.

אחרי כן רב

הבה ונשתף פעולה בשטח הזה. נפתח
את ארצותינו, נבטל עוני, רעב, חוסר קורת-גג, נעלה את עמנו לדרגה של
מדינות מפותחות ואל יקראו לנו מדינות מתפתחות.

עם כל הכבוד אני סוכן לאשר את דבריו
של הוד מעלתו מלך סורקו אשר אמר גם בפומבי כי אם יקום השלום במזרח-
התיכון הרי השילוב של הגאון הערבי והגאון היהודי יחד יכולים להפוך
את האזור הזה לגן-ערן עלי אדמות.

הבה ונפתח את ארצותינו לתנועה חופשית.

תבואו אתם אלינו ונבקר אנחנו אצלכם. אני סוכן להודיע, ארובי
היושב-ראש, היום הזה, שארצנו עומדת פתוחה בפני אזרחי מצרים, אינני
סתנה הודעה זו בשום תנאי מצידנו. אני חושב שסן הדין וסן הצדק שתהיה
בענין זה הודעה הודית. אבל כפי שיש דגלים מצריים ברחובותינו כן
יש היום משלחת מכובדת ממצרים בבירתנו וארצנו וירבו הסבירים - פתוח
יהיה גבולנו בפניכם וכן כל הגבולות האחרים - וכפי שצינתי זאת אנחנו
רוצים בדרום, בצפון ובמזרח.

לכן אני מחדש את הזמנתי לנשיא סוריה
ללכת בעקבותיך, ארובי הנשיא, ולבוא אלינו כדי לפתוח במשא-ומתן על
השכנת שלום בין ישראל לבין סוריה ועל חתימת חוזה שלום ביניהן. צר לי
לוסר, אין הצדקה לאבל שהם הכריזו מעבר לגבולנו הצפוני. נהפוך הוא,
ביקורים כאלה, קשרים כאלה, בירורים כאלה יכולים וצריכים להיות ימי
שמחה, ימי התרוססות רוח לכל העמים.

אני מזמין את המלך חוסיין לבוא אלינו
ולדון עימו על כל הבעיות העומדות לדיון בינו ובינינו. גם רוברט
אמיתיים של ערביי ארץ-ישראל אני מזמין לבוא ולקיים עימנו שיחות בירור

על עתידנו המשותף, על הבטחת חירות האדם, הצדק החברתי, השלום, הכבוד
 ההדדי.

אם יזמינו אותנו לבוא לבירותיהם
 ניענה להזמנתם. אם יזמינו אותנו לפתוח במשא-ומתן בדמשק, רבת-עמון
 ובירות נלך לבירות הללו כדי לנהל איתן שם משא-ומתן. איננו רוצים
 להפריד. אנחנו רוצים שלום-אמת עם כל שכנינו והוא מתבטא בחוזה שלום
 על תוכנם כפי שהנהיגי אותו.

סאיר וילנר:
 (החזית הדמוקרטית לשלום ולשיון)
 אתם רוצים להסיח את דעת כולנו
 מהעם הפלשתינאי. השאלה הפלשתינאית
 היא המרכזית.

ראש-הממשלה מ. בגין:
 אדוני היושב-ראש, חובתי היום לספר
 באוזני אורחינו ובאוזני העמים הצופים
 בנו והמקשיבים לדברינו על הקשר בין עמנו לבין הארץ הזאת. הנשיא
 הזכיר את הצהרת בלפור. לא, אדוני, לא נסלנו שום ארץ נוכריה. שבנו
 לסולותנו. הקשר בין עמנו לבין הארץ הזאת הוא נצחי. הוא קם בימי
 דמוסים בהיסטוריה האנושית. הוא לא נותק מעולם. בארץ הזאת הקיסרנו
 את תרבותנו, פה חזו נביאינו כפי שדבריהם הסקורשים השמעת היום הזה,
 פה השתחוו מלכי יהודה וישראל, פה היינו לעם, פה הקיסרנו סמלכתנו
 ומגלילנו סארצנו משום הכוח שהופעל בגרנו ומשהתרחקנו מעל אדמתנו לא
 שכחנו את הארץ הזאת אפילו ליום אחד. התפללנו אליה, התגעגענו אליה,
 האמנו בשיבתנו אליה מן היום בו נאמרו המלים: כשוב ה' את שיבת ציון
 היינו כחולמים, אז יימלא שחוק פינו ולשוננו רינה". השיר ההוא חל על
 כל גלויותינו, על כל יסורינו, הנחמה של שיבת ציון אשר בוא תבוא.

זכותנו זו הוכרה . הצהרת בלפור

הוכללה במנדט שהוכר על-ידי אומות העולם,

לרבות ארצות-הברית של אמריקה. בהקדמה לאותו מסמך בינלאומי מוכר

נאמר: "Whereas recognition has thereby been given to the historical connection of the Jewish people with Palestine and to the grounds for reconstituting their National Home in that country"

הקשר ההיסטורי בין העם היהודי לבין

פלשתיין, או בעברית ארץ-ישראל ולמען הקמה מחדש . של הבית הלאומי שלהם בארץ ההיא. כלומר, בארץ-ישראל.

ב-1919 זכינו גם להכרת זכות זו מידי

דוברו של העם הערבי. על ההסכם של ה-3 בינואר 1919 אשר נחתם על-ידי

האמיר פייסל וחיים וייצמן נאמר: "Mindful of the racial kinship and ancient bonds existing between the Arabs and the Jewish people, and realizing that the surest means of working out the consummation of their national aspirations is the closest possible collaboration in the development of the Arab state and of Palestine".

ואחר באים כל הסעיפים על שיתוף פעולה

בין המדינה הערבית לבין ארץ-ישראל. זו זכותנו; קיומה - האמת.

מה קרה לנו כאשר נלקחה מאיתנו מולדתנו?

ליווייתך הבוקר, ארוני הנשיא ל"יר-ושם". כמו עיניך ראית את אשר עלה

בגורלו של עמנו כאשר המולדת הזאת שלו ניסלה מסנו.

אין לספח. שנינו הסכמנו, ארובי הנשיא, שמי שלא ראה בעיניו את כל
הקיים ב"יד ושם" אינו יכול להבין את אשר ארע לעם הזה כאשר היה נטול
מולדת, גזול מולדתו שלו. שנינו קראנו מסמך מה-30 בינואר 1939
שם מופיעה המלה "פשינכטונג" - אם תפרוץ מלחמה יושמד הגזע היהודי
באירופה. גם אז אמרו לנו: אין לשים לב לדברים. כל העולם שמע.
איש לא בא להצלתנו, לא בחשעה החורשים הגורליים, המכריעים, מאז
השמעה ההודעה אשר כמותה לא ניתנה מאז ברא אלוהים את האדם והאדם יצר
את השטן, וגם בשש השנים ההן כאשר מיליונים בני עמנו, ובתוכם מיליון
וחצי מיליון ילדי ישראל הקטנים, נשרפו בכל המיתות הסיונות. איש לא
בא להצלתנו, לא מן המזרח ולא מן המערב. ומשום כך אנחנו נשבענו
שבועת אמונים, כל הדור הזה, דור ההשמדה והתקומה: לעולם לא נעמיד עוד
בסכנה את עמנו, לעולם לא נעמיד את נשותינו ואת ילדינו אשר חובתנו
להגן עליהם, אם יש הכרח בכך - גם במחיר חיינו בטווח אש השמדה של
אוייב.

ועוד. מאז חובתנו לדורי דורות לזכור
שדברים מסויימים הנאמרים כלפי עמנו עלינו לקחת אותם כמלוא הרצינות
ואסור לנו, חלילה לנו, למען עתיד עמנו, לקבל עצה כלשהי שלפיה אין
להתייחס לדברים אלה ברצינות.

הנשיא סאדאת יודע, וידע מפינו לפני בואו
לירושלים, כי לנו יש עמדה שונה מזו שלו לגבי גבולות הקבע בינינו
ובין שכנינו. אולם, אני קורא לנשיא מצרים ולכל שכנינו: אל נא תגייזו -
אין, לא יהיה, משא-ומתן על דבר כלשהו. אני מציע, על דעת הרוב המכריע
של הפרלמנט הזה, שהכל יהיה נתון למשא-ומתן. אחריות חסורה נוטל על
עצמו מי שאומר: ביחסים בין העם הערבי או העמים הערבים במדינה לבין
מדינת ישראל יש דברים שצריך להוציא אותם מסא-ומתן. הכל ניתן למשא-
ומתן. שום צד לא יגיד את ההיפך. שום צד לא יגיש תנאים מוקדמים.
כבוד בנהל את המשא-ומתן. אם יש בינינו חלוקי-דעות - אין זה דבר

יוצא דופן. מי שלמד תולדותיהן של מלחמות ואת קורותיהם של חוזי
שלום יורע שכל משא-ומתן על חוזה שלום החל מחילוקי-דעות בין הצדדים
ותוך המשא-ומתן הם הגיעו להסכם שאיפשר את האקט של חתימת הסכם או
חוזה שלום. זו הדרך אנחנו מציעים ללכת. ננהל את המשא-ומתן כשווים
עם שווים. אין מנוצחים ואין מנצחים. כל עמי האזור שווים וכולם
יתייחסו איש אל רעהו בכבוד, וברוח זו של פתיחות, של נכונות להקשיב
איש אל רעהו לעובדות, נימוקים והסברים, עם כל נסיון השכנוע האנושי,
המקובל - הבה ננהל את המשא-ומתן כפי שאני ביקשתי ומציע לפתוח בו,
להמשיך בו, להמשיך בו בהתמדה עד-אשר נגיע לשעת הרצון של חתימת
חוזה השלום בינינו.

אנחנו לא רק סוכנים לשבת עם נציגי מצרים
ועם נציגי ירדן, סוריה ולבנון - אם תרצה בכך - בוועידת שלום בג'נבה.
אנחנו הצענו לחדש את ועידת ג'נבה על יסוד שתי החלטותיה של מועצת
הבטחון, 242 ו-338. אורכה, אם יש בינינו בעיות עדי זימונה של
ועידת ג'נבה, נברר אותן היום ומחר ואם נשיאה של מצרים ירצה להוסיף
ולברר אותן בקאהיר - אורכה; אם במקום נייטראלי - אין התנגדות.
בכל מקום. הבה נברר - עוד לפני התכנס ועידת ג'נבה - את הבעיות שיש
לברר בטרם זימונה, ועינינו תהיינה פקוחות ואוזנינו תהיינה קשובות
לכל הצעה, לכל הצעה.

ארשה לי לומר מלה על ירושלים, ארובי

הנשיא, התפללת היום בבית התפילה המקודש לרח האיסלאם ומשם הלכת אל
כנסיית הקבר הקדוש. נוכחת לדעת, כפי שכל באי עולם יודעים: מאז היתה
זו העיר שחבורה לה יחדיו קיימת גישה חופשית לחלוטין, ללא כל הפרעה
וללא כל מכשול, לבני כל דת אל המקומות המקודשים לה. תופעה חיובית
זו לא היתה קיימת 19 שנה. היא קיימת כ-11 שנה ואנחנו יכולים להבטיח
לעולם המוסלמי ולעולם הנוצרי, לכל העמים, שלעולם תהיה גישה חופשית
למקומות המקודשים לכל דת.

אנו נבין על זכות גישה חפשית זו, כי בכך אנו מאמינים - בשווי זכויות
של האדם והאזרח ובכבוד לכל אמונה, לכל אמונה.

אדוני היושב-ראש, זה יום מיוחד
לבית-הנבחרים שלנו ובוודאי לשנים רבות יזכר היום הזה בתולדות עמנו,
גם בתולדותיו של העם המצרי, אולי גם בתולדות האומות.

והיום הזה, על דעתכם, סורי ורבותי
חברי הכנסת, אשא תפילה, שאלוהי אבותינו המשותפים יתן בנו חכמת הלב
הדרושה, כדי להתגבר על קשיים ומכשולים, על רברי הסתה ופגיעה; ובעזרת
השם נגיע ליום המיוחד, שאליו כל עמנו מתפלל - השלום. כי אמנם כן
נעים זמירות ישראל אמר: "צדק ושלום נשקו". והנביא זכריה: "אמת
ושלום אהבו".

(ס ח י א ו ת כ ה)

(ראש ממשלת ישראל מנחם בגין ונשיא מצרים אנור אלסאדאת
לוחצים ידיים) (מחיאות כף)

היו"ר י. שמיר: רשות הדיבור לחבר-הכנסת פרס.

הערה לסדר.

מאיר וילנר:
(החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון)

הערה לסדר לחבר-הכנסת וילנר,
מן המקום.

היו"ר י. שמיר:

תאריך: 20/11/1977

ג' - א 4313/5

מס' קובץ: 3182-ה
Egypt 35

מעמוד

עד עמוד

מס' עמודים: 5

WORKING DINNER, King David Hotel,
Jerusalem, 20.11.77

Present on the Israeli side:

The Prime Minister

Yadin

Dayan

Weizman

Erlich

Sharon

Burg

Hurwitz

Chief-of-Staff

Ben Elissar

Evron

Naor

Poran

Katz

Kadishai

Avner

Pattir

Lavy

Members of the Official Delegation

- ✓ Dr. Mustapha Khalil Kamel Secretary General of the Arab Socialist Union
- ✓ Mr. Mohamed Hassan El-Tohami Vice Premier at the Presidency
- ✓ Mr. Hassan Ahmed Kamel Head of the Presidential Cabinet
- ✓ Dr. Butros Ghali Minister of State for Foreign Affairs
- ✓ Mr. Saad Mohamed Ahmed Minister of Manpower
- ✓ Mr. Mustapha Kamel Murad Member of the People's Assembly
- ✓ Mr. Fawzi Abd El-Hafez Private Secretary of the President
- ✓ Fariq (Lt. General) Mohamed Said El-Mahy Chief A.D.C. to the President
- ✓ Mr. Ahmed Fouad Taymour Grand Chamberlain
- ✓ Mr. Abd El-Bary Suleiman Member of the People's Assembly
- ✓ Mr. Salem El-Yamani Member of the People's Assembly
- ✓ Ambassador Dr. Osama El-Baz Under Secretary at the Ministry for Foreign Affairs

President Anwar El Sadat

Mr. Ossman Ahmed Ossman

Dr. Mohamed Atia

Mr. Mohamed

Mr. Saad Zagloul Nasser - Spokesman

Present:

P.M.: Mr. President, today is one of the greatest of days, due to your act, your presence, your eloquence, the speech you made, the atmosphere of cordiality and candour. There were of course some interruptions during the session in our Parliament which you attended - but that is but a small example of what goes on, and the decorum today was due no doubt to the presence of the esteemed guest. Today was a great day in our parliamentary life. It demonstrated how one can debate serious matters with decorum and dignity. We listened very carefully to your speech, Mr. President. There were parts with which we agreed whole heartedly. But there were other parts as well. This, after all, is the problem we face. And may I add, Mr. President, that today a miracle happened in our Parliament; our opposition even applauded me - and that Mr. President was also thanks to you.

We are very grateful to you for this outstanding day in the life of our Parliament. Except for Russia and China, the whole world listened to us. It is, indeed, an event. This is one of the great events of our times. I heard that the streets of Cairo and of our cities were almost empty - all the people were watching the television. I was glad to hear that President Carter voiced his opinion of deep satisfaction and prayer.

We had talks yesterday and today - very serious discussions. If anybody would ask us if we reached an agreement I wouldn't wish the answer to be of a yes or no terminology. But I believe we have laid the foundations

for discussions. And we still have a night in front of us; we shall work hard. We shall look for real decisions and solutions. We should not lose any time. Your visit is unfortunately too short. You come and you leave. It is a pity that the time is so short.

President Carter sent me today a personal message. It is a cordial message. He, too, referred to the fact that it is a short visit and cannot solve ~~anything~~ ^{everything}. But it is a start. I can say with full conviction that we did make progress. May I respectfully say to our friends from Egypt about your President; he is a warm man with an open heart. The very fact that we sat together opposite Barbara Walters; and now we sit here together tonight and together we have started preparing the Geneva Conference - I call this a very good beginning.

I therefore thank you again for coming to us. It was a courageous decision. The very fact that the President comes - despite everything that happened in the past - ^{this} I think ~~it~~ proves the spark within him ~~and that there is a possibility of something~~.

I thank you Mr. President. May I say that the atmosphere per se of your 30-hour stay with us constitutes in itself a very valuable and practical consequence. A good atmosphere can make for positive decisions, and vice-versa.

(Toast) We wish you well, Mr. President, your colleagues and your people. We want peace; we want more than peace - we want genuine cooperation and co-existence. I raise my glass to you.

President Sadat: Let me propose a toast to dear Premier Begin.

It is a matter for deep appreciation to enjoy the friendship of such distinguished personalities. Let us hope that ⁱⁿ our meetings together we shall establish peace in our time.

21.11.77

בהיענות למעשה הכן וה-
אמיץ של הנשיא סאדאת,
ובהכירנו בצורך להמשיך ב-
דו"שיח, למי הקווים שהציעו
שני הצדדים כשהחליפו דעות
והציגו את עמדותיהם בפני-
שה. ההיסטורית בירושלים,
ובשביל להגביר את הסיכוי
להשלמה רבת-תנופה של ב-
קור חשוב זה, ממשלת ישר-
אל, בהביעה את רצון עם
ישראל, מציעה, כי לצעד נוס-
ף שא תקוה זה יהיה המשך
בדו"שיח בין שתי הארצות
הנוגעות בדבר, וכך תיסלל
הדרך למשא-ומתן מוצלח,
שיווליך לחתימת אמנות
שלום בג'נבה עם כל מדינות
ערב השכנות.

21.11.77

בהיענות למעשה הכן וה' אמוץ של הנשיא סאדאת, ובהכירנו בצורך להמשיך ב' דו־שיח, לפי הקווים שהציעו שני הצדדים כשהחליפו דעות והציגו את עמדותיהם בפני־ שה ההיסטורית בירושלים, ובשביל להגביר את הסיכוי להשלמה רבת־תנופה של ביד קור חשוב זה, ממשלת ישרי אל, בהביעה את רצון עם ישראל, מציעה, כי לצעד נור שא תקוה זה יהיה המשך בדו־שיח בין שתי הארצות הנוגעות בדבר, וכך תיסלל הדרך למשא־ומתן מוצלח, שיוליך לחתימת אמנות־ שלום בגינבה עם כל מדינות ערב השכנות.

ההודעה המוסכמת

ראש הממשלה, מנחם בגין, קרא במסיבת העיתונאים המשותפת עם הנשיא סאדאת, את ההודעה המוסכמת על סיום ביקורו של הנשיא סאדאת, בנוסח זה:

"בהענות לצעד הכן והאמיץ של הנשיא סאדאת, ומתוך אמונה בצורך להמשיך את הדרישה בהתאם לקווים, שהוצעו על ידי שני הצדדים במהלך חילופי הדיעות והצגת העמדות במיפגש ההיסטורי בירושלים, ובמטרה להגביר את הסיכוי של השלמה מניבת פרי של ביקור חשוב זה — ממשלת ישראל, בהביעה את רצון העם בישראל, מציעה, שצעד מלא תקווה זה, יהיה לו המשך בדרישה בין שתי המדינות הנוגעות בדבר, ובכך לסלול דרך לקראת מו"מ מוצלח, שיוביל לחתימת חוזה שלום בז'נווה עם כל המדינות הערביות השכנות".

דברים רצויים לך, אם ניפגש במקום כלשהו שעליו ניתן לבנות שלום. שנות האיבה הארוכות והמרות ליכדו את כולנו. אין בין ישראל לבין מצרים שום נושא שאינו בר פתרון בדיונים של שלום ונעשה כולנו כך ששליחות השלום שלך, הדרמאטית, הנועזת, שליחות שציפינו לה רבות תישא לבסוף פירות וההיסטוריה תרשום שעה זו כשעת התחלה חדשה, שעה שבה החלה ספירת השלום. יהיה רצון שתתחיל כעת שעה יפה משותפת לכולנו במזרח התיכון. נקים אחדות למען השלום, כי השלום מאחד את כולנו.

בעולם, לחברה המשגשגת ביותר שידע האזור הזה מעולם. כדברי ירמיהו הנביא, שחזה ואמר לפני כאלפים וחמש מאות שנה: "לא תראו חרב, ורעב לא יהיה לכם, כי שלום אמת אתן לכם". את המרחק מאיסמעליה ללוד עשית בפחות משעה. כשיצאת לא ידענו כיצד נפגש. משתגעת שוב קשה להזכר בשעה אחת כזאת, כשלעיני העולם, כמעט כולו, גווע המרחק. כמעט ונעלמה התהום. זו שעה יפה בחיי כולנו. אנו חשים שזה רגע גדול שחייב להיות לרגע של אמת: אנו נצטרך לוותר על דברים רצויים לנו ואתה, אדוני הנשיא, תצטרך לוותר על

ההודעה המוסכמת

ראש הממשלה, מנחם בגין, קרא במסיבת העיתונאים המשותפת עם הנשיא סאדאת, את ההודעה המוסכמת על סיום ביקורו של הנשיא סאדאת, בנוסח זה:

"בהענות לצעד הכן והאמיץ של הנשיא סאדאת, ומתוך אמונה בצורך להמשיך את הדרישה בהתאם לקווים, שהוצעו על ידי שני הצדדים במהלך חילופי הדיעות והצגת העמדות במיפגש ההיסטורי בירושלים, ובמטרה להגביר את הסיכוי של השלמה מניבת פרי של ביקור חשוב זה — ממשלת ישראל, בהביעה את רצון העם בישראל, מציעה, שצעד מלא תקווה זה, יהיה לו המשך בדרישה בין שתי המדינות הנוגעות בדבר, ובכך לסלול דרך לקראת מו"מ מוצלח, שיוביל לחתימת חוזה שלום בז'נווה עם כל המדינות הערביות השכנות".

דברים רצויים לך, אם ניפגש במקום כלשהו שעליו ניתן לבנות שלום.

שנות האיבה הארוכות והמרות ליכדו את כולנו. אין בין ישראל לבין מצרים שום נושא שאינו בר פתרון בדיונים של שלום ונעשה כולנו כך ששליחות השלום שלך, הדרמטית, הנועזת, שליחות שציפינו לה רבות תישא לבסוף פירות וההיסטוריה תרשום שעה זו כשעת התחלה חדשה, שעה שבה החלה ספירת השלום. יהיה רצון שתתחיל כעת שעה יפה משותפת לכולנו במזרח התיכון. נקים אחדות למען השלום, כי השלום מאחד את כולנו.

בעולם, לחברה המשגשגת ביותר שידע האזור הזה מעולם. כדברי ירמיהו הנביא, שחזה ואמר לפני כאלפים וחמש מאות שנה: "לא תראו חרב, ורעב לא יהיה לכם, כי שלום אמת אתן לכם".

את המרחק מאיסמעליה ללוד עשית בפחות משעה. כשיצאת לא ידענו כיצד נפגש. משתגעת שוב קשה להזכר בשעה אחת כזאת, כשלעיני העולם, כמעט כולו, גווע המרחק, כמעט ונעלמה התהום. זו שעה יפה בחיי כולנו. אנו חשים שזה רגע גדול שחייב להיות לרגע של אמת: אנו נצטרך לוותר על דברים רצויים לנו ואתה, אדוני הנשיא, תצטרך לוותר על

AGREED COMMUNIQUE ISSUED AT THE CONCLUSION OF THE VISIT TO ISRAEL

of
PRESIDENT SADAT

Jerusalem, 21 November 1977

In response to the sincere and courageous move by President Sadat, and believing in the need to continue the dialogue along the lines proposed by both sides during their exchanges and the presentation of their positions in the historic meeting in Jerusalem, and in order to enhance the prospect of a fruitful consummation of this significant visit, the Government of Israel, expressing the will of the people of Israel, proposes that this hopeful step be further pursued through dialogue between the two parties concerned, thereby paving the way towards successful negotiations leading to the signing of peace treaties in Geneva with all the neighbouring Arab States.

THE LANDS OF THE CROWN

THE LANDS OF THE CROWN

The lands of the Crown are those which are owned by the Crown, and which are not the property of any other person. They are divided into two classes, namely, the lands of the Crown in right of the Crown, and the lands of the Crown in right of the Government. The lands of the Crown in right of the Crown are those which are owned by the Crown in its capacity as the owner of the land, and the lands of the Crown in right of the Government are those which are owned by the Crown in its capacity as the owner of the land.

AGREED COMMUNIQUE ISSUED AT THE CONCLUSION OF THE VISIT TO ISRAEL

of

PRESIDENT SADAT

Jerusalem, 21 November 1977

In response to the sincere and courageous move by President Sadat, and believing in the need to continue the dialogue along the lines proposed by both sides during their exchanges and the presentation of their positions in the historic meeting in Jerusalem, and in order to enhance the prospect of a fruitful consummation of this significant visit, the Government of Israel, expressing the will of the people of Israel, proposes that this hopeful step be further pursued through dialogue between the two parties concerned, thereby paving the way towards successful negotiations leading to the signing of peace treaties in Geneva with all the neighbouring Arab States.

AGREED

COMMUNIQUE ISSUED AT THE CONCLUSION OF THE VISIT TO ISRAEL

of

PRESIDENT SADAT

Jerusalem, 21 November 1977

In response to the sincere and courageous move by President Sadat, and believing in the need to continue the dialogue along the lines proposed by both sides during their exchanges and the presentation of their positions in the historic meeting in Jerusalem, and in order to enhance the prospect of a fruitful consummation of this significant visit, the Government of Israel, expressing the will of the people of Israel, proposes that this hopeful step be further pursued through dialogue between the two parties concerned, thereby paving the way towards successful negotiations leading to the signing of peace treaties in Geneva with all the neighbouring Arab States.

AGREED

COMMUNIQUE ISSUED AT THE CONCLUSION OF THE VISIT TO ISRAEL

of

PRESIDENT SADAT

Jerusalem, 21 November 1977

In response to the sincere and courageous move by President Sadat, and believing in the need to continue the dialogue along the lines proposed by both sides during their exchanges and the presentation of their positions in the historic meeting in Jerusalem, and in order to enhance the prospect of a fruitful consummation of this significant visit, the Government of Israel, expressing the will of the people of Israel, proposes that this hopeful step be further pursued through dialogue between the two parties concerned, thereby paving the way towards successful negotiations leading to the signing of peace treaties in Geneva with all the neighbouring Arab States.

21.11.77

שאלה: אדוני הנשיא, הממשלה, האם תוכלת חזונה להקדים? ואם כן — מתי אתה נוסע?

בגין: אנחנו העלינו את השאלה בגילוי לב גמור. הייתי רוצה לראות את קהיר, אבל אני מבין את הסיבות, למעשה בשלב זה, הזמנה כזו לא ניתנה. אני רוצה לומר, שאני מקווה שאבקר בקהיר, אדוני הנשיא.

ש: יש לי שאלה לראש הממשלה ולנשיא מצרים: האם כשהנשיא סאדאת היה כאן, עיברתם את פרטים של המשרד דרשיה, לפני ז'נבה?

סאדאת: בוודאי. עשינו סקר מקיף לגבי כל השאלות העומדות בפנינו. ייחסנו חשיבות רבה לפגישה בז'נבה, אבל לא יותר מזה. הזמן היה קצר כל-כך.

ש: (למר בגין) — איך תמשיך את הדושיה בלא שיהיה דך נציג מקהיר? איך תעשה את זה באופן מעשי?

בגין: המפליא ביחסים הדיפלומטיים, שהם תמיד הולכים יד ביד עם החימת הסכמי שלום, לפעמים ביחסיים כאלה, המרמז קודם לחתימה. כך בדיוק נחתם ההסכם בין בריטניה-מועצת צות ליפן, ב-1959 במוסקבה. לא היה זה הסכם שלום — ובכל זאת היה ביניהם הסכם ליחסים דיפלומטיים. במצב שלנו יהיה זה מן ההגיון שיתקיימו יחסים דיפלומטיים, שיהיו חלק בלתי-נפרד מאותו הסכם שלום, אשר בזמן הטוב יחתם. כך אנחנו מקווים.

ש: אדוני הנשיא, כמה אתה לא מוכין את ראש הממשלה לבקר בי-קהיר?

סאדאת: לאחר שהזמנתי לכאן עליידי ראש הממשלה ולאחר שדיברתי בכנסת לעם ישראל, יש לראש הממשלה הרשות המלאה, הזכות המלאה לבוא, לשאת את דברו בבית המחוקקים שלנו, אבל בגלל סיבות מסוימות — שהעלינו אותן ודיברנו עליהן בידד — החלטנו שאנחנו דוחים את הנושא הזה לעתיד.

ש: אדוני ראש הממשלה, נשיא מצרים נפל סיכונים פיזיים ומדיניים כדי לבוא לכאן — האם אתה מכיר שאתה יכולת לתת לו משהו לקחת עימו?

בגין: אנחנו מעריכים היטב את האומץ של הנשיא בהחלטתו להגיע מקהיר לירושלים. עשינו כמיטב יכולתנו להגשים את שהותו כאן. אני חושב שהוא נהנה משהותו זו. היו לנו שיחות ידידותיות מעל במת הכנסת, וגם ביחידות. אין זו שאלה של מיצוי, מה שאנחנו רצינו להשיג בביקור הזה הוא: להבטיח שאנחנו מתחילים בדושיה ישיר, כיצד נביא את השלום למזרח התיכון. לא רק בין מצרים לישראל, אלא גם בין ישראל והארצות השכנות. ניתן לומר שהתקדמנו בבעיה זו. מלת המפתח היא: להמשיך! הסכמנו שנמשיך בדושיה, ובסופו של דבר יבוא הי שלום. ללא ספק!

ש: מי הם המנהיגים בעולם אשר עודדו אותך לנקוט בצעד הנדון, הי אמרין הזה, להגיע לישראל, לקדם את השלום?

סאדאת: זה התחיל לפני שיצאתי לנסיעה האחרונה שלי לרומניה, אי-ראן וערביה-הסעודית. לא דיברתי על כך עם איש. פרט לראש הממשלה שלי ומועצת הבטחון שלנו במצרים. המצב דרש פעולה. תהליך השלום צריך היה אישורו מומנטים, דחיפה, אלה היו המניעים שלי לקבל על עצמי שליחות זו.

ש: לאחר שיחות ידידותיות כה רבות, האם, אומנם, הנעתם ידי היכם לגבי משמעות המילים "בטחון ישראל ושכנותיה"?

סאדאת: השאלה הראשונה לדיון היתה: בטחון. עם ראש הממשלה ר' עם הסיעות השונות בכנסת היום הוסכם לגבי העקרון של הבטחון. אבל, אנחנו חולקים על המשמעות של בטחון, כפי שהיא נראית לכם. נדמה לי שבאמצעות ז'נבה נוכל לי השיג הסכם, שתי הסיסמאות שהייתי רוצה שיישמעו הן: לא תהיה עוד מלחמה לאחר מלחמת אוקטובר; ונסכים לגבי הבטחון. נדמה לי, כי אלו הן שתי הבעיות העיקריות.

בגין: הייתי רוצה להוסיף עוד הערה אחת: בעת ביקורי של הנשיא סאדאת בירושלים, הושג הסכם עצום לכשעצמו. דהיינו: לא עוד מלחמה, לא עוד שפיכות דמים, לא עוד מית' קפות, ושיתוף פעולה כדי למנוע כל אירוע, אשר עלול להוביל להתגלגל יות טרגיות מעין אלו, אמרתי זאת גם כאשר פגיתי ישירות לעם המצרי: הבה ונעלה שבועה: לא עוד מלחמה, לא עוד שפיכות דמים, לא עוד איומים. הרשו לי לומר, שההחלטה הייבונה המשותפת הזאת נאמרה ונירנה בירושלים, ואנחנו מודים מכל לב לנשיא סאדאת על שאמר זאת מבית הכנסת. הן לתומכים בי והן למתנגדים לממשלה — לאופוזיציה, זהו הושג מוסרי עצום לעמים שלנו, למזרח-התיכון, לעולם כולו.

ש: האם יהיה מקום גם לפלשתים נאים בדושיה שיימשך בין ישראל ומצרים, אם יהיה, או בשלב מאוחר יותר בועידת ז'נבה?

בגין: בועידת ז'נבה יהיה ייצוג נאות של ערבים מלשונאים, הסכמינו על כך, באשר למקום שבו יימשך הדושיה, האמינו לי, הנשיא סאדאת ואני יודעים גיאוגרפיה.

ש: אדוני הנשיא, אתה עומד לעזוב את ישראל. האם יש לך משהו רה לאנשים חיושבים בישראל, אשר עימם אתה נתון במגע מלחמה?

סאדאת: לעם' הושב בישראל, עלי לומר זאת: אני מודה מכל לב על קבלת הפנים החמה, ועל הרגשות הנפלאים שהראו כלפי!

ש: אדוני הנשיא, ממשלת ישראל אל איפשרה לעיתונאים מצריים לבוא ולסקור את האירוע. האם תחיה מוכן לפתוח אתה דלתות בפני עיתוני נאים ישראלים?

סאדאת: כאשר מר בגין יבקר אותנו, תוכלו לבוא. לא קודם לכן.

ש: למר בגין ולמר סאדאת: האם שניכם משוכנעים בכנות ברצון לי שלום של כל אחד ככם? האם קבעי תם תאריך לזימון מחדש של ועידת ז'נבה?

סאדאת: לגבי השאלה הראשונה: כן! לגבי השאלה השנייה: אנחנו נו נפעל בעתיד הקרוב למען זימונה מחדש של ועידת ז'נבה.

בגין: לגבי השאלה הראשונה: כן! לגבי השאלה השנייה: אנחנו נפעל בעתיד הקרוב למען זימונה מחדש של ועידת ז'נבה.

ש: אדוני הנשיא, איזו התקדמות פסיכולוגית וסמלית עשית בביקורי בישראל?

סאדאת: אחד המניעים העיקריים לביקורי בישראל היה, שברצוני לתהליך השלום תנופה חדשה ולהיפ' טר מהמחסומים הפסיכולוגיים אשר לדעתי, היו למעלה מ-70% מן הסיכוי סוד. 30% הנותרים הם התמצית, המהות עצמה. לגבי המהות: סקרנו את המצב, אבל הזמן הוא כה קצר, כדי להגיע להתקדמות, קצר מדי.

ש: האם אתה חושב, אדוני הי נשיא, שברית"מ מתוזה מחכים בדרך לע'נבה?

סאדאת: ודאי שמעת על ההודעה שנמסרה ע"י בריה"מ וארה"ב לגבי זימונה מחדש של ועידת ז'נבה. מה שאמרתי הוא שיחסי עם בריה"מ הם מתוהים. נראה שכל מה שאעשה אינו נושא הן בעיניהם, הביקור כאן גם כן לא נשא הן בעיניהם. ולכן אני אומר: כל אימת שהצדדים הנוגעים בדבר מגיעים לכלל הסכם — אף אחד, אם זה מעצמה גדולה או מדינה קטנה, אינו יכול למנוע בעדנו למלא את הדברים שהסכמנו עליהם!

ש: אדוני הנשיא, האם לא הגיע הזמן לשים קץ לחרם הערבי?

סאדאת: היו לי רעיונות בגידון, אני שוקל את כל הנושאים האלה, אבל הם רק עניינים צדדיים. הבה ננסה לפתור את הבעיות העיקריות, הבעיות הצדדיות יפתרו מאליהן, לאחר מכן.

ש: מר סאדאת, אמרת הבוקר שנאומו של מר שמעון פרס היה קונסטרוקטיבי. התוכל לומר מה בדיוק נראה לך קונסטרוקטיבי בנאומו של פרס?

סאדאט : אמרתי שאנחנו חלוקים על בעיות אחדות. בכל זאת היה נאור מן קונסטרקטיבי.

ש : חזרת ואמרת המוסר, כי מה שלא יקרה בין מצרים לבין ישראל, יש לבקש את הסיתרון שהאמצעי עית מלחמה. אני שואל : האם הדבר רוח הזאת מכשדת את המדינות? קודמות? האם אפשר לומר, שאם לא תוכל לקבל בחזרה את השטחים ה' מוחזקים בדרכי דיפלומטיה — תהיי רם בדרך המלחמה?

סאדאט : בכנות אומר לך : ברוח חדשה זו, ותאוצה חדשה זו, הבה נס' כים שמה שלא יקרה בינינו, נפתור זאת ביחד. באמצעות שיתוף, לאו דווקא באמצעות מלחמה, כפי שאמרתי לך. באמת נגעה לליבך עד מאד קבלת הפנים של ילדי ישראל. דבר זה קורה גם במצרים. אתם יודעים שעמי במצרים עומד מאחורי במאה האחרונים. הם אינם רוצים במלחמה. הם רוצים שניישוב את חילוקי הד' עות ליד השולחן. אך שימו נא לב ואמרתי זאת בכנסת : אני אמרתי ש... ללא נסיגה מן השטחים המוחזקים אין בכלל לדון ליד השולחן. אנו חלוקים על כך. מר בגין רואה בכך תנאי. זה יהיה ענין לדיון ב'נחות.

ש : האם דנת היום עם נציגים מתנגדי המעברית על עתיד הנדסה המעברית? האם אתה חושש שעדיי הם להשתתף ב'נחות?

סאדאט : קיבלתי את פניהם. יפה היה מצידם שבאן והתנצלו בשם אלה המגנים אותי. באמת שמחתי. היתה לי הרגשת התעלות כשהתפללתי אתי מול במסגד אליאקציה ונפגשתי שם עם האזרחים הערבים שלנו. כענין נציג הפלשתינים : ובכן אל לי לומר דבר וחצי דבר כענין זה. על ה' פלשתינאים להחליט בעצמם לבין עצמם כענין זה.

ש : אדוני הנשיא, עכשיו, כשאנחנו מכיר את הנשיא של ישראל, כיני הנאצים ביתר שאת, האם יש ה' יתר הבנה לך, שישראל נחרשה בי העתה להגן על עצמה נגד האלמנטים הקיצוניים, אשר נמדי אימץ להשמיד אותה?

סאדאט : שמעת, שבטחון הוא אחת הסוגיות העיקריות. שיש לדון בהן. אני בהחלט מסכים לענין ה'

בטחון לישראלים. אך מצד שני, אל נא ייעשה הדבר צ"י משרה בעניי ינו אדמות. כי זאת התפשטות. אני חושב שגדון בזאת ביסודיות פחות או יותר. קילומטרים אחדים לכאן או לכאן, לא יעניקו את הבטחון! העיקר הוא הכוונה. היא הנותנת בטחון.

ש : אדוני הנשיא, התקפות נוס' שות הופנו כלפך כהעולם הערבי. גם איימו עליך ברצח על מה שעשית. מה אתה אימץ לאלה המטוהים זאת כלפיך?

סאדאט : לא אימץ להם דבר או חצי דבר. אומר לעמי שלי במצרים מה קרה כאן. אספר לפרלמנט, ימים מספר לאחר שאחזור. אין לי צורך לענות לכל אלה אשר תקפו אותי. אוביר לך, שלאחר חתימת הסכם ה' הפרידה השני, במשך שנה תמימה היותו מטרות להתקפות הרבה יותר ארסיות.

ש : אייני ראש הממשלה, האם אתה מרגיש בחיבי סימטריה בעיניך? שהנשיא סאדאט עבר החום שדושיה והיה עמך, עשה שאתה נשאר בתוך הכסחון ה'חסי והתפייסה הפלשתינאית ש' ישראל?

בגין : אמרתי לך ירדתי : אני מוכן להסיע לקהיר בכל יום. ואן אסתכן באותה מידה. אם להסתכן — אם הבעיה היא לקחת סיכונים. נדמה לי ששנינו מוכנים להסתכן.

ש : אייני ראש הממשלה, למה לא התייחסת אפילו בטוה אתה כי נאימך דרביי פאראת על הבעיה ה' פלשתינאית?

בגין : אני התייחסתי! דיברתי עברית, ובעברית, פלשתינה היא ארץ-ישראל. בארץ הזאת היום שני עמים. לכן, ישנם יהודים פלשתינאים וישנם ערבים פלשתינאים. כשאנחנו אומר פלשתינאי — אינך מסביר את הבעיה העומדת בפנינו. אנחנו מכיר רים בלאום הערבי בארצנו. בלאר מיות הערבית בארצנו. תמיד אומ' רים: הבעיה של הערבים הפלשתינאים. כשדיברתי אני עברית, אמרתי: ה' הבעיה של ערבי ארץ-ישראל, מפני שבעברית, זה שמה של הארץ. כאשר דיברתי על ערבי ארץ-ישראל, ראל, הכוונה היתה, כמובן, לערבים מפלשתינה. וזהו הבעיה — ויש לנו הצעות לפיתרון.

ש : אדוני הנשיא, האם יש לך תוכניות להיפגש עם הנשיא אמאד?

סאדאט : בעולם הערבי אנחנו נפגשים מפעם לפעם. כשביקרתי ב' דמשק, לפני בואי לכאן. נשאלתי אם הנשיא אסאד ניסה להפעיל עלי לחץ כדי שלא אבצע את הביקור שלי. אמרתי אז: איש לא יפעיל לחץ. על השני — זו דרכנו.

ש : אייני הנשיא, האם אתה ב' יוש, שאנחנו קרוב יותר להבין כי ציבים הציונים של הפלשתינאים? סאדאט : אני בטוח. שהתהליך ש' בו התחלנו. באמצעות הביקור שלי, יאפשר לנו למצוא פתרון לכל הבעי יות. אני גם סבור שמדינה פלשתינאית נאית היא חשובה מאוד — על אף חילוקי הדעות שבבעיה זו. ב'נבה נוכל להחליט בכל הבעיות. אם אתה שואל אותי, אם אני אפסטימי או פסימי, אני אומר לך : אני אפסטימי.

סיכומו של בגין

אדוני הנשיא, גבירותי ורבותי, בעיד שעתים יהיה הנשיא סאדאט בדרך לארצנו, לקהיר, יורשה לי לפי כם את הביקור המרשים הזה. זהו, באמת, ביקור לא רגיל ולא שגרתי. אנחנו — באופן רשמי — במצב לחימה בין שתי הארצות. עד כמה שזכור לי, אינני יודע על תקדים כזה שמנהיג ארץ שנמצאת במצב מלחמה ביקר בארץ הנלחמת ומתקבל בחיב לב כזה. בכנות כזו, התנובה היתה חיובית, בממשלה, בפרלמנט, אבל קודם-כל אצל העם כולו. נסענו יחד, הנשיא סאדאט ואני, כמה פעמים. ראינו את העם ברחובות, באלפיהם, בשם וילדים, בגרים וטף — כולם קיבלו את פני הנשיא ואימצו אותו לליבם. ילדינו ניפפו בדגלים של מצ' רים וישראל. אני רוצה ברשותי, אדוני הנשיא, להביע את תקוותי ה' כנה. שלא ירחק היום שבו גם ילדים מצריים ינפפו בשני הדגלים : היש' ראלי והמצרי. הביקור הזה הוא הצ' לחן גמורה לשתי הארצות. למען ה' שלום. מכיוון שגם הנשיא וגם אני מאמינים ברשות העליונה — אני אומר לפני פרידתו של הנשיא ו' הפמליה שלו, שאנחנו עומדים בתפי' לה לאלוהים שבשמים — שיתן ל' כולנו את התבונה להמשיך במאמצים להביא שלום לעמינו — שלום אמתי, וכך להבטיח שבאיוור הזה — יגיעו כל השוכנים בו לשלום. לקידמה, ויחיו בחיי חוש — צדק ואישר.

סיכומו של סאדאט

גבירותי ורבותי, אנצל הזדמנות זו ואודה לראש הממשלה, מר בגין, לעם הישראלי, לנשיא קציר — על קבלת הפנים החמה אשר קיבלתי כאן. אנחנו ברגע מכריע וקובע. הבה נקווה כולנו יחד, שנוכל להמשיך ברגע הנעלה הזה ב'נחות. ומי יתן שהאל יוריד ויכוון את צעדינו ואת צעדינו של ראש הממשלה, בגין, ו' הכנסת, מפני שיש צורך בהחלטות קשות ודרסטיים. כוונתי לומר, שאני את חלקי תרומתי, כאשר החלטתי לבוא לישראל. עתה אצפה להחלטות שתבואנה מראש הממשלה, מר בגין, והכנסת. מיטב האיתולים לידידי, ראש הממשלה מר בגין, ולמשפחתה, ותודה לאומץ הלב של העם היש' ראלי — אשר את קבלת הפנים שלו לא אשכח לעולם.

JERUSALEM, NOVEMBER 23, 1977.

THE HONORABLE
JIMMY CARTER
PRESIDENT OF THE UNITED STATES
THE WHITE HOUSE
WASHINGTON, D.C.

DEAR MR. PRESIDENT,

I WRITE TO YOU NOW IN THE WAKE OF OUR TELEPHONE
CONVERSATION OF NOVEMBER 21.

PRESIDENT SADAT AND I AGREED TO CONTINUE OUR
DIALOGUE ON TWO LEVELS, THE POLITICAL AND THE MILITARY.
MEETINGS WILL TAKE PLACE, HOPEFULLY SOON, BETWEEN A PERSONAL
REPRESENTATIVE OF PRESIDENT SADAT WHO ENJOYS HIS FULL CONFIDENCE,
AND FOREIGN MINISTER MOSHE DAYAN WHO, OF COURSE, HAS MY
COMPLETE CONFIDENCE AND THAT OF THE CABINET. AT THE SAME TIME,
THE DEFENCE MINISTERS OF OUR TWO COUNTRIES, GENERAL GAMASSI
AND EZER WEIZMAN, WILL SEEK TO WORK OUT ARRANGEMENTS TO MAKE
AN UNINTENTIONAL ARMED CLASH BETWEEN US IMPOSSIBLE.
PRESIDENT SADAT AND I AGREED TO GO TO GENEVA AS
SOON AS FEASIBLE, BUT NO DATE WAS DETERMINED. PRESIDENT SADAT
WISHES THE CONFERENCE BE PREPARED ON THE SUBSTANTIVE ISSUES.

THESE WE DISCUSSED IN A PRELIMINARY MANNER. WE PROMISED EACH
OTHER TO DISCUSS THEM FURTHER IN THE FUTURE, KNOWING THAT WE HAVE
DIFFERENCES OF OPINION CONCERNING THE CONTENTS OF THE PEACE TREATIES
WE SEEK TO NEGOTIATE AND SIGN. TO MAKE CLEAR OUR POSITIONS, I GAVE
THE HONORED GUEST OUR DRAFT PEACE TREATY AND THE COVERING LETTER
ADDRESSED BY FOREIGN MINISTER DAYAN TO SECRETARY OF STATE VANCE.
I FEEL MR. PRESIDENT, THAT PRESIDENT SADAT'S VISIT,
THE RECEPTION HE RECEIVED BY OUR PARLIAMENT, GOVERNMENT AND PEOPLE,
AS WELL AS THE NATURE OF OUR PRIVATE MEETINGS AND EXCHANGES, ARE
GOOD FOR EGYPT, ISRAEL AND FOR THE CAUSE OF PEACE. WE SHALL CONTINUE
THE DIALOGUE ON ALL LEVELS FOR THE PURPOSE OF CONCLUDING PEACE
TREATIES.

MAY I AGAIN EXPRESS TO YOU, MR. PRESIDENT, MY DEEP
GRATITUDE FOR YOUR CONTRIBUTION TO THIS LAST DEVELOPMENT. WE SHALL
NEED YOUR UNDERSTANDING AND HELP IN THE FUTURE.

YOURS RESPECTFULLY AND SINCERELY,

MENACHEM BEGIN. ---

לקט מעתונות חוץ

ספריית הכנסת
שירותי מידע

גליון מס' 14

י"ט בכסלו תשל"ח
29 בנובמבר 1977

בקורו של נשיא מצרים

- א. מאמרי מערכת
- ב. תגובות מבירות ערביות
- ג. תגובות ממזרח אירופה

סיימס

24.11

מאמר מערכת

הלאה לז'נווה

בקורו של סאדאט היה בגדר תפנית היסטורית ביחסי ישראל-ערב שאין סמנה חזרה... "ההודעה המוסכמת" היא מיסמך מוזר ואינו למעשה "הודעה משותפת". הניסוח אומר: "ממשלת ישראל מציעה"... המנעותו של סאדאט מהודעה, נובעת מדאגתו שלא יווצר הרושם כי בקורו הוא ראשיתו של מו"מ דו-צדדי מחוץ למסגרת ז'נווה; שם על כל הערכים להיות מיוצגים (לרבות "ערביי פלשתינה", כדברי בגין).

שני המנהיגים, במלים זהות, התחייבו על שיחוף פעולה למען כנום ז'נווה. משלא נקבעו צנורות קבועים למגע ישיר, אפשר שיחזרו לפעול באמצעות ארה"ב.

הבעיה שעל הפרק - ייצוג פלשתיני. סאדאט ניסה להשפיע על אש"ף כי הייצוג יהיה מקובל עליו תוך שהוא מאפשר לישראל להעמיד פנים שאין הוא כזה...

בינתיים התרחק אש"ף ממנו בזעם ועשה יד-אחת עם סוריה כנגד "הבגידה" המצרית... אין שחר למסע זה, שכן אין בו לעורר את עמי ערב להמשיך ולהאבק את מאבקם של הפלשתינים... מאז מלחמת לבנון היה ברור לבעלי הדעת ביניהם כי עליהם להתאים עצמם למסגרת הסדרי שלום שיבוא... היה עליהם להיות אסירי חודה לנשיא המצרי שעמד על זכויותיהם בחוקף בשעת נאומו בישראל.

אלא שאש"ף וסוריה חרדים משלום נפרד. אבל הדרך שנקטו בה היא בדיוק הדרך לדחוף אותו בכיוון זה. אם יעלה בידו לשכנע את סעודיה ומדינות המפרץ כי עשה ככל יכולתו, בעוד סוריה והפלשתינים פרשו, יוכל להסיק מסקנה כי שלום נפרד עונה על מירב האינטרסים של ארצו. רצוי מבחינת שני גורמים אלו לבלוע את טינתם ולשתף עצמם באורח קונסטריקטיבי בהכנות לקראת ז'נווה.

ניו יורק טיימס
22.11.77 (טריביון)
מאמר מערכת

מצרים וישראל בחלון הראווה

רק התמימים מזה והציניקנים מזה מבטלים את ערכם של סכסכים... לחיצות ידיים, הימנונים, מטחי תותחים, חצוצרות, תפילות, זרים ואספות מלוות מחיאות כפים - שלילתם גרמה לשפיכות דמים לא פחות משלילת אדמות. ברגע זה משמעותם רבה ממשמעותן של מלים. סאדאת הלך לירושלים להפגין, לא רק כדיבור, שהוא מקבל את ישראל בתור עם ושכן. הישראלים קיבלו פניו בצורה שכוונתה להפגין, יותר מכוחן של מלים, כי הם מתחילים להכיר בעובדה של הכרה בהם.

אין אפוא לעמוד ברגע זה על עימותי לשון שביניהם; סאדאת לא עבר מרחק שנות-אור כדי לסרב למו"מ על כל שעל של טריטוריה, כמו שאמר. בגין לא נטל על עצמו חובות כלפי מחוזה דיפלומטית זו וסיכון צבאי במקרה של כשלונה, רק כדי להדגיש שוב את הקשר הנצחי בין היהודים וכל גבעה שהם יושבים בה, כמו שאמר.

מלות המפתח בנאומים בכנסת לא היו במישור המשמעותי אלא במישור הנוהלי. הזדמנות חדשה זו להתגבר על שנאה של דורות לא תזדמן שוב וההיסטוריה תביא קללתה על אלה שיחמיצו אותה, הכריז הנשיא. המחלוקת והסכנות שרחשו מאחורי הדומה היו מראש נהירות לכולם. מי שמסרב לנהל מו"מ פתוח נוטל על עצמו אחריות גורלית, השיב דא"מ.

הבעיה העומדת עתה בפני ארה"ב והצדדים המעורבים ישירות - ליצור מסגרות שבהן ניתן להמשיך במו"מ ובמחנות. רק דמיון מופלג באומץ יכול היה להתנבא כי הנתיב למו"מ יעבור בכנסת, עוד טרם יגיע לז'נבה. אם אמנם שיחות סאדאת-בגין מצביעות על כוונות אחרים - יש לעודדן. אם יכשלו בחרגום המחווה לתהליך מו"מ, ידרש להם סיוע בעל כושר המצאה. אם בריה"מ לא תכפה על עצמה לכבד את ההבטחה המשתמעת מפגישה זו, יהיה צורך לחסום אותה מלהערים מכשולים מזיקים על דרך זו.

שלום במזה"ת מעורר שאלות בדבר ריבונות ובטחון הן במחשבה והן בשטח. לשתייהן לא נמצא פתרון כשדה הקרב. את שתייהן אין לפתור ע"י כוחות מבחוח. שתייהן יצאו נשכרות מן הסכסכים.

ושינגטון פוסט
22.11.77 (טריביון)
מאמר מערכת

אי אפשר היה לצפות ליותר מזה

"הישג גדול... בקור גומלין... החלטנו שלא יהיו עוד מלחמות...
הסכמנו כי ערבים פלשתינים חייבים להיות מיוצגים בז'נבה... נמשיך
כדו-שיח... מילת המפתח - המשך... קרטר יהיה אתנו בשלב הבא".

- - -

אם לרעחך יש תקוות-מה לפריצת דרך שתשים קץ לסכסוך בן 30 שנה,
מה עוד ציפית כי בגין יאמר בראיון שראינו ביום א' בלילה בטלוויזיה,
כשסאדאת לצידו? דבר לא. למרות הנסיה לחפש אחרי "הסכמים" ולחשוש
מ"אכזבה" ומצפיות ש"נכזבו". כמו שאמר סאדאת "אנשים ינסו לתאר את כל
הענין כאילו הכזיב". לפי תחושת העתון פגישה בלתי-רגילה זו בירושלים,
בכנסת ובשיחות הפרטיות, מרחיבה הסכוי להתקדמות של ממש לקראת הסדר.
השנים הסכימו על דרך להמשיך, שיכללו בה מדינות ערב אחרות וגם דיפלומטיה
אמריקנית. לא ניתן לצפות ליותר מזה.

הנאומים בכנסת לא יכלו להיות יותר מאשר נקודות זינוק למו"מ
שיבוא. לא היה בהם אפילו רמז להסדר או חוזה שלום. אבל בהקשר בו
נאמרו וכאווירה החדשה שנוצרה, הם ציון דרך לתהליך מו"מ מעמיק ופכטיח יותר.

סאדאת בצד הכרה בישראל במרחב זה, הציג התביעה הסטנדרטית להחזרת
כל השטחים והצהיר כי נושא זה נתון למו"מ. מעניין כי קרא במונחים כללים
גם להגדרה עצמית של הפלשתינים. בגין בתשובתו אמר כי "הכל" פתוח למו"מ
וקרא למו"מ ישיר גם עם שכנות ערביות אחרות ועם "דוברים לגיטימיים של
הערבים הפלשתינים". חד-צדדית הכריז על פתיחת גבול ישראל לפני מצרים. כל
מנהיג הקרין כבוד וחוש היסטורי וכיבוד הנסיבות הפוליטיות של זולתו,
שהלמו את ייחודו של המאורע.

אין טעם לדקדק בנאומים אלו באשר להסכמה ואי-הסכמה, כאילו נוסח זה
הוא עדות אם המסע "הצליח" או "נכשל". בהם רק רמיזות. חשיבותם לא בתוכן
אלא בהקשר: זהו מסר מפי שני אנשים שהחליטו בכנות לנצל את המיפנה הבלתי
צפוי בהיסטוריה המעונה של עמיהם. אלו מלים של שני אנשים המכירים בעובדה
כי לאחר שהרחיקו עד כאן, יוכלו לסגת רק במחיר ללא-נשוא לרווחת עמיהם ולשלום
הכללי.

התוצאות לא יתגלו בעקבות בקור אחד ואפילו בקור גומלין. רק מתוך צמיחה אטית מצטברת של כבוד ואמון הדדי - צמיחה שתאפשר נקיטת צעדים ונוסחאות שלא התקבלו קודם על הדעה. כולנו סקרנים לדעת מה ילד הצעד הבא. מה תהליך למעשה שישמור על יוזמה זו כי תחזיק מעמד. אם נניח שבכוחה של ישראל להעניק תנופה אמיתית למו"מ, החמנע האופוזיציה בעולם הערבי מסאדאת את המשך החפזשים? טפשי לחכות לתשובה על הכל ומיד. המענה יבוא, אם יבוא בכלל, רק כשיבשילו היחסים החדשים שראשיתם בירושלים.

ניו יורק טיימס

23.11.77

מעבר לירושלים

מאמר מערכת

לאן עכשיו?... אין השלום פורץ כמו המלחמה; זהו תהליך של הסתגלות. סאדאת ובגין הבינו זאת כשהסכימו שלא להסכים... סיוע דיפלומטי אמריקני יאפשר להם לקבוע את הקצב והצורה של תהליך המו"מ, מבלי להניח שאמריקה מיטיבה להבין מהם את שאלת הבטחון הלאומי והאינדיבידואלי שלהם.

- - -

מכאן השאלה לא מה קיבל סאדאת בחמורה, אלא מה הוא רוצה. ברור עתה כי ביקש תהליך מו"מ מבטיח יותר מזה שנסתרבול בשאלות נוהליות בדרך לכנוס מהיר של ז'נווה; נחייב שעלול להחסם בנושאים שוליים ע"י כל עם ערבי, או קבוצה, או מפלגת מיעוט ישראלית. כן רצה להפגין כי כוחו רב לו לצאת לדרך השלום. שחיי מצרים לא יועלו עוד קורבן במלחמה מבלי שיעשה מאמץ כן להציע לישראל הבטחון שאליו היא חותרת בצדק - בחמורה לשטחים הכבושים.

אמנם סאדאת הציג נאמנה את תביעות כל הערבים, אולם כפי שערבים מסוימים נזדרזו לומר שאין הוא מדבר בשמם, כן הייתה במעשהו אתרעה כי אין הם מדברים בשמו ואין בכוחם להסיל וטו על המו"מ עצמו.

נראה כי בגין-סאדאת הסכימו להפגש שוב, המועד לא נקבע וכי הדיפלומטים משני הצדדים יבינו מערכת עקרונות משותפת שאז יודיעו עליה. על מנת להימנע מכתם של שלום נפרד או בגידה, עקרונות אלה יותוו עפ"י קווים שיוכלו לשרת את ישראל גם במו"מ עם שכנותיה האחרות. אז יבוא חורו של אסד, או כל מי שיחגלה כדובר אמין למען הפלשתינים, להמשיך עפ"י בסיס זה - או להשאר מאחור.

סאדאט-בגין צפו גם את שיחופו של קרטר, בשלב מסוים, שכן עקרונותיו המוצהרים למו"מ כבר הגדירו את המכנה המשותף: הוא הכיר מזמן בעובדה שאין האינטרס הישראלי בשטחים אלא בבטחון וכי על הערבים בבוא העת להציע בטחון על סמך שלום-אמת כשילוב הסדרים של בטחונות צבאיים - בחמורה לשטחים.

עיסקה עם מצרים על יסוד זה תוארה כנוחה יחסית, שהרי בעיית סיני פחות קשה מבחינה בטחונית מאשר בעיות הגדה והגולן. אמת אין הגולן דומה לסיני אך גם אין אסד דומה לסאדאט. לאסד תמיד היה פחות מה להפסיד מאיבה לישראל ופחות מה להרוויח אם יכיר בה. אך הוא גם איום צבאי פחות עליה. הלקח שנלמד משיחוף פעולה שקט שלו עם ^{ישראל} למען מטרות בלבנון, מעיד כי אין כל קפאון בדיפלומטיה הסורית.

- - -

הנושא הכבד מכולם = הגדרת האינטרס הפלשתיני. לפיכך עדיף להתמודד עמו במאורח מאשר במוקדם, כאשר התפתח מעט אמון במהלך המו"מ. גם כאן האינטרס הישראלי הוא יותר שאלת בטחון משטחים. אין להרשות להדגשה על ריבונות ולמעשי התנחלות לטרפד עקרון זה.

פגישת סאדאט-בגין היא קריאה למתינות. אתרעה לקיצונים משני הקצוות שאין רוב המצרים והישראלים מוכן לשפוך דמו לטובתם. על ארה"ב להגיב תוך התלהבות ובמאמץ נחוש לשכנע אחרים כי אין טעם לדחות קריאה זו.

ושינגטון פוסט
21.1.77 (טריביון)
מאמר מערכת

שלום / סאלאם

יאמר מה שיאמר נשיא מצרים כנאומו בכנסת, מעבר לחפזי פגמים בו, ברור כי עצם מסעו שינה לחלוטין את המערך הפסיכולוגי שבו הייתה קפואה המחלוקת בין ערב לישראל. אין בסחון בתוצאות אך בטוח הוא כי נוצרה הזדמנות המחייבת את כל הצדדים לעיין מחדש בכל אופציה דיפלומטית ובכל תמרון פוליטי שהיה נראה להם בעבר, שכן הצעות, ויתורים, מיקוח ומחאות שנראו בלתי אפשריים כאווירה הקודמת היו למהלכים סבירים באווירה החדשה. תחושה זו של אפשרויות חדשות היא המתת שהעניק סאדאת למזה"ת.

אין סאדאת יכול להעניק את פרס נוכחותו בישראל ועוד בירושלים, מבלי להופיע כדובר כל מדינות ערב, לא רק מצרים לבדה. בעיני הכותב זה מובן מאליו והוא מניח כי כך הוא בעיני מצרים וישראל. בלי מובן מאליו זה יש לראות בשני המנהיגים טפשים כדי לא לומר חסרי אחריות; כאילו נשבו באימפולס תיאטרלי ללא כוונה תחילה.

האין אפשרות כי עסקו בחיכנון מיפנה כזה בקיץ אשתקד, לפי חדשים, אכן כן עשו, מבלי שיעלה על דעתם כיצד יתפתחו הדברים? לבטח שקלו מה דרוש לישראל מידי מצרים כדי לזכות בחמיכה בחברה הפתוחה שלה, לקראת כל הסכמים שיושגו בסופו של תהליך. יתירה מזו, שני המנהיגים שקלו בוודאי מה דרוש למצרים כדי להגן על עצמה מפני ההאשמה הצפויה של בגידה במטרה הערבית, לבטח הישראלים מודעים לעובדה כי כדי שמנהיג ערבי שעמו הם עושים עיסקה ישאר בחיים, עליהם להגיש לו עיסקה שכיכולתו להגן עליה מפני האיבה של מדינות ערביות אחרות. משך הזמן שבו תוכננה המשימה והרצינות המוחלטת של סאדאת-בגין - מחוייבותם למיטב האינטרסים של עמיהם שיגעו ממלחמה - מחייבים מסקנה כי הם ראויים להנות מן הספק.

היש להזהיר את סאדאת כי נטל על עצמו סיכון מדהים? היש להזכיר לישראלים כי האינטרס שלהם תובע "שיפצו" את המדינה הערבית הראשונה שנאוחה למגע ישיר כדי לשמש פתוי למדינות ערב אחרות? אין צורך בדבר. סאדאת ובגין שניהם אנשים רציניים.

גורם אחר. סאדאט יכול היה לחכות עד ועידת ז'נווה, כדי לחסוך מעצמו התקפה וללחוץ על תביעותיו. ברי כי חשב שיישב לו וכנראה לאחיו הערביים אם יעשה ישירות את צעד הפתיחה. אך משגה הוא לחשוב כי צעדו מצביע על כשלון הדיפלומטיה האמריקנית. דיפלומטיה זו היא שיצרה דחף ומוקד למסע למען הסדר. ללא התנופה האמריקנית הצדדים לא היו מסוגלים לפעול בעצמם.

אמת כי כמה דיפלומטים אמריקנים נעלבו, שרעיון ז'נווה החביב עליהם נדחק, לפחות זמנית, לקרן זוויה, אבל הוועידה לא נתכוונה אלא לשמש אמצעי להביא את הצדדים למו"מ פנים-אל-פנים. היות ושנים מן הצדדים החלו במו"מ בעצמם, על הדיפלומטים לחדול מדאגה שלא ימחדרו בלי חסות אמריקנית ולשקול מה עזרה בכוחם להגיש, אם בכלל, לתהליך המתנהל של המו"מ; להיות מוכנים להביא ערכים אחרים בעלי נטיה דומה לשולחן הדיויים. על וושינגטון לשמור על ז'נווה בתור רשת כסחון (הנפרשת לרגלי לוליינים כקרס, המע'). אין נושא שלא ניתן ליישבו בשיחות ישירות בין ישראל-מצרים ובכנוס מחודש בוועידת ז'נווה. הן אמריקנים והן ישראלים שנדהמו מצעד הפתיחה המצרי חייבים להשתחרר מהעמדה פנים כאלו אין קשר הדוק בין שני המאורעות בכל התהליך הממושך להשיג הסדר מקיף במזה"ת.

אין לעשות שלום, בוקר יום ראשון אחד בירושלים, אבל ניתן לעשות שלום בירושלים, בקהיר, בדמשק, בעמן ובז'נווה. הוא ניתן להשגה אם ערכים וישראלים ירחיבו את היחסים הישירים ביניהם עפ"י הדוגמא שנקבעה באומץ, ככבוד ובצורה נוגעת ללב ע"י אנואר סאדאט ומנחם בגין.

סיימס
21.11.77
מאמר מערכת

סאדאט בכנסת

סאדאט ענה לאלה שהטילו ספק בכנוח מסעו לירושלים בנאום בכנסת, בו קרא קריאה נרגשת לשלום. הוא לא השתמש ברמזים זהירים למען סבר אוזנו של קהל בקורתי אודות ההכרה בישראל ואמר בלב פתוח "אנו מקדמים פניכם בברכה ובכל הכנות כי תחיו בקרבנו". הוא ידע כי שום בסוי פחת ברוחב לבו/יוכל לשנות את האווירה בסכסוך הישראלי-ערבי. אפילו יוזמה דרמטית זו, התמריץ לחקווה, מעט בו להיאחז באורח מוחשי.

נראה כי סאדאט שמר על היוזמה שזכה בה כשנודע לראשונה על כוונתו, למרות המקהלה הערבית של מתנגדיו, בחלקה מתוזמרת אבל בכל מקום חזקה, אפילו בממשלתו. כיצד יכול קול ערבי בודד במחנה האוייב, שואלים הערבים, להיות יותר ממחווה צבועה וריקה. שמא אפילו קשר להשיג שלום נפרד? בנקודה זו לא היה שמץ היסוס להכשחתו... היו עוד גורמים שהרגיזו רגשות עוינות ערביים עקב בקור בעל כסוי סלוויזיוני כזה. המראה של דגלי ישראל-מצרים זה לצד זה, המחוות שמחייב פרוטוכול בין מדינות, חיבוק לגולדה מאיר - מי היה מאמין?

בנאומו חזר על תנאים ערביים מוסמכים - למען פנוי השטחים - מבלי לציין את אש"ף במפורש הדגיש זכויות העם הפלשתיני למדינה משלו. זה לב הבעיה ואל לישראל לחשוש מפניה. לאחר שהעניק לישראל הבטחות תקיפות אשר לבטחונה והכרה במדינה - שכמובן נשתמעה מעצם בקורו - יטענו מבקריו כי ויתר על הזכיון האחד שישראל נזקקה לו נואשות, מבלי שקיבל משהו בתמורה. נראה כי הוא גרס שלמחווה שלו לא יהיה ערך אם לא ינתנו הבטחות בלבביות ואם לא יימחק הבטוי השגור בעבר בפי דוברים ערביים "מה שקרוי ישראל".

בדברי תשובתו היה קשה לבגין לתפוש יוזמה משלו. אם יש לעשות ויתורים, אי אפשר אפילו לרמז עליהם בפורום כזה. יש להדות גם כי ע"י הזדהותו של סאדאט עם התנאים הערביים המקובלים הוא הציג חביעות שבגין סרב בחוקף לקבל אותן עד כה. מן הראוי לציין כי בחשובה נעדרה החייחנות לפלשתינים ולוא במשפט עקיף. חסר-שייחפשו בו חוגים ערביים כדי להוכיח כי המחווה של סאדאט הייתה ריקה והתהום הפעורה בין הצדדים נשארה כשהייתה. אם כי בחשובתו לא הפגין בגין אותו חום ופתיחות, המאורע בהכרה יורגש בדעת הקהל הישראלית. אי אפשר היה לקוות ליותר מזה.

ברור מאליו כי צבור מאזינים חשוב לא פחות לסאדאט מחברי הכנסת היו הקונגרס והנשיא קרט. גם שם נדרש זעזוע דומה. סאדאט מצא בהשקפתו של קרט הבנה נכונה של העמדה הערבית. מה שחסר לו הוא העוז לפעול נגד אפס-המעש או האיבה של הקונגרס, בשעה שבעיות הפנים שלו סובלות עיכובים מאותו טעם.

נאומו היה כגדר תמריץ בשביל דעת הקהל האמריקנית, אפשר חזק בהרבה מאשר כוחו לעורר מחשבה בישראל. איש בוושינגטון לא יכול היה לדרוש יותר הבטחה לבטחונה של ישראל ולמעמדה מאשר העניק סאדאט.

אבל לא די במחשבה חדשה בארה"ב ובישראל למען תמורה. נשיא מצרים עדיין דובר יחיד ליוזמה חדשה זו. יתכן שלא פירק את המתנגדים הערביים מנשקם. אפשר כי המחווה שלו לא תביא לווייתורים ולשנוי גישה כמו שלו אצל מר בגין. כמו טיל שפרץ האיר מסעו הזוהר וגרר קריאות תדהמה ברחבי חבל, אך כמוהו מהר עלולה העלטה לרדת שנית. כיצד אפשר לשמור על התנופה? על כך אולי יבוא מענה בחור כמה ימים.

גארדיין

21.11

מאמר מערכת

סאדאת חוזר אל ליבה של ישראל

משימתו ומסעו אל תוך ליבה של ישראל ונאומו בכנסת מציינים תמורה כה כבירה בדגמים המקובלים של הסכסוך והדיפלומסיה באזור, עד כי משמעותם חכה גלים עוד זמן רב. היא תמעט מערכן של תגובות לזכות או לחובה שיתעוררו ברחבי חבל. הערבים שדוחים קיומה של ישראל, ימשיכו בדרכם, אם לא לנצח הרי לזמן-מה. הישראלים שמחובתם לעקוב מקרוב אחרי התבטאויות ערביות כדי לגלות בהן שנוי דגשים יעשו כן לגבי נאומו. אולם המאורע שייך למישור שונה מכל חלופי דברים או עימות בנשק מאז קום מדינת ישראל.

הדעה הרווחת אומרת כי סאדאת נסל את יוקרתו וחיוו בידו. נאמר כי ביקש לו מחווה היסטורית. הוא חשש לכלכלת ארצו אם מירוף החימוש יימשך. הוא רצה לפנות אל הצבא האמריקני שבכוחו להשפיע רבות על המדיניות בישראל. קרוב לוודאי כי כל ההסברים הללו נכונים; אך אמת כי מעשהו המדהים, לשאת דברו בכנסת, העניק לפוליטיקה המזרח-תיכונית ציר חדש לנוע סביבו. כך הדבר בלי קשר עם הדברים שבדעתו לומר.

אולם נאומו כשלעצמו היה מלאכת מחשבת. הוא לא בגד, יאמרו מבקריו אשר יאמרו, בשום עמדה ערבית שלא אבדה להם ע"י עצם קיומה של ישראל. הוא לא סטה במילה אחת מן החביעה להחזרת שטחים וזכויות הפלשתינים. אין שתייהן נושא לוויכוח, אמר לכנסת. אך כדי לשלב תביעות אלו בלשון של שלום, אם גם ללא תפנית במתודולוגיה הערבית הרי תפנית במתודה של הגישה - שלה לא זכו הישראלים מעולם - אמר: "אנו מקדמים פניכם בקרבנו בכל הכנות". מלים אלו יחרקו באזני אנשי גרילה, אך אין להחזירן עוד. דרוש היה מדינאי כדי לומר אותן.

לא היה זה מאורע שבכל יום. נדוש הוא על כן להציג ניתוחים כאילו היה. קרה כי הסכסוך הואר מזווית חדשה לחלוטין אולם הסיבנה נשאר כשהיה. כאשר חזר על הבטוי "אנחנו" כשהציע לישראל שלום ובטחון, למי נתכוון בכנוי גוף מעורפל זה? כידוע הערבים מדברים בהרבה לשונות. לפני שכנוי גוף אחר ישמש את כולם, ישראל תרצה לשמוע כזאת מפי הנוקשה ביותר ולא הפשרן ביותר שביניהם. ודאי דיבר בשם כולם כשאמר "לא באתי להתחנן כי תיסוגו מאדמחנו. נסיגה משטחים שנכבשו ב-1967 מובנת מאליה ואין מקום לוויכוח. לא יהיה שלום כל עוד אתם מחזיקים באדמה ערבית". אבל יתכן שיש הבדל עצום בינו לבין קדאפי. כהשקפה ממה מורכבות אדמות ערביות שיש לפנותן? כל השטחים של 1967. רק כל השטחים של 1967? בין הפרוש הצנוע ביותר להחלטה 242 לבין עמדתו הנוקשה של בגין עדיין פער שאין לגשר עליו.

נעים לחשוב כי הסדר בגדה שלפיו יוכלו כמה ישראלים לבנות ביתם בקרב רוב ערבי, כשכולם נשלטים בעצמם, אכן בגדר הצעה מעשית. אפשר שזה יקרה. אבל זה רחוק מכל העולה על הדעת בשעה זו. אפילו נאומים בלשון רהוטה מפי נשיא מצרים או כלשון רבח חסד מפי ממשלת הליכוד, לא יהפכו הצעה זו למציאות בזמן, כדי להפיג מתחים שמצאו פורקן במשך 30 שנה רק בדרכי מלחמה. זו הצעה המעניקה פחות בהרבה ממולדת אשר עליה נחייבו ארה"ב-בריה"מ-מערב אירופה. זה לב הסכסוך. שכן כבר אמר נשיא מצרים ככנסת כי לא יכון שלום נפרד עם מצרים או ארץ אחרת או הרכב ארצות ערביות. יהיה שלום כללי או לא כלום. השלום יאפשר למלך חאלד להתפלל באל-אקסה כאשר המסגד מחוץ לתחום שיפוטתה של ישראל.

הערבים שקראו בגידה ישאלו עצמם שמא הקדימו לצעוק. אין זה נצחון לישראל להעמיד את הנשיא על דוכן הכנסת: זהו נצחון ערבי יחיד במינו להשתמש בדוכן למטרה זו, לפני קהל שאין לו חקדים בגודלו ובמידת השפעתו. המענה של בגין לא היה מו"מ בשום מובל. מה תהיה תשובתה המוגדרת של ממשלתו? אחרי הפגנת רצון-טוב של סאדאת והכרתו בזכויות של ישראל במזה"ת, התייחסן תשובה מספקת שאינה מגבילה הגבולות לאלה של סיום 1967? עדיין בידי ישראל עילה כי אין הוא דוברו של העולם הערבי. אין לשנות מהלכים בבת אחת: האם לא יהיה צורך לשנותם בקרוב בצד של אנשי הסרוב? סאדאת הצביע בפני ישראל על איומי מלחמה נוספת הסמונים בחובו של בידוד נמשך. אם לא תסכים ישראל לשלום בכבוד, אם בז'נווה אם במקום אחר, בשיתוף אש"ף - בידוד זה בהכרח יחמיר. מה שיבטיח בידוד וידחף את ישראל לצאת ממנו הוא אישור דברי סאדאת ע"י מנהיגי ערב אחרים.

ערובה בינלאומית מלאה לגבולות 1967 - מה שהציעה מצרים - הוא פרס שהיה נחסף בלהט ע"י ישראל לפני 1967. סאדאת הודה כי ארצו עשתה משגים חמורים. אם ישראל לא תודה כמוהו ותתקן המעוות כפי שניסה הוא לעשות, היא תצטער על מהלכי יום אתמול. סאדאת נסל סיכון נכבד בצאתו לירושלים, אך בנוכחותו בה עשה שימוש שאין סוב ממנו לענינו.

אובסרבר
20.11.77
מאמר מערכת

יונה מרחפת בירושלים

בדרכו על דוכן הכנסת בירושלים עשה אנואר סאדאת היסטוריה. אין דומה לצעד זה בגבורה בימינו... הפוליטיקה של המזה"ת לא תחזור עוד להיות כשהייתה... אין לצפות כי הבקור כשלעצמו יביא להתקדמות מהירה בפתרון מחלוקות מהותיות שבלב הסכסוך...

יש בבקור כדי להרחיק חשדות יהודיים ביחס לכוונות כל הערבים, שכן רב המרחק שמוכנים הן סאדאת והן מנהיגים אחרים ללכת לקראת הכרה בזכות קיומה של ישראל בשלום עם שכנותיה. במעשהו שלל את הסרוב העקשני של אש"ף ואנשי חזית הסרוב (לוב, עירק, סוריה) להכיר בקיום קבע של ישראל.

צעדו מחייב את בנין ומנהיגים אחרים לעשות צעד חיובי למען ספק תביעות מינימום של הערבים כדי להגיע להסדר שלום. לא עוד יוכלו ישראלים להסתתר מאחורי דיבוק של חשדות (גם אם זכו להבנה על רקע מדיניות ותעמולה ערביים בעבר) ולסרב להכיר בחשיבות מציאת הסדר בר-קיימא לשאלה הפלשתינית.

הפגישה ההיסטורית הזאת עשויה לפתוח עידן חדש לשלום, היא גם עלולה להחמיר הסכנות במצב הנוכחי. אם יחזור בידיים ריקות - אחרי שהתכחש לאש"ף ולגורמים חשובים אחרים בעולם הערבי - נשקפת סכנה לא רק לקריירה הפוליטית שלו. הוא מהמר על ישראל כי מוחחי הבקורת עליו לא יימצאו צודקים. תבוסה פוליטית או מוות שלו ישליכו המזה"ת למשבר חדש שממנו יקשה להושיעו. ממילא יתמעטו המדינאים שיהיו מוכנים לחקות את הדוגמא הגאה והנועזת שלו.

על הכנסת לכרות אוזן קשבת לתנאים שיציג בתור מרכיבים חיוניים, הדרושים למען גיוס רוב העולם הערבי לעמוד מאחורי יוזמת השלום שלו. מראש

אמר כי לא יפטרו ממנו חמורת יתר חלקי סיני. לכן הסכם דו-צדדי הוא בלתי אפשרי. עוד אמר כי לא יתכן שלום של ממש מבלי להכיר בחשיבות תהליך המו"מ עם הפלשתינים. למרות ההדגשה על החזרת הגדה, לא הוציא מכלל אפשרות קשר כלשהו בינה לבין ירדן כדי להגשים שאיפת הפלשתינים למולדת משלהם. רעיון זה נראה במידת-מה לממשלה הקודמת. מכאן שהעוקץ בין שני המנהיגים חלוי בעתיד הגדה. רק מקרוב חזר בגין על הזכות ההיסטורית של יהודים על כל השטח ממערב לירדן.

אין דרך לגשר בין השנים. אין דרך בפני סאדאת לאחר העולם הערבי מבלי לספק את חביעות הפלשתינים. לפיכך אם לא יושג בשיחות ביניהם פתרון סביר לעתידה, נדונו תקוות השלום לכשלון.

כשלון למסע סאדאת יגרור אחת מן השתיים:

1. להחזיר לו מעמדו, יחייב בראש מחנה המלחמה - כמו שעשה ב-1973. הסכוי לכנוס ז'נווה ירד למינימום. אפשר שהדבר יוליך למלחמה חמישית.
 2. אפשרות כי בגין יעמוד בפני מרי בחוץ ממשלחו, בהנהגת דיין וידין. דיין אמר לפני הצטרפו כי האחרות בממשלה בנושא הגדה בחוקפה, כל עוד שום מדינאי ערבי אחראי לא הציע פשרה כלשהי בנושא השטחים. עכשיו משפחה סאדאת בכדור-פחה להסדר כמו"מ, עלול בגין למצוא עצמו במיעוט בממשלתו.
- ע"י עימות עם הישראלים בשענף זית בידו, כפה החלטה כבירה, לא רק על העולם הערבי אלא גם על ישראל. תגובת ישראל עשויה להכריע לזמן רב את עתיד יחסיה עם העולם הערבי.

סאנדיי טיימס

20.11

מאמר מערכת

ההימור ההיסטורי והיום

- כיצד על בגין להגיב -

אור הזרקורים על סאדאט חומס על בגין... סאדאט כבש את דמיונו של העולם. סרגי הוא כי העולם הערבי, לרבות אפילו סעודיה ולהוציא את חוסיין, הגיב ברפלקסים של שנאה. זו מעין אמת-מירה למה שנדרש מבגין בחגובה על המחווה ההומניטרית של סאדאט.

- בגין יוכל לענות במלים מעורפלות של שלום. אין די בכך. עיני העם היהודי והעולם נשואות אל בגין ועמיתיו כדי שיעשו צעד של רוחב-לב מדיני שימחה קו בדרכי ההיסטוריה. בגין יכול להתנדב ללכת לקהיר, יכול להכריז על הפחתת כוחות בסיני. אין די בכך. שלושה דברים עליו לעשות מיד: 1. להסכים למידת-מה של ייצוג פלשתיני בז'נווה, מבלי לוותר על השגותיו ביחס לאופי "פלשתינה" והשטחים.
2. להכריז כי לא יהיו עוד התנחלויות על אדמה ערבית כבושה.
3. המעשה רב ההשראה שבכוחו לעשותו: להושיט יד לתקווה לפלשתינים - אנשים חפיב מפשע שאיבדו את כיתם בסכסוכים שהחלו ב-1948.

פליטים רשומים הנמצאים במחנות: 200 אלף בעזה, 76 אלף בגדה, 100 אלף בלבנון. בכל שנה קרא האו"ם ליישובם מחדש. ישראל הציעה בזמנו לקלוט 100 אלף כחלק מההסדר הסופי. על בגין להכריז עתה - כי ללא סייג ועוד טרום ז'נווה - ישראל תמצא בית הולם ל-100 אלף מתוכם. הוא יוכל להכריז על "מועצה ליישוב הפליטים מחדש" שתתכנן את יישובם של 100 אלף הראשונים ותהיה מוכנה ליישובם של האחרים לכשיושלם חוזה שלום. (לא כל הפליטים יבקשו לשוב, יש לערוך ביניהם משאל עם). ברור כי קליטת הערכים תיצור דילול מסוים באופיה היהודי של המדינה, אבל בכוחה לשאת זאת - דוגמא חיה לרעיון כי ערבי ויהודי חיים בצוותא. גם זו מסרה בשביל הציונות העולמית. היא תוכל להרים את המעמסה הכספית שחידרש למפעל זה.

רק הימורים של רוחב-לב עשויים לשנות את נחיבי הסכסוך. בלי תמורה במישור האמון וההבנה - שיוזמות כנ"ל יעודדו - ניצבת שאלה שאין עליה מענה: כיצד בגין הדבק בכנות בהכרתו אודות "ארץ ישראל" יאות להחזיר חלקים ממנה? כיצד הוא ועמו יוכלו להכיר בתנועת אש"ף - אשר שמה בלבד

מרמז על השמדת ישראל? מבחינה רגשית אינם יכולים. מבחינה מציאותית הם חייבים. ישראל שכנעה עצמה כי למען כטחונה עליה להחזיק בכמה שטחים. היא אינה מבינה - מסכות מובנות - כי גישה זו סכנה גורלית בה לטווח רחוק. היא מבטיחה איבה ערבית מתמשכת ותאוות נקם.

המפתח הבלעדי לעתיד הוא טפוח רגשי אמון. אם ישכילו לשכנע את ישראל כי אין נשקפת לה סכנת התקפה, באמצעות ערובות בינלאומיות, פרוזים ופקוח של או"ם מחד ואם העמים השכנים יווכחו כי אין ישראל כוח כובש, מדינה בעלת כוונות התפשטות ועמדה קיצונית של עולם מערבי במזרח מאידך, יוכל המזה"ת לאכול פרות של שלום בר-קיימא. תוצאה כזאת אפשר להשיג ע"י נסיגה בשלבים, במרוצת כמה שנים, מן השטחים שבמחלוקה. את פתרון שאלת ירושלים יש לדחות לסוף הדרך. יש להקים ישות פלשתינית בעלת הגדרה עצמית בשלבים, הכוללת בחוכה הכרה בריבונות ובשלמות של ישראל.

כל אלה פתרונות לעתיד. אבל עכשיו אפשר לדבר על העתיד ברגשי תקווה, כתנאי שמנהיגי ישראל יגלו גדולה ההולמת את גודל השעה. אם יחמיצו הזדמנות זו הם יאבדו רצון טוב של כל בעלי הרצון. הם יחתמו בכך גם גזר דין מוות על המדינה שהקימו. בסויים נדושים זורמים בשפע מעטם של נואמים, על רגעי מיפנה בהיסטוריה, אך זו הפעם סוף השבוע בירושלים מצדיק בסויים אלה.

ניו סטייטסמן

18.11.77

מאמר השער

בשבוע הבא בירושלים

בשורות טובות מן המזה"ת כאילו סתירה בין מושגים... אולם שני הצדדים בעצבנות נחושה חותרים להגשים את הבלתי-אפשרי. לא אנושי שלא לחוש הקלה ותקווה. אין בכך אופטימיות נטולת-מחשבה או תגובה מוגזמת לעובדה ששתי מדינות עוינות בנפש נוהגות בדרך ריאלית, אפילו קרת-מזג. גם אם תצמח טובה מבקורו המתוכנן - אין דבר שימחק את הצלקות מעל כפרי דרום לבנון. יסרה מה שיקרה - עדיין יתחפרו חיילים בשוחות הצוננות בגולן - אין אפילו ערובה כי שיא הזוועה של מיתקפה תרמו-גרעינית הוצאה מכלל חשבון.

אפשר שאין לדרוש ידיין דבורים כנים, אבל אין ספק כי זו הזדמנות למחשבה כנה. המחול עדין ועלול להפגע מכל צעד מגושם (הראיה: דברי הרמטכ"ל). ז'נווה עדיין רחוקה. צפוי מושב ארוך של טכסים וגישושים: מי ויתר למי, כמה ומדוע.

כבר לסדנו מן ההיסטוריה כי רק מפלגה בלתי מתפשרת יכולה לעשות פשרות: הראיה, אלג'יריה וויטנאם. נקל להתייחס אל מניעיו של סאדאת כציניות ובזלזול, היות וידוע שהוא שולט במדינה של חוהו, שהגיע לניכור עם החלקים המיליטנטיים בעולם הערבי, שחייב הוא למצוא לו בני ברית במקום הסובייטים. למרות כל אלה צעדו הוא בגדר ויתור ענק שיעורר פחדים אצל אש"ף, כשם שכבר עורר אותם בסוריה.

כדי שמסעו לא יהיה לשווא, הוא חייב לזכות בתמיכה. בגין הוא אדם חזק. הוא הביע נכונות לשוחח עם ממשלות ערביות שלמעשה מסרבות להכיר בזכות קיומו. הוא אדם קשה. כשהוא מתייחס לזכות התנ"כית על יהודה ושומרון נראה כי הוא מתכוון לכל מלה. אפשר שבה התחפר בעמדותיו באשר לשטחים הכבושים שאן בידו לנוע.

אם זהו המצב - היה המסע לשווא. כל יוזמה של אמת חייבת לבוא עכשיו מירושלים. לפני 7 שנים כתב ריצ'רד קרוסמן אגרת גלויה בעתון זה לידידו אבא אבן כי הסכנה הצבאית לישראל איננה ביוזמות שלום, אלא בתוצאות מסוימות של מצב שנמשך בעליהן. ישראל טוענת שרק ממנה נדרשים ויתורים. היא מתגאה בצדק כי לה הממשלה הכי דמוקרטית במזה"ת ולה החברה הכי צודקת. אכן זו בקשה גדולה לבקש ממדינה קטנה במצור, שתנהג ביתר נדיבות מאשר שכנוחיה.

אך יש ויתור אחד שישראל יכלה לעשותו כבר מחר: הצהרה כי לא יהיו עוד התנחלויות על אדמה ערבית. מחיר ההצהרה אפס. היא עדות לרצון טוב. אפשר שתהיה זו ההחלטה הנכונה מכולן.

גארדיין
17.11.77
מאמר מערכת

איש אמיץ והימור אמיץ

חוך אומץ לב בולט נענה סאדאת להזמנה להופיע בכנסת ובכך הכיר בישראל. איש לא יודה לו על כך במחנה הערבי. בעיני סוריה, לוב ועירק לפחות. הוא בגד בענין הערבי משתי בחינות: 1. פעל לבדו ללא התייעצות עמם. 2. איכזב אותם בנקודה חיונית - הכיר בזכות קיומה של ישראל. הרי אי אפשר להופיע לפני פרלמנט של מדינה שלסענחם אין לה קיום.

הוא יצר מעורבות אמריקנית, אולי לא במתכוון. הוא ובנין השתמשו בשרות האמריקנים, בשעה שיכלו להשיב שרוחים אחרים. למעצמות, לפרות ריחוקן, ענין במחרחש במזה"ת - מן הראוי להכיר באינטרס זה שלהן.

כבר חשגו גדול כי לא רק שבר הקרח אלא הכיר בעקרון של זכות קיומה של ישראל, בפרלמנט המייצג אותה ובממשלה המדברת בשמה.

ויתור מדרגה עליונה למען השלום המחייב תשובה מצד ישראל. אחד המכשולים שהיו - סרוב הדדי להכיר זה בזכות קיומו של זה. הערבים לא הכירו בישראל וישראל לא הכירה בזכות של הפלשתינים - המיוצגים ע"י אש"ף - למדינה משלהם. מכשול זה טורפד עתה. המחווה של סאדאת קוראת לתשובה ישראלית על הכרה באש"ף.

אין זו הכרזה קלה לבגין במיוחד, אש"ף נשבע להשמיד את ישראל. אך אי אפשר לקיים ועידת שלום כל עוד ישראל מסרבת לדבר עם דובר פלשטיני. הן ארה"ב והן בריה"מ הכינו זאת. כך גם מצעדו האמיץ של סאדאת, משתמע כי יש להתמודד עם עובדות, אם בגין מבקש להשתחרר ממלכודת עברו הגיעה שעתו.

ניו יורק טיימס

17.11.77

סאמר מערכת

תנופה במזה"ת
=====

שוב בחר סאדאת ביוזמה הגדולה, כך עשה כשגרש את הרוסים (1972) כשיצא למלחמה שידע כי לא תביא לו נצחון (1973) ועתה בכוונתו לבוא לכנסת (1977).

- - -

תשובתו של בגין הייתה הולמת. שני האישים נקטו סגנון תאטרלי מחד ושמירה על אגפיהם מאידך. סאדאת הודיע כי יציב ה"תמונה כולה" לרבות תכיעות אחיו הפלשטינים. בגין הושיט ידו חוף איזכור עוצמת צבאה של ישראל. אבל רק חילופי-הדברים כבר שינו האווירה הדיפלומטית. ישראל טענה בצדק כי סאדאת ואחרים דיברו הרבה על שלום בחוץ אך מעט בבית. עכשיו עשה זאת בביתו בפרהסיה.

הוא בא לפגוש את בגין לא על אדמה נייטרלית אלא בירושלים - מושב הממשלה. זכות ישראל למדינה ולקיום לא יכולה לזכות בהכרה דרמטית יותר.

לוא היו לבדם היו מגיעים לשלום: מצרים השקיעה מירב משאביה בצרכים צבאיים וכלכלתה הרוזה. גם בישראל הכלכלה תחת לחץ. אם כי ישראל מבקשת שלום עם כל שכניה - שלום עם מצרים קוסם במיוחד. תחבטל הסכנה של מלחמה בשלוש חזיתות וניתן יהיה לספל ביתר האויבים ביתר קלות. יתירה מזאת - הנושאים שבמחלוקת בין ישראל ומצרים ניתנים לפתרון ביתר קלות מאלה שבינה לבין סוריה ועם הפלשטינים.

אך אינם לבדם. יש להאמין להכחשות המצריות, שאין מצרים מבקשת שלום נפרד; גם לוא הושג לא היה יציב. אם לא תחול התקדמות לקראת הסדר כולל ישאר סאדאת חשוף להאשמות כי מכר את בני בריתו. משום כך יהיה שותף רעוע לשלום. שלום נפרד כזה עלול לשמש פיתוי לניצים בישראל לספח את הגדה. לטווח קצר צעד שיגביר בטחונה של ישראל, לטווח רחוק יגדלו הסיכונים והבעיות הכרוכות בו.

הסעון נגד שלום נפרד אינו מתכוון לשמש עילה נגד מו"מ נפרד. אפילו בז'נווה מדובר על ישראל כמו"מ עם הרכבים שונים.

מצרים וישראלים יוכלו לרדוף על עזה המשתרעת ביניהם, אך כדי להשיג שלום יציב בה, יש לשתף במידת-מה את חושביה הפלשתינים ואולי גם אחרים.

- - -

ערך המחווה שלו בכך שהוא מצביע על חוסר סבלנות שלו ביחס לפיכוכים בינעריביים סביב עניינים שבנוהל, תחת לרדוף במהות עם ישראל. התקדמות בינו לבין בגין עשויה לקדם גם מו"מ מקביל אחר.

סכוי של שלום בר-קיימא עם מצרים עשוי להיות תמריץ חזק לפשרות. ויחורים תוך סיכון גדול יותר בחזיתות אחרות. תנופה כשלעצמה עשויה לעודד פכחון אצל הערבים; כאשר יהיה השלום בהישג ידה של מצרים - היא לא תתפתח בנקל לאיומים כחידוש מלחמה. אסור להחמיץ התנופה שהושגה עתה.

גארדיין
17.11.77

מאת: אריק סילבר מדוע מתכנן סאדאת מחווה כבירה

הכתבה פוחחח בספקולציות על סכויי בואו של סאדאת...

בישראל שוקלים את הבעד והנגד: בקור כזה יש בו התקדמות עצומה - שבירת טאבו; הקץ ל-30 שנה שבהן קראו מנהיגים ערביים לישראל "ישות ציונית" "רשויות ת"א". בהן נצטוו נציגיהן ככל הפורומים הבינלאומיים להסתלק ברגע הכנסו של נציג ישראל.

סאדאת החזיר לעצמו ולעמו את עטרת המנהיגות. נמאס לו מן הסחבת בשאלות נוהל. הוא שואף לכנוס ז'נווה כי הוא מאמין שבכוחה של אמריקה ללחוץ על ישראל לוויחורים.

בקור בירושלים פרושו סכנה לנשיא בטווח הקצר. מבחינה פיסית מסוכן בשבילו יותר בקהיר מאשר בישראל. אחרי הכל קנאי ערבי רצח את המלך עבדללה.

יתכן כי ימצא עצמו מבודד אחרי עלייתו לרגל לירושלים, כמו שבודדו אותו אחרי הסכם סיני 2. הרבה תלוי בסעודיה. התגובה המרוסנת של שרי החוץ בטונים מצביעה רק על אפשרות של פיגור-זמן, איחור בקבלת הוראות מן הבית.

מצד אחר הוא דחף את סוריה למיגננה. אסד יתקשה לחסום הדרך לז'נווה, אלא אם כן בדעתו לחזור לחיבוק הדוב הרוסי.

לטווח רחוק יותר אפשר שעלה בידו להדוף את בגין לפנה ולהציגוכאחד ממחנה הרעים. מצרים נקטה צעד אדיר לשלום אם בגין ימשיך בז'נווה בסרובו לפנות שעל מן הגדה, או לסבול מדינה פלשתינית לצידו, עקשנותו תצא לאור. הבימה מוכנה אז להסדר כפוי.

לה מונד
מאמרי מערכת
17.11.1977

הכלתי-יאומן

דעת הקהל בעולם הערבי ובישראל עוד אחוזת תדהמה מהאפשרות שהנשיא סאדאת יבקר בישראל. ארבע שנים אחרי שצבאות מצרים חצו את תעלת סואץ יתקבל יריבה העיקרי של ישראל ב"משכנו של האויב", עם כל הכבוד הראוי לו כראש-מדינה עוד טרם שהוחל בהנחת את יסודות ההסדר.

מפתיעה מכל היא עמדת הרוב העצום של הערבים ליוזמת הראיס. כשהנשיא כורגיבה העז לדבר ב-1965 על "משא-ומתן" - ובאיזו זהירות! - כל העולם הערבי היה אחוז זעם וחוסר-אימון. והנה, היום גם ערפאת גם אסד עדיין לא קראו "בגידה", רק חזית הסירוב הפלשתינית מוקיעה את "הכניעה" ואת "התמרון המוטעה" של סאדאת.

התמוטטות של טבו בסכסוך הרווי רגשות היא כשלעצמה גורם חדש ורב חשיבות. אין שורפים את דיוקנו של סאדאת בחוצות הערים, ומהלכו הדרמטי נתקבל בהתלהבות כראוי לאומץ-לבו. אף שהוא מודה כי הוא מסתכן באפשרות של הפיכה נגדו או התנקשות בחייו, הוא גמר אומר למלא את "שליחותו הקדושה".

נוכחותו בירושלים תהיה הוכחה לרצונו הכנה, שאיש לא יעז לערער עליו והוא יוכל להצהיר על דבקוחו בשלום שיושג על-ידי ההכרה בזכויות הפלשתינים והחזרת השטחים שנכבשו ב-1967.

אפשרות מעין זו מעוררת חששות בישראל. סאדאת יצטייר באור חיובי בעיני דעת הקהל האמריקנית, שכה חשובה לקיומה של מדינת ישראל. "זו אינה מלכודת, זה אחגר", העיר מר אבא אבן.

כמו באוקטובר 1973, כשהטיל את ארצו במלחמה על ידי יוזמה נועזת הנשיא סאדאת עושה מאמץ לחלץ את ארצו העייפה מהמבוי הסתום בה היא שרויה. סאדאת מבין יפה שעמדותיו ושל ישראל מוסיפות להיות מנוגדות. ידיה של מפלגת השלטון בירושלים כבולות ביחס לגדה המערבית ואין בדעתה לוותר על "יהודה ושומרון". היא גם^{לא} מסכים למדינה פלשתינית. יקשה עליה להוסיף ולהחזיק בעמדות אלה - הנשענות על ההכרה שהעולם הערבי חולם על סילוקה של ישראל מהאזור - אחרי ההכרה למעשה במדינה היהודית שתבוא לידי ביטוי בהסכמת הנשיא סאדאת לנאום מעל במת הכנסת.

פוקר וסער-רגשות

19.11.1977

סאדאת הקדים את ביקורו בישראל נוכח הביקורת הגוברת בעולם הערבי. מובן שיוזמתו הנועזת לא יכלה שלא להיתקל בהתנגדות. גינו אותו לוב ועירק, אלז'יריה מתנגדת לביקור וכן גינו אותו הקיצונים במחנה הפלשתינים. אך הזירה העיקרית היא דמשק, בה מתרוצצות שתי עמדות: לתת לנשיא מצרים לנסות מזלו, תוך שמירת ריחוק ברור ממהלכו או להסתייג בפומבי מהיוזמה, שהיא לדעת דמשק ללא סיכוי.

אחרי שהיסס זמן מה, בחר אסד להביע את "אכזבתו" ואת "צערו" על שלא הצליח לשכנע את אורחו כי מהלכו כרוך ב"סכנות". בציבורים הערביים הדעות נעות בין תדהמה, תקווה, היו גם תגובות תדהמה וזעזוע כמו הכותרת באחד מעיתוני ביירות: "הוא יישן מחר אצלם..!". התלהבות זישראלים המשבחים את "אומץ-לבו" של האורח ואף מעניקים לו חואר של ציוני כבוד, (אחרי שהשמיצו אותו בעבר) אין בה כדי לתת הכשר ל"שליחות הקדושה" בעיני ההמונים הערבים.

שוחפיו העיקרים של סאדאת נמנעים מלהוקיעו בתקיפות. הנשיא אסד נזהר בלשונו ודומה כי האמין שיוכל להניאו מלבקר בירושלים. גם ערפאת יצא בהודעה זהירה. לעומת זאת, פתח נוקט בלשון חגיפה ופלשתינים רבים קוראים להפיכה בקאהיר. רק סודן, התלויה מבחינה צבאית במצרים, תומכת ביוזמת סאדאת. נסיכויות הנפט וסעודיה נזהרות מלנקוט עמדה.

במישור הבינלאומי ברית-המועצות נוקטת עמדה עויינת ברורה והעמדה הדו-משמעית של ארה"ב ודאי אינה נוחה לראים.

לביקור לא קדמה הכנה פסיכולוגית של ההמונים הערבים ולכן המהלך הלוי בסופו של דבר במצב המדיני במצרים גופא. היחיצה הצבא מאחורי מפקדו העליון; היעלה בידי מתנגדי המשטר הרבים, מהמוסלמים הקיצוניים ועד לשמאל הנאצריסטי. לנצל לטובתם את הנסיבות שנוצרו? התפטרות של החוץ והקשיים בהם נתקל סאדאת במציאת מחליף, עדות לכך שהמאבק הוא צמוד.

האור הירוק שנחנה סוריה לכל היריבים של סאדאת, עשויה לזרז את סחף הביקורת ולשנות את אווירת הביקור בירושלים לרעה. קריאת התגר לעבר ישראל כי חסכים לווייתורים שתישמע בכנסת עלולה להיהפך לקריאת תגר נגד דעת הקהל הערבית.

סאדאת אומר כי נטל "סיכון מחושב". מותר להניח שלקח בחשבון את איחנות "החזית הפנימית" והסיכוי שיווצר קונסנזוס ערבי כלשהו וכי יוכל להרגיע את בני בריחו כי לא יסכים לחתום על שלום נפרד עם המדינה היהודית.

שני מפתחות למלכות השלום

22.11.1977

מעל הכמה העולמית הפנטסטית שהעמידו לרשותו לוויתני התקשורת העולמיים פנה הנשיא סאדאת אל יריביו בנאום שהיו בו אצילות השקפות נדירה. נימה של להט דתי נתנו יתר תוקף לטיעונו הקפדני ולאצילות השראתו. הוא הכיר בצורה מופגנת בקיומה של מדינת ישראל. הסכים מראש לכל הערבויות שזו תבקש והסיר בהשראה מדי פעם נבואית את השינאה והסינות של מלחמה שארכה שלושים שנה. הוא לקח על עצמו, כפי שהעיר עיתון אנגלי, את הסיכון להיות בעת ובעונה אחת מועמד לכדור של טרוריסט או לפרס נובל לשלום.

ראש ממשלת ישראל, אף שהכיר שנשיא מצרים עשה צעד של אומץ-לב בלחי-רגיל, לא היה מוכן^{לדון} במהות הבעיה. ניצול שואת עמו, שהתנסה בהרבה שינאות ומכחנים, ובעל-בטחון מוצק בצדקת דרכו, גם הוא דיבר על השלום. הוא עשה זאת במלים נרגשות אך^{לא} יתייחס לשני התנאים להסדר של העולם הערבי: פינוי השטחים שנכבשו ב-1967 והתחשבות בזכויות העם הפלשתיני.

דומה כי שני האישים לא החקרו באשר לצד הנוהלי של ההסדר. גם בגין, כמו סאדאת, התייחס להחלטות או"ם וועידת ז'נבה. אך הוא הטעים במיוחד את יתרונם של הסכמים דו-צודיים עם שכניו, עד כדי יצירת רושם שהוא מעוניין בהסכמי שלום נפרדים עם יריביו ולנצל את הניגודים שנתגלו בחוכם בעקבות ביקור סאדאת. נוסף לכך הוא גם אמר שהכל פתוח למשא-ומתן.

- בהתאם לעמדה הרשמית של ארצו. זהו ויתור פורמלי גרידא, מאחר שאין כל סימן שמנהיג הליכוד מוכן לפשרה לגבי העיקר: ויתור על הגדה המערבית והכרה בזכויות הפלשתינים.

לאמיתו של דבר, בכנסת לא התכוונו לאותו שלום ולאותו צדק. בשביל הערבים שסאודאט היה (למרות משמיציו במחנה הערבי) דוברס הנאמן והמשכנע, "השלום הצודק" זהה עם "העובדות" שהקהיליה הבינלאומית הכירה בהן. בשביל בגין, "עשה צדק רק אם ישראל חוסיף להחזיק את נחלתה התנכית. לדידו לא מדובר כאן בחפיסה בכוח הזרוע.

יש משום אירוניה של ההיסטוריה, שדוקא האיש המגלה פחות מכל מנהיג ישראל אחר נכונות לויתורים, יקבל את הצעת נשיא מצרים. הוא התחמק מלהשיב עמדתו האיתנה - חכונה חשובה בעיתות מריבות ורוגז - אינה הסגולה הנחוצה בימים גדולים של התפייסות.

מפתחות מלכות השלום ושיתוף-הפעולה, שהוא רוצה להוביל את עמו, אינם המפתחות שהציע אורחו.

סאדאט השיג בעיני דעת הקהל העולמית והישראלית ואצל יהדות הפזורה, יוחר אשראי. בניגוד למה שטוענים יריביו הערבים ביקורו אינו מחמצה בהרפתקה של דון-קישוטיות מזרחית.

תגובות מכירות ערביות

מצרים

עתוני קהיר מביעים הבוקר התעניינות מיוחדת בנאום שעחיד סאדאת לשאת מחר ה-26 נוב' בפני מועצת העם, בו ידון לדברי "אלאהראם" במספר נקודות, כשהחשובות שבו הבהרת הסיבות שהניעוהו לקבל החלטתו לבקר בירושלים, והסברת פרטי שיחותיו עם המנהיגים הישראלים וחוצאותיהם ואת הקשר של ביקור זה עם הפתרון הסופי של בעיית המזה"ח ובפרט ביחס לבעיה הפלשטינאית.

"אלאהראם" מסר כי סאדאת יקבע בנאומו את מהלכה של בעיית המזה"ח בעקבות ביקורו בירושלים ואת אחריותה של ישראל וההחתיבות המוטלת על מדינות העולם ובפרט מעצמות-העל, לשם ההקלה על הצלחת ועידת ג'נבה והשגת השלום הצודק ובר הקיימא באזור.

העתון ציין עוד, כי סאדאת ידגיש בנאומו את סירובה של מצרים לחתום על הסכמים צדדיים והוא יבחן את הדרכים לכינוס ועידת ג'נבה.

עתוני קהיר הביעו התעניינות גם בפגישות שמקיים שר החוץ בוטרוס ע'אלי עם שגרירי המדינות השונות בקהיר, כדי להסביר להם את ההתפתחויות האחרונות במזה"ח ואת ממדי בקור סאדאת בירושלים וחוצאותיו.

העתונים המצרים הדגישו, כי המפלגה הסוציאליסטית במצרים פרסמה הודעה בה קראה בין השאר ליהודי העולם לדאוג לבעיית השלום בחוף ישראל.

הפרשנים והתעמלנים המצרים מתמקדים בעיקר בשתי נקודות והן: א. הצדקת ביקור סאדאת בישראל והתייחסות באור חיובי לחוצאותיו. ב. תגובה על התקפות המדינות הערביות המתנגדות לביקור.

"אלאהראם" מונה שלוש עובדות שנוצרו בעקבות ביקור סאדאת בירושלים והן:

- א. מגע ישיר ללא מחווכים עם הצד העיקרי הנגדי במאבק.
- ב. נקודת זינוק חדשה לכוחות שוחרי השלום בעולם.
- ג. בידור הישראלים הקנאים הקיצוניים מעל אלה השואפים לשלום ולבטחון.

סוריה

הפרשנים הסורים ממשיכים להדגיש, כי על הערבים לתמוך ולחזק את שתה"פ בין סוריה ואש"ף כמגמה לסכל את החוצאות שתנבענה מהיחסים החדשים בין סאדאת וישראל.

"אלה'ורה" כותב היום במאמר מערכת כי אין זה חשוב עתה כינוסה של ועידת ג'נבה בדרך נוסח סאדאת, אלא חשוב למצוא נוסחה מעשית מהירה כדי לכתר את החוצאות המסוכנות אשר עתידות להשתקף מביקור סאדאת.

ירדן

עתוני ירדן מותחים אמנם ביקורת על ביקור סאדאת בישראל, ברם הם דורשים שלא להרחיק לכת עד כדי בידודה של מצרים, מחוץ תקווה שניתן לשקם את הסולידריות הערבית.

תוניסיה

בסאון ממשלת תוניסיה "אלעמל" מגיב בחיוב על בקור סאדאת בירושלים

מצרים

"אלאהראם" כותב כי אף שהעיון המדיני בחוצאות סיור סאדאת בירושלים עדיין מחכה להשלמת החמונה ע"י מספר גורמים נוספים ולהבהרתה באופן מלא במשך הימים הקרובים, הן מבעד להודעת סאדאת בפני מועצת העם או מבעד לצעדים המעשיים מטעם ממשלת ישראל, הרי שניתן להצביע על כמה עובדות שנוצרו בעקבות בקור סאדאת בישראל. העתון מונה להלן מספר עובדות:

א. סאדאת בחר בדרך הקשה ביותר בחתירה לשלום הצודק במזה"ת ע"י מגע ישיר עם הצד העיקרי הנגדי במאבק, חוץ שהוא יוצר ע"י זאת מהפך בשיטות התפלומטיות הקפואות.

ב. בקור סאדאת בירושלים יצר חתך מעמיק ברגשות הישראליים והוא גרם לבידודם של שוחרי ההתפשטות והתוקפנות והתומכים הקנאים בתיאוריות הבטחון והעליונות הישראלית מן חבסיס של יהודים החולמים לשלום ולבטחון.

ג. הביקור העניק לכוחות העולמיים המחעניינים בהשכנת שלום צודק ובר קיימא נקודת זינוק חדשה להשקעת מאמציהם למען השלום, והוא חסם את הדרך בפני הכוחות האחרים, אשר ניסו להפיק תועלת מהמשך המאבק או לתמוך בעמדות הישראליות הקיצוניות, בצדק או שלא בצדק ובכך השיבו את מאמצי השלום לתחום הספק.

לסיום כותב העתון באם נקח בחשבון כי סאדאת לא ויתר ולו במלוא הנימה על זכות ערבית כלשהי וכי הוא לא הפקיר דבר שעלול לפגוע בכלל הערבי, אזי עובדות אלה לבדן מסוגלות לצייר באובייקטיביות את העניין.

סוריה

"אלת'ורה" כותב, כי אין זה חשוב עתה כינוסה של ועידת ז'נבה בדרך בנוסחת סאדאת הנכנעת החותרת לחסל את הכעייה הערבית ולאפשר לאוייב הציוני להתמיד בהחזקת האדמות הערביות ולסרב להכיר בזכויות העם הפלשתיני, אלא חשוב למצוא נוסחה מעשית מהירה כדי לכתר את התוצאות המסוכנות אשר עתידות להשתקף מביקור סאדאת ב"פלשתיין הכבושה", על המצבים המדיני והצבאי של האומה הערבית. ברם, מחוץ נקודת מוצא זו בדיוק הרי שהעמדה בה נקטה סוריה בכל ההתפתחויות וההתרחשויות באזור, חייבת להניע את הציבור הערבי לאורך סביבה ולתמוך בה.

פרשן רדיו דמשק מציין, כי הצעדים שנקטה מצרים נגד המוסדות הפלשתיניים הנם בעלי השלכות ערביות, כל זמן שבעיית פלשתיין ממשיכה להיות כעיית המרכזית של העם הערבי. על יסוד זה, אומר הפרשן, יש לצפות לצעדים דומים נגד מוסדות ערביים גדולים הקשורים בבעיית פלשתיין. הפרשן מזכיר את "מוסד ההתאחדויות הערביות", אשר הוקם כמכשיר לטהורה של הארץ הערבית מהנגע הציוני. אם סאדאת הודיע, ששוב לא תהיה מלחמה נגד ישראל, הרי הגיוני לצפות שממשלו של סאדאת יחסל התאחדות זו ואת מוסדותיה הנמצאים במצרים. הפרשן ממשיך ואומר, שקיימת אפשרות לשיתוף פעולה כלכלי בין מצרים לישראל. מה צריך לצפות אחר כך? הוא מזכיר את משרדי החרם על ישראל של הליגה הערבית וקובע, שהגיוני לצפות שמשטרו של סאדאת ינקוט צעדים נגד הליגה הערבית.

פרשן רדיו דמשק מטעים כי הציבור הערבי ממשיך לגנוח את ביקור סאדאת בישראל, ומאידך להביע תמיכה מוחלטת בעמדת סוריה. לזכרו קצל הציבור את ההודעה המשותפת הסורית-פלשתינית בברכה, שכן זו קבעה את הסכנות שתנבענה מהביקור.

הפרשן מצטט את ההודעה המשותפת שנחתמה בין סוריה ואש"ף ומציין, כי הביקור אינו אלא עיכוב של מאמצי השלום האמיתיים, שכן השלום האמיתי ובר הקיימא הוא השלום הצודק והגשת ויתורים לאוייב לא יכולה להיות גורם מרחיע למדיניות החוקפנות אלא להגברתה, דבר שיגרום ליתר הרס באזור.

ירדן

"אלאח'באר" הירדני קובע במאמרו, כי על מנת שנחן יהיה לראות את מסעו של סאדאת לירושלים כמוצלח, יש צורך בסימנים שיעידו על שינוי בעמדת ישראל.

העתון מציין, כי שתי הבעיות היסודיות שבהן נעצרו תמיד כל מאמצי השלום היו אופי הייצוב הפלשתיני ונסיגתה של ישראל מהשטחים שכבשה ב-1967.

דומה שממשלת ישראל לא הצליחה לפרסם את ההודעה, שלה ציפו בקשה לצעדים הבאים ולשיחות ההכנה, שעליהם הוסכם עם סאדאת, לקראת ועידת ג'נבה. ואכן, בגין הודיע, כי הממשלה לא החליטה דבר בקשר להתחלת הדיונים, ואולם בעתיד הקרוב ייעשה דבר מה בנדון. העתון מציין, כי מכאן ברור, כי שתי נקודות אלה נשארו כשהן, לפחות עד עתה.

בסיום קובע העתון, כי עד שיתבררו הכוונות בקשר לשלום, קשה לומר אם המסע היה מוצלח, ואם הגשים את מטרותיו.

"אל-דסתור" קובע, כי אף שבעתיד הקרוב יש להמתין ולראות מה תהיינה התוצאות, יש גם להעריך את התגובות לביקור סאדאת בישראל, בהתחשב בכך שביקור זה לא היה בבחינת ארוע רגיל בטקטיקה של המשבר המזה"ח, אלא מפנה איסטרטגי גדול, אשר התנגש בעמדה הלאומית של הדירות הערביות האחרונים.

מדינות ערב דחו את הישות הציונית עד תום והתיחסו אליה כאל רע קיים, אשר קשה לקבלו או להסכים לו. האזרח הרגיל באזור - נוהג להתיחס לישראל על יסוד החשיבה הלאומית, שעליה חונך. האזרח הרגיל אינו מדינאי ואינו

צריך להיות, מה גם שישראל נקטה במשך 30 שנה מדיניות של איבה והפיצה בארץ הכבושה חינוך גזעני בעל מגמות התפשטות.

מדוע איפוא, יש להפוך את עמדתו של האזרח הערבי לעמדה של מדינאי. מדוע יש לבקש ממנו לשנות את השקפותיו ומעגל חייו.

צדק סאדאט, כאשר התיחס בסלחנות, בדברו בכנסת, לאלה שהתנגדו לביקורו וגינהו, ביודעו שהוא עשה צעד חשוב ומפתיע. אפילו חשב, שהוא הצליח לשבור את המחסום הנפשי אצל הישראלים, הרי עליו להבין שקיים מחסום נפשי גם אצל הערבים וכי הישראלים הם שצריכים להסירו ע"י הודאה בזכויות העם הפלשתיני ועל-ידי נקיטת עמדות גמישות, שעדיין לא חזינו בהן.

בסיום מאמרו מדגיש העתון: "לאחר שהביקור התקיים ואשר יגורנו בא לנו, יש לדאוג שלא נרחיק לכת כתחום המדיני, יותר מאשר הרחקנו עד כה על חשבון העמדה הלאומית. מאידך, אל לנו להתלהב מבחינה לאומית עד כדי בידודה של מצרים וזאת מתוך תקווה שנתן לשקם שוב את הסולידריות הערבית ולהחליץ ממערבולת הביקור כהפסדים קלים ככל האפשר.

כווית

עתון כווייתי קורא למשטרים הערביים הממונים לכינוס ועידת פסגה במהירות האפשרית. העיתון אומר, כי מטרת ועידה כזו היא דיון בהתפתחויות החדשות באזור והסכמים על חכנית פעולה חדשה, תראה במאבק להחזרת האדמה הערבית השדודה ולהשבת הזכויות הלגיטימיות של הפלשתינים - אחריות לאומית.

העיתון הבהיר, כי דרישה זו הינה חיונית עתה יותר מאי פעם. העתון לא ציין לאיזה משטרים ערביים הכוונה.

"אלעמל" מדגיש, כי החוצאות הראשונות של ביקור זה הן, שהוא לא מאפשר לישראל להחעלם מבעיית העם הפלשתיני.

העיתון כותב, כי הביקור נמנה על היוזמות היחידות במינן, שבוצעו על-ידי מספר מועט של גדולי המדינאים בעולם ואשר היתה להן השפעה ברורה על שינוי מהלך ההסטוריה.

נויה צירכר צייטונג
26-27.11.1977

התגובות במזרח אירופה

התגובות אינן אחידות. צ'כוסלובקיה תומכת בחזית הסירוב. מגוונות יותר ההערות בווארשה ובבודפשט. אומנם בשתי הכירות האלה לא רוצים לנקוט עמדה הנוגדת את זו של מוסקבה, אך בכתבות ובדברי הפרשנות, ביחוד בעיתונות ההונגרית, נמנעים מלגנות את סאדאט. אין לצאת בביקורת נגד ביקור סאדאט בירושלים, כותב העיתון ההונגרי "מאג'אר נמזס". ההשגות הן רק בעלות אופי מדיני. בבודפשט מסתפקים במסירת מידע; ניתן מקום שווה לתגובות החיוביות והשליליות בעולם הערבי. העיתונות הרישמית נמנעת מלהזכיר את תפקיד המתווך שמילא נשיא רומניה, צ'יאוש'קו.

בלגרד שרויה בדילמה בין דבקות בעקרונות והערכה פרגמטית מזה ויחסי הידידות עם מדינות ערב שונות מזה. פעמים בוטלה פגישה בין סאדאט וטיטו בשל מחלה של האחרון. מצד אחר, התקיימו שתי פגישות לבביות בין טיטו וקאדאפי, יריבי העיקרי של סאדאט במחנה הערבי. בעוד שבלגרד משרה נקיטת עמדה רישמית, נישמעת בעיתונות נימה שלילית וספקנית. העתון "אקונומסקה פוליטיקה" - הגדיר את יוזמה סאדאט אמיצה, אך בשלה מבחינה פוליטית. לדעת העתון הסלובני "דלו" עורר ביקור סאדאט ספקות ופחדים חדשים במחנה הערבי. ממצב זה של חוסר-ודאות מוחלטת תרויח רק ישראל. חמיד מצבה טוב יותר כשהערבים רבים ביניהם. הערכה חיובית יותר מביע "פוליטיקה". אומנם אין זה מפנה, אך פריצת-דרך פסיכולוגית.

כנקיטת עמדה רישמית יש לראות את דברי שר החוץ מיניץ בקבלת-הפנים לעמיתו הבוליבי. יכולים לתרום להסדר במזרח-התיכון רק מהלכים המחזקים את האחדות והסולידריות של מדינות ערב, לרבות אש"ף. מיניץ לא התייחס ישירות לביקור סאדאט, אך בעקיפין מוצגת מצרים כמפלגת את האחדות הערבית.